

Ügyiratszám: SZOC-5104/2020.

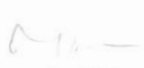
Ügyintéző: Dr. Krizsai Anita

Előterjesztés

- a Közgyűléshez -

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatára**

.....
Jászai Menyhért
alpolgármester

.....
Dr. Krizsai Anita
Szociális és Köznevelési Osztály vezetője

törvényességi ellenőrzést
végző személyek aláírása

.....
Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

.....
Faragóné Széles Andrea
Jegyzői Kabinet vezetője

Az előterjesztést véleményezi:

Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság

Tisztelt Közgyűlés!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. § (1) bekezdése alapján a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (továbbiakban: **települési önkormányzat**) **ötévente 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.**

Az Ebktv. 31. § (4) bekezdése alapján a helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását **kétévente** át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot **felül kell vizsgálni**, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: R.) 6. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat vizsgálja felül a helyi esélyegyenlőségi programot.

A R. 6. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálatnak ki kell terjednie

- a) arra, hogy a helyzetelemzés továbbra is helytálló-e,
- b) a lejárt határidejű intézkedések teljesülésére és eredményeinek felmérésére.

Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése szerint, ha a felülvizsgálat alapján szükséges, a települési önkormányzat

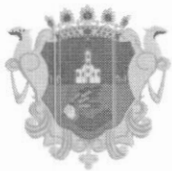
- a) módosítja a helyi esélyegyenlőségi programot, vagy
- b) új helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban **helyzetelemzést kell készíteni** a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a **mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára** - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, **illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.** A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

Az Ebktv. 31. § (3) bekezdése alapján a helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítani:

- a) az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjait és eljárását, felülvizsgálatának módját, és az elkészítésében részt vevőkkel szembeni követelményekre vonatkozó részletes szabályokat a R. határozza meg. Az R. 1. § (2) bekezdése alapján a helyzetelemzésben meg kell határozni a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális és területi mutatóit, az adott település esélyegyenlőtlenségi problémáit.

Az Ebktv. 31. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályait a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet tartalmazza.

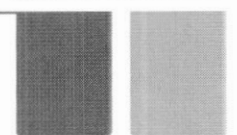
Az Ebktv. és a R. rendelkezései alapján, a helyi esélyegyenlőségi programot a települési önkormányzati köztisztviselők vagy közalkalmazottak készítik el. Képzésüket, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészültét és felülvizsgálatát esélyegyenlőségi mentorok segítik. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésében résztvevők képzését végző szerv a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Észak-Alföldi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatósága, mely az esélyegyenlőségi mentori hálózatot is működteti. Önkormányzatunktól, a Szociális és Köznevelési Osztály három csoportvezetője és egy ügyintézője vett részt az ingyenes képzésen.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése már 2006-ban, az 54/2006. (III.29.) számú határozatával elfogadta Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programját. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjairól szóló 120/2010. (IV.16.) Korm. rendelet (2012. március 1. napjával hatályát veszítette) 11. § (3) bekezdése szerint, ha az önkormányzat korábban esélyegyenlőségi programot fogadott el, akkor azt 2011. június 30-ig kell felülvizsgálni és módosítani, vagy új esélyegyenlőségi programot kiadni. Ennek alapján Önkormányzatunk elkészítette a város 2011-2016. évi Esélyegyenlőségi Programját, melyet a Közgyűlés a 127/2011. (VI.30.) számú határozatával fogadott el.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 159/2013. (VI. 28.) számú határozatával fogadta el Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2013-2018. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programját, melynek felülvizsgálata 2015. és 2017. évben is megtörtént.

Ezt követően **Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 123/2018. (VI. 21.) számú határozat alapján fogadta el a következő 5 évre (2018-2023) szóló helyi esélyegyenlőségi programját, melynek felülvizsgálata 2020. év júniusában volt esedékes.**

A kialakult egészségügyi helyzetre vonatkozóan - azaz a COVID-19 koronavírus-járvány miatt - a helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálatát szeptember hónapra tettük át, melyről a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Észak-Alföldi Társadalmi Esélyteremtési Igazgatóságát is értesítettük.

A helyzetelemzés elkészítése során felhasználtuk az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR), a Központi Statisztikai Hivatal adatait, valamint a helyi szinten rendelkezésre álló (önkormányzati adatok, az önkormányzat és az önkormányzat által fenntartott intézmények adatai, civil szervezetek, alapítványok, egyesületek és egyházak adatait) adatokat, nyilvántartásokat, továbbá a rendőrség, ügyészség, bíróság, ítélőtábla, a Nyíregyházi Tankerületi Központ, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály, továbbá a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Hatósági Osztálya, Foglalkoztatási Főosztálya, Kormányablak Osztálya, Járási Gyámhivatala által szolgáltatott adatokat.

Az intézkedési tervben a helyzetelemzés következtetései alapján feltárt problémákhoz kapcsolódóan esélyegyenlőségi területenként, célcsoportonként meghatároztuk, illetve felülvizsgáltuk a helyi esélyegyenlőségi program céljait, valamint az azok elérését szolgáló intézkedéseket, a helyzetelemzésben feltárt esélyegyenlőségi problémák felszámolása érdekében milyen beavatkozásokra van még szükség. A Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatának készítése során áttekintettük az Önkormányzat stratégiáit, fejlesztési terveit, koncepcióit, és gondoskodtunk a Helyi Esélyegyenlőségi Program és azok összhangjának megteremtéséről.

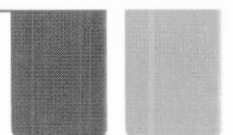
A jelenleg elkészített helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálata – az ismétlések és párhuzamosságok elkerülése miatt - a korábbiakban és a **2018-2023 évre elfogadott helyi esélyegyenlőségi programban bemutatott adatokat, mutatókat, forrásokat nem vagy részben tartalmazza; azon adatok ezzel a felülvizsgálattal együtt nézve értelmezendők.** Jelen felülvizsgálati dokumentum tartalmazza a város demográfiai és életminőségének általános jellemzőit, és célcsoportokra bontva a hátrányos helyzetű csoportok helyzetét. A **mélyszegénységben élők és romák** helyzete bővebben került bemutatásra a többi célcsoporthoz képest, ennek eredményeként nem készült a munkatervben rögzítettek szerint A) és B) pontokban külön előterjesztés.

A fentiek alapján kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a mellékelt határozat – tervezetet elfogadni szíveskedjen!

Nyíregyháza, 2020. szeptember 24.

Tisztelettel:

Dr. Krizsai Anita
osztályvezető

Melléklet a SZOC-5104/2020. számú előterjesztéshez

HATÁROZAT- TERVEZET

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS

KÖZGYŰLÉSÉNEK

.../2020. (X. 01.) számú

határozata

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatáról

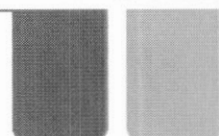
A Közgyűlés

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2018-2023 év időtartamra szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatáról szóló előterjesztést megtárgyalta, és a határozat mellékletét képező Helyi Esélyegyenlőségi Programban és mellékleteiben foglaltakat elfogadja.

Nyíregyháza, 2020. szeptember 24.

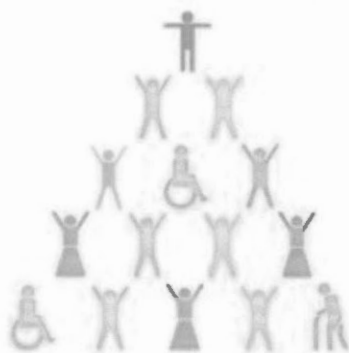
A határozatról értesül:

- 1.) A Közgyűlés tagjai
- 2.) A címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői

Nyíregyháza Megyei Jogú Város
Önkormányzatának
Helyi Esélyegyenlőségi Program
Felülvizsgálata

2020

Új utakon
PROGRAM ■■

NYÍREGYHÁZA
többet ad!

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	7
Bevezetés	7
A település bemutatása	10
Értékeink, küldetésünk.....	14
Célok.....	15
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	15
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	15
1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása	15
1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása	15
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	15
2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal	15
2.1.1 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési koncepciója 2016.	16
2.1.2 Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS) 2014., 2017.	16
2.1.3 Idősügyi Program 2008., 2012.....	16
2.1.4 Gyermekvédelmi beszámoló	16
2.1.5 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Gazdasági Programja 2015-2019.....	16
2.1.6 Közbiztonsági Koncepció 2011., 2017.	16
2.1.7 Ifjúsági Koncepció 2017-2021.....	16
2.1.8 Fogyatékosügyi Program 2005.	16
2.1.9 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Hosszú-távú Településfejlesztési Koncepciója 2000., 2011.....	16
2.1.10 Közfoglalkoztatási terv 2009., 2010.....	16
2.1.11. Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2015-2020. évre szóló Környezetvédelmi Programja	16
2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása	16
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
A szegénység fogalma.....	17
A szegénység mérése, mértéke	17
Jövedelmi és vagyoni helyzet	18
A szegénység okai és demográfiai jellemzői.....	20
Iskolai végzettség.....	20
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció.....	23
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya	23
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága	24
c) közfoglalkoztatás	25
d) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük	27
e) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása	28
f) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén	28
Gyermekes háztartások helyzete	28
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	31
Új típusú ellátás bevezetése	35
A telepen élők segélyezésében bekövetkezett változások.....	36
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	38
Vegyes tulajdonú ingatlanokban lévő bérlakások jellemzői.....	39
Önkormányzati tulajdonú ingatlanokban lévő bérlakások jellemzői	40
Keleti lakótelep.....	42
Huszár lakótelep	42

a) „Közösen a kiútért” című, TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázat	43
b) lakhatást segítő támogatások	44
Hajléktalan emberek helyzete, lehetőségei-ellátásai Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén.....	46
A nyíregyházi hajléktalanok száma, jellemzői	47
Intézményi ellátottság Nyíregyháza Megyei Jogú Város területén.....	48
Fejlesztésre irányuló tervek.....	49
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete	49
a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.).....	49
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	50
3.6.1 Egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	50
a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés	50
b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés	53
c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés	54
d) sportprogramokhoz való hozzáférés.....	54
3.6.2 Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés	55
Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	57
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	58
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.).....	58
a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete.....	58
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	58
c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya	59
d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya.....	59
4.2 Szegregált, teletszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége....	60
4.3. Gyermekjóléti alapellátás	61
Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	62
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	63
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	63
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében.....	63
b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban.....	64
5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.).....	65
5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe	66
A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak.....	67
A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdemenyzések	68
Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	69
6. Idősek helyzete, esélyegyenlősége	70
Idősek életkörülményei.....	70
A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés.....	71
Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése	71
Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen.	72
Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	74
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	77

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	77
a) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok	78
b) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)	79
7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei	80
7.3 Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)	81
7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	82
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	84
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	84
A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)	84
Nyilvánosság	84
Érvényesülés, módosítás	84
1. A HEP IT részletei	84
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	85
3. Elfogadás módja és dátuma	135
HEP Sablon 1. számú melléklet.....	135
1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - LAKÓNÉPESSÉG SZÁMA AZ ÉV VÉGÉN	139
2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÁLLANDÓ NÉPESSÉG	141
3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÖREGEDÉSI INDEX	142
4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - BELFÖLDI VÁNDORLÁSOK	142
5. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - TERMÉSZETES SZAPORODÁS	143
A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	143
3.2.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - NYILVÁNTARTOTT ÁLLÁSKERESŐK SZÁMA ÉS ARÁNYA, 15-64 ÉVESEK SZÁMA	143
3.2.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - REGISZTRÁLT MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA KORCSOPORT SZERINT	144
3.2.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - A MUNKANÉLKÜLIEK ÉS A 180 NAPNÁL RÉGEBBEN REGISZTRÁLT MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA ÉS ARÁNYA NEMENKÉNT	145
3.2.4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - NYILVÁNTARTOTT PÁLYAKEZDŐ ÁLLÁSKERESŐK SZÁMA ÉS A 18-29 ÉVES NÉPESSÉG SZÁMA NEMENKÉNT	145
3.2.5. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ALACSONYAN ISKOLÁZOTT NÉPESSÉG	147
3.2.6. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - REGISZTRÁLT MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA ISKOLAI VÉGZETTSÉG SZERINT	147
3.2.7. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÁLTALÁNOS ISKOLAI FELNŐTTOKTATÁSBAN TANULÓK LÉTSZÁMA ÉS A 8. ÉVFOLYAMOT EREDMÉNYESEN VÉGZETTEK	148
3.2.8. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - FELNŐTTOKTATÁSBAN RÉSZTVEVŐK SZÁMA KÖZÉPFOKÚ ISKOLÁBAN	148
3.2.9. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - KÖZFOGLALKOZTATÁSBAN RÉSZTVEVŐK SZÁMA	149
3.2.10. SZÁMÚ TÁBLÁZAT – A FOGLALKOZÁSHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS ESÉLYÉNEK HELYI POTENCIÁLJA - VÁLLALKOZÁSOK	149
3.2.11. SZÁMÚ TÁBLÁZAT – A FOGLALKOZTATÁSHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS ESÉLYÉNEK HELYI POTENCIÁLJA - KÖZLEKEDÉS	150
3.3.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÁLLÁSKERESÉSI SEGÉLYBEN RÉSZESÜLŐK	150
3.3.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - JÁRADÉKRA JOGOSULT REGISZTRÁLT MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA	152
3.3.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT- RENDSZERES SZOCIÁLIS SEGÉLYBEN ÉS FOGLALKOZTATÁST HELYETTESÍTŐ TÁMOGATÁSBAN RÉSZESÍTETTEK SZÁMA	152
3.4.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - LAKÁSÁLLOMÁNY	154
3.4.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - VESZÉLYEZTETETT LAKHATÁSI HELYZETEK, HAJLÉKTALANSÁG	154
3.4.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - LAKÁSFENNTARTÁSI ÉS ADÓSSÁGCSÖKKENTÉSI TÁMOGATÁSBAN RÉSZESÜLŐK	155
3.5.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - TELEPEK, SZEGREGÁTUMOK HELYZETE	156
3.5.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - TELEPEK, SZEGREGÁTUMOK HELYZETE - LAKÁSÁLLOMÁNY	157
VEZETÉKES IVÓVÍZZEL ELLÁTOTT LAKÁSOK A BELTERÜLETEN	158
VEZETÉKES IVÓVÍZZEL ELLÁTOTT LAKÁSOK A KÜLTERÜLETEN	158

VEZETÉKES IVÓVÍZZEL ELLÁTOTT LAKÁSOK A NEM SZEGREGÁLT LAKÓTERÜLETEKEN.....	158
VEZETÉKES IVÓVÍZZEL ELLÁTOTT LAKÁSOK A SZEGREGÁLT LAKÓTERÜLETEKEN	158
ÁRAMMAL ELLÁTOTT LAKÁSOK A BELTERÜLETEN.....	158
ÁRAMMAL ELLÁTOTT LAKÁSOK A KÜLTERÜLETEN	158
ÁRAMMAL ELLÁTOTT LAKÁSOK A NEM SZEGREGÁLT LAKÓTERÜLETEKEN	158
ÁRAMMAL ELLÁTOTT LAKÁSOK A SZEGREGÁLT LAKÓTERÜLETEKEN	158
VEZETÉKES GÁZZAL ELLÁTOTT LAKÁSOK A BELTERÜLETEN	158
VEZETÉKES GÁZZAL ELLÁTOTT LAKÁSOK A KÜLTERÜLETEN	158
VEZETÉKES GÁZZAL ELLÁTOTT LAKÁSOK A NEM SZEGREGÁLT LAKÓTERÜLETEKEN	158
VEZETÉKES GÁZZAL ELLÁTOTT LAKÁSOK A SZEGREGÁLT LAKÓTERÜLETEKEN	158
CSATORNÁVAL ELLÁTOTT LAKÁSOK A BELTERÜLETEN	158
CSATORNÁVAL ELLÁTOTT LAKÁSOK A KÜLTERÜLETEN.....	158
CSATORNÁVAL ELLÁTOTT LAKÁSOK A NEM SZEGREGÁLT LAKÓTERÜLETEKEN.....	158
CSATORNÁVAL ELLÁTOTT LAKÁSOK A SZEGREGÁLT LAKÓTERÜLETEKEN	158
3.6.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT – ORVOSI ELLÁTÁS	160
3.6.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - KÖZGYÓGYELLÁTÁSI IGAZOLVÁNNYAL RENDELKEZŐK SZÁMA	160
3.6.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÁPOLÁSI DÍJBAN RÉSZESÍTETTEK SZÁMA.....	161
A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG	161
4.1.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - VÉDELEMBE VETT ÉS VESZÉLYEZTETETT KISKORÚ GYERMEKEK SZÁMA.....	161
4.1.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNYBEN RÉSZESÍTETTEK SZÁMA	162
4.1.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT – KEDVEZMÉNYES ÓVODAI - ISKOLAI JUTTATÁSOKBAN RÉSZESÜLŐK SZÁMA, ARÁNYA	163
4.2.4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT – SZEGREGÁLT, TELEPSZERŰ LAKÓKÖRNYEZETBEN ÉLŐ GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	164
4.3.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT – VÉDŐNŐI ÁLLÁSHELYEK SZÁMA	166
4.3.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT – GYERMEKORVOSI ELLÁTÁS JELLEMZŐI	167
4.3.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - BÖLCSŐDÉK ÉS BÖLCSŐDÉBE BEÍRATOTT GYERMEKEK SZÁMA	167
4.3.4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - CSALÁDI NAPKÖZIBEN/ CSALÁDI BÖLCSŐDÉBEN ENGEDÉLYEZETT FÉRŐHELYEK SZÁMA ..	168
4.4.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÓVODAI NEVELÉS ADATAI	168
4.4.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÓVODAI NEVELÉS ADATAI	169
4.4.7. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN TANULÓ SZÁMA	170
4.4.8. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÁLTALÁNOS ISKOLÁK ADATAI	170
4.4.12. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - A 8. ÉVFOLYAMOT EREDMÉNYESEN BEFEJEZETTEK A NAPPALI OKTATÁSBAN	171
A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	172
5.1.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - FOGLALKOZTATÁS ÉS MUNKANÉLKÜLISÉG A NŐK KÖRÉBEN	172
5.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - CSALÁDTERVEZÉS, ANYA- ÉS GYERMEKGONDOZÁS TERÜLETE.....	172
5.4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - A NŐKET ÉRŐ ERŐSZAK, CSALÁDON BELÜLI ERŐSZAK	173
5.5. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - KRÍZISHELYZETBEN IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK.....	173
*A 2018 ÉVI ADAT TARTALMAZZA AZ 5 FŐ FÉLUTAS HÁZ PÁLYÁZATOT IS.	174
5.6. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - A NŐK SZEREPE A HELYI KÖZÉLETBEN	174
AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	175
6.1.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT – NYUGDÍJBAN, NYUGDÍJSZERŰ ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐK SZÁMA NEMEK SZERINT	175
6.2.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - IDŐSEK, NYUGDÍJASOK FOGLALKOZTATOTTSÁGA	175
6.3.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - 64 ÉVNÉL IDŐSEBB NÉPESSÉG ÉS NAPPALI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐ IDŐSKORÚAK SZÁMA	175
6.3.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - IDŐSKORÚAK JÁRADÉKÁBAN RÉSZESÜLŐK SZÁMA.....	176
A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	177
7.1.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ ÉS EGÉSZSÉGGÁROSODOTT SZEMÉLYEK SZOCIÁLIS ELLÁTÁSAIBAN RÉSZESÜLŐK SZÁMA.....	177

7.1.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - NAPPALI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐ FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK SZÁMA	177
7.2.1. TÁBLÁZAT - FOGYATÉKKAL ÉLŐ SZEMÉLYEK PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSA, KEDVEZMÉNYEK	178

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.), a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: R.), valamint a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat. Az Ebktv. 31. § (1) bekezdése alapján a község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése értelmében a helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

Az Ebktv. 31. § (6) bekezdése szerint a **települési önkormányzat** az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, **pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.**

Az Ebktv. 31. § (4) bekezdése alapján a **helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.**

Az R. 6. § (1) bekezdése értelmében a **települési önkormányzat vizsgálja felül a helyi esélyegyenlőségi programot.** Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a **felülvizsgálatnak ki kell terjednie** arra, hogy a helyzetelemzés továbbra is helytálló-e, a lejárt határidejű intézkedések teljesülésére és eredményeinek felmérésére. A R. 6. § (3) bekezdése alapján, ha a felülvizsgálat alapján szükséges, a települési önkormányzat módosítja a helyi esélyegyenlőségi programot, vagy új helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

Az Ebktv. és végrehajtási rendeletei alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése első alkalommal 2006-ban, azt követően 2013-ban és 2018-ban megalkotta a helyi esélyegyenlőségi programot, valamint a jogszabályi előírásoknak megfelelő időben felülvizsgálta azokat.

A jelenleg érvényes 5 éves (2018-2023) időszakra elkészült Helyi Esélyegyenlőségi Programot Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 123/2018. (VI. 21.) számú határozatával fogadta el. A felülvizsgálat 2020. júniusában volt esedékes. Figyelemmel a koronavírus okozta veszélyhelyzet miatti társadalmi-gazdasági-jogi hatásokra a felülvizsgálatot Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2020. október 1-jei ülésén tárgyalja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során áttekintettük az Önkormányzat stratégiáit, fejlesztési terveit, koncepcióit, és gondoskodtunk a Helyi Esélyegyenlőségi Program és azok összhangjának megteremtéséről.

A helyi esélyegyenlőségi programhoz készített táblázatok adattartalma az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszerből (TeIR), a KSH, illetve a szervezetek által megküldött adatok figyelembevételével készült el.

Az önkormányzat a 2014-2020-as években számos pályázatot bonyolít(ott), amelyek egy része elbírálás alatt, más része megvalósítás alatt vagy lezárás alatt áll.

I./ A helyi esélyegyenlőségi program intézkedési tervéhez illeszkedő, lezárás alatt álló pályázatok:

- Járászszékhely Múzeumok Szakmai Támogatása 2018.
- Muzeális intézmények szakmai támogatása 2018. (Kubinyi Ágoston Program 2.)
- TOP 6.6.2 – 15-NY1-2016-00001 Szociális alapszolgáltatások bővítése, fejlesztése Május 1. tér 10., illetve a Körte u. 41. szám alatt található Nyíregyházi Család- és Gyermejjóléti Központ felújítása, bővítése
- TOP 6.6.1-NY1-15-2016-0001 „Egészségügyi Alapellátás Infrastruktúráis fejlesztése”
- Új óvoda létesítése a Jósza András Oktatókórház területén
- TOP-6.1.4.15.NY1-2016-00002 Látogatócentrum építése és hópárduc kifutó kialakítása a Nyíregyházi Állatpark területén
- TECHTOWN 186 „URBACT III-TECHTOWN”
- TOP-6.1.4-15.NY1-2016-00001 A Bencs Villa turisztikai hasznosítása a kulturális örökségünk megőrzése érdekében
- TOP-6.3.3-15-NY1-2016-00001 Városi Környezetvédelmi Infrastruktúra-fejlesztések
- TOP-6.1.4-15NY12016-00003 Erdei sétány és ökológiai sétaút kialakítása Sóstófürdőn
- 2016-1-NL01-KA204-023027 ERASMUS+BACK TO (NET) WORK
- TTP-KP-1-2019/1-00205 „Ifjúság határok nélkül „-Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.
- KAB-KEF-18A-26301 „Tudáskészlet és munkamódszerek fejlesztése a NYÍR-KEF-ben”
- KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-01217 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ASP Központozóhoz való csatlakozása
- Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések Nyíregyháza-Rozsrétszőlő, Fenyő utca felújítása
- TOP-6.5.1-NY1-2016-00001 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál
- TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00001 „Bölcsődefejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál”
- GF/SZKF/26/7/2017 Területi Infrastrukturális fejlesztések (út, járda, kerékpárút) Nyíregyházán
- GF/SZKF/75/6/2017 Területi Intrastukturális fejlesztések keretében megvalósítandó szennyvízcsatorna hálózat fejlesztés Nyíregyházán
- TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00004 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – IV. ütem
- TOP-6.4.1-15.NY1-2016-00001 Fenntartható városi közlekedésfejlesztés Nyíregyházán
- TOP-6.1.5-15.NY1-2016-00001 Gazdaságösztönző közlekedésfejlesztés a Szegfű utca bővítése, a Törzs utca, a Szalag utca, a Semmelweis utca, a Bottyán János uca és a Lujza utca felújítása révén

- TOP-6.3.1-15-NY1-2016-00001 „Barnamezős területek rehabilitációja” a Tiszavasvári úti laktanyák tekintetében
- TOP-6.2.1-15-NY1-2016-00001 Családbarát munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál
- TOP-6.1.5-15-NY1-2016-00002 Gazdaságfejlesztést és munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés Nyíregyháza Délkeleti és Délnyugati területein
- TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok Nyíregyháza-Polyákbokor szegregátumban
- TOP-6.3.2-16-NY1-2017-00001 A Nyíregyházi Szabadtéri Színpad rekonstrukciója és a „Kiserdő” területének funkcionális bővítése
- A Modern Városok Program keretében megvalósításra kerülő Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának szálláshelybővítési programja
- Modern Városok Program PANGEA Ökocentrum és szálloda építése
- TOP-6.6.2-15-NY1-2017-00001 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése II. ütem
- TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00003 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem
- TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00002 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál III. ütem
- TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00002 Gazdaságfejlesztést és munkaerő mobilitást ösztönző közlekedésfejlesztés Nyíregyháza hat pontján
- Önkormányzati étkeztetési fejlesztések támogatása (Babaház Bölcsőde Konyhafelújítás)
- TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastruktúrális fejlesztése
- TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem
- 2 db elektromos gépjármű beszerzése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál
- Modern Városok Program – A Nyíregyházi Kállay-Kúria fejlesztésének 2. üteme

II./ A helyi esélyegyenlőségi program intézkedési tervéhez illeszkedő, megvalósítás alatt álló pályázatok:

- IKOP 3.2.0-15-2016-00013 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Községi Közlekedésének fejlesztése érdekében 47 darab új autóbusz (41 db CNG és 6 db elektromos meghajtású) beszerzése és töltőállomás létesítése
- TOP-6.3.2-15-NY1-2016-00001 „Zöld város kialakítása Nyíregyháza területén”
- TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 Helyi foglalkoztatási együttműködések a Megyei Jogú Város területén és várostérségben Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum
- Modern városok program Nyíregyházi Atlétikai Sportcentrum kialakítása
- TOP-7.1.1-16-2016-00067 Kulturális és közösségi terek infrastruktúrális fejlesztése és Helyi közösségfejlesztés a nyíregyházi helyi közösség helyi közösségi fejlesztési stratégiájához kapcsolódva
- TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - II. ütem
- TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein
- TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok (SOFT) „Közösen a kiútért”
- TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00001 Indiaház és madárröpdre létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén
- EFOP-1.2.9-17.00047 Női információs és szolgáltató központ létrehozása Nyíregyházán
- TOP-6.3.3-16-NY1-2017-00001 Környezetvédelmi infrastruktúra – fejlesztések Nyíregyházán
- EFOP-3.3.6-17-2017.00016 „MTMI Élményközpont Nyíregyházán”

- TOP-6.1.5.16-NY1-2017-00003 Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca – Csaló köz csomópontban körforgalom kiépítése és a Szarvas utca felújítása
- TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001 Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán – II. ütem
- TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható Turizmusfejlesztés – a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által
- Modern városok program Nyíregyházi Állatpark fejlesztése keretében jégkorszaki interaktív állatbemutató kialakítása
- TOP-6.1.4-16 NY1-2017-00002 Sóstói Múzeumfalva fejlesztése
- URBACT III. – Techrevolution
- Határokon átnyúló zöld közlekedési hálózat” (Cross-border green transport network)
- WIFI4EU Ingyenes WIFI-hozzáférés az európaiak számára
- Modern városok program Mese kert kialakítása a Sóstói Múzeumfaluban
- INTERREG EUROPE a Regionális innováció ösztönzése jobb E-kormányzati szolgáltatásokon keresztül
- Közművelődési érdekeltség-növelő támogatás 2019.
- Kubinyi Ágoston program – „Egy gyűjtő világa” – a Péchy-Kovács gyűjtemény új állandó kiállításon történő bemutatása
- Járászékhely múzeumok szakmai támogatása 2019-2020.
- TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán
- BGA/5326/2020 Trianoni emlékmű felállítása
- Infrastrukturális fejlesztések Nyíregyházán
- KEHOP-1.2.1-18-2019-00255 – Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán
- INTERREG DANUBE – TALENTMAGNET
- TOP-6.4.1-16.NY1-2017-00001 Kerékpárút és csomópontfejlesztés Nyíregyháza területén
- TOP-6.4.1-16.NY1-2017-00002 Kerékpárút és csomópontfejlesztés Nyíregyháza területén II. ütem
- Az Európai Határvárosok Korlátolt Felelősségű Európai Területi Együttműködési Csoportosulás 2020. évi működéstámogatási projektje

III./ A helyi esélyegyenlőségi program intézkedési tervéhez illeszkedő, benyújtott és bírálat alatt álló projektek:

- CULTOUR a Magyar-Ukrán kulturális örökség népszerűsítése a Storytelling és a Gamification módszerével
- TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00004 A Bessenyei tér 3-4. szám alatti bérlakások energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál
- Az Agrárminisztérium 2020. évi pályázata ebrendészeti telepet működtető civil szervezetek és települési önkormányzatok számára
- TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00003 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza, Csaló köz Nyugdíjsház és a Continental Aréna energetikai fejlesztése
- Energiaközösségek kialakítását és működését támogató mintaprojekt megvalósítása Nyíregyházán.

A település bemutatása

Nyíregyháza Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelye, az ország észak-keleti részében helyezkedik el, az Észak-Alföldi régió része. Magyarország hetedik legnagyobb népességszámú települése. Az észak-keleti országhatárhoz való közelsége egyszerre jelent periférikus elhelyezkedést és lehetőséget a határon átnyúló együttműködések terén mind gazdasági, mind munkavállalói, mind turisztikai területeken. Nyíregyháza elérhetőségét az M3-as autópálya biztosítja, közvetlen elérhetőséget biztosítva Budapest, illetve Miskolc felé. A főváros két órán belül elérhető.

A megyei jogú város vonzó turisztikai célpontnak számít. Itt született Krúdy Gyula író és Benczúr Gyula festőművész is, de megemlíthetnénk Váci Mihályt is, aki jelentős szerepet töltött be Nyíregyháza életében.

Demográfiai adatok

2020. január 1-jén **Magyarország** népessége 9 millió 769 ezer fő volt. 2019-ben a születések száma kismértékben, a halálozásoké ezt meghaladóan csökkent az egy évvel korábbihoz képest, így a természetes fogyás üteme lassult. A természetes népességfogyást a nemzetközi bevándorlási többlet mérsékelte, így az ország népessége ténylegesen 3,3 ezer fővel lett kevesebb.

A népesség **korszerkezete egyre idősödik**. 2020. január 1-jén száz gyermekkorú-ra 137 időskorú jutott, szemben az egy évvel korábbi 133-mal. 2019-ben 0,7%-kal, 607 újszülöttel kevesebb gyermek jött világra, mint egy évvel korábban. A születésszám-csökkenés a szülőképes korú nők létszámának közel 18 ezer fős mérséklődésével párhuzamosan ment végbe. A teljes termékenységi arányszám értéke (1,49) megegyezett a 2016–2018. évvel, vagyis a gyermekvállalási kedv nem csökkent. A **halálozások száma** 2019-ben az előző évhez viszonyítva kismértékben, 1,1%-kal **csökkent**: 129,6 ezer személy hunyt el, 1445 fővel kevesebb a 2018. évinél. Az élveszületések és a halálozások egyenlegeként kialakult, 40,4 ezer fős természetes fogyás 2,0%-kal, 838 fővel csökkent a 2018. évihez képest. A **nemzetközi be-, illetve elvándorlások** 37,1 ezer fős népességnövekedést eredményeztek. 2019-ben 21,9 ezer magyar állampolgár költözött külföldre, és 23,2 ezer Magyarországon született magyar állampolgár tért haza. **Emelkedett a házasságkötések száma**: 2019-ben 65,3 ezer pár kötött házasságot, 14,5 ezerrel (28%-kal) több a 2018. évinél. 1990 óta nem került sor ilyen nagy számú házasságkötésre. A bíróságok 17,4 ezer házasságot bontottak fel, ugyan 2,6%-kal többet az előző évinél, de 1960 óta ez az egyik legalacsonyabb érték. 283 ezren változtattak állandó és 297 ezren ideiglenes lakóhelyet, ami együttesen 0,7%-os növekedést jelentett a teljes **belföldi vándorlásban** 2018-hoz képest.¹

Nyíregyháza lakosságának korszerkezete 2019. január 1-jén: a 0-14 éves korú gyermekek száma 17693 fő, több mint 2015. évben, amikor a gyermekkorúak száma 17362 fő volt. A városban 6399 fő a 15-19 év és 12817 fő a 20-29 év közöttiek száma. A lakosság 31,31 %-a gyermek vagy fiatalok. A 30-59 évesek (50203 fő) aránya 42,9 %, míg az idősebbek aránya (60 év felett) 25,41 %. A **gyermeknépesség eltartottsági rátája** – a gyermekkorú népességnek (0-14 évesek) az aktív korú (15-64 évesek) népességhez viszonyított aránya – Nyíregyházán 17,8 %. A **nemek közötti arányszámokat** vizsgálva megállapítható, hogy a nők aránya az életkor előrehaladásával növekszik. Míg a 18-54 éves nők (32433 fő) arányszáma az állandó népességhez viszonyítva 27,7 %, a 18-59 éves férfiak (32592 fő) arányszáma 27,9 %, addig a 60 év feletti korosztályban a nők aránya az állandó népesség 15,6 %-a, a férfiaké az állandó népesség 9 %-a.

¹ https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mo/mo_2019.pdf Letöltés ideje: 2020.09.09.

Nyíregyháza lakónépességének korfája nemenként, 2019

Forrás: KSH, 2019, saját szerkesztés

Az **idős népesség eltartottsági rátája** 17,9%, amely a 65 év feletti korosztály és az aktív korú (15-64 évesek) népesség egymáshoz viszonyított arányát fejezi ki. Azt jelzi ebben az esetben a mutató mértéke, hogy a munkavállalási korú népességnek növekvő vagy csökkenő terhet jelent-e az időskorúak eltartása. Mind a gyermeknépesség, mind az idős népesség eltartottsági rátája a népesség korösszetételéről is tájékoztatást ad, amelynek a társadalmi ellátórendszerekben van jelentősége.

A népesség korszerkezetét a születésszám csökkenése, a várható átlagéletkor emelkedése és a vándorlási veszteség befolyásolja. A korszerkezeti összetétel komplex mutatójaként használt ún. öregedési index lényegében a szélső korcsoportok egymáshoz viszonyított arányát jelzi, azt mutatja meg, hogy száz gyermekkorúra mennyi időskorú jut. Az öregedési index a népesség korösszetétele változásának és az előregedés folyamatának legfontosabb indikátora, amelynek a demográfiai jövő szempontjából van kiemelt jelentősége. Nyíregyháza **öregedési indexe** 2019. évben 118,7 %.

Foglalkoztatottsági mutatók

2019-ben a 15–74 éves népességen belül 4 millió 512 ezer fő minősült foglalkoztatottnak, ami 43 ezer fővel (1,0%-kal) több a 2018. évinél. A munkaerő-felmérés 1992-ben történt bevezetése óta ez a legmagasabb érték. A 16-64 éves korosztály foglalkoztatási aránya 70,1% volt, ez 0,9 százalékponttal meghaladta az előző, és 15,2 százalékponttal a 2010. évit.

A KSH országos adatai alapján 2020. május–júliusi időszakban a munkanélküliek átlagos létszáma 224 ezer fő, a munkanélküliségi ráta 4,8% volt. A nőket magasabb munkanélküliségi ráta jellemezte, és esetükben nagyobb mértékben nőtt a mutató értéke. 2020 júliusában az előző hónaphoz viszonyítva 23 ezer fővel csökkent a munkanélküliek száma.

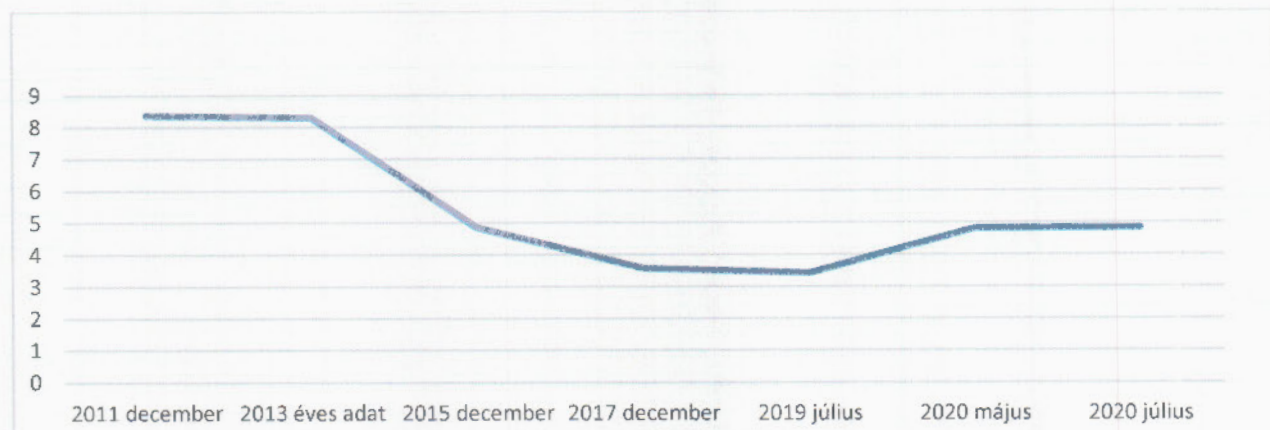
2019-ben a 15–64 éves foglalkoztatottak 2,0%-a, 86,5 ezer fő dolgozott távmunkában. 2020 áprilisában közel 720 ezer fő dolgozott távmunkában, ez a 15–64 éves foglalkoztatottak 16,8%-át jelentette. A

koronavírus okozta járvánnyal összefüggésben a távmunkások száma az előző év áprilisához képest több mint tizenegyszeresére nőtt, foglalkoztatottakon belüli aránya pedig 15,3 százalékponttal bővült.

Nyíregyháza vonatkozásában is kedvezően alakult a foglalkoztatási helyzet. A relatív mutató 2011 évi 8,3 %-ról 2019 júliusára 3,43 %-ra csökkent. A járványügyi veszélyhelyzet hatására 2020. évben kismértékben (4,83%) emelkedett.

2. ábra

A relatív mutató alakulása Nyíregyházán 2011-2020. július (%)

Forrás: Állami Foglalkoztatási Szolgálat, 2011-2018. saját szerkesztés

A nyíregyházi lakosok foglalkoztatási jellemzőit a Nyíregyháza Életminősége háztartás panel kutatás is vizsgálta. A 2018 évi lekérdezés során a válaszadók 68,1%-a dolgozott, 31,9%-a pedig nem dolgozott. 2008 és 2018 között több mint 13%-kal, 2015-höz képest közel 14%-kal nőtt azok aránya, akik úgy nyilatkoztak, hogy dolgoztak a megkérdezés idején. Ez a növekedés hasonló az országos tendenciához, azonban az is igaz, hogy a megyei adat jelenleg is az országos rangsor végén áll. (R. Fedor, 38. o.)²

1. táblázat

Nyíregyháza foglalkoztatottsági jellemzői 2008-2018

	2008	2010	2012	2015	2018
Igen	54,9 %	54,5 %	57,1 %	54,0 %	68,1 %
Nem	45,1 %	45,5 %	42,9 %	46,0 %	31,9 %

Forrás: Nyíregyháza Életminősége, 2018

Az országos adatok alapján mind a nők foglalkoztatási aránya 2010, mind a férfiaké 2011 óta folyamatosan növekszik. 2019 évben a férfiak mutatója 77,3, a nőké 63,0% volt, 1,0, illetve 0,7 százalékponttal magasabb a 2018. évinél. A nőkre jellemző alacsonyabb foglalkoztatási szint okai között a hagyományos női szerepvállalás – családi kötöttségek, gyermek- és idősgondozás – mellett a nők 40 év munkaviszony utáni nyugdíjba vonulási lehetősége egyaránt szerepel.³

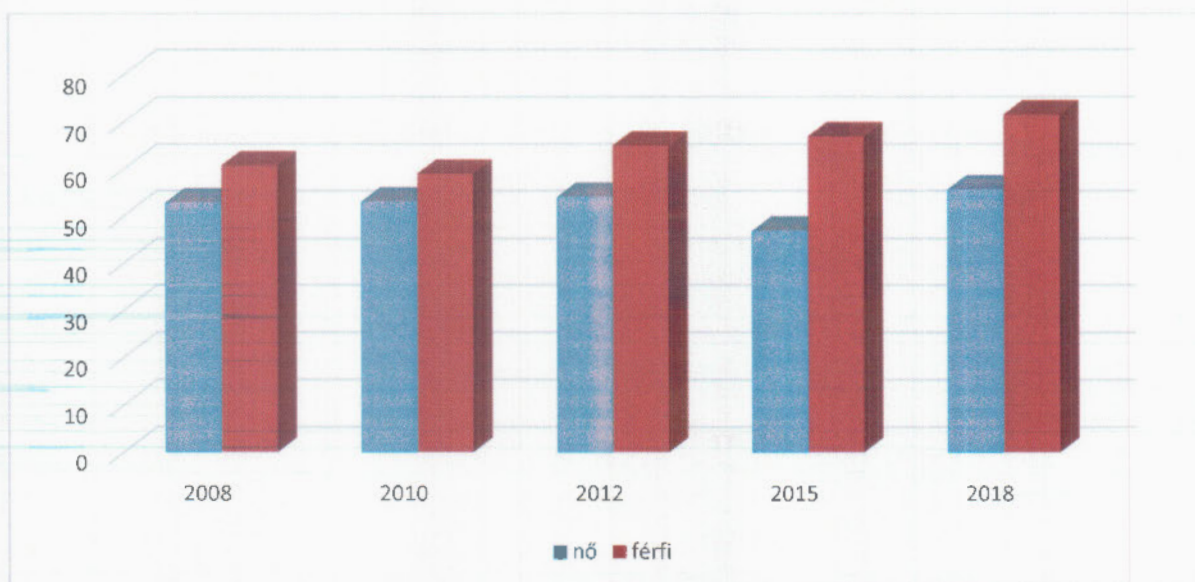
Nyíregyháza esetében is hasonló tendencia figyelhető meg, azzal, hogy a két nem közötti különbség növekedett. A kedvezőbb gazdasági folyamatok nyertesei inkább a férfiak voltak.

² R. Fedor Anita: Foglalkoztatási helyzetkép és a munkával való elégedettség jellemzői Acta Medicinae et Sociologica – Vol 9., No.27. 2018.

³ KSH Magyarország, 2019 https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mo/mo_2019.pdf letöltés ideje 2020. 09. 10.

3. ábra

A foglalkoztatottak aránya nemek szerint Nyíregyházán 2008, 2010, 2012, 2015, 2018 (%)

Forrás: Nyíregyháza Életminősége, 2008, 2010, 2015, 2018

Infrastruktúra

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 219/2017. (IX. 28.) számú határozata rendelkezik Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2015-2020. évre szóló Környezetvédelmi Programjának elfogadásáról. Ebben az anyagban minden fontosabb momentum, amely a települési és épített környezet védelmét, az energiahatékonyságot, a vezetékes szennyvíz- és vízellátást, a csapadékvíz-elvezetést, csatornahálózat kiépítését, tömegközlekedés korszerűsítését, új eszközpark beszerzését, zajcsökkentést szolgálja megtalálható, illetve a megvalósítás módját is feltérképezi.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtését hosszú történelmi folyamat előzte meg. Társadalmi és politikai fordulatok sokasága biztosítja, hogy mára ennyi féle szabályozó és támogató eszköz áll a rendelkezésünkre.

Magyarország Alaptörvénye II. cikke és XV. cikke tartalmazza azt a szemléletet, amelyet Nyíregyháza város képvisel az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- Az emberi méltóság sérthetetlen.
- Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.
- A törvény előtt mindenki egyenlő.
- Minden ember jogképes.
- Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- A nők és a férfiak egyenjogúak.
- Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.
- Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) átfogó célja

A HEP helyzetelemző részének célja

A HEP IT célja

Ezen három alfejezet az 5 évre szóló Programban kibontásra került, melynek megvalósulása változatlan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

2018-2023 évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programban felsorolt jogszabályok, programok az alábbiakkal egészültek ki:

- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének 2015-2020 évre szóló Környezetvédelmi Programja
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének az első lakáshoz jutók támogatásának helyi szabályairól szóló 12/2019.(IV.26.) önkormányzati rendelete

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az Esélyegyenlőségi Program készítése során a korábban készült stratégiákat, fejlesztési terveket, koncepciókat tekintettük át, és gondoskodtunk a programok közötti összhang megteremtéséről. Tekintettel arra, hogy a koncepciók, beszámolók jelentős mértékben tartalmazzák a jelenlegi programban tárgyalt célcsoportok bemutatását, helyzetük elemzését, előfordul átfedés más programokban megjelenített adatokkal, elemzésekkel.

- 2.1.1 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Szolgáltatástervezési koncepciója 2016.
- 2.1.2 Integrált Településfejlesztési Stratégia (továbbiakban ITS) 2014., 2017.
- 2.1.3 Idősügyi Program 2008., 2012.
- 2.1.4 Gyermekevédelmi beszámoló
- 2.1.5 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Gazdasági Programja 2015-2019.
- 2.1.6 Közbiztonsági Koncepció 2011., 2017.
- 2.1.7 Ifjúsági Koncepció 2016-2021.
- 2.1.8 Fogyatékosügyi Program 2005.
- 2.1.9 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Hosszú-távú Településfejlesztési Koncepciója 2000., 2011.
- 2.1.10 Közfoglalkoztatási terv 2009., 2010.
- 2.1.11. Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2015-2020. évre szóló Környezetvédelmi Programja

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A felülvizsgálat során Nyíregyháza Életminősége háztartás panel kutatás 2008, 2010, 2012, 2015, 2018 évi eredményeit, valamint a kutatás egészségi állapotot feltáró vizsgálatának (2018), a szegregátumok területére kiterjedő kutatás vizsgálatának adatait („Közösen a kiútért” című, TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázat keretében), valamint országos és helyi statisztikai adatok eredményeit használtuk fel.

Egyéb adatbázis

A helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálata során 120 esetben éltünk megkereséssel különböző szervezetek, egyházak, nemzetiségi önkormányzatok, cégek, hivatalok, társosztályok felé adatszolgáltatás és a célcsoportok vonatkozásában esélyegyenlőségi problémájuk feltárására vonatkozó információk gyűjtése céljából. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését megnehezítette, hogy a megkeresést csak 75%-uk teljesítette. A helyzetelemzés elkészítése során felhasználtuk az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR), a Központi Statisztikai Hivatal adatait, valamint a helyi szinten rendelkezésre álló (önkormányzati adatok, az önkormányzat és az önkormányzat által fenntartott intézmények adatait, civil szervezetek, alapítványok, egyesületek és egyházak adatait) adatokat, nyilvántartásokat, továbbá a rendőrség, ügyészség, bíróság, ítéltábla, a Nyíregyházi Tankerületi Központ, a Nyíregyházi Szakképzési Centrum, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Hatósági Osztálya, Foglalkoztatási Főosztálya, Kormányablak Osztálya, a Nemzeti Fogyatékosügyi és Szociálpolitikai Központ Közhasznú Nonprofit Kft, a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ által szolgáltatott adatokat, javaslatokat.

A Program elkészítését nehezítette, hogy Nyíregyházára vonatkozó statisztikai adatok nem minden esetben érhetőek el, illetve csak 2018 évtől korábbi adatok álltak rendelkezésre több mutató esetében is. Továbbá a Program 1. számú melléklete tartalmazza a – rendelkezésünkre bocsátott - kötelező és nem kötelező jelleggel kitöltendő táblázatokat, mely táblázatok tartalma nem igazodott az évek során az adott célterületet érintő módosított jogszabályi környezethez (például: nyugdíjrendszer változásai, járási hivatalokhoz átkerült ellátások, közneveléshez kapcsolódó táblázatok, stb.).

A jelenleg elkészített helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálata – az ismétlések és párhuzamosságok elkerülése miatt - a korábbiakban és a 2018-2023. évre elfogadott helyi esélyegyenlőségi programban bemutatott adatokat, mutatókat, forrásokat nem vagy részben tartalmazza; azon adatok ezzel a felülvizsgálattal együtt nézve értelmezendők.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység fogalma

A szegénység meghatározására 2010 óta egy egységes szempontok alapján kidolgozott indikátorrendszert alkalmaznak az Európai Unió valamennyi tagállamában. Ez az összetett mutató, a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya több részindikátort tartalmaz. Ennek révén a relatív jövedelmi szegénységben, az anyagi nélkülözésben, valamint a munkaszegénységben élők számáról, népességen belüli arányáról is képet kapunk. Azokat a személyeket soroljuk a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek közé, akik a relatív jövedelmi szegénység, a súlyos anyagi depriváció, illetve a nagyon alacsony munka-intenzitás közül legalább egyben érintettek.

A szegénység mérése, mértéke

A szegénységben élők számát leggyakrabban a jövedelmi szegénységgel mérik. **A relatív jövedelmi szegénység** azokat érinti, akiknek a jövedelme nem haladja meg a szegénységi küszöböt (az ekvivalens mediánjövedelem 60%-át). A relatív mutató nem az egyén abszolút jövedelmi helyzetét tükrözi, hanem arról ad képet, hogy az adott személy jövedelme hogyan viszonyul a társadalom többi tagjának jövedelméhez. Magyarországon a szegénységi küszöb 2018-ban 11,3%-kal nőtt 2017-hez képest, összege éves szinten az egyszemélyes háztartásokra vonatkozóan 1 millió 120 ezer forintot tett ki. A szegénységi küszöb alatt élők aránya 12,8%-ról 12,4%-ra csökkent 2018-ban, számuk több mint 40 ezer fővel, 1 millió 186 ezerre fogyott.

Az egyes társadalmi csoportokat tekintve átlag fölötti a jövedelmi szegények aránya a munkanélküliek (57,5%), az egyéb inaktívak (20,6%), az egyedülállók (22,6%) valamint, a gyermeküket egyedül nevelők körében (21,8%).

Az anyagi depriváció bizonyos javaktól és szolgáltatásoktól való megfosztottságot jelent. Azokat, akik a meghatározott kilenc tételből⁴ legalább négyben érintettek, súlyosan depriváltaknak tekintjük. Magyarországon 2010 óta 1 millió 421 ezer fővel csökkent a súlyosan depriváltak száma. 2018-ban a népesség 8,7%-át, azaz 837 ezer főt érintett a súlyos anyagi nélkülözés, 2017-hez képest 137 ezer fővel kevesebbet. 2018-ban a súlyos anyagi depriváció jóval az országos átlag feletti mértékben sújtotta a munkanélkülieket (45,1%), a három vagy annál több gyermekes családokat (19,2%), valamint az egyszülős háztartásokat, (16,3%).

A **munkaszegénység** azt mutatja meg, hogy a háztartások munkaképes korú tagjai a lehetséges munkaidő mekkora részét töltik munkavégzéssel. E megközelítés-mód értelmében a munkaszegénység azokat a személyeket veszélyezteti, akiknél az előbb említett, munkával töltött idő aránya nem éri el a 20%-ot. 2018-ban a teljes népesség 3,7%-a tartozott a nagyon alacsony munkaintenzitásúak közé. Ez az arány a javuló munkaerőpiaci mutatókkal összefüggésben 2017-hez képest 0,4, 2010-hez viszonyítva 6,1 százalékponttal csökkent. A munkaszegénységben élők aránya a 60 év alatti népességben 2018-ban 5,1%-ot tett ki, az egy évvel azelőttinél 0,6, a 2010. évinél pedig 7,7 százalékponttal kevesebbet.

A KSH 2013 óta vizsgálja a szegénység alakulását a **roma népességben**. Körükben a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya 2018-ban 63,2% volt, 4,6 százalékponttal

⁴ Kilenc tétel: előfordult lakhatással kapcsolatos hátralek, nem engedhetik meg maguknak a lakás rendes fűtését, váratlan kiadás fedezését, húsfogyasztást kétnaponta (ide értve a halat, vagy a hússal egyenértékű fehérjét), egy hét nyaralást az otthontól távol; anyagi okok miatt nincs színes TV, mosógép, autó, telefon és/vagy mobil. Anyagi depriváció: a legalább három elemi indikátor szerinti megfosztottság. Súlyos anyagi depriváció: a legalább négy elemi indikátor szerinti megfosztottság (Fusco –Guio –Marler2010).

alacsonyabb, mint 2017-ben, de arányuk még így is 3,3-szorosa az országos átlagnak. A roma népesség legnagyobb hányadát, 43,4%-át a súlyos anyagi depriváció sújtotta. Bár a jövedelmi szegények aránya a romák körében csökkent, szegénységi kockázatuk még így is háromszorosa volt az országosnak.

2. táblázat

Relatív jövedelmi szegénységi arány a roma és a nem roma népesség körében

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Roma	67,9	63,6	54,7	48,4	40,9	38,4
Nem roma	13,1	13,7	13,2	12,8	12,1	11,4

Forrás: KSH, 2013-2018

A munkaszegénység a roma háztartások 13,7%-át érintette.⁵

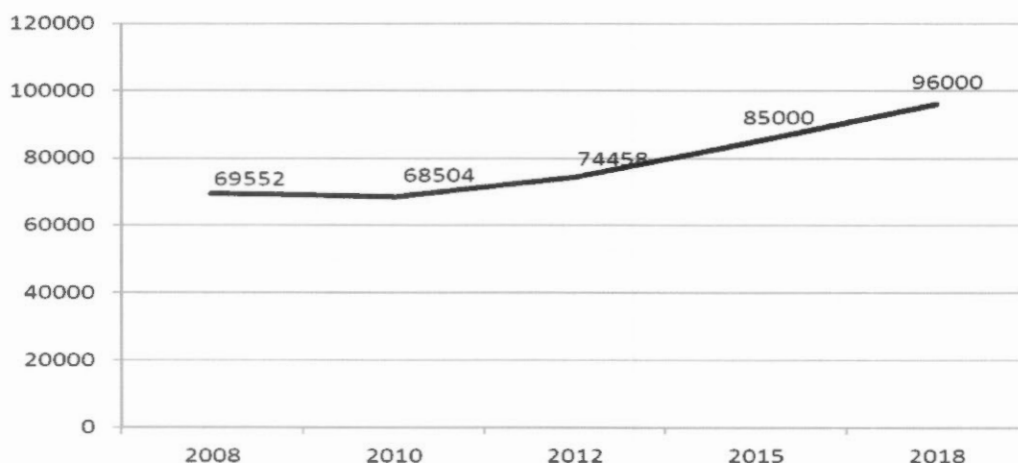
Jövedelmi és vagyoni helyzet

A 2008-as válságot követően az ország gazdaság teljesítménye 2013-tól újra növekedni kezdett, 2018-ban már 5,1%-kal haladta meg az előző évet. A kedvező gazdasági folyamatok, a javuló munkaerőpiaci helyzet, részben a családi adókedvezmények bevezetésének hatására a háztartási jövedelmek is jelentősen emelkedtek. Valamennyi jövedelmi ötödben bővülés figyelhető meg, a legnagyobb mértékben az alsó két jövedelmi ötöd fejenkénti nettó jövedelme gyarapodott 2017-hez képest (12 és 13%-kal). 2018-ban a legfelső jövedelmi ötödbe tartozók 5,4-szer több bruttó jövedelemmel rendelkeztek, mint a legalsó jövedelmi ötödhöz tartozók. A bruttó jövedelmek 2017-hez képest leginkább a második és a harmadik (egyaránt 15%-kal), valamint a legalsó jövedelmi ötödben nőttek (14%-kal).

A Nyíregyháza Életminősége háztartás panel kutatási eredményei alapján elmondható, hogy 2008 és 2018 között Nyíregyháza jövedelmi helyzetének jellemzői, illetve annak változásai számos esetben „lekövezték” az országos tendenciákat. 2008 és 2010 között csökkent az egy főre jutó jövedelem átlaga, az akkor kiobbant gazdasági-financiális válság hatására, míg 2010-től folyamatos növekedés figyelhető meg. 2010 és 2017 között országosan 37 százalékkal, míg a városban valamivel erőteljesebben, 40 százalékkal nőtt az átlagjövedelem.

4. ábra

Az átlagjövedelem alakulása Nyíregyháza városában – az egy főre jutó háztartási jövedelmek alapján

⁵ KSH, A háztartások életszínvonala, 2018

Forrás: Nyíregyháza Életminősége, 2008, 2010, 2012, 2015, 2018

„Az átlagjövedelem növekedése elsősorban 2012-2013-tól vált dinamikusabbá. A növekedés üteme 2017-re elérte a 13 százalékos arányt. A jövedelmek vizsgálatánál az átlagérték egy igen jól használható mutató, különösen az időbeli és térbeni összehasonlítások tekintetében, mégis „csalóka” lehet sok esetben, mivel elfed(het) olyan különbségeket, amelyek erőteljesen meghatározhatják a lakosok életminőségét. Ez a helyzet Nyíregyháza esetében is, hiszen a városra jellemző átlagjövedelem alatti jövedelemből élt a lakosok 57 százaléka, ez a mutató gyakorlatilag változatlan 10 éve.

A jövedelmi egyenlőtlenségek növekedése nem jelenti azt, hogy nőtt a szegénységben élők aránya. Erre nem elsősorban az átlagjövedelem alakulása, hanem a mediánjövedelem növekedése utal, illetve a szegénységi ráták számításához alkalmazott mediánjövedelem (a medián 60 százaléka), ami egyben a szegénységi küszöböt jelenti. Ez az összeg 2008-ban és 2010-ben is 37.500 forint volt, 2012-től folyamatosan emelkedett, míg 2018-ra elérte az 52.500 forintot.

A jövedelmi helyzet javulásával a szegénység is csökkent a városban. Ez a tendencia szintén „leképezi” a hazai változásokat, hiszen hazánkban a jelzett időszakban közel 15 százalékról 12,4 százalékra csökkent a jövedelmi szegénységben élők aránya. A szegénység rizikóját figyelembe véve, a városban hasonló különbségek figyelhetők meg, mint országosan. A nők körében magasabb ráták mérhetőek (15,8 %), mint a férfiak esetében (9,4 %), illetve az aktív korúak körében is magasabb értékek mérhetőek, mint a 65 év felettek körében (14,0 % illetve 4,9 %). Megjegyzendő, hogy az idősek körében kedvezőbb a helyzet, mint országosan, a hazai ráta ugyanis 9,8 %. A jövedelmi deciliseket figyelembe véve a legalsó decilis, illetve részben a második decilisből kerülnek ki a szegények.

Különösen 2015 után nőtt a foglalkoztatottság, növekedtek a nettó jövedelmek, ideértve a mediánjövedelmet is. A legalsó jövedelmi decilis esetében nominális csökkenés mérhető, de ettől eltekintve azonban minden csoport helyzete kedvezőbb lett 2018-ra. Ez a változás jól mérhető a jövedelmi helyzet szubjektív megítélése esetében is. Ugyanakkor, mivel minden csoport esetében növekedtek a jövedelmek, ráadásul nem azonos mértékben, az egyenlőtlenségek mértéke sem változott, illetve az alsó decilis „távolodása” miatt, még némileg növekedtek is. A növekedés azonban nem jelentette automatikusan a szegénység növekedését is, sőt a relatív szegénység mértéke 2012 és 2015 között egy százalékponttal, míg 2015 és 2018 között közel 2 százalékponttal csökkent 2010-hez viszonyítva.”⁶

A Keleti-és Huszártelen élők esetében jóval alacsonyabb átlagjövedelmek mérhetőek, mint Nyíregyháza városában, illetve országosan. A telepeken az egy főre jutó nettó átlagjövedelem értéke 39.568 forint, szemben a nyíregyházival, amely 96.000, illetve az országossal, ami 108.000 forint. Az elmúlt 10 évet vizsgálva, 2008 és 2018 között a nyíregyházi lakosok átlagjövedelme 38 százalékkal nőtt, igaz ez a növekedés inkább 2013-tól volt jellemző. Bár a jövedelmek átlaga a telepeken is nőtt az elmúlt években, a növekedés mértéke kisebb mértékű, 26 százalékos volt.

A Nyíregyházára jellemző jövedelmi adatok alapján megvizsgáltuk, hogy a telepen élők mely tizedekbe sorolhatók be, annak alapján, hogy az egyes decilisekre milyen minimum és maximum értékek jellemzőek.

⁶ Fábrián Gergely, Takács Péter, Szigeti Fruzsina: Jövedelmi helyzet, jövedelmi egyenlőtlenségek In: Acta Medicinæ et Sociologica (2018) Vol. 9. No. 27. (58-69)

Az egyes decilisekhez tartozó telepi népesség aránya, a városra jellemző jövedelmek alapján (%)

Jövedelmi tizedek	Népesség aránya
alsó decilis	43,4
2. decilis	33,3
3. decilis	10,1
4. decilis	3,9

Forrás: Roma lakótelepen élők életminősége, 2019⁷

A fenti táblázatból jól látható, hogy a telepeken élők döntő többsége a két alsó decilishez tartozik, viszonylag alacsony a harmadik és a negyedik tizedhez sorolható népesség aránya. Az adatokból következően nem meglepetés, hogy a jövedelmek alapján definiált szegénységi ráta is jóval magasabb, mint a városban, illetve országosan, arányuk 78 százalék. (A számításnál a jövedelmi szegénység megállapításához használt mediánjövedelmet, a szegénységi küszöb esetében a mediánjövedelem 60 százalékát vettük figyelembe. Ez a városban 52.500 forint, a telepeken élők 78 százaléka rendelkezik ennél alacsonyabb jövedelemmel.)

Az alacsony egy főre jutó jövedelmek hátterében részben a városhoz, sőt még a megyéhez képest is kedvezőtlenebb foglalkoztatottság áll, ami természetesen visszavezethető a telepeken élők iskolázottságára. A két telepen közel nyolcvan százalék azok aránya, akik 8 általános végzettséggel rendelkeznek, illetve még a 8 osztályt sem végezték el, rendkívül alacsony a szakképzettséggel rendelkezők száma és aránya. Szakközépiskolai vagy gimnáziumi érettségivel mindössze 1-1 fő, míg érettségire épülő, technikai jellegű szakképesítéssel 2 fő rendelkezik (lásd 8. ábra).

A szegénység okai és demográfiai jellemzői

A szegénységnek kitett csoportok továbbra is az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, a romák, a fogyatékkal élők, a gyermekek és a többgyermekes háztartások, az egyszülős családok, a munkanélküliek, a munkaerőpiacról kiszorult munkavállalási korú emberek, a falusi lakosság, különösen a kistelepüléseken élők, az ország elmaradottabb térségeiben élők.

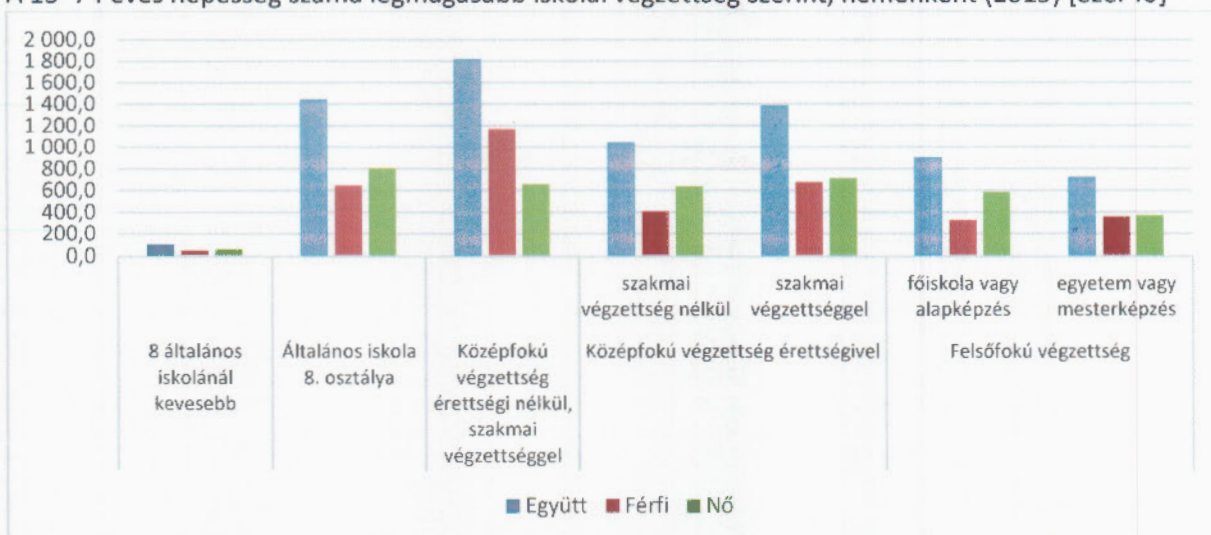
Iskolai végzettség

A foglalkoztatottság, az iskolázottság és a jövedelem szoros kapcsolatban állnak egymással. Minél magasabb az iskolai végzettség, annál nagyobb az esély a munka-erőpiaci részvételre, és annál magasabb a jövedelem.

⁷ Fábíán Gergely-Takács Péter: Jövedelmi helyzet, jövedelmi viszonyok a telepi lakosok körében Acta Medicinæ et Sociologica (2019) Vol. 10. No. 29. (45-54)

5. ábra

A 15–74 éves népesség száma legmagasabb iskolai végzettség szerint, nemenként (2019) [ezer fő]

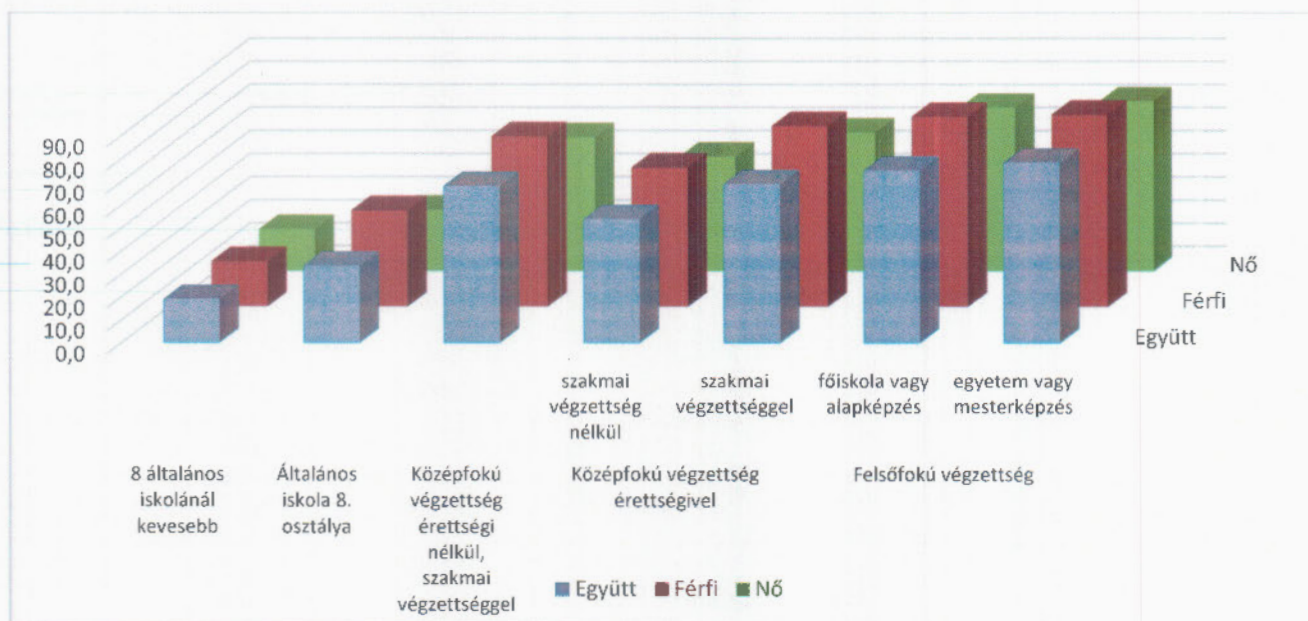

Forrás: KSH, 2019, saját szerkesztés

A lenti ábrán jól látható, hogy az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők körében a legalacsonyabb a foglalkoztatási ráta. A korábbi évekhez képest minden iskolázottsági szinten növekedett a foglalkoztatottság, de a legalacsonyabb és legmagasabb végzettségűek foglalkoztatási rátája között több mint kétszeres a különbség továbbra is (2019-ben 33,6 százalék és 78,5 százalék).

6. ábra

Foglalkoztatási ráta legmagasabb iskolai végzettség szerint, nemenként (2019) [%]

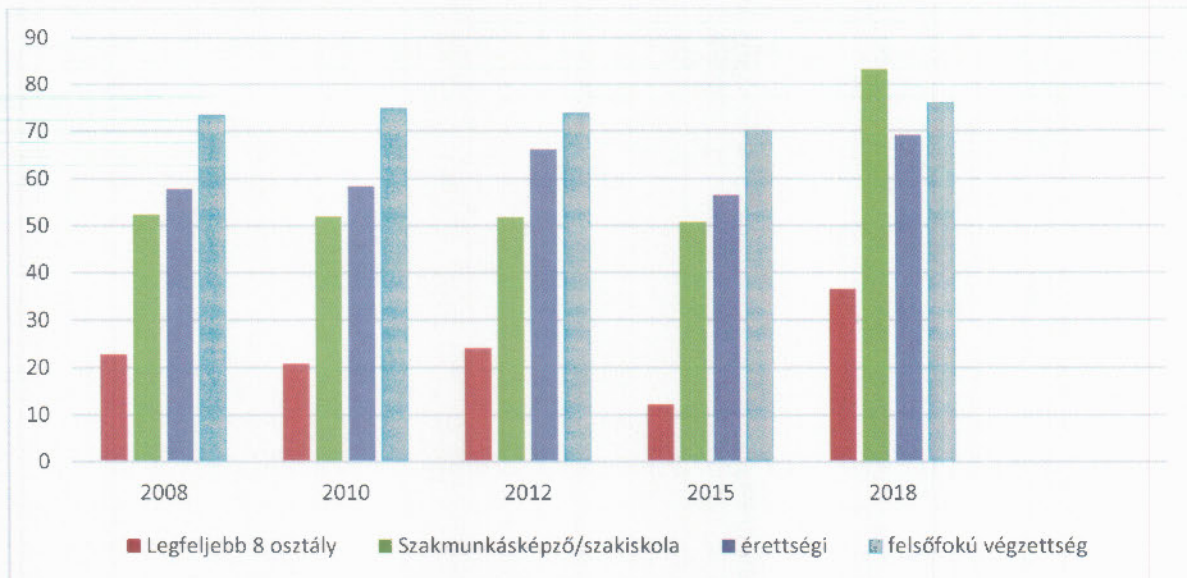
Forrás: KSH, 2019, saját szerkesztés

A Nyíregyháza Életminősége háztartás panel kutatás 2008-2018 évi adatai alapján Nyíregyházán is az országos tendenciához hasonló eredményt kapunk. A legrosszabb helyzetben városunkban is a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők vannak a vizsgált időszakban, de az ő esetükben is foglalkoztatottságuk 14 %-kal növekedett. A legnagyobb mértékű növekedést (30 %) a szakiskolával, szakmunkás végzettséggel rendelkezőknél találunk. Foglalkoztatottságuk (83,2 %) az országos átlagot

(68,3 %) is meghaladja. Nyíregyházán is igaz, hogy a legalacsonyabb és a legmagasabb iskolai végzettség között több mint kétszeres a különbség.

7. ábra

Foglalkoztatottsági arányok az iskolai végzettség függvényében, Nyíregyházán (%)

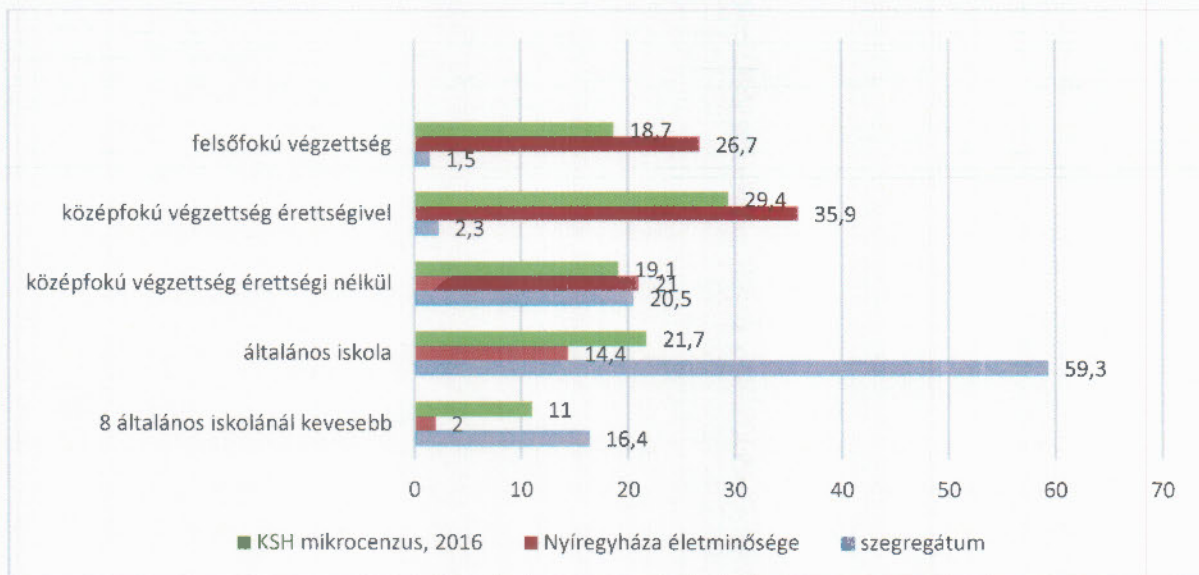

Forrás: Nyíregyháza Életminősége, 2008,2010,2012,2015,2018

Nyíregyháza vonatkozásában vizsgálva az iskolai végzettséget, két jelentős különbséget tapasztalhatunk. Egyrészt az országos átlagnál magasabb a Nyíregyházán élők iskolai végzettsége, másrészt a város két szegregátumában a Keleti- és Huszártelepén élők rendkívül alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek.

8. ábra

A válaszadók iskolai végzettség szerinti megoszlása (%)

Forrás: KSH mikrocenzus, Nyíregyháza életminősége 2018, KSH Mikrocenzus 2016

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A munka szerepe az európai társadalmakban megkérdőjelezhetetlen. Nem egyszerűen pénzkereseti mód, hanem az egyének önmagukról való gondoskodásához nélkülözhetetlen, de az önmeghatározás, a társas kapcsolatok, valamint a társadalmi integráció alapja is. Az, hogy mi minősül elismert munkának a társadalmi szokások, a jogi aktusok, a társadalmi intézmények határozzák meg. Így az elmúlt évtizedekben a társadalom változásával a javakhoz való hozzájutást biztosító munkavégzés, a munkaerőpiacokhoz való kapcsolódás terén erős differenciálódási folyamat ment végbe. A munkához való kötődés erőssége, biztonsága és jogi védettsége egyenlőtlenségeket teremt a különféle munkavállalók között, különböző munkavállalói csoportok jelentek meg.⁸

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

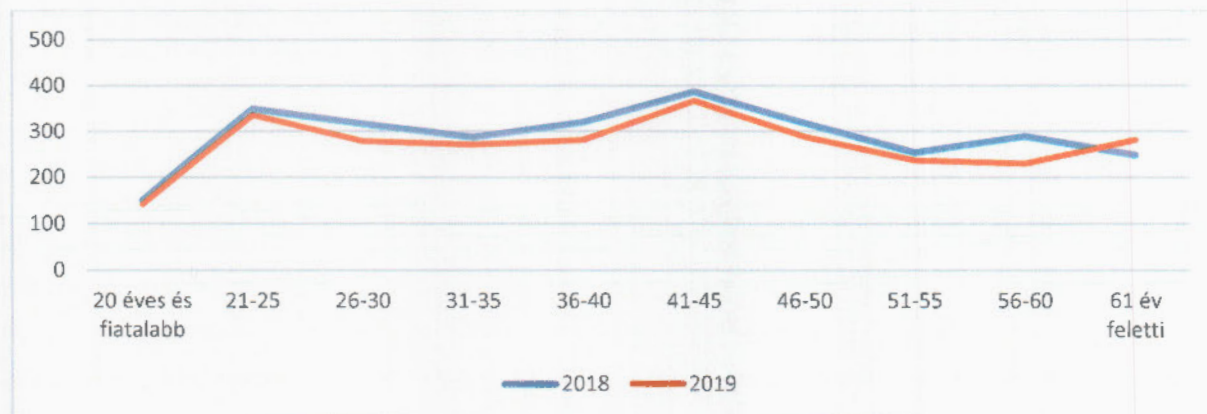
A KSH országos adatai alapján 2019. május-július időszakban a munkanélküliség átlagos időtartama 14 hónap volt, a munkanélküliek 37,4%-a legalább egy éve keresett állást, vagyis tartósan munkanélkülinek számított. 2020. május-július időszakban a munkanélküliség átlagos időtartama 9,0 hónap volt, a munkanélküliek 22,9%-a keresett legalább egy éve állást, vagyis tartósan munkanélkülinek számított.

Ha a munkanélküliség átlagos időtartamát a 15–64 éves munkanélküliek körében vizsgáljuk szintén kedvező képet kapunk. 2016 évi 18,4 hónaphoz képest 2019 évre jelentősen csökkent (12,9 hónap).

A háztartás panel kutatás 2018 évre vonatkozó adatai az országosnál kedvezőbb helyzetet mutatnak. A városlakók közel fele (49,4%) volt már regisztrált munkanélküli. A munkanélküliség időtartama megoszlása szerint a többség fél és egy év közötti időszakot töltött munkanélküliként, átlagosan 10 hónapot.

Nyíregyházán a nyilvántartott álláskeresők száma 2019. évben 2702 fő, 2010-hez (6 974 fő) viszonyítva nagymértékű csökkenés tapasztalható. A regisztrált álláskeresők korcsoportonkénti megoszlását vizsgálva elmondható, hogy arányuk 2019. évben a 41-45 éves korosztálynál a legmagasabb (366 fő), de a 2017-es évet tekintve számuk csökkent (461 fő) (lásd 1. számú melléklet 3.2.2. számú táblázat)

9. ábra
Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportonkénti bontásban Nyíregyházán, 2018-2019. évben

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (2019. decemberi zárónapi adatok), saját szerkesztés

⁸Csoba Judit (szerk.): Munkaerő-piaci változások, leszakadó társadalmi csoportok Debrecen, 2011

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Az alacsony, legfeljebb alacsonyfokú végzettséggel rendelkezők munkaerőpiaci helyzete az átlagosnál még mindig kedvezőtlenebb, de az ő foglalkoztatási rátájuk nőtt a legjobban. 2010-ben az ilyen végzettségű 20–64 évesek 36,1%-a volt foglalkoztatott, 2014-ben már 44,3%-uk, 2017-ben pedig 53,9%-uk, ezzel az uniós átlagtól való 2014. évi 7,5 százalékpontos elmaradásunk 2017-re 1 százalékpontosra zsugorodott.

A javulásban a közfoglalkoztatás jelentős szerepet játszott, mivel a legfeljebb alacsonyfokú végzettséggel rendelkezők a közfoglalkoztatottak között a teljes munkavállalási korú népességen belüli súlyuknál lényegesen nagyobb arányban vannak jelen. A munkaerő-kereslet növekedésével és részben amiatt, hogy a közfoglalkoztatásban való részvétel segítette a munkaerőpiaci beilleszkedésüket, a 2016-tól bekövetkező javulás már teljes egészében annak volt köszönhető, hogy nőtt az elsődleges munkaerőpiacon munkát találók aránya. A vizsgált időszakban a romák munkaerőpiaci hátránya is mérséklődött. Míg 2014-ben még 29,4 százalékponttal volt alacsonyabb a 15–64 éves romák foglalkoztatási rátája a nem romákénál, addig a különbség 2017-re 23,9 százalékponttal csökkent.⁹

Nyíregyházán az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatásáról a háztartás panel kutatás és a telepi kutatás alapján kapunk képet.

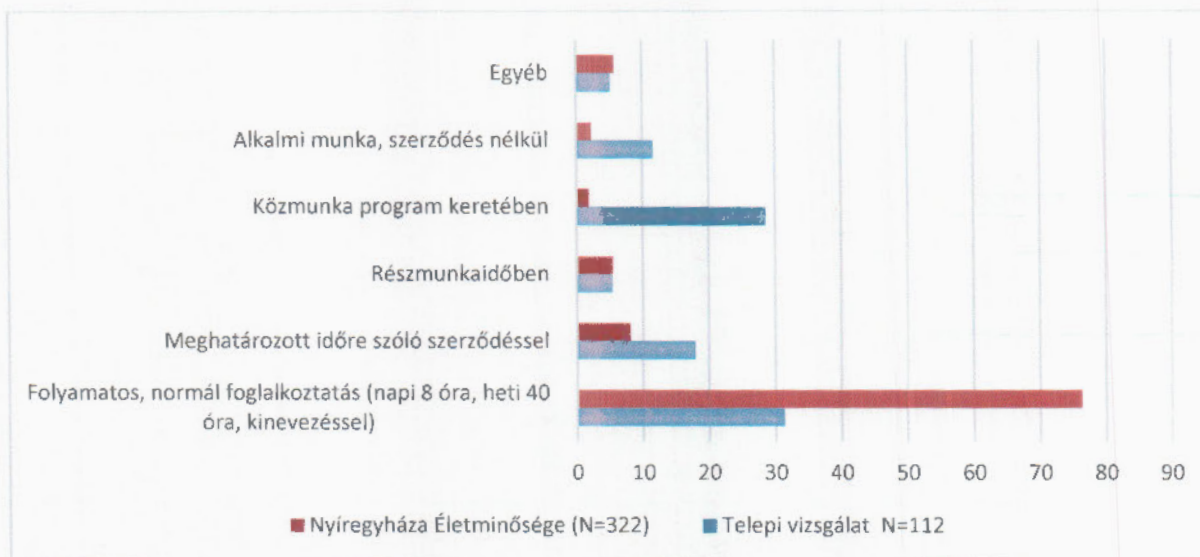
A Keleti és Huszártelenen élő lakosok egyharmada közmunkaprogram keretében dolgozott a kérdezés időpontjában. A Huszártelenen jellemzőbb a részmunkaidős foglalkoztatás, míg a határozott munkaidejű szerződéssel történő foglalkoztatás a Keleti lakótelepen élők körében gyakoribb. A legtöbben 6 hónapra és egy éves időtartamra szóló szerződéssel vannak foglalkoztatva. A telepi körülmények között élők kedvezőtlen munkaerőpiaci helyzetét erősíti, hogy a megkérdezettek több mint 70%-a volt már munkanélküli, s 49,8 %-uk jelenleg is az. Ehhez képest a Nyíregyháza Életminősége vizsgálatban résztvevők 49,4 %-a tapasztalta már meg a munkanélküliséget és a vizsgálat időpontjában (2018) 4,6% volt munkanélküli. Ehhez szorosan kapcsolódik a közfoglalkoztatással érintettek arányában tapasztalható különbség. A telepi lakosok 58,3%-a dolgozott már közmunkásként, s minden harmadik válaszadó jelenleg is ilyen módon dolgozik. Ezzel szemben a Nyíregyháza Életminősége vizsgálatban résztvevők 6,7%-a volt már közfoglalkoztatott, s a megkérdezés pillanatában mindössze 2,4%-uk vett részt közmunka programban.¹⁰

⁹ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/munkerohelyz/munkerohelyz17.pdf>

¹⁰ R.Fedor Anita-Balla Petra: Foglalkoztatási helyzetkép a telepi körülmények között élő nyíregyházi romák körében Acta Medicinae et Sociologica (2019) Vol. 10. No. 29. (32-44)

10. ábra

Milyen módon foglalkoztatják Önt? (%)

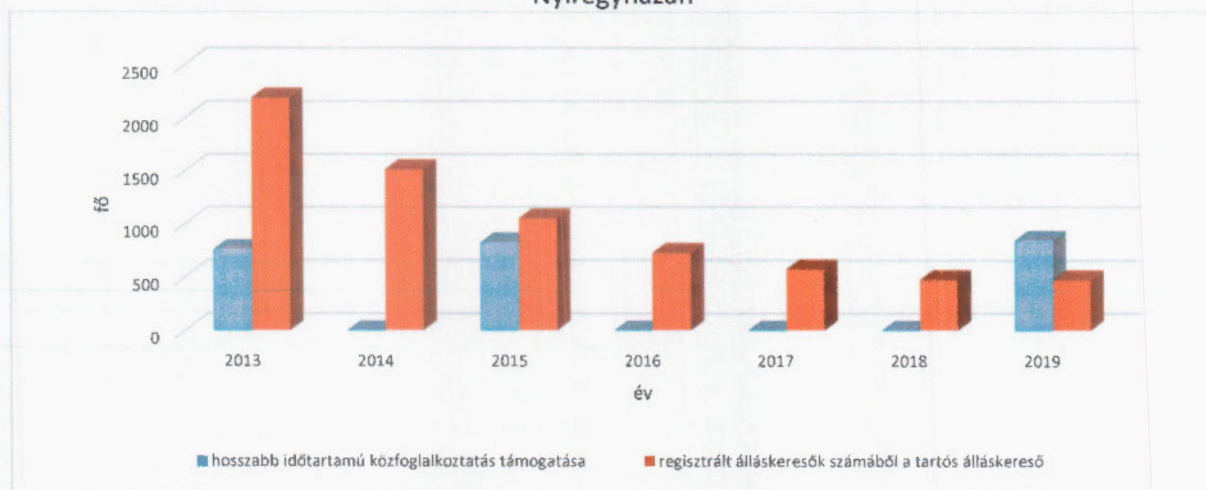
Forrás: Roma lakótelepen élők életminősége, 2019.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás első lépcsőfoka lehet a nyílt munkaerőpiacra történő bekerülésnek. A közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra visszalépők arányának növelése érdekében 2015. 11. 10-én jelent meg a közfoglalkoztatottak elhelyezkedési juttatásáról szóló 328/2015. (XI. 10.) Korm. rendelet. A támogatás a közfoglalkoztatottat ösztönzi a versenyszférában történő elhelyezkedésre oly módon, hogy a közfoglalkoztatási jogviszony időtartamának lejártát megelőzően történő elhelyezkedése esetén elhelyezkedési juttatásban részesül.

11. ábra

Közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos száma a tartós álláskeresőkhöz viszonyítva Nyíregyházán

Forrás: www.nfsz.hu, saját szerkesztés

Nyíregyházán a közfoglalkoztatást - Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése megbízásából – a NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft. (továbbiakban: NYÍRVV Kft.) szervezi.

4. táblázat

Közfoglalkoztatásban résztvevők iskolai végzettség szerinti megoszlása (fő) 2019

Megnevezés	Férfi	Nő	Összesen (fő)
8. általános alatt	72	138	210
8. általános	284	461	745
Szakmunkás	129	180	309
Középfokú	92	426	518
Felsőfokú	16	71	87
Összesen	593	1276	1869

Forrás: Nyíregyházi NYÍRVV Nonprofit Kft. Közfoglalkoztatási Csoport

A nyíregyházi adatokat tekintve 2015 évhez képest közel duplájára növekedett a közfoglalkoztatottaknak a nyilvántartott álláskeresőkhöz viszonyított aránya (18 %-ról 35 %-ra) annak ellenére, hogy létszámuk jelentősen nem változott (2015-ben a közfoglalkoztatottak átlagos létszáma 1256 fő, 2017-ben 1750 fő)¹¹ vagyis a nyilvántartott álláskeresők számának csökkenése mögött a kedvező munkaerő-piaci folyamatok állnak. 2019-ben ez az arány még kedvezőbb: 70 % (a nyilvántartott álláskeresők száma 2667 fő).

A lenti táblázat a közfoglalkoztatásban elért bruttó munkabért tartalmazza. 2018-ban a háztartások egy főre jutó havi bruttó jövedelme 151,3 ezer forint volt. A közfoglalkoztatás keretében munkát vállalók 2019-ben a minimálbér nettó értékének 59%-át kapták kézhez. Ugyanakkor a közfoglalkoztatottak nettó átlagkeresete két és félszerese volt a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (22 800 Ft) összegének.

5. táblázat

Havi közfoglalkoztatási bruttó munkabér (Ft/fő)

	Közfoglalkoztatási bér		Garantált közfoglalkoztatási bér (szakképzett közfoglalkoztatott bére)		Munkavezetőt megillető közfoglalkoztatási bér		Munkavezetőt megillető közfoglalkoztatási garantált bér	
	Ft	fő	Ft	fő	Ft	fő	Ft	fő
2016. év	79.155.-	3130	101.480.-	548	87.090.-	72	111.660.-	72
2017. év	81.530.-	2625	106.550.-	520	89.705.-	88	117.245.-	51
2018. év	81.530,-	2581	106.550,-	627	89.705,-	122	117.245,-	36
2019. év	81.530,-	1309	106.550,-	472	89.705,-	62	117.245,-	16

Forrás: Nyíregyházi NYÍRVV Nonprofit Kft. Közfoglalkoztatási Csoport

Az elsődleges munkaerőpiacra történő belépésük ösztönzése érdekében a kormány 2018 novemberétől kétszeresére (havi 45 600 Ft-ra) emelte az elhelyezkedési juttatás összegét.¹²

2018-ban a Huszártelenen élők közül a közfoglalkoztatásba bevontak száma 210 fő (131 nő), a Keleti lakótelep esetén 156 (103 nő) fő volt. A telepen élők esetében is igaz, hogy felülreprezentáltak a nők. A huszárteleni aktív korú lakosok 20 %-a közfoglalkoztatott, 12 %-a aktív korúak ellátásában részesül.

¹¹ A legalább egy napig közfoglalkoztatottak száma 3335 fő volt 2017-ben.

¹² A közfoglalkoztatottak elhelyezkedési juttatásáról 328/2015. (XI. 10.) Korm. rendelet

Ez a Keleti lakótelep esetén 60 %, és 25 %. A két telepen élő felnőtt lakosok 75,6 %-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik, a közfoglalkoztatottak 61 %-a szintén ebbe a kategóriába tartozik. A két telepről bevontak esetén a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 89 és 97%, vagyis a közfoglalkoztatásban való részvétel a telepeken élők számára szinte az egyetlen lehetőség, mégis a válaszadók egynegyede (24,4 %) nyilatkozott úgy, hogy munkát keres.

Egy 2018-ban végzett kutatás eredményei alapján, melyet 15 településen végeztek, a szakemberek véleménye szerint a közfoglalkoztatásból kimaradók sem alkotnak homogén csoportot. Vannak, akik legális jövedelemmel nem rendelkeznek, de az informális gazdaság keretein belül dolgoznak, ezért nem kívánnak részt venni a közfoglalkoztatásban. Viszont vannak olyanok is, akik annyira eltávolodtak a munkaerőpiactól, hogy még közfoglalkoztatásba sem vonhatók be. Ők azok, akik, az együttműködésre és a munkavégzésre már nem képesek, általában nagyon komplex problémákkal küzdenek, aminek része a mélyszegénység, a tanult tehetetlenség, különböző mentális zavarok és függőségek, alacsony motiváció és együttműködési képesség.¹³

Előnyként értékelik a közfoglalkoztatásban résztvevők, hogy a közfoglalkoztatási bér magasabb, mint az aktív korúak ellátása foglalkoztatást helyettesítő támogatásának havi 22.800-Ft összege, amelyre egy családon belül, jogszabályban meghatározottak szerint, egy személy jogosult, így életkörülményeik javításához, a család megélhetéséhez átmeneti jelleggel, de biztos havi jövedelmet érhetnek el. Ugyanakkor a telepi vizsgálatban résztvevők több mint fele *„elégedetlen”* illetve *„egyáltalán nem elégedett”* a fizetésével (kétszer annyian, mint a nyíregyházi lakosok). Szintén a közfoglalkoztatással állhat összefüggésben, hogy arra kérdésre, hogy ha összehasonlítja háztartásának jövedelmét az elmúlt három évvel, a válaszadók 42,9 %-a szerint jövedelmi helyzetük nem változott, 30,8 %-uk szerint rosszabb lett. Ha megnézzük a közfoglalkoztatási bér alakulását 2016-ról (79.155 Ft) 2017-re 2375 Ft-tal emelkedett, 2018-ra nem változott, és továbbra sem éri el a városra jellemző átlagjövedelmet (96.000 Ft).¹⁴

A KSH 2015-ben a 2012. január 1-től létrejött új típusú **szociális szövetkezeteket** vizsgálta. A vizsgálatba bevont szociális szövetkezetek szinte teljes munkavállalói állománya a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű csoportok valamelyikének tagja. Ezek között a varrodai, a konfekcióipari, a kereskedelmi, illetve a mezőgazdasági tevékenységek túlsúlya okán a nők felülreprezentáltak. Férfi dominancia leginkább az építőiparhoz kapcsolódó tevékenységek esetében figyelhető meg. E szervezetek munkavállalói elsősorban a középkorúak, illetve az 50 év felettiek korcsoportjából kerülnek ki, többségük alap- és középfokú végzettséggel. Azok a feladatok, amelyeket ellátnak elsősorban a szakképzett munkaerő mellett segéd- és betanított munkásokat igényel. A hátrányos helyzetűek között jelentős arányban jutnak jövedelemszerzési lehetőséghez a hátrányos helyzetű térségekben élő idősebb, de még aktív korúak (25%), az alacsony iskolai végzettségűek, a nők és a romák is (25%).¹⁵

d) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

¹³ Belügyminisztérium megbízásából a Hétfa Kutatóintézet Kft. és alvállalkozó partnerei (Agrárgazdasági Kutató Intézet, MTA Közgazdaság-és Regionális Tudományi Kutatóközpont) által készített Tanulmány. Szerződés száma: BM/12095-64/2017. A közfoglalkoztatás hatása a helyi gazdaságra, helyi társadalomra A tanulmány szerkesztője, kutatásvezető: Koltai Luca A tanulmány szerzői: Koltai Luca, Bördős Katalin, Csoba Judit, Herczeg Bálint, Hamza Eszter, Megyesi Boldizsár, Németh Nándor, Rácz Katalin, Szabó Dorottya, Váradi Mónika, Varga Eszter, Virág Tünde

¹⁴ Különbség van a közfoglalkoztatási bér és a garantált közfoglalkoztatási bér között, mely utóbbi a szakképzetteket illeti meg (összege 2016-ban bruttó 101.480 Ft, 2017 és 2018-ban 106.555 Ft).

¹⁵ Tésits Róbert– Alpek B. Levente–Kun Antigoné Az új típusú szociális szövetkezetek területileg eltérő foglalkoztatási szerepe in: Területi statisztika, 2015, 55(3): 254–272.

A korcsoportok közül a fiatalabb generációkhoz tartozók vannak a legjobban kitéve a munkanélküliség negatív hatásainak, hosszú évek óta a 15–24 évesek munkanélküliségi rátája a legmagasabb. 2019-ben a fiatalok körében 11,4%-ot tett ki a mutató értéke, 1,2 százalékponttal többet az egy évvel korábnál. Majdnem minden negyedik munkanélküli a fiatalok közül került ki.

e) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Erre vonatkozóan adat nem áll(hat) rendelkezésre, viszont minden regisztrált álláskereső, akinek a nyílt munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélye csekély, a közfoglalkoztatás jelentheti az egyetlen tartós munkából származó bevételi pénzforrást.

f) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság olyan panaszosok ügyében jár el, akiket diszkrimináció, azaz hátrányos megkülönböztetés ér.

Az alapvető jogok biztosa március 31-ig nyújtja be beszámolóját az Országgyűlésnek. A 2019. évi beszámolóból megismerhető, hogy a nemzetiségi biztoshelyettes látókörébe milyen, a nemzetiségeket érintő ügyek kerültek. A megvizsgált ügyek nemzetiségek szerinti megoszlását tekintve a romákat érintő kérdések tették ki az ügyek legnagyobb arányát, 2019. évben a 409 ügyből 172 darabot. A problémák elsődlegesen a megélhetés, a lakhatás és az egyenlő bánásmód hiányára vezethetőek vissza. A közfoglalkoztatást érintő panaszok elsősorban a jogviszony tartalmára és annak megszüntetésére vonatkoztak.¹⁶

Az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz 2019-ben 868 kérelem érkezett. A megyei referenci hálózat 63 kérelmet továbbított és további 1465 ügyfélkapcsolatot rögzített. A hatóság 308 közigazgatási döntést hozott, további 303 ügy áthúzódó eljárás 2019. évre és 410 esetben tájékoztató levéllel zárult az eljárás.

Gyermekes háztartások helyzete

2019-ben a 15–64 éves női foglalkoztatottak száma 2 millió 1 ezer főt tett ki, a kilenc évvel korábnál 274 ezer fővel magasabb volt. A nők munkaerőpiaci aktivitását az általuk gondozott gyermek(ek) száma alapvetően determinálja.

A munka-erőhiány mérséklésének egyik bázisát éppen a kisgyermeket nevelő, illetve nagycsaládos nők jelentik, speciális igényeik figyelembevételével, juttatások és kedvezmények nyújtásával (pl. a kisgyermek ellátását szolgáló intézményhálózat férőhelyszám-növekedése, az anyagi ösztönző rendszer, adókedvezmények, gyes/gyed melletti munkavállalás lehetősége) munkaerőpiaci szerepvállalásuk motiválható.

Az Állami Számvevőszék 2019-es elemzésében a családtámogatások rendszerét vizsgálta elsősorban 2010 évet követően. Ebben az időszakban a családok támogatására biztosított költségvetési források összege megduplázódott, 2018-ra 1929,1 milliárd Ft-ra nőtt.¹⁷

¹⁶ A magyarországi nemzetiségek jogai és védelmük, Infoszolg/AJBH 2019.)

¹⁷ Családtámogatások rendszere Magyarországon

https://www.asz.hu/storage/files/files/elemzesek/2019/20190618_csaladtamogatások_rendszere.pdf?download=true Letöltés ideje: 2020.09.18.

6. táblázat

Családpolitikai intézkedések összehasonlítása

2000-2009	2010-2019
gyes időtartamának háromról két évre csökkenése	gyes időtartamának visszaállítása három évre
családi pótlékra való jogosultság életkori határának csökkentése 23 évről 20 évre	családi pótlék feltételhez kötése (iskolalátogatás)
családi adókedvezmények közel teljes megszüntetése	családi adókedvezmény visszaállítása, majd jelentős emelése, kiterjesztése
óvodáztatási támogatás bevezetése	kötelező óvodáztatás
	bölcsődei rendszer átalakítása

Az alábbi táblázat a 2010-2019 között bevezetett legfontosabb családpolitikai intézkedéseket foglalja össze.

7. táblázat

Családpolitikai intézkedések 2010-2019

	Intézkedések
2010	A családi adókedvezmény bevezetése: az összevont adóalapot csökkentő kedvezmény, amelyet a jogosult – jogosultsági hónaponként – az eltartottak számától függően a kedvezményezett eltartottak után érvényesíthet. (A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 29/A §). Lakáscélú devizahitelek megszüntetése, devizahitelek mentőcsomagja
2012	Szociálpolitikai kedvezmény bevezetése: a kedvezmény legfontosabb feltételei között szerepel, hogy azt csak azok vehetik, akiknek még nincs lakástulajdonuk, az egyik szülőnek van legalább fél éve fennálló munkaviszonya, nincs köztartozásuk és legalább B energetikai kategóriájú épület építését, vásárlását valósítják meg. Otthonteremtési kamattámogatás új lakás vásárlására, építésére, használt lakás vásárlására, lakás korszerűsítésére igényelhető.
2014	Családi járulékkedvezmény bevezetése: családi járulékkedvezményt azon családi adókedvezményre jogosultak vehetik igénybe, akik a nekik járó családi adókedvezményt nem tudták teljes egészében érvényesíteni. GYED extra bevezetése ¹⁸ (a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény és a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény).
2015	Első házások adóalap csökkentő kedvezményének bevezetése Családok Otthonteremtési Kedvezményének bevezetése
2016	Családi adóalap-kedvezmény növelése, CSOK támogatás emelése
2018	Családi adókedvezmény bővülése, diplomás gyed időtartamának kitolása a gyermek 2 éves koráig, Babavárási Támogatás bevezetése, Bölcsődefejlesztési program
2020	Nagyszülői GYED bevezetése

A bevezetett támogatások célja, hogy a gyermekes családok szegénységi kockázata csökkenjen. Az elmúlt tíz évben bevezetett intézkedések többsége elsősorban a munkajövedelemből élő családokat

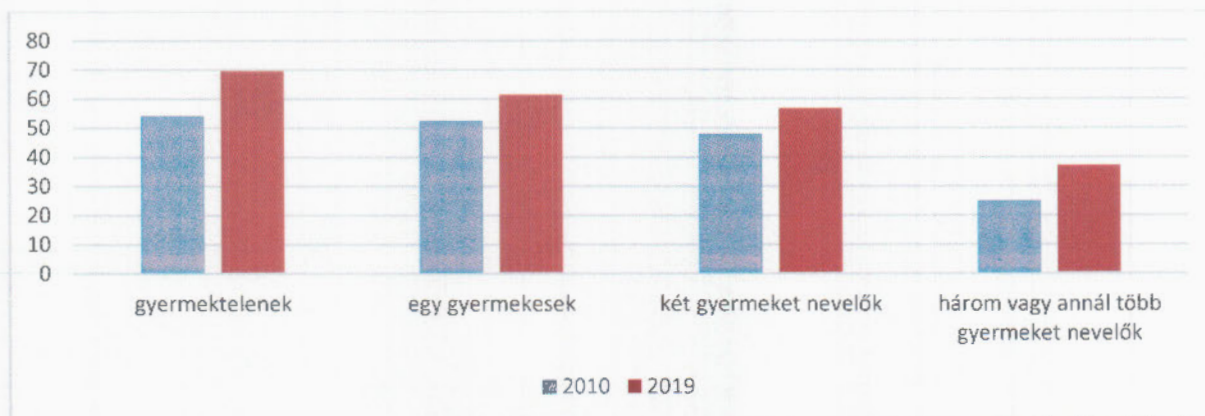
¹⁸ GYED extra négy elemet foglal magába: 1. több ellátás egyidejűleg történő folyósítása, 2. munkavégzés lehetősége GYED folyósítása mellett, 3. GYED-re való jogosultság időtartama ikrek esetén 4. Diplomás-GYED bevezetése

segítették. Az intézkedések egy része azonban valamennyi családnak segítséget jelent (ingyenes gyermekétkeztetés kiterjesztése, ingyenes tankönyvellátás, közüzemi díjak befagyasztása, stb.).

Jelenleg a nők foglalkoztatási rátája a gyermekek számának növekedésével párhuzamosan mérséklődik: a gyermektelenek körében a legmagasabb (69,5%), a három vagy annál több gyermektől gondoskodóké pedig a legalacsonyabb (37,1%). Éves összehasonlításban az egy, és a két gyermeket nevelő nők mutatója nőtt a leginkább (1,9 és 0,8 százalékponttal), ugyanakkor a nagycsaládosoké 1,2 százalékponttal csökkent.¹⁹

12. ábra

A 15–64 éves nők foglalkoztatási aránya a háztartásban élő gyermekek* száma szerint

Forrás: KSH, 2010, 2019

A jövedelmi helyzetet figyelembe véve a gyermekes háztartások egy főre jutó havi nettó jövedelme továbbra is elmaradt az összes háztartás átlagától, de 2013-tól többek között a családi adókedvezmények bevezetésével összefüggésben szinte évről évre emelkedett. 2018-ban a gyermekesek egy főre jutó havi átlagos nettó jövedelme 97,6 ezer forint volt, az előző évinél 12%-kal magasabb. A három vagy annál több gyermeket nevelő, valamint az egyszülős háztartások egy főre jutó nettó jövedelme továbbra is jelentősen elmaradt az országos átlagtól, előbbieké 32, utóbbiaké 20%-kal.

A lenti táblázatból jól látható, hogy továbbra is a gyermek(ek)et egyedül nevelők vannak a legkedvezőtlenebb helyzetben. A legnagyobb mértékben a három vagy több gyermekes családok helyzete javult.

8. táblázat

A szegénységi arány²⁰ gyermekes háztartásokban %

	2010	2019
Egy felnőtt gyermek(ek)	28,1	21,6
Két felnőtt egy gyermekkel	10,5	10,8
Két felnőtt két gyermekkel	14,6	8,2
Két felnőtt három és több gyermekkel	27,8	11,4

Forrás: KSH, 2010, 2018

¹⁹ Magyarország 2019. 146 oldal

²⁰ **Szegénységi arány a gyermekes háztartásokban:** az egy fogyasztási egységre jutó (ekvivalens) jövedelem mediánjának 60%-ánál kevesebb jövedelemmel rendelkező különböző típusú háztartásokban élő személyek az összes azonos típusú háztartásban élő személyekhez viszonyítva.

A lenti táblázatból jól látható, hogy 2014-től a gyermekek között a szegények aránya jelentősen csökkent.

9. táblázat

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétek aránya (%)	31,5	33,5	34,8	31,8	28,2	26,3	25,6	19,6	18,9
0-17 éves korcsoportban (%)	40,4	41,9	43,9	41,8	36,1	33,6	31,6	23,8	22,4
szegények aránya összesen (%)	14,1	14,3	15,0	15,0	14,9	14,5	13,4	12,8	12,3
0-17 éves korcsoportban (%)	23,7	22,9	23,8	25,0	22,7	19,9	14,8	13,8	11,5
súlyos anyagi deprivációban érintettek aránya összesen (%)	23,4	26,3	27,8	24,0	19,4	16,2	14,5	10,2	8,7
0-17 éves korcsoportban (%)	30,4	34,1	35,6	31,9	24,9	21,1	19,2	15,2	13,1
nagyon alacsony munkaintenzitású (0-0,2) háztartásokban élő személyek aránya a 0-59 éves népességben (%)	12,8	13,5	13,6	12,8	9,4	7,9	6,3	5,7	5
0-17 éves korcsoportban (%)	14,8	16,4	15,1	15,2	11,2	9,2	7,5	4,8	4,6

Forrás: KSH, 2010-2018

A háztartás panel kutatás alapján az országos adatokhoz hasonlóan alakult a városban élők helyzete is.

10. táblázat

A jövedelmek egyenlőtlenségei Nyíregyháza városában-az egy főre jutó háztartási jövedelmek eloszlása a háztartás nagysága szerint, 2010,2018

	2010	2018
1 fős háztartás	103,532	132,243
2 fős háztartás	81,548	115,843
3 fős háztartás	63,418	82,894
4 fős háztartás	53,759	67,549
5 fős háztartás	43,306	45,411

Forrás: Nyíregyháza életminősége 2010,2018

Az államháztartás szociális kiadásai jelentősen csökkentik a rászoruló társadalmi csoportok jövedelmi szegénységét. A szociális transferek nélkül számított szegénységi arány 2019-ben 20 %-ot tett ki. Eszerint közel minden ötödik ember a szegénységi küszöb alatti jövedelemmel rendelkezne, ha nem részesülne szociális ellátásban. A szociális transferek a gyermekek szegénységének csökkentésében játsszák a legnagyobb szerepet, nélkülük közel két és félszer több gyermeket érintene a jövedelmi szegénység.²¹ A hátrányos, halmozottan hátrányos, köztük roma gyermekek helyzetének javítása, a szegénység átörökítésének megakadályozása kulcskérdése a társadalmi felzárkózásnak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális ellátások alapvető célja, hogy védelmet nyújtson a társadalmi egyenlőtlenségekből eredő szegénységgel és egyéb kockázatokkal szemben. Az országon belüli területi különbségek a szociális

²¹ <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/hazteletszinv/2018/index.html#chapter-9> Letöltés ideje: 2020. 09. 07.

ellátórendszerek felé térségenként eltérő igényeket támasztanak. Ezen igények kielégítésére számos támogatás, kedvezmény létezik, szabályozásuk is változó.

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.), valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.), az ezekhez kapcsolódó Kormány rendeletek és egyéb kapcsolódó jogszabályok tartalmazzák az állam és az önkormányzat által biztosított egyes pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekvédelmi ellátások formáit, s az ellátásokra való jogosultság feltételeit.

Az Szt. 2. § alapján a szociális ellátás feltételeinek biztosítása — az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaikért viselt felelősségén túl — az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.

Az elmúlt időszakban a szociális ágazatot érintő legjelentősebb változásokra 2013-ban, majd 2015-ben került sor. A segélyezési rendszer átalakításának alapja a járási hivatalok felállítása volt, így 2013. 01. 01. napjától a hivatalok felállításával az államigazgatási feladatként szabályozott szociális támogatások államhoz kerülése ment végbe. Az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól. Ezt követően az ún. jövedelem kompenzáló támogatások a járási hivataloktól, a kiadáskompenzáló támogatások a települési önkormányzatoktól igényelhetők.

11. táblázat

A járási hivatalhoz került támogatási típusokban részesülők száma (fő) Nyíregyházán

támogatás típus	2012. december 31.	2020. január 31.
ápolási díj	577	217
közgyógyellátás	3318	3417
egészségügyi szolgáltatás	825	982
aktív korúak ellátása	2658	814
időskorúak járadéka	41	39

Forrás: Polgármesteri Hivatal, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal

Az ápolási díjban részesülők száma azzal együtt is csökkent, hogy a korábbi jogosultak egy része a 2018. január 1-ével bevezetett gyermekek otthongondozási díja jogcímen kapja az ellátást (264 fő). Látható, hogy a járási hivatal által folyósított ellátások esetében a jogosultak száma vagy stagnál vagy csökken.

Az országos adatok alapján 2013-tól folyamatosan csökkent a támogatott háztartások száma (385.074), majd az újabb jogszabályi változások eredményeképpen szintén tovább csökkent (2015-ben 333.149 háztartás) (KSH). A városi adatok az országos tendenciát követik, bár városunkban jelentősebb mértékben, a harmadára csökkent (2018-ban már csak 1487) a települési támogatás keretében nyújtott lakásfenntartási támogatásban részesülők száma. A változás annak ellenére bekövetkezett, hogy a korábbi, Szt. szerinti szabályozást fenntartottuk, majd ezt követően figyelembe véve a garantált bérminimum és a nyugdíjak összegének növelését, emeltük a jogosultság feltételeként a jövedelemhatárt.

Nyíregyháza közigazgatási területén támogatásban részesülők száma (fő)

	2012	2014	2016	2017	2018	2019
lakásfenntartási támogatás	5828	4448	1811	1905	1491	1230
adósságkezelési szolgáltatás	470	293	155	136	92	71
méltányossági ápolási díj	637	575	363	386	294	278
rendszeres gyógyszer-támogatás	-	-	519	586	452	400

Forrás Polgármesteri Hivatal

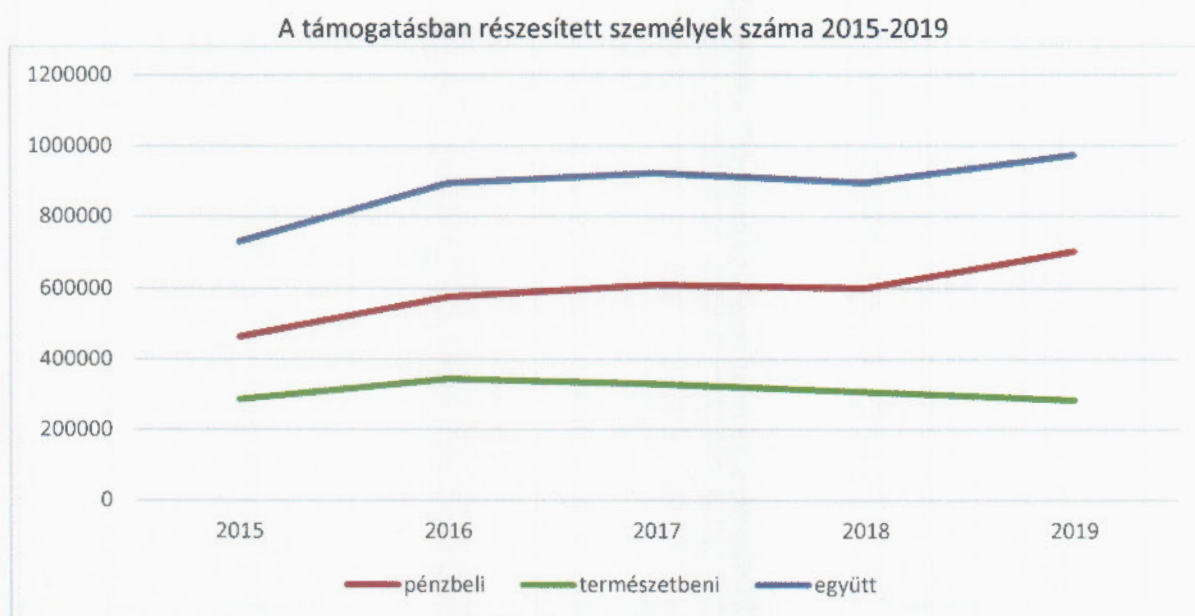
Az egyes támogatási típusoknál a jogosultak számának csökkenése mögött az elmúlt 8 évben végbement kedvező tendenciák húzódnak meg. A rendelkezésre álló statisztikai adatok, valamint Nyíregyháza Életminősége háztartás panel nyomkövetéses (kétévente ismétlendő) szociológiai felmérés (2008-2018) eredményei alapján 2012 évtől folyamatosan emelkedett városunkban mind az átlagjövedelem mind a mediánjövedelem, mely mögött olyan intézkedések is állnak, mint a minimálbér, a garantált bérminimum és a nyugdíjak emelkedése.

A TÁRKI kutatás szintén hasonló eredményt mutatott ki, vizsgálatuk alapján a lakhatási célú támogatást igénybe vevők száma 35 %-ról 19 %-ra csökkent. A kutatók vélekedése szerint ennek oka, hogy a korábban normatív módon nyújtott támogatásról az önkormányzat saját hatáskörben dönthet, így sokan kiszorulnak a támogatásból.²² Véleményünk szerint nem feltétlenül ez lehet az ok, hiszen Nyíregyházán a korábbiakhoz képest is kedvezőbb jogosultsági feltételeket állapítottunk meg.

A csökkenés egyik oka lehet, az adósságkezelési szolgáltatás Szt. szerinti szabályainak változása, majd 2015. március 1-től megszűnése, hiszen a jogosultak számára alanyi jogon járt a lakásfenntartási támogatás (2010-ben a támogatottak 30 %-át tették ki). A 2012. január 1-től bevezetett szigorítással 24 hónapig, illetve 48 hónapig nem volt kérelmezhető a támogatás azok számára, akik egyszer már részesültek a támogatásban, illetve, akik az együttműködési kötelezettségüket megszegték így számuk 2011-ről 2012-re 1583 főről 379-re csökkent. Annak ellenére, hogy a törvényi szabályozás megszüntetését követően önkormányzatunk biztosította e támogatási formát szankció nélkül, nem növekedett jelentősen a támogatottak köre (2017-ben 143 fő, 2018-ban 95 fő).

Ha csak az átrendeződést követően a 2015-2019 közötti időszakot vizsgáljuk a KSH országos adatai alapján a települési támogatásban részesülők száma folyamatosan emelkedett (463.599 főről 972.562 főre). Az egy esetre jutó összeg átlagosan 7465 Ft-ot tett ki.

²² Kopasz Marianna–Gábor András: A szociális segélyezési rendszer 2015. márciusi átalakításának hatása a települési önkormányzatok magatartására In: Társadalmi Riport, 2018

Forrás: KSH, 2015-2019

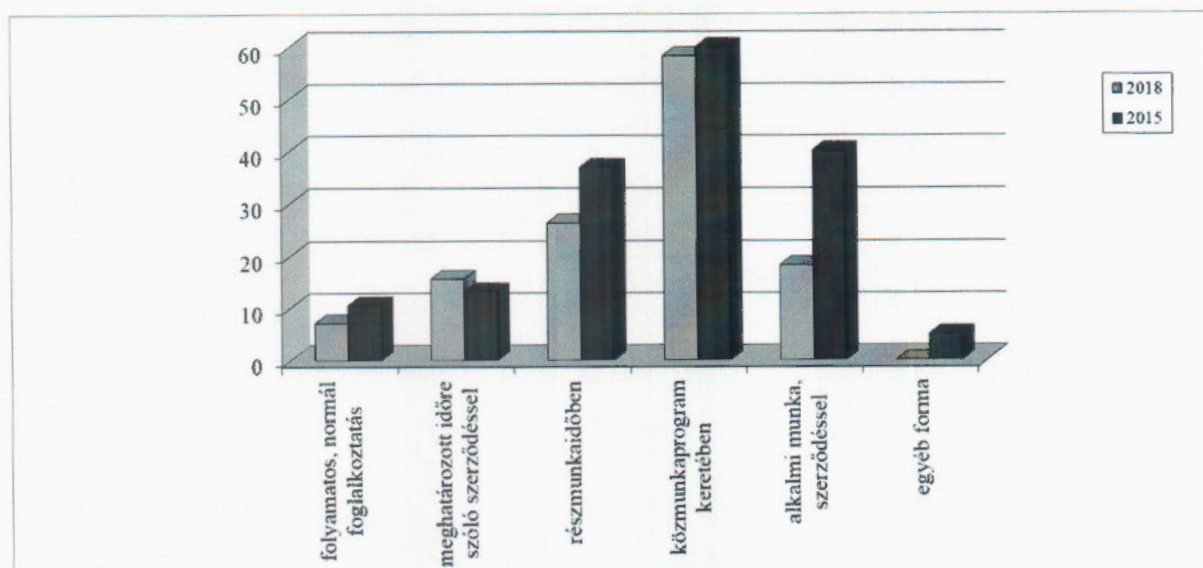
Annak ellenére, hogy 2013-tól az állam szerepe a segélyezés terén felerősödött továbbra is jelentős szerepet tölt be önkormányzatunk a segítségre szorulóknak támogatásában. A megkérdezettek 10,7%-a, vagyis minden tízedik megkérdezett nyilatkozott úgy, hogy fordult már segítségért az önkormányzathoz (ez 5,7 %-a a járási hivatal esetében).

A jövedelmi viszonyok elemzésekor az látható, ahogyan az egy főre jutó jövedelem emelkedik, a támogatás kérelmezése egyre ritkább. Mind a pénzbeli mind a természetbeni ellátások elsősorban a szociálisan rászorultaknak járnak, és megállapításuknál a család/háztartás egy főre jutó jövedelmének nagysága és egyes ellátás típusoknál a vagyoni helyzet a meghatározó. A hivatalhoz (osztályhoz) fordulók 54,5%-a a legalacsonyabb jövedelmi ötdhöz sorolható, 10,9% a második legalacsonyabbhoz, 20% a középsőhöz, 7,3% a negyedikhez, és ugyanannyi a legfelsőhöz.

Az egy főre jutó háztartási jövedelmek alapján az alsó 5 decilisbe tartozók (legfeljebb 77990 Ft) jogosultak lennének segélyekre. Ugyanezt az iskolai végzettségre nézve a legfeljebb általános iskolát végzettek lehetnek segélyezettek jövedelmük alapján (64973 Ft). A szakiskola esetén már ez az összeg 88482 Ft (ezzel az összeggel még egyes támogatási típusok esetén jogosulttá válhat).

Ha a foglalkoztatás szerint nézzük meg a támogatást kérelmezőket, alátámasztja azt az állításunkat, hogy a segélyezettek körébe elsősorban a közmunka program résztvevői tartoznak.

A támogatást igénylők foglalkoztatási módja, 2015, 2018 (%)

Forrás: Nyíregyháza életminősége panelkutatás, 2015, 2018

A válaszadók 20,3% gondolja azt, hogy a háztartásban valaki jogosult lenne támogatásra, ugyanakkor a legalacsonyabb jövedelműeknek is csak a 36 %-a kért segítséget.²³

Új típusú ellátás bevezetése

Az Önkormányzat a kötelező ellátások mellett több, önként vállalt ellátást biztosít a lakossági igényeknek megfelelően. A fiatal, első lakáshoz jutó városlakók körében nagy érdeklődést és sikert aratott a 2019. évben bevezetésre kerülő **első lakáshoz jutók támogatása**. Ennek a programnak a célja a munkaerő megtartása, biztosítása, a szakképzett fiatalok helyben maradásának elősegítése, és mindezekon keresztül - a város gazdasági potenciáljának fokozása érdekében - helyi szinten támogatni a fiatalok, a fiatal családok otthonteremtését.

Ennek érdekében fogadta el a Közgyűlés a 12/2019. (IV.26.) számú önkormányzati rendeletet, amely vissza nem térítendő támogatással segíti új építésű vagy használt lakás vásárlását, illetve lakóingatlan építését is. A rendelet elfogadásával lehetőség nyílt arra, hogy az állami és önkormányzati támogatás igénybevételével a kedvezőtlenebb anyagi helyzetben lévő fiatalok önálló lakhatása is megoldható legyen városunkban. A költségvetésben 2019-ben rendelkezésre álló összeg 25 millió forint volt.

Az első lakáshoz jutók támogatására jogosult az, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének hétszeresét, legfeljebb kétagyú családban élő igénylő esetén nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kilencszeresét (2019 -ben 199.500 Ft -t, illetve 256.500 Ft. volt).

A 2019. évben (2019. május 15. – 2019. december 31.) rendelkezésre álló keret: 25.000.000 Ft volt, melynek megosztása a rendelet szerint:

10%-os keret (igénylő egyedül élő): 2.500.000 Ft

²³ Az önkormányzati segélyezési rendszer változásai és azok hatásai 2008 – 2018 között egy nagyváros példáján keresztül Dr. Krizsai Anita, Tóthné Csatlós Ildikó

30%-os keret (igénylő 30 év feletti nem egyedül élő): 7.500.000 Ft

60%-os keret (igénylő 30 év alatti nem egyedül élő): 15.000.000 Ft

13. táblázat

A 2019. évi 25 millió Ft összegű keret felhasználása

2019. évben felhasznált összeg	13.550.000 Ft
2019. évben maradvány	11.450.000 Ft
Összesen benyújtott kérelmek száma 2019. évben:	41 db
elbírálva:	31 db (29 db megállapítás, 2 db elutasítás)
eljárás megszüntetve:	2 db
elbírálás folyamatban:	8 db (döntés és kötelezettségvállalás a 2020. évben, így az a 2020. évi keret terhére történik)
Keretfelhasználás a már elbírált kérelmek alapján:	
10%-os keretből (igénylő egyedül élő):	3 db [1.350.000 Ft]
30%-os keretből (igénylő 30 év feletti nem egyedül élő):	12 db [5.800.000 Ft]
60%-os keretből (igénylő 30 év alatti nem egyedül élő):	14 db [6.400.000 Ft]
elutasítás:	2 db
eljárás megszüntetése:	2 db
Megállapítások megoszlása támogatási összegek szerint:	
450.000 Ft-os támogatás (gyermektelen vagy 1 gyermeket nevelők):	25 db (11.250.000 Ft)
550.000 Ft-os támogatás (2 gyermeket nevelők):	3 db (1.650.000 Ft)
650.000 Ft-os támogatás (3 vagy több gyermeket nevelők):	1 db (650.000 Ft)
ÖSSZESEN 29 db megállapítás:	13.550.000 Ft

Forrás: Polgármesteri Hivatal Nyíregyháza, saját szerkesztés

A 2020. évben a rendelkezésre álló keret 5 millió forinttal megemelésre került, így összesen 30 millió forint áll rendelkezésre első lakáshoz jutók támogatására a tárgyévben.

A telepen élők segélyezésében bekövetkezett változások

A Nyíregyháza életminősége panelkutatás (2008-2018) során vizsgáltuk, hogy az elmúlt tíz évben milyen változások történtek a segélyezés terén. Az országos adatokhoz hasonlóan csökkent a lakásfenntartási támogatás és aktív korúak ellátásában részesülők száma 2012-hez képest, de jelentős volt a csökkenés a támogatottak számában 2017-ről 2018-as évre is. Megvizsgáltuk, hogy ez a tendencia figyelhető-e meg a Huszár-és Keleti lakótelepen élők esetében is. A telepeken élők döntő többsége jövedelmi viszonyokat tekintve a két alsó decilisbe tartozik, az átlagjövedelem rendkívül alacsony, így azt várnánk, hogy jelentős számban vesznek igénybe a járási hivatal és az önkormányzat által nyújtott támogatásokat. Az alábbi táblázat a legnagyobb számban folyósított támogatásokat tartalmazza.

14. táblázat

A Járási Hivatal és a Polgármesteri Hivatal által folyósított támogatások száma (fő)

	Huszártelep 2013	Huszártelep 2017	Huszártelep 2018	Keleti lakótelep 2013	Keleti lakótelep 2017	Keleti lakótelep 2018
aktív korúak ellátása	219	176	128	92	70	66
lakásfenntartási támogatás	131	133	103	44	39	31
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	336	414	343	132	105	103

Forrás: Járási Hivatal, Polgármesteri Hivatal adatai 2013, 2017, 2018

A fenti táblázatból látható, hogy a segélyezettek számában 2013-hoz képest itt is változás tapasztalható. Ha a lakásfenntartási támogatásban részesültek számát összevetjük a lakott lakások számával (Huszártelepen 244, Keleti lakótelepen 112), akkor a két telep között van egy kisebb különbség. 2018-ban a Huszártelep esetében a háztartások 42 %-a kapott támogatást, mely a Keleti lakótelep esetén 27 %. Viszont mindkét telepre igaz, hogy 2018-ra egy év alatt 20 %-kal csökkent a támogatásban részesítettek száma. Ha összevetjük azokkal az adatokkal, hogy jövedelmük hány %-át költik lakbérre, illetve rezsire (legalább jövedelmük 20-30 %-át erre fordítják), akkor alacsonynak tekinthető a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma. Annak ellenére sem kér a háztartások egy jelentős része segítséget, hogy válaszaik szerint 37,6 %-uk már legalább kétszer elmaradt a lakbér fizetésével, illetve 32,5 %-uk a közüzemi díj fizetésével. Figyelembe véve, hogy a telepeken lévő bérlakások bérleti díja rendkívül alacsony (komfortos és félkomfortos szerint 136 és 130 Ft/m²/hó, további kedvezményként ennek 50 %-át fizetik) nemcsak a bérleti díj, de a rezsiköltség egy jelentős részét is fedezné a lakásfenntartási támogatás összege (2500-7200 Ft).

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény ma már nagyobb arányban természeti juttatásként segíti a családokat. A kedvezmények (ingyenes étkezés, ingyen tankönyv) inkább az óvodás és iskolás korban nyújtanak nagyobb segítséget. A telepen élő 3-18 év közötti gyermekek 68%-a részesül támogatásban, ezzel szemben a városi gyermekek mindössze 12 %-a. A városi tendenciákkal összehasonlítva, ahol felére csökkent a jogosultak száma az elmúlt tíz évben, ez a telepre nem jellemző. Korábban feltételeztük, hogy a változások egyik oka, hogy a családok jövedelmi helyzetében bekövetkezett pozitív változás és a kedvezménynél rendkívül alacsony (az elmúlt tíz évben csak minimálisan emelt) jövedelemhatár miatt a családok elesnek a támogatástól. Ezt alátámasztják a telepi adatok, a telepeken az átlagjövedelem nagysága lehetővé teszi továbbra is a támogatásra jogosultságot (jövedelemhatár 38.475 Ft és 41.325 Ft).

Megvizsgáltuk a rendkívüli települési támogatásban²⁴ részesülők számát. 2018-ban a Huszártelepen élők 59,4 %-a, a Keleti lakótelepen élők 31 %-a kapott támogatást, ők azonban évente 3-4 alkalommal.

A „Közösen a kiútért” című, TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázat megvalósításának egyik programeleme a foglalkoztathatóság komplex javítása a munkaerőpiaci integráció érdekében, melynek célcsoportja a szegregátumok munkavállalói korú lakossága, kiemelten a nyilvántartott álláskereső és a közfoglalkoztatottak. A projektem céljainak elérése érdekében a

²⁴ A szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 3/2015 (II. 20.) önkormányzati rendelet 14. § (1) bekezdése szerint az önkormányzat pénzbeli vagy természetbeni rendkívüli települési támogatást állapíthat meg, egy naptári éven belül ugyanazon háztartás valamely nagykorú tagja részére havonta egy alkalommal – a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére.

célcsoport tagjainak részvételi hajlandóságát **képzési megélhetési támogatással** segíti elő az Önkormányzat, ez mintegy 100 fő jogosultat jelent havonta.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

„2016-ban Magyarország lakásállománya 4 millió 405 ezer lakásból állt. A 2011. évi népszámlálás óta a lakásállomány kismértékben, 0,3%-kal nőtt, ami 15 ezer új lakást jelent. A lakott lakások tulajdonosi szerkezetét tekintve magánszemélyek tulajdonában lévő lakott lakások aránya folyamatosan nőtt, miközben az önkormányzati tulajdonúaké csökkent. 2016-ban a lakók 91%-a tulajdonosként lakott a lakásban, 8,0%-a bérlőként és alig több mint 1%-a más jogcímen. A bérlők 30%-át a fiatalok (15–29 évesek) tették ki. Az önkormányzati tulajdonú lakások bérlőinek nyújtott tömeges, kedvezményes lakásvásárlási lehetőség következményeként az önkormányzati tulajdonú lakások aránya 1990-ben 19%-ra, 2001-re már 4% alá esett, 2016-ban 1,3% volt.

2016-ban az önkormányzati tulajdonú lakások több mint háromnegyede 60 m²-nél kisebb alapterületű volt. Az összkomfortos lakások aránya kisebb, a félkomfortos és a komfort nélküli lakások hányada duplája a nem önkormányzati tulajdonú lakásokhoz képest. Az önkormányzati tulajdonban lévő lakások kisebb hányada rendelkezett vízőblítéses WC-vel és meleg folyóvízzel, mint a magántulajdonban lévők. 2011-ben a lakásban lakó népesség 64%-a, 2016-ra közel 70%-a élt összkomfortos lakásban. A komfort nélküli és a szükség-lakásokban élők száma tovább csökkent. 2016-ban már csak 253 ezren kényszerültek ilyen lakásban lakni, szemben a 2011. évi 440 ezer fővel. Az összkomfortos lakásokban lakók több mint 60%-a érettségivel vagy egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezett, viszont a komfort nélküli lakásokban élők 76%-ának, a szükség- és egyéb lakásokban élők 82%-ának csak nyolc általános vagy annál kevesebb évfolyam volt a legmagasabb iskolai végzettsége. Foglalkoztatottak legnagyobb arányban összkomfortos lakásokban éltek. Összkomfortos lakásokban jellemzően párkapcsolatban élők laktak (házaspár, élettársi kapcsolat) gyermekkel vagy gyermek nélkül.”²⁵

Nyíregyházán az önkormányzati tulajdonú lakások száma 2019. december 31-én 1.822 db. volt.²⁶ A bérlakások 83 %-a szociális alapon meghatározott lakbérrel hasznosított (15. ábra). Az önkormányzati bérlakások komfortfokozat szerinti megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy a lakások 69 %-a összkomfortos, 13 %-a komfortos, 10 %-a félkomfortos és 8 %-a komfort nélküli (16. ábra). Az önkormányzati bérlakások szobaszám szerinti bontását tekintve a lakásállomány 49,8 %-a egy szobás, 29,2 %-a két szobás, a három vagy annál több szobás ingatlanok aránya 3.9 %.

15. táblázat

Bérlakások szobaszám szerinti alakulása

szobaszám	lakások száma (db)
1 szobás	909
1,5 szobás	213
2 szobás	531
2,5 szobás	97
3 szobás	47
3 szobától több	25
Összesen:	1822

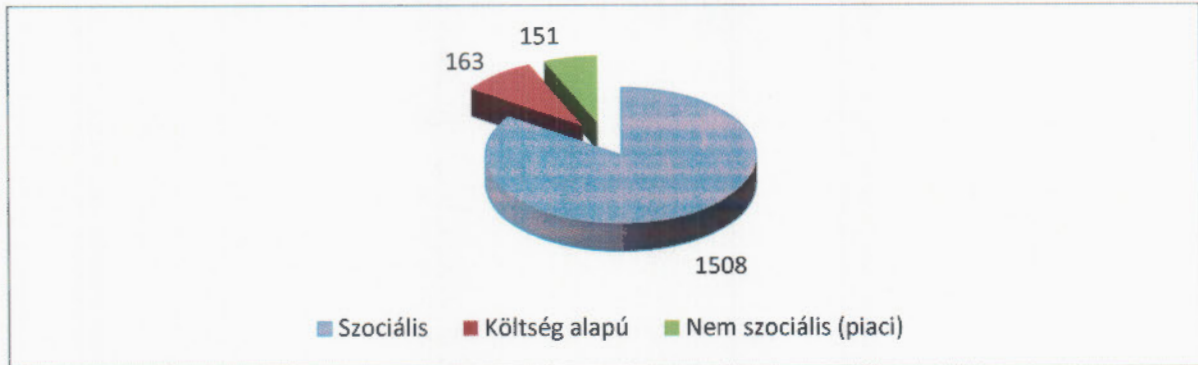
Forrás: NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft.

²⁵ Mikrocenzus 2016 – 7. Lakáskörülmények (KSH)

²⁶ Az önkormányzati lakásállomány kiinduló nagysága 1990-ben 8500 lakásból állt, a privatizációt követően 1999-es évre 2250-re csökkent. 2010-ben a lakásállomány 1936 bérleményből állt.

15. ábra

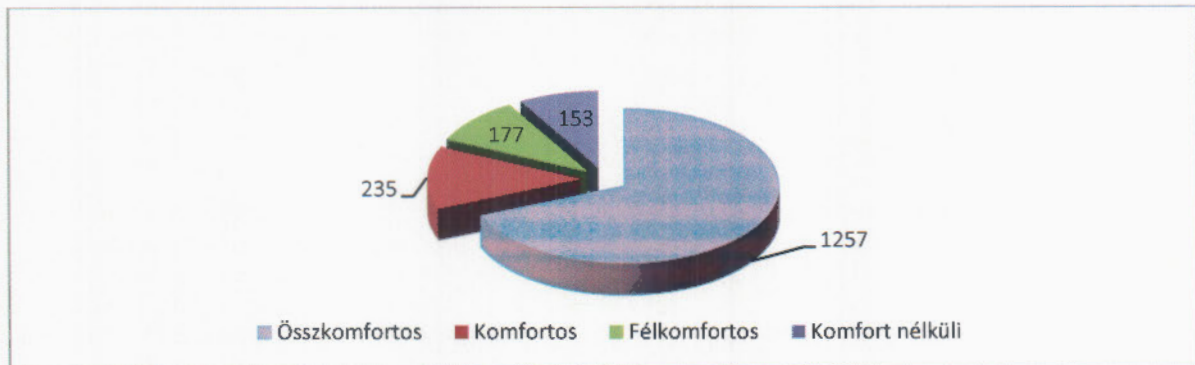
Bérlakás állomány megoszlása lakbér alapján 2019.12.31. napján

Forrás: NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft.

16. ábra

Bérlakások komfortfokozat szerinti megoszlása 2019.12.31. napján

Forrás: NYÍRVV Nyíregyházi Városüzemeltető és Vagyonkezelő Nonprofit Kft.

A bérlakások jelentős hányada, 22,7 %-a Nyíregyháza két szegregátumában, Huszár telepen (294 db, melyből 61 üres) és a Keleti lakótelepen (121 db melyből 26 üres) található. 2019. december 31. napjáig 157 db üres önkormányzati bérlakást tartottak nyilván. Az üres lakások tartalmazzák a városérdekből vagy műszaki állapot miatt kiürített és ezért a továbbiakban nem kiutalható lakásokat (45 db). Ide tartoznak a Keleti lakótelepen levételre került lakások, a város területén található alacsony komfortfokozatú udvaros lakások. Az üres lakások másik részét a Huszár lakótelepen lévő lakások (61 db), az átmeneti lakások (11 db), valamint a felújítandó és ismét bérbe adható lakások (40 db) alkotják. Az átmeneti elhelyezésre szolgáló lakások valamilyen rendkívüli esemény (pl. életveszély, belvíz) miatt adhatók bérbe.

A bérlakások kevéssel több, mint a fele 100 %-ban önkormányzati tulajdonú épületben található. A lakások átlagos életkora magasnak mondható, műszaki állapotuk, komfortfokozatuk, egyéb paramétereik vegyes képet mutatnak.

Vegyes tulajdonú ingatlanokban lévő bérlakások jellemzői

Földszintes, udvaros épületek

Régi építésű, téglá vagy vályogfalazatú épületegyüttesek közös használatú belső udvarral, melyek nagyrészt társasháznak vannak nyilvánítva, de néhány bérlakás közös tulajdonú, nem társasházként működő lakóépületben is előfordul. Az elmúlt időszakban megüresedő lakások a nagy ráfordítást

igénylő felújítási költségek miatt más hasznosítás céljából kikerültek a bérlakás állományból, ennek is köszönhetően az ilyen típusú lakások száma az összes bérlakáshoz viszonyítva mára már elenyésző.

Többszintes épületek

Jellemzően a város lakótelepein álló társasházakban lévő lakások, melyek nagyrészt iparosított technológiával készültek még a rendszerváltást megelőzően. Az egyes épületek állapotát jelentősen befolyásolja azok kora, valamint, hogy a közelmúltban történt-e valamilyen jelentősebb korszerűsítés vagy felújítás a társasház közös tulajdonban lévő szerkezeteit, berendezéseit illetően. A kirívó bérlői magatartás következtében leamortizálódott lakásokat figyelmen kívül hagyva, karbantartási szempontból az energetikai korszerűsítésen átesett panelos épületek a legkedvezőbbek, míg a hagyományos technológiával épült, belül vakolt, tönkrement nyílászárókkal, burkolatokkal, berendezési tárgyakkal, és több, régi típusú gázkészülékkel rendelkező lakások a legkedvezőtlenebbek. A több gázkészülékkel (tűzhely, falifűtő, vízmelegítő, konvektor) megvalósított lakásaink nagyobb arányban az Arany J., Petőfi, Toldi, Árpád utcákon találhatók.

Önkormányzati tulajdonú ingatlanokban lévő bérlakások jellemzői

Földszintes, udvaros épületek

A Nyírív Nonprofit Kft. üzemeltetésében egyaránt vannak egy, illetve többlakásos ilyen típusú épületek, melyek a város területén elszórtan helyezkednek el. Ezek régi építésű, többnyire rossz műszaki állapotban lévő korszerűtlen ingatlanok, változatos komfortfokozattal. A legtöbb problémát az elavult tetőfedés és a tetőszerkezet okozza, de állandó karbantartási feladatot jelent a gépészeti vezetékek és a homlokzat állapota is, néhány esetben szerkezeti problémák is adódnak. A piacképes ingatlanokban lévő, rossz műszaki állapotú épületekkel viszont hosszabb távon már nem érdemes bérlakásként kalkulálni, ezek fokozatosan történő kiürítése lehet az egyetlen cél. A megüresedő és bérlakásnak már használhatatlan, illetve a városérdekből kiürített lakások folyamatosan visszakerülnek a vagyongazdálkodási osztályhoz, így évről-évre egyre kisebb a földszintes udvaros épületekben lévő lakásállomány.

Többszintes épületek

A volt nőtlen tiszti szállót (Nyíregyháza, Tompa M. u. 16.) 2006-ban alakították át lakóépületté, melynek során, a három szinten összesen 20 lakás kialakítására került sor. Az épület állaga egyébként jónak mondható, akut műszaki problémák nincsenek. Az átalakításkor az akkor érvényben lévő követelményeket kielégítve sor került a homlokzat hőszigetelésére, a külső nyílászárók cseréjére és a zárófedém teljes szakipari megújítására, így energetikai szempontból az átlagostól jobbnak mondható. A lakások összkomfortosak.

Az egyik legfiatalabb üzemeltetésben lévő épület a Nyíregyháza, Lobogó u. 1-11. sz. alatt található, amiben összesen 114 lakás van. Az első bérlők 2002 szeptemberében költöztek be az összkomfortos lakásokba. Az épület nem problémamentes, a talajnedvesség elleni szigetelés hibás kivitelezését korábban többször javítani kellett. A homlokzati síkra kerülő vasbeton szerkezetek csomóponti kialakítása nem tökéletes, a „hőhidak” a lakásokon belül penészesedést okoznak. A 2014-es évben az északi és déli véghomlokzaton megtörtént az utólagos hőszigetelés, így ezeknél a végfalaknál lévő lakások esetében jelentősen csökkentek a vizesedések, penészesedések.

A Nyíregyháza, Ungvár stny. 1. épülete Jóság város központi részén áll, 12 szinten összesen 190 összkomfortos lakást foglal magába. A lakótelep többi épületéhez hasonlóan házigyári paneles technológiával épült. Az általános állaga jó, a „panelprogram” keretein belül 2008-ban nagyjából megújult az épület. A felújítás során kicserélésre kerültek a külső nyílászárók, megújultak a liftek,

hőszigetelés készült a homlokzaton, megtörtént a zárófüdém hőszigetelése és új csapadékvíz elleni szigetelést kapott az épület. Sor került a gépészeti alapvezetékek (víz, szennyvíz), illetve a radiátorok cseréjére, a szellőző rendszer átalakításra. A közös használatú terek burkolata és felületképzése felújításra szorul, a liftek javítására is egyre sűrűbben kerül sor.

Előregyártott vasbeton vázas technológiával készült a hetvenes évek közepén a Nyíregyháza, Bessenyei tér 3-4. sz. alatti négyemeletes épület, melyben 81 összkomfortos, egyszobás lakás található. Az épület teljes energetikai korszerűsítésre szorul, a megépítést követően komolyabb beavatkozás nem történt. A homlokzati falak mészkőlapokkal burkoltak, a kőburkolat alatti falak és vasbeton szerkezetek hőszigetelés nélküliek, melyeken külső vakolat sem készült. Az eredeti egyesített szárnyú homlokzati nyílászárók mára elavultak. A zárófüdém beázik, hőszigetelése sem megfelelő, a csapadékvíz elleni szigetelés állapota kritikus, évente több javítást igényel a felület elöregedéséből fakadó folyamatosan jelentkező repedések, felületi sérülések javítása. A közös használatú folyosókon és a lépcsőházban a burkolat és a felületképzés nemrég megújult.

A Nyíregyháza, Csaló köz 11-15. sz. alatti épület három teljesen különálló szekcióból áll, amely szekciók a földszinten folyosókkal vannak összekötve, az emeleti szinteken az átjárás nem biztosított. Az egyes szekciók földszint+két emelet magasak, lapos tetős kialakítással. A teljes épületben 71 összkomfortos lakás található, melyek nyugdíjas korú bérlők számára kerülnek kiutalásra. Az épület felújításra, korszerűsítésre szorul. A homlokzatkakolat még az eredeti, ami jelentős felületen már hiányzik. Az épület szerkezeti csomópontjai erősen hőhidasak, ezért több lakás is penészesedik. 2016-ban első lépésként a korszerűsítés útján megtörtént a homlokzati nyílászárók cseréje. A jól záródó nyílászárók beépítéséhez nem kapcsolódott homlokzati hőszigetelés, így a penészesedési problémák hatványozottabban jelentkeznek. A csapadékvíz elleni szigeteléssel jelenleg nincsenek problémák, de a zárófüdém csak minimális hőszigeteléssel rendelkezik, így energetikai szempontból ez sem megfelelő konstrukció. Gépészeti rendszerei egyidősek az épülettel, ezért erősen avultak, korrodáltak. A meleg víz ellátása cirkulációs csővezeték nélküli, így a középső épülettől a legtávolabbi lakásokban sok vizet kell kiengedni, mire meleg vízhez jutnak a lakók.

Más funkciójú önkormányzati tulajdonú földszintes épületre (Nyíregyháza, Pacsirta u. 29-35.) 2001-ben ráépítéssel került kivitelezésre 29 db kis alapterületű összkomfortos lakás. A közös használatú terek állapota megfelelő, néhány lábazati elem pótlása szükséges. A kültéri látszó faszerkezetek festése, valamint a repedezett homlokzati felületképzés egyaránt felújításra szorul.

A szobabérlők háza (Nyíregyháza, Tokaji u. 3.) a Családok Átmeneti Otthonával egy épületben, annak délkeleti szárnyának első és második emeletén található. A pillérvázás épület eredetileg irodaként működött. Az irodák leválasztásával összesen 33 különböző méretű, a pillérkiosztáshoz igazodó 15, 30 és 45 m² alapterületű szoba került kialakításra, melyekhez szintenként közös használatú vizes blokkok tartoznak. Az első emeleten a főzést és étkezést lehetővé tevő, szintén közös használatú helyiség áll a bérlők rendelkezésére.

A Nyíregyháza, Árpád u. 52-54. szám alatti társasház egyik teljes, az 52. számú lépcsőházában lévő lakások vannak önkormányzati tulajdonban, melyek átmeneti lakásként hasznosítottak. Jelenleg a 15 lakásból 5 lakás van bérbe adva. Az épület utólagos hőszigetelése, a csapadékvíz elleni szigetelés felújítása, illetve a homlokzati nyílászárók cseréje korábban megtörtént, így az épület általános műszaki állapota jónak mondható. Rendszeres felülvizsgálatok történnek, melynek célja az elektromos és épületgépészeti berendezési tárgyak működőképességének biztosítása, illetve az állagmegőrzés, hogy szükség esetén a lakások azonnal kiadhatóká váljanak.

Keleti lakótelep

A lakótelep az Orosi út – Tüzér utca – Vértanúk útja – Tarcsai István utca által határolt, 4 önálló helyrajzi számú telken a hatvanas évek elején épült, jellegzetes, úgynevezett „CS” házas, azaz csökkent komfortfokozatú, 4 lakásos épületekből áll. Az épületek két fajta technológiával kerültek kivitelezésre, egy részük mezőgazdasági vázszerkezet felhasználásával, míg a többi épület hagyományos falazott épületként valósult meg, az egyik épület tetőtere is beépített. A lakások komfort nélküliek, csak elektromos közműcsatlakozással rendelkeznek. A műszaki állapotuk rendkívül rossz, helyreállításuk gazdaságtalan lenne. Az üressé vált lakások ajtó és ablak nyílásai a birtokbavételt követően közegészségügyi és közbiztonsági okokból befalazásra kerülnek. A korszerűtlen, gazdaságosan nem helyreállítható épületek sorsa azok megüresedését követően csak a bontás lehet, végső célként előírva a telep felszámolását.

Huszár lakótelep

A Huszár lakótelep Nyíregyháza délnyugati részén, a város egyéb részétől vasúttal, ipari területtel elhatároltan helyezkedik el. A telep infrastrukturális kiépítettsége kifejezetten jó: kiépített vezetékes ivóvíz, csatornahálózat, villany és egyes épületek esetében a gázellátás is biztosított. A lakótelep ingatlan állományának többségét az 1891-ben átadott huszárlaktanya épületei jelentik. A kétszintes épületek fő- és altiszti lakóépületnek, valamint légénységi körleteknek épültek, az egyszintes sorház jellegű épülettömbök gazdasági, jellemzően istálló funkciót tölthettek be. A hajdani kapuépületekben is található jelenleg még egy lakás. A laktanyát bérlakásokká az 1950-es években alakították át.²⁷

A TOP forrás keretében különböző fejlesztési lehetőségek nyíltak az önkormányzat számára – úthálózat fejlesztése, intézmények felújítása, korszerűsítése (óvoda, iskola, egészségügyi intézmények, szociális és gyermekjóléti, közművelődési intézmények), energetikai fejlesztése, valamint a leromlott városi területek rehabilitációja területeken.²⁸

A „Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein” című projekt (TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001) célja a leszakadó vagy leszakadással veszélyeztetett városrészekon koncentráltan megnyilvánuló társadalmi-fizikai-gazdasági problémák komplex módon való kezelése a területen élők társadalmi integrációjának elősegítése érdekében. A projekt tervezett megvalósítási ideje: 2018.01.01.-2020.12.31.

²⁷A Huszár telep egykori laktanya épületei hatvan éve családok lakóhelyeként funkcionálnak. A telepi lakások magukon hordozzák az eredeti huszár laktanya lenyomatait, jelenleg is felismerhetők az órházak, valamint a tisztai lakások, a gazdasági épületek, a katona és ló szállások épületei. A telep történetéhez hozzátartozik, hogy a Guszevi*, későbbiekben Huszár telepi lakások minősége, felszereltsége, szobaszáma, komfortfokozata, megfelelt az 1950 évekbeli város átlagnak, ellenben kiemelkedett a lakáson belül található fürdőszobákkal a telep egyes lakóépületeiben, ami megnövelte ezekben a lakásokban élők életszínvonalát. A következő évtizedek állami lakásépítési programjainak köszönhetően megnövekedett az összkomfortos lakások száma a város belső területein, ezért a Guszev telepi lakásokból a családok elköltözése figyelhető meg. Az elköltözők helyére a komfortos és félkomfortos lakásokat elfogadó, alacsony jövedelmű családok érkeztek. Szoboszlai Katalin: Lakhatási helyzetkép a telepeken In: Kutatási zárójelentés 2019 Közösen a kiúter” című, TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázat

²⁸ ÉAOP-5.1.1./B-09-2f-2012-0001 azonosító számú, „Az érkerti lakótelep nagyvárosias lakókörnyezetének minőségi megújítása” című városrehabilitációs projekt (2012.12.31-től 2015.07.31-ig valósult meg.). ÉAOP-5.1.1/B2-13-k2-2013-0001 azonosító számú, „A nyíregyházi Örökösöld lakótelep rehabilitációja” (2013. augusztus 1.- 2014. november 30.). Jósváros közterületeinek rehabilitációja. „Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein”, TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 projekt „Közösen a kiúter” TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 projekt

A pályázat célterületét a város KSH által kijelölt szegregátumai alkotják; a Huszártelep és a Keleti lakótelep. A projekt keretében az alábbi infrastrukturális tevékenységeket lehet, illetve kell megvalósítani:

- szociális bérlakások felújítása, összenyitása a szegregátumokon belül,
- minimum 1 db szolgálati lakás kialakítása az akcióterületen belül,
- szociális bérlakások felújítása, építése az akcióterületen kívül integrált környezetben, ún. beavatkozási helyszínen – ebben az esetben oda kell költöztetni családokat a szegregátumból,
- lakások bontása (csak bontás lehet olyan szegregátumban, amit később teljesen fel akarnak számolni),
- közösségi, szociális funkciójú épületek felújítása,
- térfigyelő rendszer kialakítása, illetve
- egyéb kiegészítő tevékenységek (pl. közüzemi, közlekedési infrastruktúra, zöldterületek fejlesztése).

A "Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein" című projekt kapcsán is alapvető célként tűztük ki, hogy a tervezési, előkészítési szakasz is aktív partnerségben valósuljon meg. A 3 alkalommal megrendezett partnerségi rendezvény és 4 alkalommal megtartott közösségi tervezés során igyekeztünk a területen tevékenykedő szociális szakembereket, szervezeteket bevonni, annak érdekében, hogy a fejlesztések valóban reagáljanak a szegregátumokban élők problémáira, szükségleteire. A partnerség rendezvények és közösségi tervezések során bevont személyek, szervezetek kiválasztásánál az elsődleges szempont, hogy: jól ismerjék a helyi közösségben megjelenő problémákat, kihívásokat, megfelelően tudják képviselni a közösség érdekeit, elképzeléseit és elvárásait.

a) „Közösen a kiútért” című, TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázat

Nyíregyháza MJV Önkormányzata bruttó 830 millió Ft, százszázalékos, vissza nem térítendő európai uniós támogatást nyert projekt megvalósítására. A projekt célja, hogy a város leszakadó és leszakadással veszélyeztetett területein élők közösségi és egyéni szintű társadalmi integrációját segítse, melynek eredményeként a hátrányos helyzetű emberek életlehetőségei javulnak. A projekt, programjaival és szolgáltatásaival a Huszár lakótelep és a Keleti lakótelep lakosságának felzárkóztatására fókuszál. A projekt Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Nyíregyházi Család-és Gyermekejóléti Központ konzorciumi együttműködésében valósul meg, 2018. január 1 - 2021. december 31. között. A projekt időtartama 48 hónap (12 hónap projektfejlesztési szakaszt követően 36 hónap a megvalósítás időszaka).

A projekt tevékenységei az alábbi hét közvetlen cél elérése köré épülnek:

- Az akcióterületeken élő lakosság közösségfejlesztése, a közösség erejének megerősítése közösségi tervezés, családi napok, szomszédsági megbeszélések szervezésével.
- Szociális integráció és felzárkóztatás, melynek keretében a projekt teljes megvalósítási időszakában szociális munkás szakemberek segítik a lakosságot a társadalmi beilleszkedés folyamatában.
- A foglalkoztathatóság javítása érdekében oktatási, önkéntes és munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok, illetve pályaeorientáció valósul meg. A képzésekben résztvevők számára a képzés ideje alatt az Önkormányzat a pénzbeli és természetbeni támogatások rendszerén keresztül képzési megélhetési támogatást biztosít, amelynek összege havi 80 000 Ft.
- A gyermekek hátrányainak hosszú távú leküzdése keretében olyan programelemek, pl.: ifjúsági klub, tehetséggondozás, gyermekfoglalkozások és táborok valósulnak meg, melyek fejlesztik a gyermekek és fiatalok érzelmi, értelmi és szociális készségeit.

- A jobb egészségi állapot elérése céljából egészségügyi szűrések, orvosi tanácsadás, sportfoglalkozások valósulnak meg.
- A közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés érdekében a program célja, hogy az érintettek szükségleteinek megfelelően, lakóhelyükhöz közelebb is hozzáférhessenek bizonyos szolgáltatásokhoz. Egyértelmű lakossági igény esetén, rendszeres időszakonként lehetőség nyílik bizonyos szociális, egészségügyi, jogi stb. ügyek elintézésére helyben is.
- A közbiztonság javítása érdekében a projekt képzési és szemléletformáló programokat biztosít mellyel hozzájárul a bűncselekmények, a bűnelkövetők és az áldozatok számának csökkentéséhez, valamint a bűncselekmények súlyosságának mérséklődéséhez.

A pályázat benyújtását megelőzte egy Projekt Előkészítő Tanulmány, mely segített rávilágítani a leginkább megoldásra, javításra váró területekre, így ennek mentén alakítottuk ki stratégiánkat a Községi Beavatkozási Terv megalkotásakor. A Községi tervezés projektem szintén ezt a célt szolgálta. A Partnerségi rendezvények során Községi napot rendeztünk az akcióterületen. A helyi lakossággal való együttműködés keretét partnerségi rendezvények jelentik, amelyek megszervezésére külső szolgáltatót vontunk be. A rendezvény szabadidős program, községi nap, kapcsolatteremtési nap keretében valósult meg.

A projektet támogató, a megvalósítást elősegítő szereplők (pl. helyi civilek, intézmények) részvételével „támogató csoport” jött létre (pályázati felhívás szerint kötelező), amelynek tagjai szervesen részt vettek az előkészítésben, és tevékenységükkel támogatták és támogatják, kiegészítik a megvalósítást.

b) lakhatást segítő támogatások

A lakás fenntartásával összefüggő kiadások a háztartások költségvetésének legnagyobb részét jelentik. A lakhatás, mint alapvető szükséglet biztosítása, illetve az ezzel kapcsolatos lakossági terhek csökkentése a szociális ellátórendszerre is jelentős feladatokat ró.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata települési támogatás keretében **helyi lakásfenntartási támogatást** nyújt a lakásfenntartási kiadások mérséklésére, valamint **adósságkezelési szolgáltatásra**²⁹ való jogosultságot állapít meg azon háztartások számára, akik közüzemi díjhátralékkal rendelkeznek. A támogatáshoz való hozzájutás feltételeit évről évre minél szélesebb körben próbáljuk kiterjeszteni, így 2018. 03. 01. napjától az egy főre jutó havi jövedelem értékhatárát mindkét ellátás vonatkozásában, valamint az adható támogatás havi összegét a helyi lakásfenntartási támogatás esetében megemeltük. 2019-ben 1226 háztartás részesült havi rendszerességgel támogatásban 62.914.958 Ft támogatást jelentett az önkormányzat költségvetésében. A helyi adósságkezelési szolgáltatásra való jogosultság vonatkozásában az adósságspirálból való kikerülés hatékonyságának biztosítása céljából háromkörössé tettük a támogatáshoz való hozzáférést. 2017-ben 143, 2018-ban 95, 2019-ben a támogatási esetek száma 71 volt, mely 4 millió Ft támogatást eredményezett.

16. táblázat

A lakásfenntartási támogatásban részesülő háztartások száma (2008-2019)

	2008	2010	2012	2014	2016	2017	2018	2019
Lakásfenntartási támogatás (háztartás)	3057	4429	5828	4448	1811	1905	1491	1230

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal

²⁹ A helyi adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. A kérelmezőnek vállalnia kell az adósság és az önkormányzat által megállapított adósságcsökkentési támogatás különbözetének megfizetését, továbbá az adósságkezelési tanácsadón való részvételt. (3/2015.(II.20.) önkormányzati rendelet, a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról.

A Keleti-és Huszártelenen 2019-ben végzett telepi kutatás szerint maguk a telepeken élők nem feltétlenül veszik igénybe a támogató rendszerek által nyújtott segítséget. „Ha a lakásfenntartási támogatásban részesültek számát összevetjük a lakott lakások számával (Huszártelenen 244, Keleti lakótelepen 112), akkor a két telep között van egy kisebb különbség. 2018-ban a Huszártelenen esetében a háztartások 42 %-a kapott támogatást, mely a Keleti lakótelep esetén 27 %. Viszont mindkét telep igaz, hogy 2018-ra egy év alatt 20 %-kal csökkent a támogatásban részesítettek száma. Ha összevetjük azokkal az adatokkal, hogy jövedelmük hány %-át költik lakbérre, illetve rezsire (legalább jövedelmük 20-30 %-át erre fordítják)³⁰, akkor alacsonynak tekinthető a lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma. Annak ellenére sem kér a háztartások egy jelentős része segítséget, hogy válaszaik szerint 37,6 %-uk már legalább kétszer elmaradt a lakbér fizetésével, illetve 32,5 %-uk a közüzemi díj fizetésével.” (Krizsai ,2019)³¹

A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) számú Korm. rendelet 2005. február 1. napjától lehetőséget biztosít a nem önkormányzati vagy nem állami tulajdonban lévő bérlakásban lakó gyermeket nevelő és jövedelmi helyzetük alapján rászoruló személyek részére az albérlet megfizetéséhez albérleti támogatás nyújtására, ami központi és önkormányzati támogatást jelentett. A rendelet ide vonatkozó rendelkezéseinek figyelembevételével az önkormányzat Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésének a nem önkormányzati tulajdonban lévő bérlakásban lakók lakbértámogatásáról szól 23/2013. (V. 31.) rendelet elfogadásával lehetővé teszi a szociális bérlakást igénylők támogatását, amennyiben nem önkormányzati vagy állami tulajdonban lévő bérlakásban bérlőként laknak és érvényes bérleti szerződéssel rendelkeznek.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata minden évben megszervezi a **szociális alapon történő tűzifaosztást**, egyrészt a Nyíregyházi NYÍRVV Nonprofit Kft. Tüzér utcai telephelyén, másrészt külterületeken, helyszíni csomózásos módszerrel. Az évek óta jól működő rendszert a jövőben is alkalmazni kívánjuk. Amennyiben a kihűlés veszélyével fenyegetett személyről érkezett az intézménybe jelzés akár a lakosság, akár észlelő- és jelzőrendszeri tagtól (például rendőrségtől), az érintett személlyel történő kapcsolatfelvételt követően részesült juttatásban az érintett személy vagy háztartás.

Az intézményhez érkező igénylések esetében az alábbi tényezőket vizsgálták:

- szociális rászorultság – új ügyfél esetében környezettanulmány készítése,
- fatüzeléses fűtési lehetőség a kérelmező bejelentett címén,
- működő gázfűtés kizáró ok,
- egy háztartásban csak egy kérelem kerül befogadásra,
- az előző évek során a kérelmező átvette a számára kicsomózott tűzifát.

Évente a NYÍRVV Nonprofit Kft. által kitermelt fa mennyisége kb. 4500 q, 2019 évben 4000 q, amelyből 1000 q a krízis (rendkívüli hideg) időszakban szolgál tartalékkul. A külterületi osztások során az önkéntesek bevonása nagy segítséget jelent, így az idős lakosságot tehermentesíteni lehet a pakolás és a házhozszállítás nehézségei alól. A fűtési szezon kezdetén a készlet erejéig 200 zsák brickettet kaptak a családok.

³⁰ A KSH 2018-as adatai alapján a magyarországi háztartások 2018. első félévében az egy főre jutó jövedelem átlagosan 20%-át költötték lakásfenntartásra és háztartási energiára.

³¹ Krizsai Anita: Segélyezés és támogató rendszerek In: Kutatási zárójelentés 2019 Közösen a kiútért” című, TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 azonosító számú pályázat

Tüzifa juttatás 2013-2019 között

Év	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Kiosztási időszak	december-február	december-február	december-február	december-február	december-február	december 31.
Kiosztott mennyiség háztartásonként	3 mázsa	5 mázsa	5 mázsa	5 mázsa	4 mázsa	4 mázsa
Háztartás száma	643	880	1176	1426	592	439
Kiosztott mennyiség	1929 mázsa	2795 mázsa	4400 mázsa	7168 mázsa	2368 mázsa	1840 mázsa

Forrás: Nyíregyházi Család-és Gyermekjóléti Központ, 2013-2019

A lakhatási támogatás mellett az intézményi ellásoknak is jelentősége van a lakhatási problémák kezelésében.

Az Önkormányzat Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézménye keretei között működik a **Családok Átmeneti Otthona** (4400 Nyíregyháza, Tokaji út 3.), ahol 40 fő ellátott (szülő és gyermek) befogadásáról tudnak gondoskodni két emeleten, 20 lakószobában. A **Gyermekek Átmeneti Otthona** (4432 Nyíregyháza, Kollégium utca 54.) szolgáltatás szintén az intézmény feladata egyfelől, hogy teljeskörűen ellássa a gyermekeket a szülő/törvényes képviselő akadályoztatása esetén, másfelől, hogy segítséget nyújtson a családnak az átmeneti gondozás okát képező problémája megoldásában, annak érdekében, hogy a gyermek minél hamarabb visszatérhessen családjába.

Ellátási Szerződés keretében a Kék Nefelejcs Alapítvány a szenvedélybetegek átmeneti elhelyezését biztosítja 40 férőhelyen („Reménység” Szendélybetegek Átmeneti Otthona). A **Magyar Vöröskereszt Szabolcs – Szatmár – Bereg Megyei Szervezete** a NYITOTT – Ház Anya – Gyermek Segítőotthona keretében működteti a „Félutasház”-at. A **Magyarországi Evangélikus Egyház** a szociális és gyermekvédelmi ellátási szerződés keretében biztosítja az étkeztetést és nappali ellátást hajléktalan személyek részére, a nappali ellátást szenvedélybetegek részére, a hajléktalan személyek átmeneti szállása, éjjeli menedékhely, hajléktalanok otthona, és gyermekjóléti ellátás keretében a családok átmeneti otthona szolgáltatást.

2001 óta működik, a Nyíregyháza, Tokaji út 3. szám alatt lévő 15-45 m² alapterületű lakrészekből (33 db) álló **Szobabérlők Háza**, mely a szociális bérlakásokhoz hasonló funkciót lát el alacsonyabb lakhatási színvonal mellett. A bérlők kizárólagosan a szobát bérlik, közös használatot használják a közös helyiségeket, a konyhát, a zuhanyzót, a mellékhelyiségeket. A bérleti díj tartalmazza a lakrész rezsiköltségeit is. A Szobabérlők Háza elsősorban egyedülálló személyek vagy házaspárok elhelyezésére szolgál és nem gyermekes családok lakhatását biztosítja.

A 33 db lakrész 22 db 15 m², 1 db 22,5 m², 9 db 30m² és 1 db 45 m² nagyságú szobából áll. A bérlőkkel fél vagy egy éves lakrészbérleti szerződést kötnek, mely a szerződés lejártát követően meghosszabbítható.

Hajléktalan emberek helyzete, lehetőségei-ellátásai Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területén

Nyíregyházán, nagyvárosi szerepéből fakadóan megjelenik a hajléktalanság problémája is, mely csoportnak az alább bemutatott ellátórendszer nyújt célzott ellátásokat. A hajléktalan-ellátásnak minden intézménye és szolgáltatása megtalálható a régióban, melyek zöme a megyeszékhelyeken érhető el, hiszen a hajléktalan emberek jelenléte leginkább ezeken a településeken koncentrálódik.

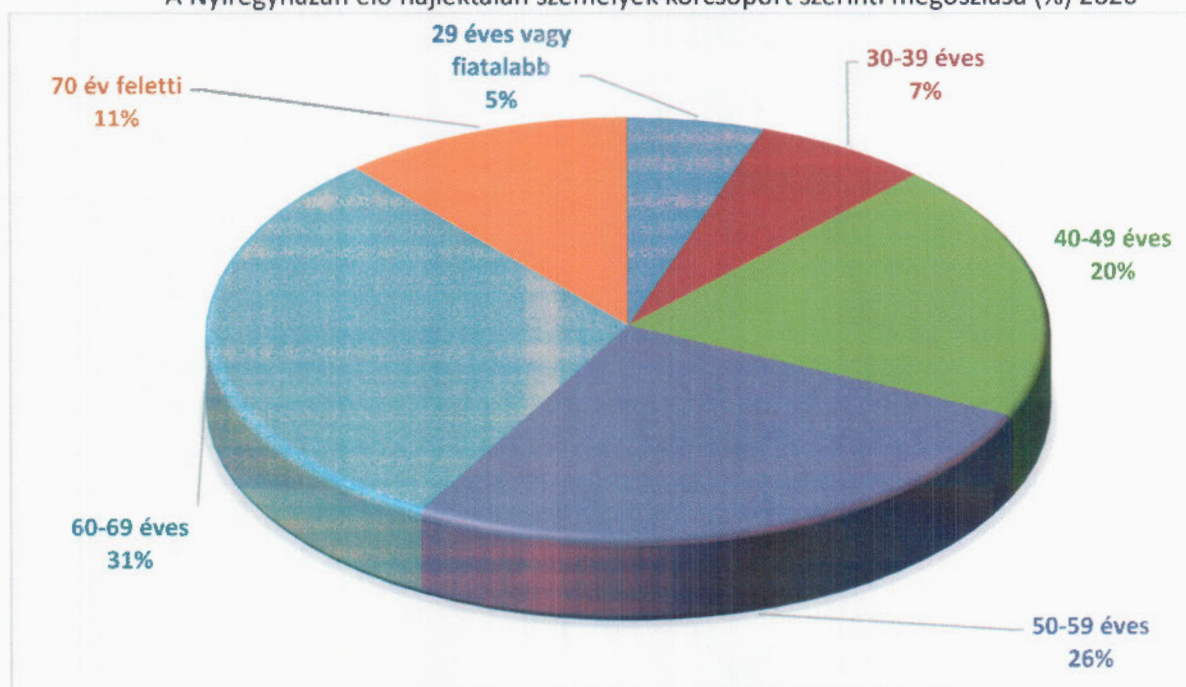
Kisebbszámú, néhány kisvárosban is élnek fedél nélküliek, ahol jellemzően nappali ellátást és átmeneti szállást nyújtó intézmények szolgáltatásai vehetők igénybe. A megyeszékhelyeken, így Nyíregyházán is biztosított a hajléktalan személyek részére a az étkeztetés, a nappali, az átmeneti és tartós bentlakást nyújtó ellátás, illetve az utcai szociális munka. A téli időszakban, (szakmai nyelvhasználatban: krízisidőszakban) a hajléktalan embereket segítő Észak-alföldi Regionális Diszpécser szolgálat fokozott működése mellett, krízisautó szolgálat és a szállást nyújtó intézmények bővített kapacitásai segítik a hajléktalan emberek biztonságos ellátását.

A nyíregyházi hajléktalanok száma, jellemzői

A hajléktalan emberek számának pontos meghatározása, a folyamatos fluktuáció, a fellelhetőség problémája, illetve a szívességi befogadottak látenciája miatt komoly kihívást jelent. Fogódzót, e tekintetben a minden évben megszervezett „Február 3.” kutatás³² jelent, mely a február 3-án elérhető, és válaszdásra hajlandó hajléktalan emberek életkörülményeit méri fel. A kutatás 2020. évi kérdőívét 266³³ hajléktalan ember töltötte ki Nyíregyházán. A felmérés több mint tíz éve megvalósul, mely alapján megállapítható, hogy a nyíregyházi hajléktalan emberek száma közel konstans, szignifikánsan csökkenő vagy emelkedő tendencia nem figyelhető meg. A 2020. évi felmérés legfontosabb adatai alább olvashatók. Városunkban, más magyarországi nagyvároshoz hasonlóan a hajléktalan emberek többsége férfi, arányuk 69 % a megkérdezettek körében.³⁴ A hajléktalanok életkor szerinti megoszlását tekintve elmondható, hogy a populáció erőteljesen idősödik, a válaszdók 68%-a 50 év, 41 %-uk 60 év feletti.³⁵

17. ábra

A Nyíregyházán élő hajléktalan személyek korcsoport szerinti megoszlása (%) 2020

Forrás: F3 kutatás, 2020., ábra: saját szerkesztés

A hajléktalan emberek csoportján belül meg kell különböztetnünk azokat a személyeket, akik nem veszik igénybe a hajléktalan-ellátás szállást nyújtó intézményeit. Ezek az emberek alkotják a hajléktalan-ellátás legveszélyeztetettebb - fedél nélküli - csoportját, arányuk kb. egynegyedét teszi ki a teljes

³² Február Harmadika Munkacsoport Gyorsjelentés a 2020. évi hajléktalan-adatfelvételtől, egyéni adatkérés

³³ A 2018-as adatokhoz képest, 10 fő emelkedés.

³⁴ A 2018-as adatokhoz képest, 2%-os emelkedés a nők arányában.

³⁵ A 2018-as adatokhoz képest, 3%-os emelkedés az 50 év felettek arányában.

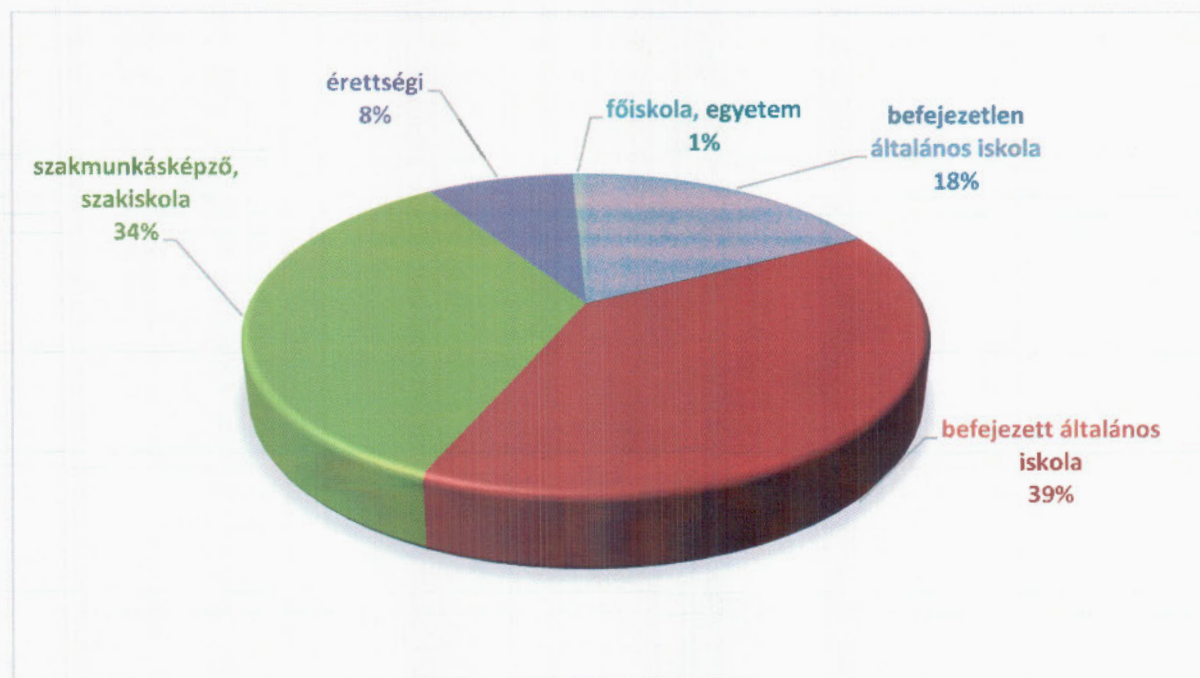
nyíregyházi hajléktalanságnak. A hajléktalan emberek általános egészségügyi állapota meglehetősen kedvezőtlen helyzetet mutat. Ennek hátterében a hajléktalan létből adódó lakhatási, jövedelmi, mentális és fizikai hátrányok állnak. Városunkban, a hajléktalan emberek harmada (F3, 2020.) sorolja saját egészségi állapotát „rossz” vagy „nagyon rossz” kategóriákba.

Tovább súlyosbítja a helyzetet, hogy az ebbe csoportba tartozók jelentős része bizalmatlan az egészségügyi intézményekkel szemben, így számos esetben a betegség kezelhető stádiumán túli időszakban kerülnek az egészségügyi ellátórendszerbe. Gondot okoz továbbá a hajléktalan emberek kórházi ellátáson túli, lábadozási időszakára nyújtott ellátás biztosítása. (Erről bővebben: a „Fejlesztésre irányuló tervek” alatt.)

A hajléktalan személyek társadalmi hátrányait számos tényező okozza, ide tartozik az iskolai végzettség kérdése is, mint a munkaerő-piaci esélyek meghatározója és ez által a társadalmi integráció egyik alappillére. Jól látható, hogy a válaszadók több mint fele (57 %-a) alapfokú végzettséggel (vagy azzal sem) rendelkezik, csupán harmaduk nyert szakmai képesítést, mindössze 8%-uk tekinthető középfokú végzettségűnek, és rendkívül alacsony (1 %) a diplomával rendelkezők aránya. E helyen kell sajnos megjegyeznünk, hogy a szakmai képesítéssel bíró személyek munkaerő-piaci esélyei sem lényegesen jobbák az alapfokú végzettséggel rendelkezőkénél, tekintve, hogy ezek a képesítések jellemzően már nem piacképesek, szakmai tapasztalattal nem párosulnak, és/vagy korszerű, a munkaerőpiacon elvárt (pl. számítástechnikai) ismereteket nem biztosítanak birtokosaiknak.

18. ábra

A Nyíregyházán élő hajléktalan személyek iskolai végzettség szerinti megoszlása (%) 2020

Forrás: F3 kutatás, 2020., ábra: saját szerkesztés

Intézményi ellátottság Nyíregyháza Megyei Jogú Város területén³⁶

A hajléktalan személyek számára évek óta a Periféria Egyesület és az Oltalom Hajléktalanellátó Szolgálat nyújt ellátást, mindkét szervezet az önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján.

³⁶ Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság Szakmai Beszámolója, 2019., Periféria Egyesület Szakmai Beszámolója, 2019. Oltalom Szeretetszolgálat Szakmai Beszámolója, 2019.

E helyen megjegyzendő, hogy fontos, életmentő feladat hárul a fenti szolgáltatókra rendkívüli időjárási helyzetekben. Ilyen esetekben az Szt. 65/E. § (3) alapján, a szociál- és nyugdíj politikáért felelős miniszter a -10°C vagy annál alacsonyabb hőmérséklet, tartósan 27°C feletti napi középhőmérséklet vagy egyéb időjárási körülmények esetén a meteorológiai szolgálat második szintű veszélyjelzése esetén a regionális diszpécserközpontokon keresztül vörös kód figyelmeztetést ad ki, amelynek ideje alatt a bentlakásos intézmények - a diszpécserközpont előzetes jelzése alapján - a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett ellátási formájuktól, ellátási területüktől és férőhelyszámuktól függetlenül kötelesek az intézménybe érkező hajléktalan személynek élete és testi épsége megóvásához szükséges mértékben a pihenés, télen a melegedés lehetőségét biztosítani.

Vörös kód protokoll a 2018-as évben: február 24. - március 6. illetve július 29 - augusztus 10., a 2019-es évben január 10 – 12., illetve június 12-16., közötti időszakokban lépett érvénybe. Ez évben még nem volt vörös kód riasztás.

Fejlesztésre irányuló tervek

Amint azt a „nyíregyházi hajléktalanok száma, jellemzői” bekezdés alatt ismertettük, a hajléktalan emberek egészségi állapota meglehetősen kedvezőtlen képet mutat. Az idősödő, és ezzel együtt egyre rosszabb egészségügyi mutatókkal rendelkező hajléktalan személyek ellátása komoly kihívást jelent a helyi ellátórendszer számára. A fenti okok miatt, jelentős szükség mutatkozik egy ún. 24 órás Egészségügyi Centrum kialakítására, amely kifejezetten e társadalmi csoport részére képes hatékony egészségügyi ellátást biztosítani. A szolgáltatás célja a kórházi ellátást még/már nem igénylő, illetve a hajléktalanellátó intézmények keretei között nem ellátható hajléktalan személyek egészségügyi és szociális ellátása. Az ellátás elsősorban az utcán tartózkodó beteg hajléktalan személyek számára azt az időszakot kívánja kiváltani, melyet a beteg személy általában otthonában, felépülését segítő körülmények között tölthet. A hajléktalan személyek ilyen lehetőséggel nem rendelkeznek, ezért a megfelelő ellátás biztosítása nélkül kénytelenek az utcán, vagy olyan intézményben (pl. menedékhelyen) tölteni ezt az időt, mely felépülésüket jelentősen meghosszabbítja, vagy éppen lehetetlenné teszi. A szolgáltatás célcsoportja tehát azon beteg hajléktalan emberek, akik betegsége nem igényel kórházi kezelést, de az utcán tartózkodás és betegségük együttesen veszélyeztetik életüket, illetve a hajléktalan-ellátás más intézményeiben betegségük miatt nem láthatóak el megfelelően.

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001 azonosítószámú, Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán – II. ütem” c. projektje keretében, 407 millió forintot fordít egészségügyi infrastrukturális fejlesztésre, melynek egyik eleme az egészségügyi centrum létrehozása. A centrum kialakításának munkálatai jelen összefoglaló írása idején már elkezdődtek, helyszínt az önkormányzati tulajdonban lévő, 4400 Nyíregyháza, Tokaji út 1/d. szám alatti Albérlők Háza földszinti épületrésze biztosít. A beruházás befejezésének várható időpontja: 2020. év vége, nettó költsége 113.564.487 Ft. A fejlesztéssel, a fővárosban működő öt, illetve vidéken: Debrecen, Győr, Miskolc, Pécs, Szeged és Veszprém városok mellett, Nyíregyházán valósul meg ez, az ellátórendszer szempontjából hiánypótló szolgáltatás.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia alapján Nyíregyházán három szegregátum található:

- 1. szegregátum, azaz a Huszártelep (Bottyán J. u. - Huszár tér - vasút - Huszár tér - Orgona u. - belterületi határ),
- 2. szegregátum, azaz a Keleti lakótelep (Orosi út - Gomba u. - Kállói út - Tűzér u. - Vértanuk útja - Tarcsai I. u),

- 3. szegregátum Polyákbokor külterület.

A 2018-2023 évekre vonatkozó HEP részletesen ismerteti a szegregátumok helyzetét, jellemzőit. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata törekszik a város társadalmilag leszakadt városrészeinek a fejlesztésére. Hosszú évek óta valósít meg programokat, biztosít szolgáltatásokat a város szegregált részein.

A Terület és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) projekt a 2014-2020-as programozási időszak legnagyobb forráskerettel rendelkező területi operatív programja. A TOP fejlesztéspolitikai céljai között szerepel a leromlott városrészek fejlesztése a hátrányos helyzetű lakosság életkörülményeinek javítására. A társadalmilag és fizikailag leszakadó településrészekben élő lakosság életminőségének javítása és a terület további leszakadásának a megakadályozása érdekében jelentek meg az infrastrukturális fejlesztéseket támogató, valamint a társadalmi hátrányok kompenzálását célzó szociális, oktatási, mentálhigiénés, kompetenciafejlesztő, foglalkoztatási, egészségügyi, antidiszkriminációs és közbiztonsági programok megvalósítását támogató pályázati felhívások.

A 2018-2023 HEP-ben szerepel a TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 számú, Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumában című projekt.

A Huszár és Keleti lakótelepet is magába foglaló akcióterület fejlesztésére a már előző oldalakon említett projektek, a „Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein” című (TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001) és a „Közösen a kiútért” című (TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001) pályázati program indult. A programok megvalósítás alatt állnak.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügy teljes rendszerét az 1997. évi CLIV. törvény foglalja keretbe és határozza meg a fő irányvonalakat, míg a rászoruló személyek számára igénybe vehető szolgáltatásokat, a jogszabályban meghatározott alap- és szakosított ellátások rendszerét az Szt. szabályozza.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) az egészséget úgy definiálta, hogy „Az **egészség** a teljes testi, lelki és szociális jóllét állapota, és nem csupán a betegség hiánya”. Az egészségünket nagyon sok tényező befolyásolja, a makro- és mikro környezetünk, a társadalom berendezkedése, a szociális érzékenységünk, a személyes kapcsolataink, valamint az öröklött tulajdonságink is. Tehát elmondhatjuk, hogy az egészségi állapotunk és a szociális helyzetünk között szoros kapcsolat van.

Az egészségi állapot az életminőség egyik legfontosabb dimenziója, jelentősen befolyásolja az egyén életminőségét. Az egészségügy fő feladata a gyógyítás, de rendkívül fontos a megelőzésben, az egészségfejlesztésben végzett szerepe is.

3.6.1 Egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.) 13. § (1) bekezdés 4. pontja, valamint az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (továbbiakban: Aetv.) 5. § alapján a helyben biztosítható közfeladatok körében a helyi önkormányzat feladata az egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód támogatása, továbbá a házi orvosi, házi gyermekorvosi, a fogászati alapellátásról, az ezekhez kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői és az iskola-egészségügyi szolgálatról való gondoskodás.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Nyíregyházán a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás és a fogorvosi alapellátás 102 orvossal kötött feladatellátási szerződéssel valósul meg. A városban jelenleg **44 felnőtt háziorvosi, 27 gyermek háziorvosi, 31 fogorvosi praxis** látja el az egészségügyi alapellátást. A területi ellátási kötelezettséggel rendelkező orvosok feladataik ellátását a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése által rendeletben meghatározott körzetekben végzik. A város területén működnek olyan háziorvosi szolgálatok, melyek területi ellátási kötelezettséget nem vállalnak, de ha egyéb feltételekkel rendelkeznek, működési engedély birtokában az egészségbiztosítóval kötött szerződés alapján a bejelentett, és az őt választó biztosítottak számára folyamatos háziorvosi ellátást nyújtanak. Nyíregyháza területén 5 területi ellátási kötelezettség nélküli orvos nyújt szolgáltatást.

A kötelező feladatokhoz tartozó háziorvosi ellátás mellett az **ügyeleti ellátás, a területi védőnői ellátás és az iskola egészségügyi ellátás** is az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság szervezeti keretében működik. Nem kötelező feladatként biztosítja az önkormányzat a **fogászati röntgent (szakellátási feladat), a foglalkozás-egészségügyi alapellátást, a hajléktalan személyek orvosi ellátását és az otthoni szakápolás és hospice ellátást, a nappali ügyeletet** az intézményen keresztül.

Az alapellátáshoz kapcsolódó **központi ügyeleti ellátás** Nyíregyháza Megyei Jogú Város, a nyíregyházi kistérség (Kálmánháza, Nagycserkesz, Napkor, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura) tagönkormányzatainak, valamint Apagy és Nyírtét Község közigazgatási területén biztosított. Az intézmény keretei között közel 145 ezer ember ügyeleti ellátása valósul meg.

Városunkban a nappali ügyeleti ellátás is biztosított, azaz a nap 24 órájában biztosított az orvosi ügyeleti ellátás. A nappali ügyeleti ellátás körében elsősorban azok az esetek tartoznak, amelyek vizsgálatát vagy ellátását a bejelentés során szerzett információk alapján valószínűleg 1 órán belül el kell kezdeni, de nem a mentőszolgálat kompetenciájába tartozik. Az alábbi táblázat tartalmazza az ügyeleti ellátást igénybevevők számát az elmúlt két évben.

18. táblázat

Nyíregyházi ügyeleti ellátás adatai 2018-2019.

Szolgáltatás megnevezése	Ügyeletet biztosító		Az ügyeleten ellátott betegek száma		
	orvosok száma	szakdolgozók száma	2017.	2018.	2019.
	Fő				
Felnőtt orvosi ügyelet	65	14	13.819	14.838	13.363
Gyermek orvosi ügyelet	29	11	11.296	11.626	10.673
Fogorvosi ügyelet	4	4	1.607	1.619	1.895
Összesen:	98	29	26.722	28.083	25.931

Forrás: helyi adatgyűjtés (Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság)

Az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság szervezeti keretében működik városunkban az **otthoni szakápolás és hospice ellátás**. A jogszabályban (az otthoni szakápolási tevékenységről szóló 20/1996. (VII. 26.) NM rendelet) leírt személyi és tárgyi feltételeknek megfelelően működik a szolgáltatás és a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) felé történő vizitszámok elszámolása alapján részben finanszírozásban. A szakápolás a beteg otthonában, vagy tartózkodási helyén, a kezelőorvos rendelkezésére szakképzett ápoló által végzett tevékenység, amely a kórházi kezelés kiváltására vagy lerövidítésére szolgál. A hospice gondozás célja a betegek életminőségének javítása (testi és lelki szenvedéseik enyhítése, fizikai és szellemi aktivitásuk támogatása), valamint a hozzátartozók segítése a betegség és a gyász terheinek viselésében. Ingyenes segítséget nyújt a betegeknek és családtagjaiknak, függetlenül származásuktól, világnézetüktől és anyagi helyzetüktől. Az egészségügy területén ez egy olyan ellátási forma, ahol az orvos nincs konkrétan a beteg közelében a különböző

szakápolási feladatok elvégzése során, tehát a szakdolgozó a saját tudására, és határozott döntéshozatalára van bízva a beteg ellátása során, ezért nagyon fontos a szakemberek folyamatos képzése, szakmai tudásuk fejlesztése.

19. táblázat

Az otthoni szakápolás és hospice ellátás adatai 2018-2019.

Szolgáltatás megnevezése	Szakdolgozók száma							Teljesített vizitek száma		
	Orvos	Koordinátor	hospice	Dietétikus	Mentálhigiénikus	Ápoló	Gyógytornász	2017.	2018.	2019.
Otthoni szakápolás	-	-	-	-	-	12	0	2882	3066	2187
Hospice ellátás	2	1	9	1	2	-	-			
Összesen:	2	1	9	1	2	12	0	2882	3066	2187

Forrás: helyi adatgyűjtés (Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság)

Az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság feladatai közé tartozik a **védőnői szolgáltatás biztosítása**, mely középpontjában az általa gondozott családok, gyermekek egészségvédelme, a betegségek kialakulásának megelőzése, valamint az egészségfejlesztés áll.

Nyíregyháza városban 38 fő területi védőnő látja el a feladatokat, akik a területi ellátási kötelezettséggel rendelkező 27 fő gyermekorvossal együttműködve dolgoznak a gyermeket váró nők és a kisgyermek egészségének megóvása érdekében. A védőnő kiemelkedő munkát végez, a családokat fenyegető veszélyeztető tényezők kiszűrésében, illetve a kóros terhesség időbeni felismerésében.

Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet alapján az iskola védőnő személyes és közösségi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése, korai felismerése, valamint az egészségfejlesztés céljából a 6-18 éves gyermekek, valamint a 18 év feletti, középfokú nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevők részére. Közreműködnek az előírt orvosi vizsgálatok, szűrővizsgálatok, védőoltások szervezésében, elvégzik az általuk végezhető szűrővizsgálatokat. Nyíregyházán 27 fő orvos (főállású ifjúság orvos 3 fő, házi gyermekorvos 22 fő, felnőtt háziorvos 1 fő, kórházi gyermekorvos 1 fő) és 25 fő iskolai védőnő végzi a tevékenységét a város nevelési-oktatási intézményeiben. Az ellátott iskolákban orvosi szoba, rendelő biztosított az iskola épületén belül vagy a hozzá kapcsolódó kollégiumban. Az iskola orvosi rendelői felszereltsége a rendeletben előírt minimum feltételeknek megfelel. Feladatuk, az alapszűrések elvégzése a módszertani irányelv szerint (testmagasság, testtömeg, látásélesség, színlátás, hallás szűrése, vérnyomás, vizelet ellenőrzés mozgásszervi szűrés), valamint a tanulók testi fejlettségének és egészségi állapotának szűrése, nyomon követése. Feladatuk továbbá az iskolában bekövetkező balesetek, sérülések, akut megbetegedések elsődleges ellátása, majd a tanuló háziorvoshoz, házi gyermekorvoshoz, illetve egyéb intézménybe irányítása.

Az iskolaorvoson és védőnőn kívül iskolafogászat, pszichológus, kollégiumi ápolónő munkatársak is tevékenykednek a tanulóifjúság egészségvédelme érdekében. A tanévre lebontott feladatok ellátása az oktatási intézmények vezetőségével, tantestülettel egyeztetett munkaterv szerint történik. Az éves *munkaprogram* tartalmazza az iskola egészségügyi munka célkitűzéseit, menetét, tartalmát, intervallumait, (havi, heti ütemterv) együttműködési lehetőségeket iskolán belül és kívül.

Születések száma Nyíregyházán 2017-2019.

	Megnevezés	Születések száma		
		2017	2018	2019
		Fő		
1	Élve születettek száma	1076	1074	1046
2	Halva születettek száma	4	6	5
3	Összes újszülöttek száma	1080	1077	1051
4	Ikker újszülöttek száma	27	20	38
5	Intézetben születettek száma	1078	1074	1047
6	Intézetben kívül születettek száma	2	3	4
7	Szaksegítség nélkül születettek száma	2	3	1
8	Élve születettek közül kis súlyú újszülött	9,3 %	8,2%	8,1%
9	Egy éven alul elhalt csecsemők száma	3	4	0
10	Csecsemőhalálozás	2,79	3,73	0

Forrás: helyi adatgyűjtés (Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság)

A járó-és fekvőbeteg szakellátást Nyíregyháza Megyei Jogú Város lakossága részére a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház Jóna András Oktatókórház biztosítja. Az intézmény területi ellátási kötelezettségébe Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakosságának közel 85 %-a tartozik. A megyei szintű kórházban 29 osztályon, 2071 aktív és 940 krónikus fekvőbeteg ágyon végezik a gyógyító tevékenységeket, belgyógyászati, sebészeti és diagnosztikai szakmacsoport keretein belül folyik a gyógyító munka. Az intézmény alaptevékenysége a felnőtt- és gyermek, aktív- és krónikus, járó- és fekvőbeteg-szakellátás, a rehabilitáció, fejlesztő, oktató tevékenység, utókezelés, gondozás, a közép- és felsőfokú oktatás, az orvos- szakorvosképzés.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzájárulás

Az előző pontokban említettük a „Szociális városrehabilitáció Nyíregyháza szegregált területein” című projektet (TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001), valamint a „Közösen a kiútért” című, TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 projektet.

A Közösen a Kiútért projekt keretében a jobb egészségi állapot elérése céljából egészségügyi szűrések, orvosi tanácsadás, sportfoglalkozások valósulnak meg. Az Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság, mint projektpartner

- az **egészségügyi szemléletformáló programsorozatában** különböző témák részletes körüljárásával segíti azt a folyamatot, hogy a szegregátumok lakosainak egészségi állapota hosszú távon javuljon. A felkért orvosok, védőnők és egyéb egészségügyi szakemberek többek között az egészséges táplálkozás, a higiénia, a szűrővizsgálatok fontosságáról tartanak gyakorlatias jellegű előadásokat. A szegregátumok lakosainak lehetősége van a különböző betegségeket megelőző, preventív vizsgálatokon részt venni a betegségek korai diagnosztizálására, ezáltal a nagyobb gyógyulás esélye érdekében.
- Egyéni és csoportos foglalkozások keretében külön a felnőttek és külön a gyerekek részére interaktív **egészségmegőrző programokat** szerveznek, melynek során tudást szerezhetnek a helyes táplálkozásról, a mozgás fontosságáról, a testi higiénia hatásáról az egészségre, drog, dohányzás, energiatartalék, alkohol fogyasztásának káros hatásáról a szervezetre. A foglalkozások során szemléltető eszközök, oktató videók alkalmazása történik.

- Az **egészséges életmódra nevelés** során elsősorban az óvodás és iskolás korú gyerekek a célcsoport. Kisebb csoportfoglalkozás alkalmával egészségmegőrző, szemléletformáló tevékenységeket végeznek. Itt kap szerepet a testi higiéné, a szájjápolás, a helyes kézmosás, a megfelelő testmozgás, a helyes étkezési szokások fontossága és hatása az egyén szervezetére. Szakemberek figyelemfelhívó előadás sorozata valósul meg.
- A **szűrőprogramok** során első lépésben a résztvevők egy általános állapotfelmérésen esnek át. Ezt követően megtörténnek a veszélyeztetett célcsoportok kiszűrései és számukra célzott szűréseket végeznek. A szűrések során figyelembe veszik a vezető halálokok okozta megbetegedéseket, azok prevenciók vizsgálatát helyezik előtérbe. Ilyenek például kardiovaszkuláris, daganatos megbetegedések. Ezen belül EKG, vérnyomás mérés, vércukor mérés, testzsír mérés, esetleges ultrahangos vizsgálatok elvégzése, mammográfia, prosztata vizsgálatra történő ösztönzés.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az Szt. 99/B. § (1) bekezdése alapján a fejlesztő foglalkoztatás célja a gondozási, fejlesztési, szolgáltatási, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint az egyén egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása útján, az egyén felkészítése az önálló munkavégzésre vagy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre.

A Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ, mint önkormányzat által fenntartott intézmény biztosítja a fogyatékos nappali ellátásban részesülő ellátottai részére a fejlesztő foglalkoztatásban való részvétel lehetőségét.

Az Nkt. 74. § (2) bekezdés szerint az óvodai nevelésről, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről a települési önkormányzat intézmény alapításával és fenntartásával vagy köznevelési szerződés révén gondoskodik. Tekintettel arra, hogy az óvodáinkban a megfelelő szakemberek nem állnak maradéktalanul rendelkezésre, ezért az Önkormányzat kötelezettsége teljesítése érdekében a Nyíregyházi Tankerületi Központtal feladatellátási megállapodást kötött, mely alapján minden Önkormányzati fenntartású óvodában biztosított a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése.

A csecsemőkorban lévő gyermekek korai fejlesztésére is van lehetőség Nyíregyháza városban. Amennyiben a bölcsődében vagy már esetlegesen az otthonai környezetben a gondozók, szülők észreveszik a gyermekük fejlődési lemaradásukat, nehézségüket, esetlegesen a problémákat, akkor a Szakértői Bizottsághoz fordulhatnak, kik részükre korai fejlesztést javasolnak. Nyíregyházán a Rejtett Kincsek Down Egyesület fenntartásában működő Csodavárban és az ÉFOÉSZ Egyesületnél vehetik igénybe a szülők a gyermekük részére javasolt gyógypedagógiai fejlesztéseket.

d) sportprogramokhoz való hozzáférés

A Közös a Kiútért projekt keretében a **Nyírségi Női Sportklub** 6-12 éves lányoknak biztosít lehetőséget arra, hogy szervezett körülmények között elsajátítsák a **labdarúgást**. A lányok toborzása 2019 év elején megkezdődött. Hetente kétszer tartanak edzést, ahol a korosztályuknak megfelelő társaikkal dolgozhatnak, illetve korcsoportjuknak megfelelő sportág specifikus edzéseken sajátíthatják el a labdarúgás rejtelmeit.

Az Egyesületen belül igyekeznek a gyermekek pozitív tulajdonságainak a kiemelésére, hiszen ezáltal motiváltabbak lesznek. Igyekeznek a sportoló lányokat az egymás és az ellenfél tiszteletére, a tiszta játék betartására nevelni. A különböző egyéniségű gyerekek csapattá formálása is sok munkával jár, de hosszabb távon mindezek a fáradozások a sikerhez járulnak hozzá.

3.6.2 Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Nyíregyháza Megyei Jogú Város, mint járásszékhely és kistérségi centrum a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások biztosítása terén központi szerepet tölt be. A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban Szt.) szabályai szerint **Nyíregyháza Önkormányzatának kötelezettsége a szociális alapszolgáltatási feladatokat, éjjeli menedékhelyet, hajléktalan személyek átmeneti szállását, idősek otthona szolgáltatást biztosítani, valamint – amennyiben a lakossági szükségletek indokolják – hajléktalanok otthonát és hajléktalan személyek rehabilitációs intézményét megszervezni és fenntartani. A város saját fenntartású intézményei, illetve ellátási szerződések útján biztosítja a jogszabályban meghatározott feladatait.**

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ feladata a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, valamint a gyermekjóléti központ feladatainak ellátása. Az intézmény a város területén családsegítést és gyermekjóléti szolgáltatást biztosít, valamint a járás területén a központ szolgáltatásait (utcai és lakótelepi szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, kórházi szociális munka, készenléti szolgálat, pszichológiai tanácsadás, jogi tanácsadás, családkonzultáció, családterápia, családi döntéshozó konferencia, hatósági feladatok) látja el. 2018. szeptemberétől a család- és gyermekjóléti központok feladatai tovább bővültek az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységgel. Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai létszáma a feladat bővülése miatt 31 fővel növekedett a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

Az intézmény székhelye a Nyíregyháza, Körte u. 41/a sz. alatt, a belvárosban található, amely pályázati forrásnak köszönhetően megújult, korszerűsödött az elmúlt években. A székhely mellett az intézmény új telephelye a Nyíregyháza, Május 1 tér 10/a alatt került kialakításra (Nyíregyháza, Tass u. 1-3 alatti telephely áthelyezésével) a kor követelményeinek megfelelő infrastruktúrával.

A Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ szociális alapszolgáltatásokat (szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás, támogató szolgáltatás, nappali ellátás [idősek, fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek részére], valamint a **szakosított ellátás** körébe tartozó ápolást-gondozást nyújtó idősek otthonát működtet.

A legnagyobb ellátotti létszámmal a házi segítségnyújtás működik (engedélyezett ellátotti létszám 600 fő), amelynek keretében az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az ellátott és lakókörnyezete higiénés körülményeinek megtartásában való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való közreműködést kell biztosítani.

A demográfiai trendeket és társadalmi jellemzőket figyelembe véve az idősellátás szervezése, biztosítása hangsúlyos feladat. Az intézmény fejlesztés során részben az infrastrukturális, részben a szakmai munka feltételeit javító fejlesztéseket irányoztunk elő. Pályázati forrás – a **TOP-6.6.2-16 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése II. üteme** – igénybevételevel nappali ellátást nyújtó centrum jött létre a Nyíregyháza, Őz u. 16. szám alatt és idősellátást nyújtó intézmény újult meg Nyírszőlős településrészen is. A megvalósult pályázat során az integrált intézmény a Nyíregyháza, Őz utca 14-16. szám alatti telephellyel bővült ez évben. Az új épületben kapott helyet a korábban is működő fogyatékos személyek nappali ellátása, a pszichiátriai betegek közösségi ellátása, a támogató szolgálat, valamint az étkeztetés, házi segítségnyújtás is elérhetővé válik ezen a

telephelyen is. Új szolgáltatásként jelenik meg a szenvedélybetegek nappali ellátása és a már meglévő pszichiátriai betegek nappali ellátása további 15 fő új ellátottal bővült ezen telephelyen.

A demográfiai változások alapján a demenciával küzdők számára ellátások bevezetése szükséges. A folyamat elkezdődött azzal, hogy jelenleg két idősek nappali ellátását biztosító intézményben 6-6fővel megkezdődött a demens betegek nappali ellátása.

A lakossági igények alapján a bentlakásos intézményi férőhelyek iránt egyre nagyobb az igény. Ezeknek a férőhelyeknek a növelése kitűzött céljaink között szerepel.

A város területén az önkormányzati fenntartású intézmények mellett számos nem állami és egyházi fenntartású intézmény biztosítja az alapszolgáltatások és a szakosított ellátások rendszerébe tartozó szolgáltatásokat, működtetnek intézményeket (étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátás, támogató szolgáltatás, nappali ellátást nyújtó intézmények, bentlakásos elhelyezést nyújtó intézmények stb.). Több fenntartó az önkormányzattal kötött ellátási szerződés keretében biztosít különböző szolgáltatásokat, melyet az alábbi táblázat tartalmaz összefoglalóan.

21. táblázat

Az önkormányzat által szerződéssel biztosított szolgáltatások

Feladat megnevezése	Intézmény/Fenntartó	Ellátási szerződés megkötésének ideje
utcai szociális munka	Periféria Egyesület	1997.
étkeztetés (népkonyha), nappali ellátás hajléktalanok és szenvedélybetegek részére, átmeneti szállás, éjjeli menedékhely, hajléktalanok otthona	Oltalom Szeretetszolgálat (fenntartó: Magyarországi Evangélikus Egyház)	2002. (Előtte Nyíregyházi Evangélikus Egyházzal 1999-től)
„Kiléptető Ház” működtetése	Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete	2008.
támogató szolgáltatás	ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete	2007.
nappali ellátás	Mozgáskorlátozottak Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete	2007.
szenvedélybetegek átmeneti otthona	Reménység Szenvedélybetegek Átmeneti Otthona (fenntartó: Kék Nefelejcs Alapítvány)	2009. (Előtte Tiszalöki Református Egyházközséggel 2002-től)
étkeztetés, nappali ellátás idősek és demens személyek részére, időskorúak gondozóháza, idősek otthona, fogyatékos személyek otthona és pszichiátriai betegek otthona	Nyíregyháza-Városi Református Egyházközség	2011.
tanyagondnoki szolgáltatás	Human-Net Alapítvány	2005.

Forrás: saját adat

A 2018-ban meghatározott problémák és fejlesztési lehetőségek változatlanok a felülvizsgálati eljárás eredményeképpen.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A mélyszegénységben élő és roma lakosság képzettségi szintje rendkívül alacsony. Az alacsony iskolai végzettségűek aránya magas a nyilvántartott álláskeresők között.	- Alapkompetenciák, készségek fejlesztése, a jó minőségű oktatáshoz való hozzáférés biztosítása, - a közép- felsőfokú oktatásban való részvételük elősegítése, - a tanulás fizikai, pénzügyi feltételeinek és a támogató családi háttér biztosítása.
Magas a tartós, 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma.	- Az aktív korú roma lakosság munkaerő-piaci esélyeinek növelése, - munkahelyek, munkalehetőségek teremtése a közfoglalkoztatásban és a piaci szektorban, - a foglalkoztathatóság javítása, - munkaerő-piacra való visszavezetésük, - közmunkaprogramokban való részvételük elősegítése.
A szegregátumokban nem épültek ki megfelelő közösségi terek, a meglévők minősége és kihasználtsága nem megfelelő.	- Közszolgáltatásokat biztosító intézmény, közösségi terek infrastrukturális feltételeinek megteremtése, - az ifjúsági és szabadidős programok szervezése (az akcióterület nagyarányú fiatalságának jelenthet megfelelő kulturális és közösségi szórakozást).
A Huszár telepen az infrastrukturális ellátottság ellentmondásos (kiépített a gáz-, villany- és szennyvízcsatorna-hálózat, de a lakossági rákötések aránya már nem ennyire kedvező, a közüzemi tartozások miatt pedig sok lakásban szüneteltetik a szolgáltatásokat).	- A terület társadalmi-gazdasági leszakadásának megállítása a lakókörnyezet és az életminőség átfogó és fenntartható javításával, infrastrukturális fejlesztésével, - közüzemi tartozások csökkentése, ezáltal infrastrukturális lehetőségek kihasználásának növelése.
Jelentős a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság aránya.	- A hátránykompenzáló köznevelési programok kialakítása és végrehajtása óvodától a felnőttképzésig, az érintett közösség belső erőforrásainak átfogó fejlesztése, - a szegénység újratemelődését csökkentő tényezők fejlesztése, - korai fejlesztés, tanoda típusú programok megvalósítása.
Lakó- és ipari övezetek váltakoznak egymás mellett.	- A lakosság fokozatos integrálása a város egyéb területeire, telepről való elköltözés segítése, támogatása.
A teleszerű utcákban a lakásállomány jelentős része félkomfortos vagy komfort nélküli, lakáskörülmények nem megfelelőek.	- A lakásminőség, lakáskörülmények javítása.

A közbiztonsági helyzet nem megfelelő.	- A bűnözés és önkárosító magatartás formák visszaszorítása, - polgárőrség működtetése a területen, - térfigyelő kamerák számának növelése.
Rossz a mélyszegénységben élő és roma lakosság egészségügyi állapota.	- A lakosság egészségi állapotának javítása és az egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, egészségügyi programok megvalósítása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Nyíregyházán a gyermekkorúak – 18 év alattiak – száma 22 853 fő volt 2019-ben, amely 2 % csökkenést mutat a 2017-es adatokhoz képest. A nevelés-oktatás rendszerében érintett gyermekek közül az óvodáskorúak (3-6 éves) száma 4 798 fő, a tankötelesek korú gyermekeké (7-16 éves) 12 182 fő.

22. táblázat

Gyermekek (0-14 év) száma (fő) Nyíregyházán 2017-2019

Életkor	2017		2018		2019	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
0 -14 éves	9247 fő	8555 fő	9194 fő	8573 fő	9201 fő	8492 fő
Lakosság összesen:	54 799 fő	62 890 fő	54 499 fő	62 622 fő	54 484 fő	62 315 fő
Gyermekek aránya az összlakossághoz viszonyítottn	16,87 %	13,60 %	16,87 %	13,69 %	16,88 %	13,62 %

Forrás: KSH, 2017-2019

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A Gyvt. 19. § (2) bekezdésének módosításával a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogosultsági jövedelemhatára 2018. január 1-től megemelkedett.

A módosítással az ellátásra vonatkozó általános jövedelmi értékhatár az öregségi nyugdíjminimum 130%-áról (37.050 Ft) annak 135%-ára (2018. évben: 38.475 Ft) emelkedett. Az ellátás tekintetében irányadó speciális – a gyermeket egyedülállóként nevelő szülő vagy más törvényes képviselő esetén; tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek esetén; valamint a jogosultsági feltételeknek megfelelő nagykorú gyermek esetén alkalmazandó – jövedelmi értékhatár az öregségi nyugdíjminimum 140%-áról (39.900 Ft) annak 145%-ára (2018. évben 41.325 Ft) nőtt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma (fő), 2017-2019

Év	rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma (gyermekek száma)	hátrányos helyzetű gyermekek száma	halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
2017	2 471	672	568
2018	1 922	533	544
2019	1 502	189	802

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal, 2017-2019

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkenése évek óta megfigyelhető Nyíregyházán. 2008-ban a 0-18 éves gyermekek 19,8 %-a, 2010-ben a 24 %-a, 2016-ban 15,9 %-a és 2019-ben a kiskorúak 6,5 %-a részesült a kedvezményben. Krizsai-Tóthné tanulmányukban³⁷ vizsgálták, hogy a jogosultsági jövedelem határ állandóságán és a demográfiai változásokon túlmenően mi okozhatja a létszámcsökkenést. Valószínűsíthető, hogy a csökkenés további oka lehet az, hogy a támogatási rendszerek változása miatt más módon jutnak azokhoz a kedvezményekhez a gyermekes családok, amelyek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez is kapcsolódnak. Ezek között meg kell említeni a gyermekétkeztetés szabályainak és a tankönyvellátás rendszerének változását.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az önkormányzat által biztosított támogatásokat a 2018-2023 HEP részletesen tartalmazza, ezért csak azokat említjük külön, ahol a szabályozásban változás történt.

Helyi rendeletben került szabályozásra a **helyi autóbusz közlekedési támogatás**, mely alapján a nyíregyházi lakóhellyel (állandó lakcím) rendelkező, alap-, vagy középfokú tanintézetben tanuló jogviszonyban álló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek igénye szerint helyi járatú autóbusz közlekedési támogatásra jogosult. **2018. március 1 -től** a jogosult, illetve szülője, vagy más törvényes képviselője által beszerzett bérletigazolvány és bérletjegy ellenértékének, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők esetében 50 %-át, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 80%-át, a lejárt bérletjegy átadása ellenében a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala házipénztárából a szülő, vagy más törvényes képviselő nyilatkozatában meghatározott személy kezeihez kell kifizetni.

2015-ben a rendkívüli települési támogatás keretében bevezetésre került a **kelengyetámogatás**. **2018. március 1-től** annak állapítható meg a támogatás, aki legalább 3 éve Nyíregyházán él gyermeke születésekor, nem részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, illetve a családban egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 300%-át. A támogatás mértéke gyermekenként 15.000.-Ft. 2019-ben 16 fő részesült a támogatásban.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A szünidei étkeztetés az iskolai, óvodai szünetekben biztosított a rászoruló gyermekek részére. A 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 13/A. §-a alapján a települési önkormányzat a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről gondoskodik. Ha a helyben történő elfogyasztásra nincs lehetőség, így különösen erre alkalmas helyiség hiánya esetén, a szünidei gyermekétkeztetés az

³⁷ Krizsai A-Tóthné Csatlós I: Az önkormányzati segélyezési rendszer változásai és azok hatásai 2008 – 2018 között egy nagyváros példáján keresztül Acta Medicinæ et Sociologica (2018) Vol. 9. No. 27. (138-159)

étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható. 2019-ben és ez évben a szünidőkben kiszállítással történt az étkezés biztosítása.

A 23. táblázatban látható, hogy számszerűen csökken a szünidei étkezést igénybe vevők száma, arányában azonban nem. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 70-75 % a igényli az ellátást.

24. táblázat

Szünidei gyermekétkeztetést igénybe vevő gyermekek száma (fő) (2018-2019)

Időszak	Gyermekek száma	
	2018	2019
Tavaszi szünet	564	654
Nyári Szünet	1 014	858
Őszi Szünet	567	533
Téli szünet	639	539

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal

A szünidei gyermekétkeztetés biztosításához az állam 285 Ft/adag hozzájárulást biztosít. 2018-tól Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ezt az összeget kiegészíti 600 Ft/adag támogatásra. 2018-ban 30 277 e Ft, 2019 -ben 27 015 ezer Ft volt a szünidei étkeztetés lebonyolítására felhasznált összeg.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység újratermelődését leginkább a **gyermekek felzárkóztatásán** keresztül lehet megelőzni. E dokumentumban már említett "Közösen a kútért" projekt egyik fontos célkitűzése, hogy a gyermek- és fiatalkorúak számára – érzelmi, értelmi és szociális készségeik, képességeik komplex fejlesztése által – kitörési lehetőséget nyújtson, és lehetővé tegye az érintett népesség tartós és eredményes integrációját.

A projekt keretében több olyan programelem valósul meg, amely a célterületen – benne a Huszár lakótelep és a Keleti lakótelep – élő gyermekek helyzetének javítását célozza.

Ezek közül néhány, amely közvetlenül a gyermekekre fókuszál:

- A **Meséd program** lényege, hogy hátrányos helyzetű, nehéz sorsú roma édesanyákat biztatnak rendszeres olvasásra és arra, hogy az olvasás nyújtotta örömet gyermekeiknek is továbbadják. A programelemet megvalósító Egyesület a projekt időszak teljes tartalmában, azaz 3 éven keresztül, éves szinten 50 alkalommal működteti a Meséd programot a Keleti Lakótelepen és a Huszár Lakótelepen élő közösség számára.
- **Egészséges életmódra nevelés** során elsősorban az óvodás és iskolás korú gyerekek a célcsoport. Kisebb csoportfoglalkozás alkalmával egészségmegőrző, szemléletformáló tevékenységeket végeznek. Itt kap szerepet a testi higiéné, a szájjápolás, a helyes kézmosás, a megfelelő testmozgás, a helyes étkezési szokások fontossága és hatása az egyén szervezetére.
- **Iskolai felzárkóztató program** keretében előkészítés, mérés és felzárkóztatás, a lemorzsolódás megakadályozása, tehetséggondozás valósul meg.
- **Hagyományőrző esték, hagyományőrző programok keretében** esti táncházak életre hívása a cél, amelyek teret adnak a cigány kultúrán belül a cigány néptánc elsajátítására, valamint szerepet játszanak a közösség építésében.

- **Korai fejlesztés** keretében a 0-5 év közötti korosztályra és szüleikre fókuszáló tevékenységeket (mozgás-, értelmi, hallás- látás-, kommunikációs és beszéd-, valamint szociális és érzelmi fejlesztés) , valósítanak meg, kiemelt figyelmet fordítva a megkésett, eltérő fejlődésű vagy a fejlődési zavar szempontjából veszélyeztetett kisgyermekekre.

4.3. Gyermekjóléti alapellátás

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzatnak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést kell készíteni. Az értékelés tartalmazza mindazokat a követelményeket, melyeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete előír az önkormányzatok számára.

Az értékelés bemutatja

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- a jövőre vonatkozó javaslatokat, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- a bűnmegelőzés főbb pontjait, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának alakulását, a bűnelkövetés okait;
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

A felsoroltakon kívül az értékelésben nyomon követjük a jogszabályi változásokat, illetve az ellátórendszerben végbement fejlesztéseket. A HEP-ben részletesen bemutatott szolgáltatásokon túlmenően, 2018 január 1-től **óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás** a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

A Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ szakmai létszáma 2018. január 1-jén 68 fő, figyelembe véve a feladatokat és az ellátási területet. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése az önkormányzat 2018. évi költségvetéséről és a költségvetésvitelének szabályairól szóló 1/2018. (I.26.) önkormányzati rendelet módosításáról szóló 21/2018. (IX.7.) önkormányzati rendelettel elfogadta az intézmény engedélyezett létszámának folyamatos növelését. A döntés alapján 2018. szeptember 30-ig 10 fő, október 31-ig 10 fő és 2018. december 31-ig még további 10 fő felvételére került sor, így 2018. december 31-én az engedélyezett létszám 98 főre növekedett.

A szakemberek elhelyezése a Nyíregyháza, Tűzoltó 1. szám alatti ingatlanban történt meg, ezzel bővült az intézmény feladat ellátási helyeinek (székhely, telephely, nyitva álló helyiség) száma.

Az intézmény éves szakmai beszámolója szerint 2019-ben az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység speciális szolgáltatásban **4855 fő vett részt a járásban**, legnagyobb számban a 6-13 és a 14- 17 éves korosztály. Összesen **7800 tevékenységet (tanácsadás, konzultáció, csoportfoglalkozás, esetkonferencia) valósítottak meg**, ahol **9900 fő lett bevonva** (halmozott adat). Az elérték nagyrészt prevenció csoportokba vonták be, számos témában segítettek a pedagógusoknak a gyermekek szociális képességeinek fejlesztése érdekében, valamint több témában külsős szakembereket vontak be egy-egy rendkívüli osztályfőnöki órára, közösségi programra. Tartottak előadást elfogadásról, kommunikációról, gyermeki jogokról, iskolai bántalmazás témában, de előkerült az időbeosztás, tanulási stratégiák, a pályaválasztás, önkifejezés is.

A 2018-ban meghatározott problémák és fejlesztési lehetőségek változatlanok a felülvizsgálati eljárás eredményeképpen.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nyíregyházán nem azonosított teljeskörűen a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, tekintettel arra, hogy a szülők csak abban az esetben nyilatkoznak, ha a gyermekük már intézménybe (óvoda, iskola) jár.	<ul style="list-style-type: none"> - Nyíregyházán lakó, óvodai nevelésben nem részesülő (3-5 éves felmentett gyermekek), illetve tanulói jogviszonnyal nem rendelkező nappali iskolarendszeren kívüli tankötelesek és gondviselőik felkeresése az illetékes szervezet szakemberének rendszeres családlátogatása útján, szükség szerint a helyi nemzeti önkormányzatok, és civil szervezet segítőinek bevonása, - meg kell teremteni a megbízható adatszolgáltatást és nyilvántartást, fel kell mérni, és el kell érni, hogy a szülők nyilatkozzanak, be kell vonni a meggyőző munkába az érintett szakembereket, a védőnőt, a szociális munkást, a nemzeti önkormányzat képviselőit, a pedagógusokat, meg kell magyarázni az érintett szülőknek, milyen előnyeik származhatnak a gyermekeiknek abból, ha nyilatkoznak, - tájékoztatni kell a szülőket az igénybe vehető gyermekvédelmi ellátásokról.
Aránytalanul sok óvodás korú, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek kér felmentést az óvodai nevelésben való részvétel alól, holott az intézményes nevelési feltételei adottak, a férőhely kihasználtság lehetővé teszi valamennyi beiratott gyermek óvodai nevelését.	<ul style="list-style-type: none"> - A halmozottan hátrányos helyzetű óvodás korú gyermekek óvodai bevonása érdekében egészségügyi, szociális és közoktatási területen dolgozó szakemberek együttműködése tervezést igényel, a gyermekek felkutatása, és mielőbbi integrációja céljából, - szülők szemléletformálása, tájékoztatása.
Az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) óvodák és iskolák között jelentős eltérés mutatható ki a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányában.	<ul style="list-style-type: none"> - Az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) fenntartású nevelési intézményekben a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának aránya közötti különbség csökkentése, - a köznevelési törvény az óvodai és iskolai körzethatárokról és a tanulók felvételére vonatkozó rendelkezések maradéktalanul történő betartása, - szükséges az iskolai körzethatárok rendszeres, esélyegyenlőségi szempontú felülvizsgálata.
A család működését zavaró és akadályozó tényezők közül a családok anyagi problémái kiemelkedőek. A család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés,	<ul style="list-style-type: none"> - Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése,

<p>szeretet hiányából adódó gyermekkori magatartászavarok kialakulása miatt a veszélyeztetett gyermekek száma megemelkedett.</p>	<p>- a hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése, a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében, - veszélyeztetettségi tényezők kialakulásának megelőzése, hatásuk enyhítése.</p>
<p>A gyermekjóléti ellátásokat biztosító intézmények és köznevelési intézmények infrastrukturális feltételei folyamatosan javulnak, de szükség van a felülvizsgálatokra, korszerűsítésre, valamint a különböző programok, szolgáltatások fejlesztésére, amelyekhez az állami finanszírozás nem elegendő</p>	<p>- Pályázati felhívások figyelése, az infrastrukturális fejlesztéseket támogató, valamint a programok, szolgáltatások biztosítását segítő pályázatok írása, benyújtása.</p>

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

„Az életben nem lehet időként kirándulni- minden és mindenki egész embert kér, az élet is, a munka is.” (Mária Sándor). Az író szavai időszerűek, hiszen nem könnyű helytállni anyaként, nőként és munkavállalóként egyszerre. Nehéz úgy lavírozni, hogy az egyensúly megmaradjon. Sokan úgy gondolják, hogy választani kell a család és karrier között.

Valóban a magyar társadalom kettős elvárást támaszt a nők, a kisgyermekes édesanyák felé. Egyfelől fontos, hogy a közösség hasznos tagjaiként kamatoztassák képességeiket a munkaerőpiacon és hozzájáruljanak a család anyagi biztonságához, másfelől nem tartják őket teljes értékű munkaerőnek és nagy mértékben szükség van rájuk otthon is, hogy gondoskodjanak gyermekeik neveléséről. Az Európai Unió is törekszik olyan szabályok megalkotására, melyek elősegítik, hogy a nők és férfiak a gyakorlatban is megteremthessék a munka és a magánélet közötti egyensúlyt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők és a férfiak közötti egyenlőség megvalósítása az Európai Unió célkitűzéseinek egyike. Az Európai Unió értékekre épül, többek között az egyenlőségre, és ezért támogatja a férfiak és nők közötti egyenlőséget (az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2.cikke és 3.cikkének (3) bekezdése). Ezeket a célkitűzéseket az Alapjogi Charta 21.cikke is tartalmazza. Emellett az Unió feladatává teszi, hogy megszüntesse az egyenlőtlenségeket, és valamennyi tevékenysége során törekedjen a nők és férfiak közötti egyenlőség előmozdítására.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Magyarországon továbbra is a **kétkeresős családmodell** jellemző. Mindemellett a gyermeket szülő **nők** hosszabb-rövidebb időre, kivonultak-kivonulnak a munkaerőpiacról. Azonban európai viszonylatban is bőkezűnek számító hazai családtámogatási rendszer fontos ösztönzője lett a nők munkavállalásának. A pénzbeli ellátások, a gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények bővítése, atipikus munkavállalási formák elterjedése, a munkaadókat célzó ösztönző intézkedések bevezetése mindezt szolgálták. A három éven aluli gyermeket nevelő családoknak juttatott támogatások is bővültek, melyek szintén a nők mielőbbi munkaerő-piaci visszatérést ösztönzik (7. tbálázat).

A 15–64 éves nők foglalkoztatási rátája az unióhoz való csatlakozásunk utáni első években hazánkban stagnált. Leszakadtunk Európától, 2009-ben már a nők kevesebb, mint felének volt csak lehetősége dolgozni. Azonban az új támogatási formák bevezetésével a nők foglalkoztatottsága jelentősen javult. Az állam különböző intézkedésekkel segíti a kisgyermekes anyák foglalkoztatását. 2011 óta jelentős indirekt ösztönző a családi adókedvezmény. A 2013-ban életbe lépett munkahelyvédelmi akcióterv értelmében a gyermekgondozási ellátásról visszatérőknek 2 évig nem kell sem szociális adót, sem szakképzési hozzájárulást fizetniük, 2014-től a három és annál több gyermekesek alkalmazása esetén 3 évig teljes, utána még további két évig 50%-os adókedvezmény illeti meg a munkáltatót. A 2014-ben bevezetett gyed extra a gyed igénybevétele mellett a korábbi tiltással szemben a gyermek egyéves korától – időtartam korlátozás nélkül – lehetőséget ad a munkavégzésre, közvetlen módon ösztönözve ezzel az érintetteket a mielőbbi munkaerő-piaci visszatérésre.³⁸

25. táblázat

Gazdaságilag aktívak és a munkanélküliek aránya nemek szerint

Év	Gazdaságilag aktívak száma (ezer fő)		Munkanélküliek száma (ezer fő)			
	Férfiak	Nők	Férfiak	%	Nők	%
2017	2513,0	2100,1	95,7	3,80	96,0	4,57
2018	2499,5	2082,9	88,0	3,5	83,7	4,0
2019	2520,8	2073,9	85,4	3,4	73,3	3,5

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A fenti táblázatban is jól látható, hogy 2017-ben országos szinten a gazdaságilag aktív férfiak 3,80 %-a volt munkanélküli, míg a nők esetében 4,57 %, 2019 évben azonban ez a szám jelentősen csökkent, a férfiak esetében 3,4 %-ra, míg a nők esetében 3,5 %-ra.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nyíregyháza egy fiatalos, gyorsan fejlődő település, a térség egyik gazdasági központja. A város folyamatos fejlődéséhez elengedhetetlen a megfelelően képzett humán kapacitás, a nagy számú agilis és tőkeerős vállalkozások megléte, valamint a hatékonyan működő munkaerőpiac. A városvezetés középtávú célja a nyíregyházi foglalkoztatási szint jelentős arányú és tartós növelése, melyhez számos foglalkoztatást növelő programban történő részvétellel igyekszik aktívan hozzájárulni.

2017-ben kezdődött el az EFOP -1.2.9-17 NŐK A CSALÁDBAN ÉS A MUNKAHELYEN projekt, mely célja a munka és magánélet összeegyeztetésének elősegítése, az atipikus foglalkoztatási formák széles körben történő megismertetése munkavállalói és munkáltatói oldalon egyaránt, valamint szemléletformálás annak érdekében, hogy a család-és a munkahelyi hivatás ne egymás ellenében ható, hanem egyensúlyban tartható életfeladatok lehessenek városunkban. A konstrukció keretében létrejött Család és KarrierPONT-okhoz fordulhatnak többek között azok a személyek, akik elakadtak a karrierépítésben vagy nehezen találnak vissza a munkaerőpiacra, de akár gyermeknevelési, mentálhigiénés vagy párkapcsolati gondokkal is megkereshetik a KarrierPONT-okat.

A projekt keretében 200 fő képzése valósult meg, 2019. június 19-én fejeződött be 2 db CSBO képzés (munkaerőpiaci reintegráció, munka magánélet összeegyeztethetősége). A képzések mellett a résztvevők 5 órás karrier coachingban is részesültek. 2019. március és június között 21 rendezvényen jelent meg a Család és KarrierPONT, azzal a céllal, hogy népszerűsítsék az atipikus foglalkoztatási formákat, mind a munkáltatóknak és mind a munkavállalóknak egyaránt, továbbá a CSakPONT szolgáltatásait és feladatait. Ez idáig 20 helyi munkáltatóval került aláírásra együttműködési megállapodás. A munkáltatók már alkalmazzák az atipikus foglalkoztatási formákat. Eddig 2

³⁸ KSH, 2015

munkáltatói fórum (2019. június 4. és 2019. november 13.) és 1 foglalkoztatási kerekasztal került megrendezésre (2020. 01.14.) ahol a családbarát tanúsítvány lehetőségéről és az atipikus foglalkoztatási formák előnyeiről és jó gyakorlatainak a bemutatásairól szóltak. A hálózatosodás szempontjából eddig 4 helyi civil egyesület, 1 alapítvány és 5 intézmény működik együtt a programmal.

A programban összesen 2020. június 30-ig 323 ügyfél regisztrált és vette igénybe a pályázat nyújtotta szolgáltatásokat. 2019. július 1- től ingyenes gyermekfelügyeletet is biztosít a CsakPONT az ügyfelek számára, a HR/jogi és mentálhigiénés tanácsadások mellett. Eddig összesen 411 fő vette igénybe a segítő szolgáltatásokat.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata évek óta kiemelt figyelmet fordít családbarát intézkedések meghozatalára, melyekkel segíteni szeretnék a nők munkába való visszalépését, nők elhelyezkedését. Az önkormányzat célja, hogy a családok segítése érdekében a gyermekek napközbeni ellátását (bölcsődei ellátás), - az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkeztetést – valamint az óvodai nevelést megfelelő körülmények között, elérhető közelségben, magas színvonalon biztosítsa.

A bölcsődei ellátást az Önkormányzat a Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény (4400 Nyíregyháza, Tokaji u. 3.) szervezeti keretében működő 9 **bölcsőde** útján biztosítja, összesen 716 férőhelyen.

Nyíregyházán közel 4500 gyermek (3-6 éves) jár önkormányzati, egyházi, vagy egyesület által fenntartott óvodába. Önkormányzati fenntartásban 4 **óvoda** a Gyermek Ház Déli Óvoda, az Eszterlánc Északi Óvoda, a Búzaszem Nyugati Óvoda és a Tündérvilla Keleti Óvoda van, összesen 35 feladat-ellátási helyen. Az önkormányzati óvodákban a csoportok száma 167, a szülői igényeknek megfelelően a csoportok jellemzően vegyes életkorú (heterogén) csoportok, de néhány helyen azonos életkorú (homogén) csoport is van. Az önkormányzati óvodákban közel 4000 gyermek jár, akiknek gondozását, fejlesztését szakképzett óvodapedagógusok, dajkák, valamint pedagógiai asszisztensek látják el. Minden óvodában óvodapszichológus is van. Az óvodaépületekben tornaszoba, logopédia és fejlesztő szoba is van, több óvoda akadálymentes is. Ez ad lehetőséget az integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű, valamint beilleszkedési és tanulási zavarral küzdő gyermekek fogadására is. Két helyen speciális, gyógypedagógiai csoport is működik, ahol autista és értelmi fogyatékos gyermekek nevelése, fejlesztése folyik.

A város területén egyéb (egyházi, civil) szervezet által fenntartott óvodák és bölcsődék (bölcsőde, mini és családi bölcsőde) is működnek. Ezekben az intézményekben közel 500 fő gyermek óvodai ellátását és 200 gyermek bölcsődei ellátását biztosítják.

Nyíregyháza a kisgyermekes családokat támogatja a bölcsődék és óvodák férőhelyeinek fejlesztésével és bővítésével. 2018-tól 7,5 milliárd forintot költött az állam az önkormányzatok fenntartásában lévő bölcsődék fejlesztésére az ország teljes területén. 2020 márciusában 20 új bölcsőde építésének támogatásáról döntöttek 2,1 milliárd forint értékben, amellyel összesen 350 új férőhely jön létre. Ezek közül 14 új bölcsőde, mini bölcsőde építésére, vagy meglévő bölcsődei épület bővítésére kap támogatást. A további 6 település egyéb, korábban más célra használt önkormányzati tulajdonú ingatlan átalakításához kap segítséget.³⁹

³⁹ <https://csalad.hu/tamogatások/bolcsodefejlesztési-program>

A bölcsődék mellett az óvodák fejlesztése is zajlik: az elmúlt 10 évben 16 ezer új óvodai hely létesült Magyarországon.

Nyíregyháza több ütemben fejlesztette a gyermekek nevelését, gondozását biztosító intézményeit. A bölcsődék és óvodák infrastrukturális feltételeinek javítására adott lehetőséget a TOP-6.2.1. számú Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése című pályázat. E pályázati konstrukció keretében 3 ütemben valósult meg az intézmények **komplex felújítása** (az épületek infrastrukturális fejlesztése, eszközbeszerzések, udvarok fejlesztése).

- I. ütem: (6 óvoda+ 4 bölcsőde), 2018-ban valósult meg.
 - Búzaszem Nyugati Óvoda Városmajori Tagintézmény (4400 Nyíregyháza, Városmajor u. 1.)
 - Tündérváros Keleti Óvoda Székhelyintézmény (4400 Nyíregyháza, Kert köz 8.)
 - Tündérváros Keleti Óvoda Kikelet Tagintézmény (4400 Nyíregyháza Fazekas János tér 25.)
 - Gyermekek Háza Déli Óvoda Székhelyintézmény (4400 Nyíregyháza, Kereszt u. 8.)
 - Búzaszem Nyugati Óvoda Székhelyintézmény (4400 Nyíregyháza, Búza u. 17.)
 - Eszterlanc Északi Óvoda Ferenc körúti Telephely (4400 Nyíregyháza, Ferenc krt. 1.)
 - 9. számú Micimackó Bölcsőde (Stadion u. 8.)
 - 5. számú Ózike Bölcsőde (Vécsey köz 4-6.)
 - 16. számú Aprajafalva Bölcsőde (Fazekas J. tér 13.)
 - 6. számú Napsugár Bölcsőde (Dália u. - itt csak eszközbeszerzés valósult meg).

- II. ütem:(8 óvoda+ 1 bölcsőde), 2019-ben valósult meg.
 - Gyermekek Háza Déli Óvoda Kassa úti Telephely (4400 Nyíregyháza, Kassa u. 27. sz.)
 - Búzaszem Nyugati Óvoda Benczúr téri Tagintézmény (4400 Nyíregyháza, Benczúr tér 20. sz.)
 - Búzaszem Nyugati Óvoda Gyermekkert Tagintézmény (4400 Nyíregyháza, Tőke u. 3. sz.)
 - Tündérváros Keleti Óvoda Margaréta Tagintézmény (4400 Nyíregyháza, Fazekas J. tér 14. sz.)
 - Eszterlanc Északi Óvoda Székhelyintézmény (4400 Nyíregyháza, Tas utca 1-3 sz.)
 - Eszterlanc Északi Óvoda Gyermekmosoly Tagintézmény (4400 Nyíregyháza, Etel köz 13. sz.)
 - Eszterlanc Északi Óvoda Gyöngyszem Tagintézmény (4400 Nyíregyháza, Krúdy Gy. u. 27. sz.)
 - 14. számú Bóbita Bölcsőde (Tas u. 1-3.)

- III. ütem: 1 óvoda, 2020-ban valósult meg.
 - Tündérváros Keleti Óvoda Nefelejcs Tagintézmény (4551 Nyíregyháza-Oros, Deák F. u. 2. sz.) -ez 2020-ra toldott.

Az önkormányzat a saját intézményei mellett lehetőséget biztosít a bölcsődei férőhelyek bővítésének támogatására egyéb fenntartók számára. A TOP-6.2.1-19 kódszámú Bölcsődei férőhelyek kialakítása, bővítése felhívásra 2020. június 30-ig volt lehetőség pályázatot benyújtani, a rendelkezésre álló keretösszeg 1000 millió Ft. A beérkezett pályázatok (6 db) jelenleg elbírálás alatt állnak.

A Tündérváros Keleti Óvoda Orgonásíp Tagintézménye (4400 Nyíregyháza, Czuczor Gergely utca 2.) pályázati forrás felhasználásával jött létre 2018-ban. A 2018/2019-es nevelési évtől két csoporttal, ez évtől kezdve pedig három csoporttal működik a 75 férőhelyes óvoda. A több mint 1000 négyzetméteres, három csoportszobás, torna és só szobával is ellátott óvodai épületet elsősorban az egészségügyi dolgozók gyermekei vehetik igénybe.

5.3. Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás területén a védőnők látnak el jelentős feladatokat. A legfontosabb védőnői feladatok a következők:

- a család-és nővédelem, ezen belül a tanácsadás, a családgondozás, valamint a 25-65 év közötti nők részére jogszabályban meghatározott feltételek szerinti szűrővizsgálatok végzése (pl. méhnyakszűrés)
- a várandós, gyermekágyas és szoptató anyák gondozása
- gyermekek gondozása az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig
- védőnői feladatok végzése az óvodában és az oktatási intézménybe
- az otthonukban gondozott tanköteles korú gyermek gondozása
- együttműködés a szociális, köznevelési, család-és ifjúsági, civil-és egyházi a kulturális és a további érintett ágazatokkal
- a gyermekvédelmi jelzőrendszerben való részvétel

Nyíregyháza területén 38 területi és 25 iskolai védőnő foglalkozik a fent említett feladatokkal. Egy védőnőre 2018 évben 194 fő, míg 2019-ben 200 fő ellátott jutott. A védőnői szolgálatok infrastrukturális fejlesztése valósult meg a TOP- 6.6.1 pályázati konstrukció I és II ütemében. A projektek keretében a védőnői szolgálatoknak helyet adó épületek korszerűsítése, építése, valamint eszközbeszerzés valósult meg.

A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Nők elleni erőszaknak nevezünk minden olyan erőszakot, amely a személy nemi hovatartozása miatt történhet és történik meg valakivel. Ez lehet lelki erőszak, testi (fizikai) erőszak, szexuális erőszak, gazdasági erőszak.

26. táblázat

A nőket érő erőszakkal, családi erőszakkal kapcsolatos bűncselekmények megoszlása

	2017	2018	2019
Testi sértés vétsége	16	7 db	11 db
Testi sértés büntette	12 db	20 db	24 db
Szexuális erőszak büntette	3 db	5 db	3 db
Szexuális visszaélés büntette	2 db	2 db	3 db
Kapcsolati erőszak vétsége	2 db	1 db	n.a.
Kapcsolati erőszak büntette	3 db	2 db	8 db
Könnyű testi sértés vétsége	15 db	1 db	n.a.
Kerítés büntette	1 db	5 db	1 db

Forrás: Nyíregyházi Járásbíróság, 2017-2019

A Nyíregyházi Járásbíróság kimutatása alapján a fenti táblázatban is jól látható, hogy 2017. évhez viszonyítva 2019-ben a nőket érő erőszak, illetve családon belüli erőszakkal kapcsolatos bűncselekmények megoszlását tekintve a testi sértés büntette és vétsége és a kapcsolati erőszak büntette emelkedést mutat.

A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A családokat érintő valamennyi társadalmi probléma érinti a nőket. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata különböző szolgáltatásaival segíti a nők elhelyezkedését (gyermekjóléti alapellátások, pénzbeli és természetbeni támogatások), az egészségügyi ellátásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést stb.

A családbarát szemlélet tetten érhető Nyíregyháza infrastrukturális és gazdasági fejlődésén, amely hatására javultak a demográfiai mutatók, valamint városunk lakosságmegtartó képessége nőtt. Előtérbe kerültek olyan egészségfejlesztési intézkedések, amelyek révén a lakosság egészségtudatos magatartása javul, ingyenes, vagy olcsón elérhető szolgáltatások biztosítása révén. Önkormányzatunk partneri kapcsolatot épített ki a helyi és járási Egészségfejlesztési Irodával.

A családbarát szemlélet ma már az élet számos területén tetten érhető, legyen szó a családtámogatások folyamatos bővítéséről vagy a különböző családbarát kezdeményezésekről. A családbarát munkahely pályázatnak köszönhetően évről évre egyre több vállalatnak és intézménynek nyílik lehetősége családbarát kezdeményezések, szolgáltatások vagy programok bevezetésére. Eddig országosan a 341 pályázó csaknem 400 millió forintos támogatásban részesült, amelyből az elmúlt években egyebek között olyan jó gyakorlatok valósultak meg, mint gyermekfelügyelet és óvodai ellátás biztosítása, játszószoza kialakítása, szünidei táborok szervezése, szünidei fizetett szabadság bevezetése, de különböző előadás-sorozatok szervezésére, családi nyaralásokhoz történő hozzájárulásra is találni példát

Önkormányzatunk évek óta kiemelt figyelmet fordít családbarát intézkedések meghozatalára. Statisztikai adatok alapján Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál az alkalmazotti létszám 268 fő. A nők aránya 69 %, a férfiak aránya 31 %. A gyermekes munkavállalók száma 188 viszonylag magas, a gyermektelenek száma 65 fő. A munkavállalóink gyermekeinek száma 379 fő.

A hivatali munkaszervezés az ügyfélfogadás miatt kevés rugalmasságot enged, viszont a szabadság kiadása és igénybevétele a gyermeket nevelőkre különös tekintettel történik, így iskolai szünetek idején a munkavállalók jelentős része él a jogszabály adta lehetőséggel. A juttatások terén kiemelhető a cafeteria rendszer, a jutalmazás (költségvetésben megállapított mértékben), üdülési lehetőségek kedvezményes áron önkormányzati üdülőben, csapatépítést szolgáló kihelyezett irodai értekezletek (közös kirándulás), helyi utazási támogatás, önkormányzati rendezvények (pl. Mikulás ünnepség, ahol az egész család meghívott vendég) stb. Mindezek nemcsak a munkavállalók, hanem a családjaik számára is kedvező hatással bírnak.

Munkánk elismeréseként 2018-ban, a Családok Évében önkormányzatunk elnyerte a Nagycsaládosok Országos Egyesülete által meghirdetett legrangosabb önkormányzatoknak ítélhető civil elismerést, a **Családbarát Önkormányzat Díjat**.

2017-2018-as tanévben az „Értékünk a család programsorozat” című projektünkkel segítettük a szülőket az iskolai szünetekben, valamint kollégáink számára valósítottunk meg rekreációs, csapatépítő kirándulást.

2018-2019-es tanév során az őszi szünetben önerőből valósítottunk meg gyermekprogramokat.

Összegzésként megállapítható, hogy programjainkkal olyan lehetőséget kívánunk ajánlani munkavállalóink részére, amely nemcsak a gyermekes munkavállalókat, családokat motiválja és tehermentesíti, hanem gyermekvállalást ösztönző jövőképet ad a családalapítás előtt álló

alkalmazottak számára is. Munkáltatói érdekünk az egészséges és motivált családok kialakulásának elősegítése, amely felbecsülhetetlen értéket képez városunk hosszú távú prosperálásában.

A 2018-ban meghatározott problémák és fejlesztési lehetőségek változatlanok a felülvizsgálati eljárás eredményeképpen.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkanélküliség a nők -különösen a kisgyermekes anyák – körében.	- Munkaerő-piaci esélyek növelése a nők körében, - a nők részére képző, átképző programok szervezése, közmunkaprogramokba történő foglalkoztatás, részvétel elősegítése, - a foglalkoztatók ösztönzése a nem szokványos foglalkoztatási formák (részmunkaidő, távmunka, rugalmas munkaidő) alkalmazására, a nők képzettségének megfelelő elhelyezkedés biztosítása.
Magas a nőkkel szemben elkövetett bűncselekmények száma.	-A nők biztonságérzetének fokozása, rájuk irányuló bűncselekményekkel szembeni védelmük növelése, -a bűncselekményeket előidéző okok feltárása, hatásának mérséklése, a nők elleni bűnözés megelőzése, prevenciók tevékenység végzése, a bűncselekmények áldozatainak segítése és védelme, a családon belüli erőszak megelőzése, a bűnisméltés megelőzése.
Családok átmeneti otthona és az anyaóvók férőhelyszáma nem elegendő.	Megfelelő számú férőhely biztosítása a családok átmeneti otthonaiban és az anyaóvókban.
Nincs pontos adat a nők képzési programokban való részvételéről, az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségeiről.	Teljes körű, vagy reprezentatív vizsgálat végzése a nők körében a képzési programokban való részvételükre, továbbá az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetőségeire vonatkozóan.
A piaci szektorban a vállalkozások gazdasági érdekeltsége ellen hat a családbarát szolgáltatások – a rugalmas munkaidő, 4-6 órás foglalkoztatások, stb.- bevezetése. Kevés a családbarát munkahelyek száma.	A civil szervezetek, egyházak, alapítványok, vállalkozások közreműködésével családbarát munkahelyek létrehozása. Közintézményekben a családbarát munkahelyek lehetőségeinek feltárása.

6. Idősek helyzete, esélyegyenlősége

A bevezetőben a demográfiai változások között említettük a lakosság elöregedését. A statisztikai adatok szerint 2019-ben Nyíregyházán a lakosság 25,4 %-a 60 éven felüli, 2011-ben a népszámlálási adatok szerint ez az arány 20 % volt.

27. táblázat

A 60 éven felüli korosztály a népességen belül Nyíregyházán

korosztály	2011		2015		2019	
	fő	%	fő	%	fő	%
60-69 év	12 988	10,8	14 861	12,5	16 186	13,8
70-79 év	7 285	6,0	7 947	6,7	9191	7,8
80-89 év	3 298	2,7	3 479	2,9	3743	3,2
90 év-	433	0,3	472	0,3	567	0,4
60 éven felüliek összesen	24 004	20,0	26 759	22,6	29 687	25,4

Forrás: KSH

Idősek életkörülményei

Nyíregyháza MJV Önkormányzata a statisztikai adatok, az intézményektől származó információk, valamint helyi szociológiai kutatás alapján rendelkezik információkkal az idős korosztályról.

A 2018-as szociológiai vizsgálat szerint tíz év leforgása alatt - 2008-2018 között - a városban élő idősök egy új korcsoportja került a 65 év felettek táborába. „E csoport magasabb iskolai végzettségű, jobb kapcsolati hálóval rendelkező korcsoport, melynek aktivitása felülmúlja a tíz évvel korábban e korcsoportban talált lakosságét. Az idősök megélhetése, a lakás fenntartásával kapcsolatos kondíciói némiképp javultak, mely a minta jobb jövedelmi helyzetével és a lakásfenntartás alacsonyabb költségeivel is magyarázható. A KSH kutatásai szerint az idősök a kedvezőbb feltételekre több fogyasztással reagáltak, ezért csökkent a lakás fenntartásán spórolók aránya. A háztartások felszereltsége lényeges változáson ment keresztül. A használati eszközök közül kiemelendő a mobiltelefont, az Internetet, valamint a személygépkocsit használók arányának emelkedése, hiszen ezek az eszközök segíthetik az időskorú tájékozódását, mozgását, információkhoz, kapcsolatokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A foglalkoztatás mutatói a korosztályban még mindig igen alacsony értékeket mutatnak, a foglalkoztatási struktúrában hiányzik a részidős, rugalmas foglalkoztatás lehetősége, mely több időskorút tarthatna a munkaerőpiacon.”⁴⁰

Az aktivitás növekedése kiemelkedő az elmúlt évtizedben. A kutatás szerint a vallási közösségekhez való tartozás az idős korosztály körében ötszöröse az aktív korosztályhoz viszonyítva. A művészettel foglalkozó közösségekhez való tartozás aránya is jelentősen növekedett, a jótékonyági szervezethez tartozás a duplájára nőtt. Jelentős, a megkérdezettek mintegy ötöde rendszeresen vesz részt városi rendezvényeken. „A kutatás tapasztalatai szerint a mai időskorúaknak mások a közösséggel, társadalmi részvétellel kapcsolatos preferenciáik, szükségleteik, melyeket megfelelő módon csatornázva az időskorú polgárok javíthatják saját életminőségüket és értékes erőforrásai lehetnek a közösségnek, a helyi társadalomnak.”⁴¹

⁴⁰ Patyán László: Időskorúak életminősége 2008 – 2018

https://epa.oszk.hu/02500/02535/00020/pdf/EPA02535_acta_med_2018_27_125-137.pdf

⁴¹ Patyán László: Időskorúak életminősége 2008 – 2018

https://epa.oszk.hu/02500/02535/00020/pdf/EPA02535_acta_med_2018_27_125-137.pdf

A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az Önkormányzat kötelező feladatellátásán túl számos olyan szolgáltatást, programot biztosít, amely az idős lakosság jólétét szolgálja. A 2018-2023 HEP-ben bemutattuk mindazokat az ellátásokat, szolgáltatásokat, amelyek az idősek ellátását biztosítják. Jelen felülvizsgálati dokumentumban nem térünk ki részletesen a házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a nappali ellátás vagy a támogató szolgáltatás, tanyagondnoki szolgáltatás bemutatására, mivel ezek évek óta ismert módon vehetők igénybe, a lakosság ismeri a szolgáltatókat és a szolgáltatásokat.

Kiemeljük azonban az ez évtől új ellátásként indított **demens nappali ellátást**. A Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ két telephelyén – Nyíregyháza, Vécsey köz 2. és a Nyíregyháza, Család u. 11. szám alatt - demens személyek ellátására nyílik lehetőség, mindkét helyen 6-6- fővel.

2018-ban a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ az Idősekért és Fogyatékosokért Jószolgálat Alapítvánnyal egy másik új kezdeményezést indított, az **Alzheimer Cafét**. A mozgalom tulajdonképpen egy önszerveződő csoport. A fő célkitűzés az információk átadásán túl annak demonstrálása, hogy az érintett családok, hozzátartozók nincsenek egyedül a gondjaikkal. Mivel az Alzheimer betegség különös sajátossága, hogy a kórlefordulás közel azonos, hozzátartozóként, mindenki ugyanazokkal a tünetekkel, helyzetekkel, problémákkal szembesül a betegség egyes szakaszaiban, ez a cél hamar nyilvánvalóvá válik. A mozgalom első találkozója 2018. január 31-én volt, és azóta is folyamatosan működik. 2018. szeptember 21-én a nyíregyházi Alzheimer Cafe csatlakozott az Országos Alzheimer Séta rendezvényhez. Az ország 20 helyszínén ugyanabban az időben városi sétát szerveztek, melynek célja a helyi lakosság körében a figyelemfelhívás, a szolidaritás, az elköteleződés a hozzátartozók támogatásában. A séta jelmondata „NEM VAGY EGYEDÜL” volt.

Forrás: <https://www.nyiregyhaza.hu/post/nem-vagy-egyedul-figyelemfelhivo-varosi-setat-szerveztek-az-alzheimer-vilagnapjan-2018-09-21>

A szociális ellátások rendszerében széles körű pénzügyi ellátásokat biztosít az önkormányzat. Az időseket legnagyobb számban a **karácsonyi csomag juttatás** érint. 2014-től minden évben, minden 65 életévét betöltött személy karácsony előtt kis ajándékcsomagot kap. Évente növekvő számban, több mint 20 ezer fő részesül e juttatásban.

A pénzügyi ellátások közül a települési támogatás keretében biztosított **méltányos ápolási díj** is jelentős számban érinti az időseket. Az önkormányzat számára nem kötelező biztosítani e támogatást, de cél, hogy az **idős, ellátásra szoruló személy minél tovább az otthonában maradjon**. A házi segítségnyújtás biztosított, de azok a családok, ahol vállalják az idős, tartósan ápolásra-gondozásra

szoruló személy ellátását, ápolási díjat nyújt az önkormányzat az ápoló személy részére. A támogatás feltétele a házi segítségnyújtást biztosító önkormányzati intézmény által szervezett 16 órás és 8 órás képzésen való részvétel. Ennek célja az ápolók (ápolási díjban részesülők) részére alapismeretek közvetítése. A hosszú, ápolással eltöltött évek nyilvánvalóan sok ápolási-gondozási, gyakorlati ismeretet adnak az ápoló számára. Ugyanakkor fontos az elméleti ismeretek rövid átadása, eszközök bemutatása, amelyeket használhatnak az ápolás során, ellátásokról kaphatnak információkat és nem utolsósorban mentális segítséget nyújt. A sorstársakkal való találkozás, kimozdulás otthonról stb. pozitívan hat az ápolóra.

A pandémiás időszak is bebizonyította, hogy az idősök ellátása otthonukban rendkívül fontos. A megfelelő ápolási-gondozási ismeretekkel rendelkező hozzátartozók nagyban hozzájárulhatnak az idős hozzátartozók otthoni környezetben történő szakszerű gondozásához.

A háztartás panel kutatás is kimutatta, hogy a gondozásra szorulóké kétharmadát a családtagok segítik, harmaduk intézményi gondozásban (is) részesül. A családi gondozást erősítő szolgáltatások – így a fentiekben részletezett ápolási díj és házi segítségnyújtás rendszerének az összekapcsolása - növelhetik a bizalmat a formális rendszerekkel kapcsolatban, nagyobb biztonságot nyújtanak az időskorúknak és a gondozójának egyaránt.⁴²

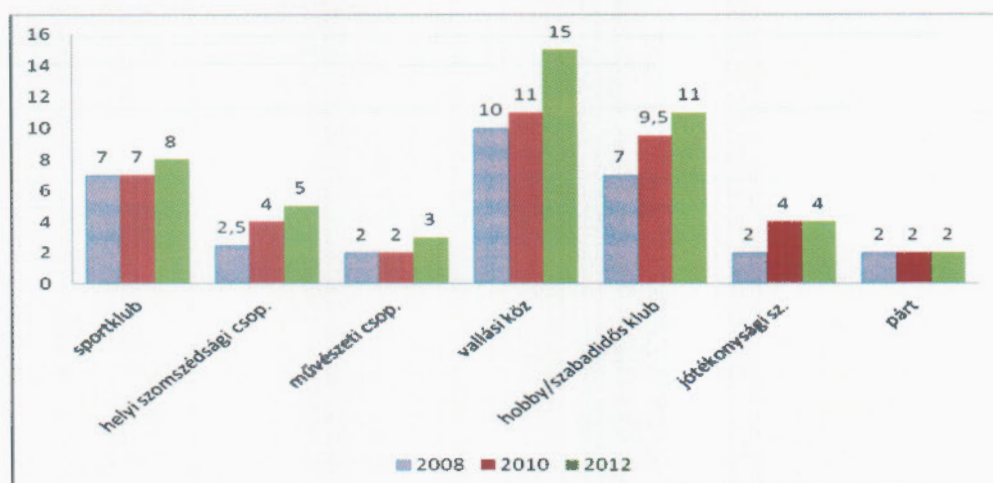
Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A közösségi, szomszédági kapcsolatok, a társadalmi részvétel alapvető szerepet tölt be az időskori aktivitás megőrzésében. A háztartás panel kutatás korábbi években az idősök alacsony aktivitásáról számolt be. Alig minden harmadik időskorú volt tagja valamilyen sportklubnak, vagy szomszédági csoportnak. A 2018-as kutatás szerint a közösségi aktivitás mértéke tíz év alatt lényegesen nőtt.

Az Idősügyi Tanács 2012-ben alakult meg és nagyon aktívan tevékenykedik. Első beszámolójukban utaltak arra, hogy a háztartás panel kutatás szerint Nyíregyházán 20 % azok aránya, akik legalább egy közösséghez tartoznak és 7 %-on stagnál azok aránya, akik két közösséget, csoportot is megjelöltek⁴³.

19. ábra

„Tagja-e Ön valamilyen klubnak vagy szervezetnek?” (%)

Forrás: Huszti É.: Társas kapcsolatok Nyíregyházán (2014)

⁴² Patyán László: Időskorúak életminősége

⁴³ Huszti Éva: Társas kapcsolatok Nyíregyházán (Acta Medicinae et Sociologica 2014. 5. évfolyam 12-13. szám)

Az Idősügyi Tanács tevékenysége során fontosnak tartja, hogy a város idős lakosságával ne csak a különböző idősügyi szervezetek delegáltjain keresztül értesüljenek az őket érintő kérdésekről, hanem személyesen is legyen mód a találkozásra. Ennek érdekében alakította ki a **Tanács a fogadóóra** rendjét. 2017-től a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár által biztosított helyiségben a Tanács tagjai előre elkészített beosztás szerint, minden hétfői napon 13 és 16 óra között várják az idős embereket. Összegyűjtik javaslataikat, észrevételeiket, amit továbbítanak a hatáskörrel rendelkező szerv, személy felé.

A közösségi aktivitás egyik szép példája a **senior tánc**, mint mozgásforma városunkban. A senior örömtánc Németországból indult hódító útjára és kimondottan az idősebb korosztály számára találták ki ezt a mozgásformát. A Mozdulj Nyíregyháza! programsorozatában 2017-től lehet e hasznos mozgásformát végezni, amelyet az ötven év felettieknek javasolnak. A mini koreográfiák alkalmazkodnak az idősödő emberek izom-és izületrendszeréhez, de ez a kíméletes sporttevékenység és „agytorna” a legújabb kutatások szerint eredményesen késlelteti a demencia és az Alzheimer-kór kialakulását is. A lépések odafigyelése által erősödhet a koncentrációképesség és a memória is, úgyhogy ez a mozgásforma valóban testileg és mentálisan is megtornáztatja a résztvevőket. A két agyfélteke együttműködését is elősegíti, fejlesztő és frissítő hatással is számolhatnak a senior táncosok. A zenére végzett különböző táncokat, mint például a polka, country, rock and roll vagy keringő zenére végzik, így a ritmusérzék is fejlődhet. Ennek lehetősége 2017-től a „Mozdulj Nyíregyháza” program kertén belül valósult meg az Alvégesi Művelődési Házban, majd 2018-tól a Váci Mihály Kulturális Központban.

Nyíregyháza 2016-ban második alkalommal nyerte el az **„Idősbarát Önkormányzat”** címet. A díjat tanúsító díszes oklevél mellett az Önkormányzat 1 millió forintos pénzdíjazásban részesült. Az Idősügyi Tanács javaslatot fogalmazott meg a **pénzdíj felhasználására**. Az Önkormányzat a javaslatot elfogadva október hónapban egy napon az idősek számára ingyenes belépést biztosított az Állatparkba. Első évben 1700 nyugdíjas ember élt a lehetőséggel. A program meghonosodott, és azóta minden évben megrendezésre kerül az „Állatparki örömséta” elnevezésű program, ahol október egy napján 1500-1700 idős látogat ki az ország méltán híres Állatparkjába.

Az **„ALKOTÓ IDŐSEK”** című pályázatot új programként hirdette meg az Önkormányzat. Először 2018-ban volt lehetőség arra, hogy az idősek önállóan elkészített, kézműves pályaműveiket nyújthassanak be. A pályázatok beadásának feltétele volt, hogy az alkotások a népi, kézi, képző- és iparművészet területéről származzanak és az alkotó ne legyen tagja hivatalos művészeti szervezetnek. A pályaművet kiállításra alkalmas állapotban, a pályázatban megadott méretben kellett benyújtani. A pályaművek a Városi Galériában kerültek kiállításra, amely a Magyar Kultúra Napján nyílt 2019-ben és 2020-ban is.

2015-ben indult a Tanács kezdeményezése alapján a **„Meséld el nekem”, „Élettörténetek Nyíregyházán”** című pályázat. A pályázat célja idős emberek életének vagy egy fontos eseményének megismerése, amely tanulsággal szolgálhat a felnövekvő nemzedék számára. Rövidebb-hosszabb történet, amely olyan élményeket, emlékeket ad át az utókornak, amelyek többek között családi eseményhez, Nyíregyházán történt eseményekhez, a gyermekkor megéléséhez vagy a városban lezajlott történelmi eseményekhez kapcsolódnak.

Az idősek közösségi aktivitását és a közösségi életben való részvételüket segítik elő azok a rendezvények, amelyek már szinte hagyományyszerűen kerülnek megrendezésre a városban. Minden évben megrendezésre kerül a **„KI MIT TUD”** rendezvény, ahol évente közel 50 produkciót mutatnak be az idős emberek, a résztvevők száma 200-250 fő az eseményen. Az önkormányzat minden évben megszervezi az **Idősek Világnapját**. 2014-től minden tavasszal megrendezésre kerül a **Szépkorúak Olimpiája**, ahol több sportágban versenyezhetnek a jelentkezők. Az önkormányzat által szervezett **Mozdulj Nyíregyháza** program keretében valamennyi korosztály –így az időskorúak számára is – számára rendszeres sportolási lehetőség biztosított. Heti beosztás szerint minden nap meghatározott

sport program (jóga, gerinctorna, interval edzés, esésmegelőzés program, csonttrikulás mozgásprogram stb.). A lehetőségek úgy kerültek összeállításra, hogy a család minden tagja megtalálja a neki megfelelőt, és akár közösen is sportolhassanak.

Az aktív tevékeny időskor egyik fontos pillére a társadalmi aktivitás fenntartása és az életen át tartó tanulás. Ennek tudatában kerül sor 2015-től a Debreceni Egyetem Egészségügyi Karának Gerontológia Tanszéke és az Önkormányzat együttműködésében a **Kelet - Magyarországi Szépkorúak Akadémiája rendezvénysorozat** megszervezésére. Az előadássorozat első évada az „Öregedés művészete” alcímet kapta, két hetenként tartottak előadást, tavaszi és őszi időszakban. Az első évadban az idősödés kérdései kerültek előtérbe, ennek megfelelően országosan és világszerte ismert szakemberek tartottak előadásokat az idősödés szellemiségéről, az egészséges idősödés összetevőiről, a mozgás, a táplálkozás, az életmód, a lelki béke, a művészetek jelentőségéről időskorban. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, az Idősügyi Tanács és a városi nyugdíjas szervezetek komoly szervező munkájának köszönhetően nagyon sok érdeklődőhöz eljutott a rendezvény híre, s ennek eredményeként alkalmanként 100 - 120 érdeklődő látogatta rendszeresen az előadásokat a Váci Mihály Kulturális Központban. Összességében az első évad során mintegy 1200 résztvevő (tavaszi kurzuson 478-an jelentek meg, az őszi kurzus hallgatói létszáma 709 fő) volt. A nagy sikerre tekintettel folytatódik a program sorozat.

A nagyobb rendezvényeken a programok részeként **szűrővizsgálat** történik. Ezenkívül egészségmegőrző programok szervezésére kerül sor, amelynek szintén részét képezik a szűrővizsgálatok.

A 2018-ban meghatározott problémák és fejlesztési lehetőségek változatlanok a felülvizsgálati eljárás eredményeképpen.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony az idősödő és idős emberek foglalkoztatása. Az idősök kognitív képességeinek megőrzése és fejlesztése érdekében létrejött képzések.	Szükséges az idősödő és idős emberek foglalkoztatási szintjének javítása: - a 45 év feletti foglalkoztatási arányának növelésével, a szenior foglalkoztatás fejlesztésével, a munkaerőpiacról való korai kikerülés megelőzésével, - a nyugdíjba kerülés korcentrumának növelésével, a rugalmas, az atipikus, a munkavégzési aktivitásnak megfelelő munka- és jogi környezet kialakításával, - a munkaerőpiacra való visszatérés elősegítése az információs technológiai képességek és készségek elsajátításával, - mindenki számára hozzáférhető képzések/átképzések rendszerének fejlesztése, a felnőttkorban való képzés módszertanának fejlesztése,

	<ul style="list-style-type: none"> - egyéni szinten az időskorra való felkészüléshez szükséges aktivitás elősegítése, támogatása, a karrierépítéshez hasonló módon, - idők foglalkoztatását segítő szervezetek közreműködése, a foglalkoztatást támogató és elfogadó jellegű gazdasági és társadalmi magatartási minták, jó gyakorlatok bővítése és fejlesztése, - Rugalmas nyugdíjazási/foglalkoztatási programok támogatása, mely lehetőséget ad a munka világából történő folyamatos/fokozatos kilépésre, - 45 év feletti korosztály foglalkoztatásának támogatása speciális programokkal, mely a tartósan, egy évnél hosszabb ideje álláskeresőket és a nagyon alacsony végzettségűeket célozza meg, - Intergenerációs együttműködést támogató munkahelyek program a fiatal munkavállalók és a szenior korosztály egymástól való tanulásának és közös munkavégzésének elősegítésére, - Szenior gyakornoki programok.
Nem megfelelő az időskorú lakosság tanulásának elősegítése.	<ul style="list-style-type: none"> - Információs-kommunikációs technológiai ismereteik fejlesztése, - az alternatív, tanulási lehetőségekhez történő hozzáféréssel, a képzések támogatásával, élethosszig való tanulás lehetőségének megteremtésével, - e-learning, e-információ és az e-szolgáltatások továbbfejlesztése, elérésükhöz történő hozzáférés és hozzájutás támogatása, célzott programok az idők számára a digitális tudás fokozása érdekében, -non-formális és informális tanulási programok az idők képzésének elősegítésére (közösségi tanulás, tanulókörök, stb.), - Senior akadémiák, szépkorúak akadémiáinak támogatása (széles körben hozzáférhető ismeretterjesztő jellegű közösségi oktatás).
Alacsony az idők részvétele az önkéntes munkában.	<ul style="list-style-type: none"> - Az idősödő, valamint az idős emberek bevonása az önkéntes munka világába, mellyel az idősödő generáció tudásának elismerése és hasznosítása is megvalósul.
A korosztály közösségi életbe történő bevonása	<ul style="list-style-type: none"> - Nyugdíjas egyesületek és mozgalmak munkájának támogatása annak érdekében, hogy minél több időskorút be tudjanak vonni a közösségi programokba, - közérdekű tevékenységek (városi kulturális, szabadidős és sportprogramok) szervezése a

	<p>senior korosztály bevonásával és aktív szerepvállalásával,</p> <ul style="list-style-type: none"> - idősek bevonása a helyi, szomszédsági programokba, közösségfejlesztő programokba, -szomszédság támogató hálózat kialakítása (közösségi szolidaritás támogatása), -helyi gazdasági tevékenységek támogatása (helyi piacok, rövid árucikkek támogatása).
Kevés azon programok száma, amelyek a generációk közötti szolidaritás erősíték.	<ul style="list-style-type: none"> - Az idősödés folyamatának pozitív bemutatását a társadalom egésze számára pl.: programok szervezése a fiatal generációnak, melyeken keresztül a folyamatot megismerik, - programok szervezése pl.: óvodák és idősek klubja együttes programszervezése a kapcsolatok erősítése céljából, - tematikus közösségi beszélgetések intergenerációs szellemben, - családi – generációs szolidaritás erősítését támogató programok.
Nem megfelelő az idős korosztály egészségi állapota.	<ul style="list-style-type: none"> - Az egészség megőrzéséért történő felelősségvállalás erősítése az egyén részéről is, - az egészségtudatos magatartás és az időskorra történő felkészülés támogatása, - a sport és a mozgás jó hatásaira tekintettel a rendszeresen sportoló idősek, és a szeniorsport támogatása, - a lelki egészség védelmének erősítése, különösen a depresszió elleni küzdelem, a szorongásos tünetek megelőzése, kezelése, a veszteségek feldolgozásának területén, megkülönböztetett figyelemmel az idősödés „elnőiesedésére”, - az elsődleges prevenció erősítése, szűrőprogramokon való részvétel biztosítása, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása.
Alacsony az idősek anyagi biztonsága, életminősége.	<ul style="list-style-type: none"> - Kötelező nyugdíjbiztosítás mellett ösztönözni kell az önkéntes kiegészítő rendszerekben való részvételt, - erősíteni kell az öngondoskodás szemléletét, - indokolt és szükséges a munkaerőpiacon maradás, illetve az oda való visszatérés ösztönzése, - emberi jogok érvényesülését és az emberi méltóság megőrzését támogató környezet megerősítése a közbiztonság növelésével, - idősbántalmazások kezelése megelőzéssel, enyhítéssel, szakszerű ellátással, felvilágosítással,

	<ul style="list-style-type: none"> - szegénységgel veszélyeztetett (alacsony nyugdíjból élő, egyedülélő, stb. korosztály célzott támogatása, segítése).
<p>Nem elegendő azon szolgáltatások száma, amelyek integrált egészségügyi és szociális szolgáltatásokat nyújtanak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A szolgáltatások fejlesztése járuljon hozzá a rekreáció és a rehabilitáció lehetőségeihez, valamint a readaptációhoz, - szolgáltatásokhoz és az ellátásokhoz való hozzáférés területi egyenlőtlenségeinek csökkentése, - az idős emberek esélyegyenlőségének biztosításához fokozott figyelmet, szükséges fordítani – tanácsadással és megfelelően kifejlesztett szerkezetekkel – a lakások szükség szerinti átalakíthatóságára és biztonsági felszerelésekkel történő ellátottságára, -egészségügyi és szociális szolgáltatások koordinációjának fejlesztése, - speciális problémafókuszú interdiszciplináris programok fejlesztése (pl. demenciával élők biztonságának és ellátásának segítése), <p>Magas kockázatú csoportok (75 év feletti, egyedül élő, helyi közösségben izolálódó, kapcsolatok nélküli, rossz egészségi állapotban lévő, mentálisan hanyatló, települési hátrány miatti, szociálisan rászoruló, alacsony jövedelmű) idősek elérése célzott programokkal, a kockázatok csökkentése (önkéntes programok, közösségfejlesztő programok, személyes szolgáltatások célzása, veszélyhelyzetek megelőzése).</p>

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A 2018-2023 évekre kiterjedő HEP-ben megfogalmazottak szerint a fogyatékkal élők számára vonatkozóan elsősorban a népszámlálási adatokra támaszkodhatunk. A legutóbbi 2011. évi népszámlálás szerint a lakosság 4,9 %-a vallotta magát fogyatékosnak, a szakértői becslések alapján azonban a lakosság 10 % a él valamilyen fogyatékossgal. A KSH 2016-ban végzett mikrocenzusa alapján a fogyatékos személyek száma csökkent a népszámlálási adatokhoz viszonyítva. „2011-ben a népesség 6,2, 2016-ban 4,3%-a tartozott a fogyatékos lakossághoz. A fogyatékos lakosság számának csökkenésében több ok között feltételezhetően meghatározó szerepet játszik, hogy az egészségi állapothoz kapcsolódó szociális ellátások rendszere a vizsgált időszakban jelentős mértékben átalakult, megszűnt a rokkantsági nyugdíj, felülvizsgálták az érintettek visszahelyezhetőségét a munkaerőpiacra, az idősebbek ellátását öregségi nyugdíjra váltották, valamint átalakultak az ellátórendszer jogosultsági feltételei.”⁴⁴

⁴⁴ Mikrocenzus 2016 8. A fogyatékos és az egészségi ok miatt korlátozott népesség jellemzői Budapest, 2018

A változások okai között szerepelhet ezen túlmenően az egészségi állapot általános javulása, a diagnosztikai, illetve gyógyító eljárások fejlődése, hatékonyságának növekedése. Ugyanakkor bizonyos fogyatékoságtípusokra irányuló megélnékülő szakmai figyelem ellentétes tendenciák kibontakozása előtt is teret nyithat, így például az autisták, de akár a beszéd fogyatékosok, vagy az értelmi fogyatékosok számának a növekedésében is szerepe lehet efféle okoknak.

a) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A fogyatékoság ténye információt nyújt az egyén egészségi állapotáról, illetve ezzel összefüggő problémákról. Az egyén számára elérhető szolgáltatások, programok mérsékelik vagy megszüntetik a társadalomból történő kirekesztődés veszélyét.

Fontos, hogy a mögöttünk álló évtizedben paradigmaváltás ment végbe a fogyatékosággal élő emberekkel kapcsolatos szemléletmódban, sőt, a fogyatékoság mibenléte tekintetében. E folyamat leginkább a medikális szemlélet felől az emberi jogi, közösségi, társadalmi megközelítés felé történő elmozdulásban foglalható össze. Míg előbbi alapvetően az érintett személy testi, biológiai (orvosi értelemben vett) károsodására, hiányzó képességeire helyezte a hangsúlyt, és a legfőbb teendőt ezek reparálásában látta, addig az utóbbi a fogyatékosággal élő személy aktív és önálló, másokkal azonos alapon történő társadalmi részvételét, szuverén közösségi szerepvállalását helyezi középpontba. E szemléletváltásból adódóan a modern fogyatékoságügy a fogyatékosággal élő embert nem a többségi társadalom jótékonykodására szoruló személynek tekinti, hanem a társadalom egyenrangú és egyenértékű tagjaként jogok birtokosának, aki mindenekelőtt abban számíthat a nem fogyatékosággal élő személyek segítségére, hogy életét a lehető legnagyobb – általa igényelt – önállósággal élhesse.

Az esélyegyenlőséget növelő intézkedések, a közintézmények akadálymentesítése, vagy jeltolmácsok alkalmazása mind olyan szolgáltatások, amelyek segítik a fogyatékkal élők társadalmi integrációját. A 2018-2023 évekre kiterjedő HEP-ben számba vettük a pénzügyi és természetbeni ellátások rendszerét, a szolgáltatásokat és programokat. Ezek szabályozásában változások nem történtek, így nem térünk ki újra ezek bemutatására.

Kitérünk azonban a szociális szolgáltatások rendszerében bekövetkező jelentős változásra, mégpedig a nagylétszámú bentlakásos intézményi ellátásról a közösségi életvitelt támogató szolgáltatásokra való áttérés folyamatának elindulására. Az első intézkedések már 2011-ben megtörténtek (1257/2011. (VII. 21.) Korm. határozat, majd a TIOP-3.4.1 Bentlakásos intézmények kiváltása című pályázat, 2013-tól a támogatott lakhatás szolgáltatás rendszerszintű bevezetése stb.). Jelenleg a fogyatékosággal élő személyek számára ápolást-gondozást nyújtó **szociális intézményi férőhelyek kiváltásáról** szóló 2017-2036. évekre vonatkozó hosszú távú koncepció határozza meg az irányvonalat.

Nyíregyházán nagylétszámú, fogyatékos személyeket ellátó bentlakásos intézmény nem működik, de a rendszer átalakulása hatással bír az alapszolgáltatások – különösen a nappali ellátások – rendszerére, és a támogatott lakhatás elnevezésű szolgáltatásra is.

Fogyatékos személyeket ellátó intézmények Nyíregyházán

szolgáltatás típusa	fenntartó			férőhelyek száma		
	állami, önkormányzati	egyházi	nem állami(civil)	állami, önkormányzati	egyházi	nem állami(civil)
nappali ellátás	1	2	6	35	51	176
fogyatékos személyek otthona	0	4	0	0	176	0
támogatott lakhatás	0	2	0	0	16	0
lakóotthon	1	2	1	10	16	13

Forrás: Szociális ágazati portál

Nyíregyházán összesen 262 férőhelyen biztosított a **fogyatékos személyek nappali ellátása**. A megyei jogú város Önkormányzata a **TOP-6.6.2-16-NY1-2017-00001** jelű, „**Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése és bővítése II. ütem**” című pályázati forrás felhasználásával új, nappali ellátó centrumot hozott létre. Az 574 millió Ft összköltségvetésű pályázat keretében a Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ keretében működő Őz utcai telephely jött létre, ahol több szolgáltatás mellett a fogyatékos személyek nappali ellátását biztosító intézmény és támogató szolgáltatás kapott helyet. Az Őz utcai nappali ellátásban részesülők fejlesztő foglalkoztatásban is részt vehetnek.

A kiváltási koncepció része a **támogatott lakhatás** intézményének bevezetése. **Támogatott lakhatásnak** tekintünk egy szociális szolgáltatást akkor, ha a többségi társadalom lakóhelyén, átlagos minőségű és nagyságú ingatlanban helyezkedik el, és a lakók számára biztosítja, hogy életük minél több kérdésében maguk dönthessenek, és a helyi közösség tagjaiként éljenek. Nyíregyházán jelenleg egy egyházi fenntartó működtet két helyszínen 4 és 12 férőhelyes támogatott lakhatást biztosító intézményt. A 21. táblázatból látható, hogy a város területén kis létszámú intézmények működnek, nagy létszámú intézmény nem is működött a fogyatékos személyek ellátása területén.

b) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A 2016 évi Mikrocenzus alapján a korlátozottak kevésbé iskolázottak, mint a népesség másik része, 12 %-uk nem fejezte be az általános iskolát, a mérsékelten korlátozottak közel 7, a súlyosan korlátozottak mintegy 13%-a, és 38%-uknak általános iskolai végzettsége van. A korlátozottak mindössze 38%-a szerzett középfokú és 12%-a felsőfokú végzettséget szemben a magyarországi népesség 45, illetve 17%-ával.

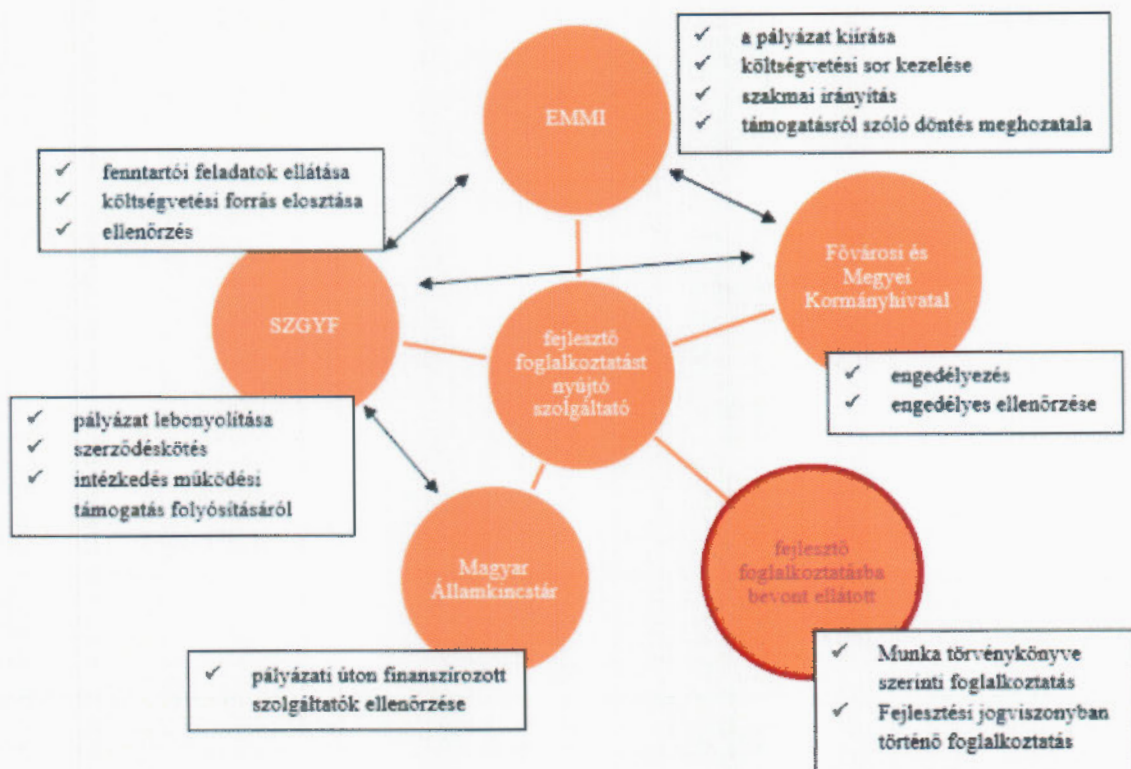
Az iskolázottság nagy mértékben befolyásolja a gazdasági aktivitást. A Mikrocenzus szerint a korlátozottak körében a foglalkoztatottak aránya 23%, de a nők foglalkoztatottsága minden kategóriában elmarad a férfiakétól. A mérsékelten korlátozott nőknek 24, a súlyosan korlátozottaknak pedig csak 10%-a foglalkoztatott. Ezzel szemben a nem korlátozottak 61%-a foglalkoztatott, a férfiak 68, a nők 58%-a.

Az intézményen belüli foglalkoztatásra 2006-tól volt lehetőség a szociális ellátások rendszerében. A szociális foglalkoztatás bevezetése megteremtette a lehetőséget arra, hogy az intézményekben ellátott – fogyatékossgal élő, szenvedélybeteg és pszichiátriai beteg – személyek a munkavégzéshez szükséges fejlesztésben vegyenek részt, vagy munkát végezzenek. A szociális foglalkoztatás kétfajta formában valósulhatott meg: munka-rehabilitáció vagy fejlesztő-felkészítő foglalkoztatás keretében.

2017. január 1-től a szociális foglalkoztatás helyett a **fejlesztő foglalkoztatás**, mint önálló szociális szolgáltatás került bevezetésre. A fejlesztő foglalkoztatás köztes forma az akkreditált foglalkoztatás és a terápiás célú tevékenység között, komplex módon nyújt foglalkoztatási és fejlesztési szolgáltatási elemeket az érintettek számára.

Az alábbi ábra a fejlesztő foglalkoztatást nyújtó szolgáltatót középpontba állítva mutatja be az ellátórendszer szereplőit, és azok legfontosabb feladatait.

20. ábra

Forrás: Útmutató – fejlesztő foglalkoztatást biztosító szolgáltatók részére, 2019.

Nyíregyházán 7 intézményben, összesen 226 személy vehet részt fejlesztő foglalkoztatásban a szolgáltatói nyilvántartás adatai szerint.

29. táblázat

Intézmény neve, címe	foglalkoztatható személyek száma (fő)
Szent József Védőotthon	21
Szent Rita	90
Szent István	25
ÉLIM	12
Anna Szeretotthon	32
Nyíregyházi Szociális Gondozási Központ	21
Szent Kamill	25
Összesen	226

Forrás: Szociális Ágazati Portál (2020. szeptember)

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A súlyosan fogyatékos gyermekek és hozzátartozók ápolását végző személyek a járási hivataltól igényelhetnek ápolási díjat és az újonnan bevezetésre került gyermekek otthongondozási díját.

2019. januártól új típusú ellátás, a **gyermek otthongondozási díja** került bevezetésre. A súlyos fogyatékos, vagy tartós betegség miatt önellátásra képtelen gyermekről való gondoskodás alapján határozza meg a családok működését, és az esetek jelentős részében azzal jár, hogy a gondozást végző szülő évtizedekig nem tud visszalépni a munkaerő-piacra, így nem tud keresőtevékenységet folytatni sem. Méltányolva azt a terhet, amit a családnak egy tartósan beteg, súlyosan fogyatékos gyermek nevelése jelent, a súlyos fogyatékos, tartós betegségéből adódóan önellátásra képtelen gyermekükről gondoskodók számára bevezetésre került a gyermek otthongondozási díja.

A gyermek otthongondozási díjának havi összege 2019. évben 100 000 forint, majd 2022-ig folyamatosan emelkedik az aktuális minimálbér összegének megfelelő szintig. Az ellátást csak nyugdíjárulék-fizetési kötelezettség terheli.

Az új ellátás mellett továbbra is ápolási díjra jogosult az a hozzátartozó, aki állandó és tartós ápolásra, gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti személy otthoni gondozását, ápolását végzi. Az ápolott személy gondozási szükségletét felmérő komplex minősítés alapján alapösszegű, emelt vagy kiemelt ápolási díj állapítható meg.

Az önkormányzat a gyermek otthongondozási díjában vagy ápolási díjban részesülő, halmozottan fogyatékos személyeket ápolók részére kiegészítő ápolási díjat állapít meg. A kiegészítő ápolási díj összege a központi költségvetésben meghatározott alapösszeg 70%-a 27.560.-Ft.

30. táblázat

Fogyatékkal élők gondozását ellátó szülő, hozzátartozó pénzbeli ellátásai

ellátás megnevezése	ellátásban részesülők száma (fő)	
	2018	2019
ápolási díj (Szt. 41. §)	554	276
gyermek otthongondozási díja	-	264
kiegészítő ápolás díj halmozottan fogyatékos személyek részére	58	61

Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Járási Hivatala és saját adat

7.3 Fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

2018. április 1-jén indult a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft. és a Család- és Gyermekjóléti Központok együttműködésével a **Montázs** kiemelt Európai Uniósi projekt. Az országban 22 **Információs és koordinációs pont** alakult 2-2 fogyatékosügy-i tanácsadóval. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében Nyíregyházán a Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központban. A fogyatékosügy-i tanácsadó feladata, hogy bármilyen fogyatékos-sággal kapcsolatos kérdésben személyesen, telefonon vagy elektronikus úton megoldást találjanak a hozzájuk fordulókérdéseire, problémáira.

Fogyatékkal élő személyeknek, családtagjaiknak, magán személyeknek:

- információnyújtás fogyatékkal élő emberek ellátásairól, azok igényléséről,
- információnyújtás fogyatékkal élő embereket segítő szervezetek, szolgálatok, intézmények elérhetőségeiről,
- információk az akadálymentesen elérhető lehetőségekről,
- klubfoglalkozások,
- segédeszköz-kölcsönzés.

Szervezeteknek, intézményeknek, munkáltatóknak:

- fogyatékossgal kapcsolatos teljeskörű komplex tanácsadás,
- a fogyatékos személyek számára nyújtott szakmai és közszolgáltatások hozzáférhetőségének kialakításában történő együttműködés, információnyújtás,
- tanácsadás akadálymentesítéssel kapcsolatos kérdésekben,
- fogyatékkal élő/megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásával kapcsolatos tanácsadás (járulékkedvezmények, foglalkoztatással kapcsolatos előnyök, foglalkozási rehabilitáció stb.)

Emellett információt gyűjtenek minden fogyatékossgal kapcsolatos témában, amelyet egy közös információs rendszerbe töltenek fel a www.efiportal.hu oldalra, ahol mindenki szabadon böngészhet.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Számos aprónak tűnő intézkedéssel, szolgáltatással segíthető a fogyatékkal élők mindennapja. A helyi híradásban⁴⁵ is megjelent, hogy a Nyíregyházi Állatpark fontos küldetésének tartja a fogyatékossgal élők számára az akadálymentesített környezet biztosítását és különböző szolgáltatásaival biztosítja, hogy a hozzájuk érkező látogatók zavartalanul igénybe vehessék szolgáltatásaikat. 2019. november 1-től a Hotel Pangea **akadálymentes étlappal és itallappal** rendelkezik, amelyben 24-es betűtípussal síkírásban és Braille írásban, tapintás útján olvasható az éttermi kínálat. Az étlap szerkesztésében a Vakok és Gyengénlátók Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesülete működött közre.

A városban élő és városunkba látogató fogyatékkal élő emberek, idősek, gyermekes családok közösségi közlekedésének igénybe vétele többször előre nem látható akadályokba ütközik (fel- és leszállás nehézsége, útirány, az útvonalon közlekedő gépjármű adott szakaszra való érkezésének beazonosíthatatlansága), ennek kompenzálására több olyan intézkedést szükséges megvalósítani, amelyek a fogyatékkal élő személyek életét is könnyebbé tehetik (például: rücskös kövek kiépítése, okos zebra megvalósítása több helyen, taktilis útburkolati jelek felfestése).

Nyíregyháza Önkormányzata támogatja a **parasport**ban résztvevő sportolókat. 2018-ban 2 650 000 Ft -al, 2019-ben 2 900 000 Ft -al támogatta a fogyatékkal élők sportját. Ezen támogatásokon túlmenően az Önkormányzat éves működési támogatást nyújt az NYVSC, valamint a Nyíregyházi Sportcentrum Nonprofit Kft. részére, akik parasport tevékenységet is folytatnak (NYVSC - kerekesszékes vívást, Sportcentrum - ülőröplabdát).

A 2018-ban meghatározott problémák és fejlesztési lehetőségek változatlanok a felülvizsgálati eljárás eredményeképpen.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a fogyatékossgal típusa szerint eltérő problémák, nehézségek	Együttműködés érdekvédelmi szervezetekkel: közös megbeszélés, kooperáció, probléma felvetés és megoldás keresése.
fogyatékkal élők foglalkoztatása alacsony arányú	Foglalkoztatás elősegítése.

⁴⁵ <https://www.nyiregyhaza.hu/post/akadalymentes-etlap-a-hotel-pangeaban-nagy-figyelmet-forditanak-a-fogyatekossgal-elokre-2019-11-16>

<p>speciális szolgáltatások, közszolgáltatások bővítése, infrastrukturális fejlesztése</p>	<p>A közszolgáltatásoknak helyet adó intézmények infrastrukturális fejlesztése, a szolgáltatások színvonalát emelő fejlesztések, programok támogatása.</p>
<p>közlekedés nehezített</p>	<p>Valamennyi fejlesztés során elsődleges legyen az akadálymentes környezet biztosítása, közlekedésfejlesztés során az egyenlőség biztosítása a láthatóság, tapinthatóság, biztonság jegyében.</p>

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A HEP Fórum működése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata esetében ezen címszó alatt nem kerül összehívásra (jogszabály sem írja elő kötelező jelleggel), hiszen a településen működő különböző helyi kezdeményezésű szereplők (Idősügyi Tanács, Kábítószerelveztető Fórum, Ifjúsági Kerekasztal, stb.) folyamatosan végzik munkájukat településünkön, melyről évente a Közgyűlésnek beszámolót készítenek.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése alkalmával ezen társadalmi szereplők is megkérdezésre kerültek abból a célból, hogy szíveskedjenek javaslatukat megfogalmazni, melyek azok a területek, ahol a célcsoportjuk életkörülményeik javítását, megoldását szorgalmazzák. Milyen intézkedéseket, programokat, tevékenységeket szeretnének megvalósítani - az Önkormányzattal karöltve - annak érdekében, hogy az általuk képviselt társadalmi csoport(ok) helyzetét jobbra fordítsák. A megkeresés 13 szerv felé megküldésre került, a válaszadók száma 1.

Monitoring és visszacsatolás

Nyilvánosság

Kötelezettségek és felelősség

Érvényesülés, módosítás

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a HEP-IT tartalmát – néhány javaslattal kiegészítve - változatlanul kívánja meghagyni, mivel azok teljeskörűen igazodnak a korábbi időszakban benyújtott és jelenleg is folyamatban lévő, valamint az elbírálás alatt lévő pályázatokhoz.

1. A HEP IT részletei

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél			Az intézkedés megvalósításának határideje	Eredmények bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége							
1.	„Tudással a munka világába”	A nyilvántartott álláskeresők jelentős arányát a 8 általánosnál alacsonyabb, illetve 8 általános végzettséggel rendelkezők alkotják.	Az alacsony iskolai végzettségűek számának 10 %-os csökkentése.			R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Járásszékhely múzeumok szakmai támogatása 2018 - Múzeális intézmények szakmai támogatása 2018 (Kubinyi Ágoston Program2) - 2016-1-NL01-KA204-023027 Erasmus+Back to (Net)Work - KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-01217 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ASP Központozó való csatlakozása - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közös Polvákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polvákbokor szegregátumban - 2 db elektromos gépjármű beszerzése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 Helyi foglalkoztatási együttműködések a Megyei Jogú Város területén és várostérségben Nyíregyháza Foglalkoztatási Paktum - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-0000 Indiaház és Madárröpdé létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén - EFOP-1.2.9-17-2017-00047 Nők a családban és a munkahelyen - EFOP-3.3.6-17-2017-00016 „MTMI Élmenyközpont Nyíregyházán”

								<ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyi örségi Művelődési Otthon revitalizációja által - URBACT III – TECHREVOLUTION - „Határokon átnyúló zöld közlekedési hálózat” (CROSS-BORDER GREEN TRANSPORT NETWORK) - Modern városok program Kállay-kúria felújításának II. üteme - WIFI4EU Ingyenes wifi-hozzáférés az európaiak számára - INTERREG EUROPE A regionális innováció ösztönzése jobb E-kormányzati szolgáltatásokon keresztül - Közművelődési érdekeltség-növelő támogatás 2019. - Infrastruktúráis fejlesztések Nyíregyházán - KEHOP-1.2.1-18-2019-00255 Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímaturtudatosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán - INTERREG DANUBE – TALENTMAGNET - Az európai határvárosok korlátozott felelősségű európai területi együttműködési csoportosulás 2020. évi működéstámogatási projektje <p>Bírálat alatt álló pályázatok</p> <ul style="list-style-type: none"> - AZ AGRÁRMINISZTERIUM 2020. ÉVI PÁLYÁZATA EBRENDÉSZETI TELEPET MŰKÖDTETŐ CIVIL SZERVEZETEK ÉS TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK SZÁMÁRA - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00003 ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA, CSALÓ KÖZI NYUGDÍJASHÁZ ÉS A CONTINENTAL ARÉNA ENERGETIKAI FEJLESZTÉSE ENERGIAKÖZÖSSÉGEK KIALAKÍTÁSÁT ÉS MŰKÖDÉSÉT TÁMOGATÓ MINTAPROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN
--	--	--	--	--	--	--	--	---

2.	„Foglalkoztatás-biztosabb megélhetés”	A nyilvántartott munkanélküliek közül a tartós munkanélküliek aránya 2011-ben 57,51 %.	A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek arányának 20 %-al való csökkentése.				R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Járásszékhely múzeumok szakmai támogatása 2018 - Múzeális intézmények szakmai támogatása 2018 (Kubinyi Ágoston Program2) - Új óvoda létesítése a Jósa András Oktatókórház területén - KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-01217 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ASP Központozó központ csatlakozása - TOP-6.4.1-15-NY1-2016-00001 Fenntartható városi közlekedésfejlesztés Nyíregyházán - Modern városok program Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának szálláshelybővítési programja. - Modern városok program Nyíregyházi Állatpark fejlesztése keretében Pangea Ökocentrum és szálloda építése - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális fejlesztése <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 Helyi foglalkoztatási együttműködések a Megyei Jogú Város területén és városrészekben Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00000 Indiaház és Madárröpdé létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén - EFOP-1.2.9-17-2017-00047 Nők a családban és a munkahelyen - EFOP-3.3.6-17-2017-00016 „MTMI Élményközpont Nyíregyházán” - TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001 Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán - II. ütem - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyi Önkormányzatok Helyi Esélyegyenlőségi Programjának keretében a Helyi Esélyegyenlőségi Programok által
----	---------------------------------------	--	--	--	--	--	---	--

								<ul style="list-style-type: none"> - MODERN városok program NYÍREGYHÁZI ÁLLATPARK fejlesztése keretében JÉGKORSZAKI INTERAKTÍV ÁLLATBEMUTATÓ kialakítása - URBACT III – TECHREVOLUTION - INTERREG EUROPE A regionális innováció ösztönzése jobb E-kormányzati szolgáltatásokon keresztül - TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán - INTERREG DANUBE – TALENTMAGNET - Az európai határvárosok korlátozott felelősségű európai területi együttműködési csoportosulás 2020. évi működéstámogatási projektje
3.	„Hasznos szabadidő-eltöltés”	A szegregátumokban nem épültek ki megfelelő közösségi terek minősége és kihasználtsága nem megfelelő.	Az ifjúsági és szabadidős programok szervezése, a szegregátum lakosságának bevonása.			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Járásszékhely múzeumok szakmai támogatása 2018 - Múzeális intézmények szakmai támogatása 2018 (Kubinyi Ágoston Program2) - TOP-6.1.4-15.NY1-2016-00002 Látogatócentrum építése és Hópárduc kifutó kialakítása a Nyíregyházi Állatpark területén. - TOP-6.1.4-15-NY12016-00001 A Bencs Villa turisztikai hasznosítása a kulturális örökségünk megőrzése érdekében - TOP-6.1.4-15.NY1-2016-00003 Erdei sétány és ökológiai sétaút kialakítása Sóstófürdön - TTP-KP-1-2019/1-000205 „Ifjúság határok nélkül” Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. - GF/SZKF/26/7/2017 Területi infrastrukturális fejlesztések (út, járda, kerékpárút) Nyíregyházán - TOP-6.3.1-15 Barnamezős területek rehabilitációja Nyíregyháza Tiszavasvári úti laktanyák tekintetében - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program

							<p>Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modern városok program Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának szálláshelybővítési programja. - Modern városok program Nyíregyházi Állatpark fejlesztése keretében Pangea Ökocentrum és szálloda építése - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális fejlesztése - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modern városok program Nyíregyházi Atlétikai Sportcentrum kialakítása - TOP-6.3.2 Zöld város kialakítása Nyíregyházán - TOP-7.1.1-16-2016-00067 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva - TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok (SOFT) "KÖZÖSEN A KIÚTÉRT" - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00000 Indiaház és Madáröbde létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén - EFOP-3.3.6-17-2017-00016 „MTMI Élményközpont Nyíregyházán” - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által - MODERN városok program NYÍREGYHÁZI ÁLLATPARK fejlesztése keretében JÉGKORSZAKI INTERAKTÍV ÁLLATBEMUTATÓ kialakítása - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00002 A Sóstói
--	--	--	--	--	--	--	---

							<p>múzeumfalú fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Határokon átnyúló zöld közlekedési hálózat” (CROSS-BORDER GREEN TRANSPORT NETWORK) - Modern városok program Kállay-kúria felújításának II. üteme - WIFI4EU Ingyenes wifi-hozzáférés az európaiak számára - Modern városok Program Mese kert kialakítása a Sóstói Múzeumfaluban - Közművelődési érdekeltségnevelő támogatás 2019. - Kubinyi Ágoston program- – „EGY GYŰJTŐ VILÁGA” – A Péchy-Kovács-Gyűjtemény új állandó kiállításon történő bemutatása - Járászékhely múzeumok szakmai támogatása 2019-2020. - TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán - BGA/5326/2020 Trianoni emlékmű felállítás <p>Bírálat alatt álló pályázatok</p> <ul style="list-style-type: none"> - CULTOUR A MAGYAR-UKRÁN KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG NÉPSZERŰSÍTÉSE A STORYTELLING ÉS A GAMIFICATION MÓDSZERÉVEL 	
4.	„Életminőség javítása az infrastrukturális lehetőségek kihasználásával”	A telepen kiépített a gáz-, villany- és szennyvízcsatorna-hálózat, de a lakossági rákötések aránya már nem ennyire kedvező, a közüzemi tartozások miatt pedig sok lakásban szüneteltetik a szolgáltatásokat. A Nyíregyházán élő lakosság jelentős része alkalmazza az avar és kerti	A terület társadalmi-gazdasági leszakadásának megállítása a lakókörnyezet és az életminőség átfogó és fenntartható javításával. A zöldhulladék kezelésére, gyűjtésére kidolgozásra került egy környezetbe illő			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.3.3-15-NY1-2016-00001 Városi környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések - Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések Nyíregyháza-Rozsrétszőlő, Fenyő utca felújítása - GF/SZKF/75/6/2017 Területi infrastrukturális fejlesztések keretében megvalósítandó szennyvízcsatorna-hálózat fejlesztés Nyíregyházán - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00004 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál IV: ütem - TOP-6.1.5-15-NY1-2016-00001

		<p>égetést. A közszolgáltató évente 1 aikiommai gondoskodott a lomtalanítás megszervezéséről és a lomtalanítás során kihelyezett hulladék elszállításáról. Az égetés során műanyag és egyéb háztartási szemét is keveredik, továbbá nőhet az illegális hulladéklerakó helyek száma, mellyel komoly egészségügyi és környezeti kockázatot idéznek elő.</p>	A	<p>fa gyűjtőkaloda, cserélhető BigBag zsák, mely a város több pontján kerülne kihelyezésre. 2020. évtől a lomtalanítás házhoz menü gyűjtésként kerül(t) megszervezésre.</p>					<p>Gazdaságösztönző közlekedésfejlesztés a Szegfű utca bővítése, a Törzs utca, a Szalag utca, a Semmelweis utca, a Bottyán János utca és a Lujza tuca felújítása révén</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.6.2-15-NY1-2017-00001 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése II. ütem - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00003 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése II. ütem - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00002 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése III. ütem - TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00002 Gazdaságfejlesztést és munkaerő-mobilitást ösztönző közlekedésfejlesztés Nyíregyháza hat pontján - Önkormányzati étkeztetési fejlesztések támogatása (Babaház bölcsőde konyhafelújítás) - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális fejlesztése - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modern városok program Nyíregyházi Atlétikai Sportcentrum kialakítása - TOP-7.1.1-16-2016-00067 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva - TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Megyei Jogú Városok leromlott városi területeinek rehabilitációja - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00000 Indiaház és Madárröpdé létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén
--	--	---	---	---	--	--	--	--	---

							<ul style="list-style-type: none"> - EFOP-1.2.9-17-2017-00047 Nők a családban és a munkahelyen - TOP-6.3.3-16-NY1-2017-00001 Környezetvédelmi Infrastruktúra-fejlesztések Nyíregyházán - TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00003 Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca-Csaló köz csomópontban körforgalom kiépítése és a Szarvas utca felújítása - EFOP-3.3.6-17-2017-00016 „MTMI Élményközpont Nyíregyházán” - TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001 Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán - II. ütem - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által - „Határokon átnyúló zöld közlekedési hálózat” (CROSS-BORDER GREEN TRANSPORT NETWORK) - WIFI4EU Ingyenes wifi-hozzáférés az európaiak számára - TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán - Infrastruktuális fejlesztések Nyíregyházán - KEHOP-1.2.1-18-2019-00255 Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímaturatosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán - TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00001 Csomópont és kerékpárút-fejlesztés Nyíregyházán - TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00002 Csomópont-és kerékpárút-fejlesztés Nyíregyházán- II. ütem <p>Bírálat alatt álló pályázatok</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00004 A BESSENYEI TÉR 3-4 SZÁM ALATTI BÉRLAKÁSOK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL
--	--	--	--	--	--	--	---

								<ul style="list-style-type: none"> - AZ AGRÁRMINISZTERIUM 2020. ÉVI PÁLYÁZATA EBRENDÉSZETI TELEPET MŰKÖDTETŐ CIVIL SZERVEZETEK ÉS TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK SZÁMÁRA - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00003 ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA, CSALÓ KÖZI NYUGDÚASHÁZ ÉS A CONTINENTAL ARÉNA ENERGETIKAI FEJLESZTÉSE ENERGIAKÖZÖSSÉGEK KIALAKÍTÁSÁT ÉS MŰKÖDÉSÉT TÁMOGATÓ MINTAPROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN
5.	„Egyenlő esélyt mindenkinek”	A szegregátumokban jelentős a halmozottan hátrányos lakosság aránya.	Hátránykompenzációs oktatási programok kialakítása és végrehajtása óvodától a felnőttképzésig, ezáltal a halmozottan hátrányos helyzetű lakosság arányának csökkentése.			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001 Szociális Alapszolgáltatások Infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése Nyíregyháza, Május 1. tér 10/A. (hrsz. 2263/131), illetve Körte utca 41/A. (hrsz. 1640/1) szám alatt - TTP-KP-1-2019/1-000205 „Ifjúság határok nélkül” Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. - Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések Nyíregyháza-Rozsrétszőlő, Fenyő utca felújítása - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00004 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál IV: ütem - TOP-6.1.5-15-NY1-2016-00001 Gazdaságösztönző közlekedésfejlesztés a Szegfű utca bővítése, a Törzs utca, a Szalag utca, a Semmelweis utca, a Bottyán János utca és a Lujza utca felújítása révén - TOP-6.1.5-15-NY1-2016-00002 Gazdaságfejlesztést és munkaerő-mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés Nyíregyháza délkeleti és délnyugati területein - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program

							<p>Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.6.2-15-NY1-2017-00001 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése II. ütem - TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00002 Gazdaságfejlesztést és munkaerő-mobilitást ösztönző közlekedésfejlesztés Nyíregyháza hat pontján - Önkormányzati étkeztetési fejlesztések támogatása (Babaház bölcsőde konyhafelújítás) - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális fejlesztése - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modern városok program Nyíregyházi Atlétikai Sportcentrum kialakítása - TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 Helyi foglalkoztatási együttműködések a Megyei Jogú Város területén és várostérségben Nyíregyházai Foglalkoztatási Paktum - TOP-7.1.1-16-2016-00067 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva - TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok (SOFT) "KÖZÖSEN A KIÚTÉRT" - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00000 Indiaház és Madárröpdé létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén - EFOP-1.2.9-17-2017-00047 Nők a családban és a munkahelyen - TOP-6.3.3-16-NY1-2017-00001 Környezetvédelmi Infrastruktúra-fejlesztések Nyíregyházán
--	--	--	--	--	--	--	--

								<ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00003 Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca-Csaló köz csomópontban körforgalom kiépítése és a Szarvas utca felújítása - EFOP-3.3.6-17-2017-00016 „MTMI Éléményközpont Nyíregyházán” - TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001 Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán - II. ütem - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által - MODERN városok program NYÍREGYHÁZI ÁLLATPARK fejlesztése keretében JÉGKORSZAKI INTERAKTÍV ÁLLATBEMUTATÓ kialakítása - „Határokon átnyúló zöld közlekedési hálózat” (CROSS-BORDER GREEN TRANSPORT NETWORK) - Modern városok program Kállay-kúria felújításának II. üteme - WIFI4EU Ingyenes wifi-hozzáférés az európaiak számára - Modern városok Program Mese kert kialakítása a Sóstói Múzeumfaluban - Közművelődési érdekeltség-növelő támogatás 2019. - Kubinyi Ágoston program- – „EGY GYŰJTŐ VILÁGA” – A Péchy-Kovács-Gyűjtemény új állandó kiállításon történő bemutatása - Járásszékhely múzeumok szakmai támogatása 2019-2020. - TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán - BGA/5326/2020 Trianoni emlékmű felállítása - Infrastruktúráis fejlesztések Nyíregyházán - KEHOP-1.2.1-18-2019-00255 Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán
--	--	--	--	--	--	--	--	--

							<ul style="list-style-type: none"> - INTERREG DANUBE – TALENTMAGNET - TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00001 Csomópont és kerékpárút-fejlesztés Nyíregyházán - TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00002 Csomópont- és kerékpárút-fejlesztés Nyíregyházán- II. ütem <p>Bírálat alatt álló pályázatok</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00004 A BESSENYEI TÉR 3-4 SZÁM ALATTI BÉRLAKÁSOK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL - AZ AGRÁRMINISZTERIUM 2020. ÉVI PÁLYÁZATA EBRENDÉSZETI TELEPET MŰKÖDTETŐ CIVIL SZERVEZETEK ÉS TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK SZÁMÁRA - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00003 ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA, CSALÓ KÖZI NYUGDÚJASHÁZ ÉS A CONTINENTAL ARÉNA ENERGETIKAI FEJLESZTÉSE
6.	„Tegyük az elérhető környezet megteremtéséért”	A Huszár telepi szegregátumra jellemző, hogy lakó- és ipari övezetek váltakoznak egymás mellett.	A lakó- és gazdasági funkciók térbeli elkülönítése, az itt élő lakosság fokozatos integrálása a város egyéb területeire.		Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001 Szociális Alapszolgáltatások Infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése Nyíregyháza, Május 1. tér 10/A. (hrsz. 2263/131), illetve Körte utca 41/A. (hrsz. 1640/1) szám alatt - TOP-6.3.3-15-NY1-2016-00001 Városi környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések - TOP-6.1.4-15-NY1-2016-00003 Erdei sétány és ökológiai sétaút kialakítása Sóstófürdőn - 2016-1-NL01-KA204-023027 Erasmus+Back to (Net)Work - TTP-KP-1-2019/1-000205 „Ifjúság határok nélkül” Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. - Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések Nyíregyháza-Rozsrétszőlő, Fenyő utca felújítása - GF/SZKF/75/6/2017 Területi infrastrukturális

							<p>fejlesztések keretében megvalósítandó szennyvízcsatorna-hálózat fejlesztés Nyíregyházán</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00004 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál IV: ütem - TOP-6.1.5-15-NY1-2016-00001 Gazdaságösztönző közlekedésfejlesztés a Szegfű utca bővítése, a Törzs utca, a Szalag utca, a Semmelweis utca, a Bottyán János utca és a Lujza tuca felújítása révén - TOP-6.3.1-15 Barnamezős területek rehabilitációja Nyíregyháza Tiszavasvári úti laktanyák tekintetében - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban - TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00002 Gazdaságfejlesztést és munkaerő-mobilitást ösztönző közlekedésfejlesztés Nyíregyháza hat pontján - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális fejlesztése - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem - 2 db elektromos gépjármű beszerzése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - IKOP-3.2.0-15-2016-00013 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Községi Közlekedésének fejlesztése érdekében 47 darab új autóbusz (41 db CNG és 6 darab elektromos meghajtású) beszerzése és töltőállomás létesítése - TOP-6.3.2 Zöld város kialakítása
--	--	--	--	--	--	--	--

								<p>Nyíregyházán</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 Helyi foglalkoztatási együttműködések a Megyei Jogú Város területén és várostérségben Nyíregyházai Foglalkoztatási Paktum - TOP-7.1.1-16-2016-00067 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00000 Indiaház és Madárröpdé létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén - TOP-6.3.3-16-NY1-2017-00001 Környezetvédelmi Infrastruktúra-fejlesztések Nyíregyházán - TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00003 Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca-Csaló köz csomópontban körforgalom kiépítése és a Szarvas utca felújítása - TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001 Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán - II. ütem - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által - MODERN városok program NYÍREGYHÁZI ÁLLATPARK fejlesztése keretében JÉGKORSZAKI INTERAKTÍV ÁLLATBEMUTATÓ kialakítása - „Határokon átnyúló zöld közlekedési hálózat” (CROSS-BORDER GREEN TRANSPORT NETWORK) - Modern városok program Kállay-kúria felújításának II. üteme - WIFI4EU Ingyenes wifi-hozzáférés az európaiak számára - Modern városok Program Mese kert kialakítása a Sóstói Múzeumfaluban - Közművelődési érdekeltség-növelő támogatás 2019.
--	--	--	--	--	--	--	--	--

								<ul style="list-style-type: none"> - Kubinyi Ágoston program- – „EGY GYŰJTŐ VILÁGA” – A Péchy-Kovács-Gyűjtemény új állandó kiállításon történő bemutatása - Járászszékhely múzeumok szakmai támogatása 2019-2020. - TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán - BGA/5326/2020 Trianoni emlékmű felállítása - KEHOP-1.2.1-18-2019-00255 Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán - TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00001 Csomópont és kerékpárút-fejlesztés Nyíregyházán - TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00002 Csomópont- és kerékpárút-fejlesztés Nyíregyházán- II. ütem <p>Bírálat alatt álló pályázatok</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00004 A BESSENYEI TÉR 3-4 SZÁM ALATTI BÉRLAKÁSOK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL - ENERGIAKÖZÖSSÉGEK KIALAKÍTÁSÁT ÉS MŰKÖDÉSÉT TÁMOGATÓ MINTAPROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN
7.	„Legyen az otthonunk a lakásunk”	A Huszár telepen a lakásállomány jelentős része (35,6 %-a) félkomfortos vagy komfort nélküli, lakáskörülmények nem megfelelőek.	Meg kell szüntetni a méltatlan lakáskörülményeket, biztosítani kell a lakások – különös tekintettel az önkormányzati lakások – komfortjának megteremtését.			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Megyei Jogú Városok Ieromlott városi területeinek rehabilitációja - KEHOP-1.2.1-18-2019-00255 Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán <p>Bírálat alatt álló pályázatok</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00004 A BESSENYEI TÉR 3-4 SZÁM ALATTI BÉRLAKÁSOK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS

								<p>ÖNKORMÁNYZATÁNÁL</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00003 ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA, CSALÓ KÖZI NYUGDÚJASHÁZ ÉS A CONTINENTAL ARÉNA ENERGETIKAI FEJLESZTÉSE
8.	„Ne bántsunk, hogy ne bántsanak”	A telepeken a közbiztonsági helyzet nem megfelelő, magas a bűnelkövetők aránya.	A telepen élő bűnelkövetők számának csökkentése és az általuk elkövetett bűnözési esetek (a telepen, vagy a telepen kívül) számának csökkentése.			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösén Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Megyei Jogú Városok leromlott városi területeinek rehabilitációja - TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok (SOFT) ”KÖZÖSEN A KIÚTÉRT”
9.	„Egészségben-betegségben”	Rossz a telepeken élő mélyszegénységben élő és roma lakosság egészségügyi állapota.	A lakosság jobb egészségi állapotának elérése.			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.6.1-15-NY1-2016-00001 Egészségügyi alapellátás infrastruktúráis fejlesztése - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösén Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-7.1.1-16-2016-00067 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva - TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Megyei Jogú Városok leromlott városi területeinek rehabilitációja - TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok (SOFT) ”KÖZÖSEN A KIÚTÉRT” - TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001 Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán - II. ütem

10.	„Szociális város rehabilitációs soft programjának folytatása”	A telepen élők életkörülményei és lakáskörülményei az átlaghoz képest rosszak. Helyzetükből való kilábalás szemléletük tükrében kilátástalan.	A terület társadalmi-gazdasági leszakadásának megállítása, a lakókörnyezet és az életminőség átfogó és fenntartható javítása.	-	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R:2019.12.31. K:2021.12.31. H: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Megyei Jogú Városok leromlott városi területeinek rehabilitációja - TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok (SOFT)“KÖZÖSEN A KIÚTÉRT”
II. A gyermekek esélyegyenlősége							
1.	„Az adatok pontos nyilvántartása segíti a szükséges intézkedések megvalósulását”	Nyíregyházán nem azonosítottak teljes körűen a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma, tekintettel arra, hogy a szülők csak abban az esetben nyilatkoznak, ha a gyermekük már intézménybe (óvoda, iskola) jár.	A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek naprakész nyilvántartása.	-	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Járásszékhely múzeumok szakmai támogatása 2018 - KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-01217 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ASP Központhoz való csatlakozása <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - URBACT III – TECHREVOLUTION - WIFI4EU Ingyenes wifi-hozzáférés az európaiak számára - KEHOP-1.2.1-18-2019-00255 Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán
2.	„Három évesen óvodába járni”	Nem minden óvodás korú, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek vesz részt az óvodai nevelésben, holott az intézményes nevelési feltételei adottak, a férőhely	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése.	-	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Új óvoda létesítése a Jósa András Oktatókórház területén - TOP-6.5.1-15-NY1-2016-00001 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - TOP-6.2.1-15-NY1-2016-00001 „Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város

		kihasználtság lehetővé teszi valamennyi beiratott gyermek óvodai nevelését.						<p>Önkormányzatánál</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-7.1.1-16-2016-00067 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 - Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem
3.	„Egyenlő bekerülési lehetőség biztosítása a város összes óvodájába, iskolájába”	Az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) óvodák és iskolák között jelentős eltérés mutatható ki a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányában.	Az önkormányzati és a nem önkormányzati (egyházi, civil) fenntartású nevelési intézményekben a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának aránya közötti különbség csökkentése.			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Új óvoda létesítése a Jósa András Oktatókórház területén - TOP-6.5.1-15-NY1-2016-00001 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - TOP-6.2.1-15-NY1-2016-00001 „Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 - Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem - TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán
4.	„A gyermekek védelme mindenekelőtt”	A család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet	A veszélyeztetett gyermekek számának csökkentése.			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Új óvoda létesítése a Jósa András Oktatókórház területén - TTP-KP-1-2019/1-000205 „Ifjúság határok

		hiányból adódó gyermekkori magatartászavarok kialakulása miatt magas a veszélyeztetett gyermekek száma. (2012-ben 2781 esetben kellett a családgondozóknak beavatkozni gyermekveszélyeztettség kapcsán)						<p>nélkül" Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.5.1-15-NY1-2016-00001 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00004 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál IV. ütem - TOP-6.2.1-15-NY1-2016-00001 „Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00003 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése II. ütem - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00002 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése III. ütem - Önkormányzati étkeztetési fejlesztések támogatása (Babaház bölcsőde konyhafelújítás) - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-7.1.1-16-2016-00067 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 - Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem - TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Megyei Jogú
--	--	---	--	--	--	--	--	--

								<p>Városok leromlott városi területeinek rehabilitációja</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok (SOFT) "KÖZÖSEN A KIÚTÉRT" - TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán
5.	„A finanszírozás lehetőségeinek feltérképezése”	<p>A gyermekjóléti ellátásokat biztosító intézmények infrastrukturális feltételei folyamatosan javulnak, de szükség van a felülvizsgálatokra, korszerűsítésre, valamint a különböző programok, szolgáltatások fejlesztésére, amelyekhez az állami finanszírozás nem elegendő.</p> <p>A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok tagjainak anyagi lehetőségei nem teszik lehetővé a kulturális értékekhez való teljes hozzáférést.</p>	<p>Különböző források programok, szolgáltatások feltérképezése, amelyek hozzájárulnak az intézmények infrastrukturális fejlesztéséhez. Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok részére a kulturális intézmények látogatásának és a kulturális szféra által nyújtott pedagógia programokhoz való hozzáférés elősegítése. A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok kulturális intézményekbe történő látogatása szervezett formában kell megvalósuljon, ennek elősegítése céljából szükséges, hogy az utazási és belépődíj költségei átválthatóak legyenek.</p>			<p>Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata</p>	<p>R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.</p>	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Járásszékhely múzeumok szakmai támogatása 2018 - Múzeális intézmények szakmai támogatása 2018 (Kubinyi Agoston Program2) - TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001 Szociális Alapszolgáltatások Infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése Nyíregyháza, Május 1. tér 10/A. (hrsz. 2263/131), illetve Körte utca 41/A. (hrsz. 1640/1) szám alatt - TOP-6.6.1-15.NY1-2016-00001 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése - Új óvoda létesítése a Jósza András Oktatókórház területén - TOP-6.1.4-15.NY1-2016-00002 Látogatócentrum építése és Hópárduc kifutó kialakítása a Nyíregyházi Állatpark területén. - TEchTown 186 „URBACT III- TECHTOWN” - TOP-6.1.4-15-NY12016-00001 A Bencs Villa turisztikai hasznosítása a kulturális örökségünk megőrzése érdekében - TOP-6.3.3-15-NY1-2016-00001 Városi környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések - TOP-6.1.4-15.NY1-2016-00003 Erdei sétány és ökológiai sétaút kialakítása Sóstófürdőn - 2016-1-NL01-KA204-023027 Erasmus+Back to (Net)Work - TTP-KP-1-2019/1-000205 „Ifjúság határok nélkül” Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. - KAB-KEF-18-A-26301 „Tudáskészlet és munkamódszerek fejlesztése a NYÍR-KEF-ben”

								<ul style="list-style-type: none"> - KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-01217 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ASP Központozó való csatlakozása - Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések Nyíregyháza-Rozsrétszőlő, Fenyő utca felújítása - TOP-6.5.1-15-NY1-2016-00001 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00001 Bölcsődefejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - GF/SZKF/26/7/2017 Területi infrastrukturális fejlesztések (út, járda, kerékpárút) Nyíregyházán - GF/SZKF/75/6/2017 Területi infrastrukturális fejlesztések keretében megvalósítandó szennyvízcsatorna-hálózat fejlesztés Nyíregyházán - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00004 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál IV: ütem - TOP-6.4.1-15-NY1-2016-00001 Fenntartható városi közlekedésfejlesztés Nyíregyházán - TOP-6.1.5-15-NY1-2016-00001 Gazdaságösztönző közlekedésfejlesztés a Szegefű utca bővítése, a Törzs utca, a Szalag utca, a Semmelweis utca, a Bottyán János utca és a Lujza utca felújítása révén - TOP-6.3.1-15 Barnamezős területek rehabilitációja Nyíregyháza Tiszavasvári úti laktanyák tekintetében - TOP-6.2.1-15-NY1-2016-00001 „Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - TOP-6.1.5-15-NY1-2016-00002
--	--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>Gazdaságfejlesztést és munkaerő-mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés Nyíregyháza délkeleti és délnyugati területein</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.3.2-16-NY1-2017-00001 A nyíregyházi szabadtéri színpad rekonstrukciója és a „Kiserdők” területének funkcionális bővítése - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban - Modern városok program Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának szálláshelybővítési programja. - Modern városok program Nyíregyházi Állatpark fejlesztése keretében Pangea Ökocentrum és szálloda építése - TOP-6.6.2-15-NY1-2017-00001 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése II. ütem - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00003 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése II. ütem - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00002 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése III. ütem - TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00002 Gazdaságfejlesztést és munkaerő-mobilitást ösztönző közlekedésfejlesztés Nyíregyháza hat pontján - Önkormányzati étkeztetési fejlesztések támogatása (Babaház bölcsőde konyhafelújítás) - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális fejlesztése - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem - 2 db elektromos gépjármű beszerzése
--	--	--	--	--	--	--	---

								<p>Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál</p> <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - IKOP-3.2.0-15-2016-00013 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Községi Közlekedésének fejlesztése érdekében 47 darab új autóbusz (41 db CNG és 6 darab elektromos meghajtású) beszerzése és töltőállomás létesítése - Modern városok program Nyíregyházi Atlétikai Sportcentrum kialakítása - TOP-6.3.2 Zöld város kialakítása Nyíregyházán - TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 Helyi foglalkoztatási együttműködések a Megyei Jogú Város területén és várostérségben Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum - TOP-7.1.1-16-2016-00067 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 - Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem - TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Megyei Jogú Városok leromlott városi területeinek rehabilitációja - TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok (SOFT) "KÖZÖSEN A KIÚTÉRT" - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00000 Indiaház és Madárröpdé létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén - EFOP-1.2.9-17-2017-00047 Nők a családban és a munkahelyen - TOP-6.3.3-16-NY1-2017-00001 Környezetvédelmi Infrastruktúra-fejlesztések Nyíregyházán
--	--	--	--	--	--	--	--	---

								<ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00003 Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca-Csaló köz csomópontban körforgalom kiépítése és a Szarvas utca felújítása - EFOP-3.3.6-17-2017-00016 „MTMI Élményközpont Nyíregyházán” - TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001 Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán - II. ütem - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által - MODERN városok program NYÍREGYHÁZI ÁLLATPARK fejlesztése keretében JÉGKORSZAKI INTERAKTÍV ÁLLATBEMUTATÓ kialakítása - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00002 A Sóstói múzeumfalva fejlesztése - URBACT III – TECHREVLUTION - „Határokon átnyúló zöld közlekedési hálózat” (CROSS-BORDER GREEN TRANSPORT NETWORK) - Modern városok program Kállay-kúria felújításának II. üteme - WIFI4EU Ingyenes wifi-hozzáférés az európaiak számára - Modern városok Program Mesekert kialakítása a Sóstói Múzeumfaluban - INTERREG EUROPE A regionális innováció ösztönzése jobb E-kormányzati szolgáltatásokon keresztül - Közművelődési érdekeltség-növelő támogatás 2019. - Kubinyi Ágoston program- – „EGY GYŰJTŐ VILÁGA” – A Péchy-Kovács-Gyűjtemény új állandó kiállításon történő bemutatása - Járásszékhely múzeumok szakmai támogatása 2019-2020. - TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán
--	--	--	--	--	--	--	--	--

								<ul style="list-style-type: none"> - BGA/5326/2020 Trianoni emlékmű felállítása - Infrastruktuális fejlesztések Nyíregyházán - KEHOP-1.2.1-18-2019-00255 Helyi klímastratégia kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás Nyíregyházán - INTERREG DANUBE – TALENTMAGNET - TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00001 Csomópont és kerékpárút-fejlesztés Nyíregyházán - Az európai határvárosok korlátozott felelősségű európai területi együttműködési csoportosulás 2020. évi működéstámogatási projektje - TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00002 Csomópont- és kerékpárút-fejlesztés Nyíregyházán- II. ütem <p>Bírálat alatt álló pályázatok</p> <ul style="list-style-type: none"> - CULTOUR A MAGYAR-UKRÁN KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG NÉPSZERŰSÍTÉSE A STORYTELLING ÉS A GAMIFICATION MÓDSZERÉVEL - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00004 A BESSENYEI TÉR 3-4 SZÁM ALATTI BÉRLAKÁSOK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL - AZ AGRÁRMINISZTERIUM 2020. ÉVI PÁLYÁZATA EBRENDÉSZETI TELEPET MŰKÖDTETŐ CIVIL SZERVEZETEK ÉS TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK SZÁMÁRA - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00003 ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA, CSALÓ KÖZI NYUGDÍJASHÁZ ÉS A CONTINENTAL ARÉNA ENERGETIKAI FEJLESZTÉSE - ENERGIAKÖZÖSSÉGEK KIALAKÍTÁSÁT ÉS MŰKÖDÉSÉT TÁMOGATÓ MINTAPROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA NYÍREGYHÁZÁN
6.	„Óvodabővítés”	A város két területén (Nagyvárad-Zalka	Minden óvodáskorú gyermek számára lehetővé tenni a	-	Nyíregyháza Megyei Jogú Város	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Új óvoda létesítése a Jósa András 	

		Máté utca, Törpe utca) kapacitásbővítésre van szükség, mivel a kötelező óvodáztatás miatt kevesebb a férőhelyek száma.	gondozásukhoz kényelmes körülményeket és megfelelő csoportlétszámban való foglalkozást.		Önkormányzata		<p>Oktatókórház területén</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.5.1-15-NY1-2016-00001 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - TOP-6.2.1-15-NY1-2016-00001 „Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 - Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem
7.	„Intézmények felújítása”	Az középületek állaga, önkormányzati tulajdonú ingatlanok állapota leromlott, ezáltal teljesskörű felújításuk időszerű, biztosítva ezáltal az akadálymentesítést is..	Egészséges körülmények megteremtése a már korszerű intézményekben.A meglévő szociális bérlakás-hálózat bővítése, növelése, melynek eredményeként a várólistán lévők hamarabb jutnának önkormányzati lakáshoz. Az áldozatvédelmi program keretében vagy a krízishelyzetben lévő emberek elhelyezése is megoldottabb lenne. Akadálymentesítés keretében további		Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Múzeális intézmények szakmai támogatása 2018 (Kubinyi Ágoston Program2) - TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001 Szociális Alapszolgáltatások Infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése Nyíregyháza, Május 1. tér 10/A. (hrsz. 2263/131), illetve Körte utca 41/A. (hrsz. 1640/1) szám alatt - TOP-6.6.1-15-NY1-2016-00001 Egészségügyi alapellátás infrastruktúrájának fejlesztése - TOP-6.1.4-15-NY12016-00001 A Bencs Villa turisztikai hasznosítása a kulturális örökségünk megőrzése érdekében - TOP-6.5.1-15-NY1-2016-00001 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00001 Bölcsődefejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00004 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú

			<p>segítő megoldások elhelyezése a fogyatékkal érintett célcsoport könnyebb tájékozódása érdekében (piktogramok elhelyezése, stb.).</p>					<p>Város Önkormányzatánál IV: ütem</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.3.1-15 Barnamezős területek rehabilitációja Nyíregyháza Tiszavasvári úti laktanyák tekintetében - TOP-6.2.1-15.NY1-2016-00001 „Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - TOP-6.3.2-16-NY1-2017-00001 A nyíregyházi szabadtéri színpad rekonstrukciója és a „Kiserdők” területének funkcionális bővítése - TOP-6.6.2-15-NY1-2017-00001 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése II. ütem - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00003 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése II. ütem - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00002 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése III. ütem - Önkormányzati étkeztetési fejlesztések támogatása (Babaház bölcsőde konyhafelújítás) - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális fejlesztése - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-7.1.1-16-2016-00067 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 - Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem - TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Megyei Jogú
--	--	--	---	--	--	--	--	--

							<p>Városok leromlott városi területeinek rehabilitációja</p> <ul style="list-style-type: none"> - EFOP-1.2.9-17-2017-00047 Nők a családban és a munkahelyen - EFOP-3.3.6-17-2017-00016 „MTMI Élményközpont Nyíregyházán” - TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001 Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán - II. ütem - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00002 A Sóstói múzeumfalva fejlesztése - Modern városok program Kállay-kúria felújításának II. üteme - Modern városok Program Mesekert kialakítása a Sóstói Múzeumfaluban <p>Bírálat alatt álló pályázatok</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00004 A BESSENYEI TÉR 3-4 SZÁM ALATTI BÉRLAKÁSOK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL - AZ AGRÁRMINISZTERIUM 2020. ÉVI PÁLYÁZATA EBRENDÉSZETI TELEPET MŰKÖDTETŐ CIVIL SZERVEZETEK ÉS TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK SZÁMÁRA - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00003 ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA, CSALÓ KÖZI NYUGDÍJASHÁZ ÉS A CONTINENTAL ARÉNA ENERGETIKAI FEJLESZTÉSE
III. A nők esélyegyenlősége							
1.	„Női „kézzel” is lehet hatékonyan dolgozni”	Munkanélküliség a nők- különösen a kisgyermekes anyák-körében.	A női munkanélküliek arányának csökkentése, munkaerő-piaci esélyeik növelése a nők körében. A nők		Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közös Polgárbörér: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polgárbörér szegregátumban - Modern városok program Nyíregyháza

			<p>részére átképző programok szervezése, közmunkaprogramokba történő foglalkoztatás, részvétel elősegítése, a foglalkoztatók ösztönzése a nem szokványos foglalkoztatási formák (részmunkaidő, távmunka, rugalmas munkaidő alkalmazására, képzettségnek megfelelő elhelyezkedési esély biztosítása.</p>				<p>Megyei Jogú Város Önkormányzatának szálláshelybővítési programja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modern városok program Nyíregyházi Állatpark fejlesztése keretében Pangea Ökocentrum és szálloda építése - Önkormányzati étkeztetési fejlesztések támogatása (Babaház bölcsőde konyhafelújítás) - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális fejlesztése <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 Helyi foglalkoztatási együttműködések a Megyei Jogú Város területén és várostérségben Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum - EFOP-1.2.9-17-2017-00047 Nők a családban és a munkahelyen - EFOP-3.3.6-17-2017-00016 „MTMI Élményközpont Nyíregyházán” - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00002 A Sóstói múzeumfalva fejlesztése - Közművelődési érdekeltség-növelő támogatás 2019. - Kubinyi Ágoston program- – „EGY GYŰJTŐ VILÁGA” – A Péchy-Kovács-Gyűjtemény új állandó kiállításán történő bemutatása - Járásszékhely múzeumok szakmai támogatása 2019-2020. - TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán - INTERREG DANUBE – TALENTMAGNET
2.	„Védjük a családok összetartóját, a nőt”	Magas a nőikkel szemben elkövetett bűncselekmények száma. 2012-ben	A nőikkel szemben elkövetett bűncselekmények			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	<p>R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.</p> <p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program

		összesen 394 bűncselekmény elkövetése esetén volt a sértett fél nő.	számának csökkentése.					<p>Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális fejlesztése <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Megyei Jogú Városok leromlott városi területeinek rehabilitációja - TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok (SOFT) "KÖZÖSEN A KIÚTÉRT" - EFOP-1.2.9-17-2017-00047 Nők a családban és a munkahelyen - TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán
3.	„Diszkrét biztonság”	Nem elegendő a családok átmeneti otthona és anyaóvó férőhelyszáma. Jelenleg Nyíregyházán összesen 106 férőhely tudja fogadni a krízishelyzetben lévő családokat, anyákat, azonban mégis vannak várakozó családok és a várakozási idő viszonylag hosszú.	Nyíregyházán biztosított legyen a krízishelyzetben lévő anyák, családok átmeneti elhelyezése, élethelyzetük átmeneti megoldása.			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001 Szociális Alapszolgáltatások Infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése Nyíregyháza, Május 1. tér 10/A. (hrs. 2263/131), illetve Körte utca 41/A. (hrs. 1640/1) szám alatt - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban - TOP-6.6.2-15-NY1-2017-00001 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése II. ütem <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Megyei Jogú Városok leromlott városi területeinek rehabilitációja - TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok (SOFT) "KÖZÖSEN A KIÚTÉRT" - TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001 Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán - II. ütem
4.	„Problémakezelés és a pontos	Nincs pontos adat a nők képzési	Pontos adatok álljanak			Nyíregyháza Megyei Jogú	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen

	adatok tükrében hatékonyabb”	programokban való részvételéről, az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségeiről	rendelkezésre a nők képzési programokban való részvételéről, az alacsony iskolai végzettségű nők foglalkoztatásáról.			Város Önkormányzata	H.: 2023.12.31.	<p>Polyákboróért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákboró szegregátumban</p> <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 Helyi foglalkoztatási együttműködések a Megyei Jogú Város területén és várostérségben Nyíregyháza Foglalkoztatási Paktum - TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Megyei Jogú Városok leromlott városi területeinek rehabilitációja - TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok (SOFT)“KÖZÖSEN A KIÚTÉRT”
5.	„Családbarát munkahelyek létrehozása”	A piaci szektorban a vállalkozások gazdasági érdekeltsége ellen hat a családbarát szolgáltatások – a rugalmas munkaidő, 4-6 órás foglalkoztatások, stb.- bevezetése. Nincsenek családbarát munkahelyek.	A nők számára legyen lehetőség rugalmas munkaidőben, családbarát munkahelyen dolgozni. A civil szervezetek, egyházak, alapítványok, vállalkozások közreműködésével családbarát munkahelyek létrehozása. Közintézményekben a családbarát munkahelyek lehetőségeinek feltárása.			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Új óvoda létesítése a Jósa András Oktatókórház területén - Önkormányzati étkeztetési fejlesztések támogatása (Babaház bölcsőde konyhafelújítás) - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális fejlesztése - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-0000 Indiaház és Madárröpdé létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által - MODERN városok program NYÍREGYHÁZI ÁLLATPARK fejlesztése keretében JÉGKORSZAKI INTERAKTÍV ÁLLATBEMUTATÓ kialakítása - Modern városok program Kállay-kúria felújításának II. üteme

								<ul style="list-style-type: none"> - Modern városok Program Mese kert kialakítása a Sóstói Múzeumfaluban - Közművelődési érdekltség növelő támogatás
IV. Az idősek esélyegyenlősége								
1.	„Idősen is dolgozni akarok!”	Alacsony az időszödd és idöskorúak foglalkoztatottsága. Az idösek kognitív képességeinek megörzése és fejlesztése érdekében létrejött képzések száma kevés.	-A 45 év feletti foglalkoztatási arányának növelésével, a szeniorfoglalkoztatás fejlesztésével, a munkaerőpiacról való korai kikerülés megelőzésével, a nyugdíjba kerülés korcentrumának növelésével, a rugalmas, az atipikus, a munkavégzési aktivitásnak megfelelő munka és jogi környezet kialakításával – a munkaerőpiacra való visszatérés elősegítése, az információs technológiai képességek és készségek elsajátításával – mindenki számára hozzáférhető képzések/átképzések			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2016-1-NL01-KA204-023027 Erasmus+Back to (Net)Work <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 Helyi foglalkoztatási együttműködések a Megyei Jogú Város területén és várostérségben Nyíregyházai Foglalkoztatási Paktum - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-0000 Indiaház és Madárröpdé létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén - EFOP-1.2.9-17-2017-00047 Nők a családban és a munkahelyen

			<p>rendszerének fejlesztése, - idősek foglalkoztatását segítő szervezetek közreműködése, a foglalkoztatást támogató és elfogadó jellegű gazdasági és társadalmi magatartási minták, jó gyakorlatok bővítése és fejlesztése - rugalmas nyugdíjazási/foglalkoztatási programok támogatása, mely lehetőséget ad a munka világából történő folyamatos/fokozatok kilépésre - 45 év feletti korosztály foglalkoztatásának támogatása speciális programokkal, mely a tartósan, egy évnél hosszabb ideje álláskeresőket és a nagyon alacsony végzettségűeket célozza meg</p>					
--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.	„Mi is az az internet?”	Az infokommunikációs technológia és az ilyen eszközök használatának még nem teljes mértékben terjedt el az idős, idősödő emberek körében, ez azonban sokat segít az időskorúak informálásában, szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek segítségével.	A számítógépes infrastruktúrához és az általa kínált szolgáltatásokhoz való hozzáférés növelése. Az alternatív, tanulási lehetőségekhez történő hozzáféréssel, a képzések támogatásával, élethosszig való tanulás lehetőségének megteremtésével érhető el. E-learning, e-információ és az e-szolgáltatások továbbfejlesztése, elérésükhöz történő hozzáférés és hozzájutás támogatása, célzott programok az idősök számára a digitális tudás fokozása érdekében. Senior akadémiák, szépkorúak akadémiáinak támogatása.		Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Járásszékhely múzeumok szakmai támogatása 2018 - TEChTown 186 „URBACT III- TECHTOWN” - 2016-1-NL01-KA204-023027 Erasmus+Back to (Net)Work <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - EFOP-3.3.6-17-2017-00016 „MTMI Élményközpont Nyíregyházán” - WIFI4EU Ingyenes wifi-hozzáférés az európaiak számára - INTERREG EUROPE A regionális innováció ösztönzése jobb E-kormányzati szolgáltatásokon keresztül - Közművelődési érdekltség-növelő támogatás 2019.
3.	„Idősök	Az idősödő	Az idősödő, valamint az idős		Nyíregyháza	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31.	Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:

	önkéntesen”	generáció tudását nem kellő elismerése. Alacsony az idősek részvétele az önkéntes munkában.	emberek bevonása az önkéntes munka világába, mellyel az idősödő generáció tudásának elismerése és hasznosítása is megvalósul.			Megyei Jogú Város Önkormányzata	H.: 2023.12.31.	<ul style="list-style-type: none"> - 2016-1-NL01-KA204-023027 Erasmus+Back to (Net)Work - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Közművelődési érdekeltségnevelő támogatás 2019.
4.	„Nem lehet elég korán kezdeni.”	Az idősek ösztönzése az egészségtudatos magatartásra, a sport és a mozgás jó hatásainak megtapasztalása által, ne „féljenek” mozogni.	Prevenció és egészségmegőrzés.			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TTP-KP-1-2019/1-000205 „Ifjúság határok nélkül” Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális feljlesztése <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - WIFI4EU Ingyenes wifi-hozzáférés az európaiak számára - Közművelődési érdekeltségnevelő támogatás 2019. - Kubinyi Ágoston program- – „EGY GYŰJTŐ VILÁGA” – A Péchy-Kovács-Gyűjtemény új állandó kiállításán történő bemutatása
5.	„Nem csak a húszéveseké a világ”	A generációk közötti együttműködés „ingatag”. A korosztály közösségi életbe történő bevonása minimális.	Tudatosítás, generációk közötti szolidaritás erősítése különböző programokkal. Nyugdíjas egyesületek és mozgalmak munkájának támogatása. Közérdekű tevékenységek (városi, kulturális			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2016-1-NL01-KA204-023027 Erasmus+Back to (Net)Work - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális feljlesztése <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - WIFI4EU Ingyenes wifi-hozzáférés az európaiak számára - Közművelődési érdekeltségnevelő támogatás 2019. - Kubinyi Ágoston program- – „EGY GYŰJTŐ VILÁGA” – A Péchy-Kovács-Gyűjtemény új állandó kiállításán történő bemutatása

			szabadidős és sportprogramok) szervezése a senior korosztály bevonásával és aktív szerepvállalásával. Idősek bevonása a helyi, szomszédsági programokba, közösségfejlesztő programokba. Helyi piacok támogatása (áruláncok). Programok szervezése (óvodák és idősek klubja). Tematikus közösségi beszélgetések, családi-generációs szolidaritás erősítését célzó programok megvalósítása.				Bírálat alatt álló pályázatok <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00003 ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA, CSALÓ KÖZI NYUGDÚJASHÁZ ÉS A CONTINENTAL ARÉNA ENERGETIKAI FEJLESZTÉSE
6.	„Biztonságos és élhető nyugdíjas évek”	Nem biztonságos környezet és nem megfelelő életminőség.	Az egészségtudatos magatartás és az időskorra történő felkészülés támogatása, a sport és a mozgás jó hatásaira tekintettel a		Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok: <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban - TOP-6.6.2-15-NY1-2017-00001 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése II. ütem - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek

			seniorsport támogatása. A lelki egészségvédelem erősítése, az elsődleges prevenció erősítése szűrőprogramok szervezésével. Kötelező nyugdíjbiztosítás mellett ösztönözni kell az önkéntes kiegészítő rendszerekben való részvételt, erősíteni kell az öngondoskodás szemléletét, a közbiztonság javítása.				komplex infrastrukturális fejlesztése Megvalósítás alatt álló pályázatok: <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Megyei Jogú Városok leromlott városi területeinek rehabilitációja - Közművelődési érdekeltség-növelő támogatás 2019. - Kubinyi Ágoston program- – „EGY GYŰJTŐ VILÁGA” – A Péchy-Kovács-Gyűjtemény új állandó kiállításán történő bemutatása
7.	„Szolgáltatások hálójában”	A szolgáltatásokhoz és az ellátásokhoz való hozzáférés területi egyenlőtlenségeinek csökkentése.	Az idős emberek esélyegyenlőségének biztosítása a szolgáltatások, és ellátások eléréséhez. A szolgáltatások fejlesztése járuljon hozzá a rekreáció és a rehabilitáció lehetőségeihez, valamint a readaptációhoz. Egészségügyi és szociális szolgáltatások koordinációjának		Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok: <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001 Szociális Alapszolgáltatások Infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése Nyíregyháza, Május 1. tér 10/A. (hrsz. 2263/131), illetve Körte utca 41/A. (hrsz. 1640/1) szám alatt - TOP-6.6.1-15-NY1-2016-00001 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban Megvalósítás alatt álló pályázatok: <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00000 Indiaház és Madárröpdé létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható

			fejlesztése. Speciális problémafókuszú interdiszciplináris programok fejlesztése. A 75 év feletti egyedül élő helyi közösségben izolálódó, kapcsolatok nélküli, rossz egészségi állapotban lévő; mentálisan hanyatló, települési hátrány miatti, szociálisan rászoruló, alacsony jövedelmű idősek bevonása a helyi közéletbe, szolgáltatások igénybevételére.					<p>turizmusfejlesztés – a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által</p> <ul style="list-style-type: none"> - WIFI4EU Ingyenes wifi-hozzáférés az európaiak számára - Közművelődési érdekeltségnövelő támogatás 2019. - Kubinyi Ágoston program- – „EGY GYŰJTŐ VILÁGA” – A Péchy-Kovács-Gyűjtemény új állandó kiállításon történő bemutatása - TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán
8.	„Intézmények felújítása”	Az épületek állaga leromlott, ezáltal teljeskörű felújításuk időszerű.	Egészséges körülmények megteremtése a már korszerű intézményekben	-		Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	
V.A fogyatékkal élők esélyegyenlősége								
1.	„Számok, adatok bővítésében”	Nem állnak pontos adatok rendelkezésre a fogyatékkal élők számára vonatkozóan. Nem	Adatok gyűjtése, nyilvántartások vezetése a társadalmi egyenlőtlenségeket érintő, azt			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-01217 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ASP Központhoz való csatlakozása

		készülnek elemzések, értékelések.	befolyásoló foglalkoztatási, egészségügyi és szociális területeken.					Megvalósítás alatt álló pályázatok: - INTERREG EUROPE A regionális innováció ösztönzése jobb E-kormányzati szolgáltatásokon keresztül
2.	„Lakható lakások!”	A jelenlegi intézmény hálózat nem szolgálja az integrációt, inkluziót. Kevés a lakóotthoni ellátás, nincs támogatott lakhatás. A fogyatékosok lakásának akadálymentesítése nem megoldott.	A fogyatékosok lakásainak akadálymentes kialakítása.			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok: - GF/SZKF/75/6/2017 Területi infrastrukturális fejlesztések keretében megvalósítandó szennyvízcsatorna-hálózat fejlesztés Nyíregyházán Megvalósítás alatt álló pályázatok: - TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Megyei Jogú Városok leromlott városi területeinek rehabilitációja Bírálat alatt álló pályázatok - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00004 A BESSENYEI TÉR 3-4 SZÁM ALATTI BÉRLAKÁSOK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00003 ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA, CSALÓ KÖZI NYUGDÚJASHÁZ ÉS A CONTINENTAL ARÉNA ENERGETIKAI FEJLESZTÉSE
3.	„A munkában ne legyen hátrány a „hátrány.”	Fogyatékos személyek foglalkoztatása nem megoldott. Alacsony a foglalkoztatottak aránya.	Fogyatékos személyek, minél nagyobb arányszámban történő foglalkoztatása.			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok: - Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések Nyíregyháza-Rozsrétszőlő, Fenyő utca felújítása - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban - TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00002 Gazdaságfejlesztést és munkaerő-mobilitást ösztönző közlekedésfejlesztés Nyíregyháza hat pontján - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú

							<p>Város Önkormányzatánál II. ütem</p> <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 Helyi foglalkoztatási együttműködések a Megyei Jogú Város területén és várostérségben Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum - TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok (SOFT) "KÖZÖSEN A KIÚTÉRT" - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00000 Indiaház és Madárröpdé létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén - EFOP-1.2.9-17-2017-00047 Nők a családban és a munkahelyen - TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00003 Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca-Csaló köz csomópontban körforgalom kiépítése és a Szarvas utca felújítása - TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001 Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán - II. ütem - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által - Modern városok program Kállay-kúria felújításának II. üteme - INTERREG EUROPE A regionális innováció ösztönzése jobb E-kormányzati szolgáltatásokon keresztül - Közművelődési érdekeltség-növelő támogatás 2019. - Kubinyi Ágoston program- – „EGY GYÚJTÓ VILÁGA” – A Péchy-Kovács-Gyűjtemény új állandó kiállításon történő bemutatása - Járászékhely múzeumok szakmai támogatása 2019-2020. - TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00001 Csomópont és kerékpárút-fejlesztés Nyíregyházán - TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00002 Csomópont- és kerékpárút-fejlesztés Nyíregyházán- II.
--	--	--	--	--	--	--	--

								ütem
4.	„A kultúra és a mozgás szabadsága.”	Inaktív a fogyatékos személyek kulturális, társadalmi, sport élete.	Kulturális, társadalmi és sport programok szervezése fogyatékos személyek részvételével.			Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.1.4-15.NY1-2016-00002 Látogatócentrum építése és Hópárduc kifutó kialakítása a Nyíregyházi Állatpark területén. - TOP-6.1.4-15-NY12016-00001 A Bencs Villa turisztikai hasznosítása a kulturális örökségünk megőrzése érdekében - TOP-6.1.4-15.NY1-2016-00003 Erdei sétány és ökológiai sétaút kialakítása Sóstófürdőn - TTP-KP-1-2019/1-000205 „Ifjúság határok nélkül” Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. - Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések Nyíregyháza-Rozsrétszőlő, Fenyő utca felújítása - TOP-6.3.2-16-NY1-2017-00001 A nyíregyházi szabadtéri színpad rekonstrukciója és a „Kiserdő” területének funkcionális bővítése - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban - Modern városok program Nyíregyházi Állatpark fejlesztése keretében Pangea Ökocentrum és szálloda építése - TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00002 Gazdaságfejlesztést és munkaerő-mobilitást ösztönző közlekedésfejlesztés Nyíregyháza hat pontján - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális fejlesztése - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-7.1.1-16-2016-00067 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi

								<p>Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-0000 Indiaház és Madárröpdé létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által - MODERN városok program NYÍREGYHÁZI ÁLLATPARK fejlesztése keretében JÉGKORSZAKI INTERAKTÍV ÁLLATBEMUTATÓ kialakítása - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00002 A Sóstói múzeumfalva fejlesztése - „Határokon átnyúló zöld közlekedési hálózat” (CROSS-BORDER GREEN TRANSPORT NETWORK) - Modern városok program Kállay-kúria felújításának II. üteme - WIFI4EU Ingyenes wifi-hozzáférés az európaiak számára - Modern városok Program Mesekert kialakítása a Sóstói Múzeumfaluban - Közművelődési érdekeltségnevelő támogatás 2019. - Kubinyi Ágoston program- – „EGY GYŰJTŐ VILÁGA” – A Péchy-Kovács-Gyűjtemény új állandó kiállítás történet bemutatása - TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán - BGA/5326/2020 Trianoni emlékmű felállítása - Infrastrukturális fejlesztések Nyíregyházán - TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00001 Csomópont és kerékpárút-fejlesztés Nyíregyházán - TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00002 Csomópont- és kerékpárút-fejlesztés Nyíregyházán- II. ütem
5.	„Mindenkinek egyenlő”	Diszkrimináció a társadalom részéről.	A fogyatékkal élők társadalmi			Nyíregyháza Megyei Jogú	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Járászékhely múzeumok szakmai

			elfogadottsága emelkedik.			Város Önkormányzata	H.: 2023.12.31.	<p>támogatása 2018</p> <ul style="list-style-type: none"> - Múzeális intézmények szakmai támogatása 2018 (Kubinyi Ágoston Program2) - TOP-6.6.2-15-NY1-2016-00001 Szociális Alapszolgáltatások Infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése Nyíregyháza, Május 1. tér 10/A. (hrsz. 2263/131), illetve Körte utca 41/A. (hrsz. 1640/1) szám alatt - TOP-6.6.1-15-NY1-2016-00001 Egészségügyi alapellátás infrastruktúrais fejlesztése - Új óvoda létesítése a Jósa András Oktatókórház területén - TOP-6.1.4-15-NY1-2016-00002 Látogatócentrum építése és Hópárduc kifutó kialakítása a Nyíregyházi Állatpark területén. - TEChTown 186 „URBACT III- TECHTOWN” - TOP-6.1.4-15-NY12016-00001 A Bencs Villa turisztikai hasznosítása a kulturális örökségünk megőrzése érdekében - TOP-6.3.3-15-NY1-2016-00001 Városi környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések - TOP-6.1.4-15-NY1-2016-00003 Erdei sétány és ökológiai sétaút kialakítása Sóstófürdőn - 2016-1-NL01-KA204-023027 Erasmus+Back to (Net)Work - TTP-KP-1-2019/1-000205 „Ifjúság határok nélkül” Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. - KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-01217 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata ASP Központhoz való csatlakozása - Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések Nyíregyháza-Rozsrétszőlő, Fenyő utca felújítása - TOP-6.5.1-15-NY1-2016-00001 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00001
--	--	--	---------------------------	--	--	---------------------	-----------------	---

								<p>Bölcsődefejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál</p> <ul style="list-style-type: none"> - GF/SZKF/26/7/2017 Területi infrastrukturális fejlesztések (út, járda, kerékpárút) Nyíregyházán - GF/SZKF/75/6/2017 Területi infrastrukturális fejlesztések keretében megvalósítandó szennyvízcsatorna-hálózat fejlesztés Nyíregyházán - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00004 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál IV: ütem - TOP-6.4.1-15-NY1-2016-00001 Fenntartható városi közlekedésfejlesztés Nyíregyházán - TOP-6.1.5-15-NY1-2016-00001 Gazdaságösztönző közlekedésfejlesztés a Szegfű utca bővítése, a Törzs utca, a Szalag utca, a Semmelweis utca, a Bottyán János utca és a Lujza tuca felújítása révén - TOP-6.3.1-15 Barnamezős területek rehabilitációja Nyíregyháza Tiszavasvári úti laktanyák tekintetében - TOP-6.2.1-15.NY1-2016-00001 „Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál - TOP-6.1.5-15-NY1-2016-00002 Gazdaságfejlesztést és munkaerő-mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés Nyíregyháza délkeleti és délnyugati területein - TOP-6.3.2-16-NY1-2017-00001 A nyíregyházi szabadtéri színpad rekonstrukciója és a „Kiserdők” területének funkcionális bővítése - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közösen Polyákbokorért: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polyákbokor szegregátumban - Modern városok program Nyíregyháza
--	--	--	--	--	--	--	--	--

							<p>Megyei Jogú Város Önkormányzatának szálláshelybővítési programja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Modern városok program Nyíregyházi Állatpark fejlesztése keretében Pangea Ökocentrum és szálloda építése - TOP-6.6.2-15-NY1-2017-00001 Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése II. ütem - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00003 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése II. ütem - TOP-6.5.1-16-NY1-2017-00002 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése III. ütem - TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00002 Gazdaságfejlesztést és munkaerő-mobilitást ösztönző közlekedésfejlesztés Nyíregyháza hat pontján - Önkormányzati étkeztetési fejlesztések támogatása (Babaház bölcsőde konyhafelújítás) - TOP-7.1.1-16-H-ERFA-2018-00026 Városrészek többfunkciós közösségi tereinek komplex infrastrukturális fejlesztése - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 Óvodafejlesztés Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál II. ütem <p>Megvalósítás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - IKOP-3.2.0-15-2016-00013 Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közösségi Közlekedésének fejlesztése érdekében 47 darab új autóbusz (41 db CNG és 6 darab elektromos meghajtású) beszerzése és töltőállomás létesítése - Modern városok program Nyíregyházi Atlétikai Sportcentrum kialakítása - TOP-6.3.2 Zöld város kialakítása Nyíregyházán - TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001 Helyi foglalkoztatási együttműködések a Megyei
--	--	--	--	--	--	--	--

								<p>Jogú Város területén és várostérségben Nyíregyházai Foglalkoztatási Paktum</p> <ul style="list-style-type: none"> - TOP-7.1.1-16-2016-00067 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva - TOP-6.2.1-16-NY1-2017-00003 - Családbarát, munkába állást segítő intézmények fejlesztése Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatánál – II. ütem - TOP-6.7.1-16-NY1-2017-00001 Megyei Jogú Városok leromlott városi területeinek rehabilitációja - TOP-6.9.1-16-NY1-2017-00001 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex programok (SOFT) "KÖZÖSEN A KIÚTÉRT" - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00000 Indiaház és Madárröpdé létesítése a Nyíregyházi Állatpark területén - EFOP-1.2.9-17-2017-00047 Nők a családban és a munkahelyen - TOP-6.3.3-16-NY1-2017-00001 Környezetvédelmi Infrastruktúra-fejlesztések Nyíregyházán - TOP-6.1.5-16-NY1-2017-00003 Korányi Frigyes utca felújítása, a Korányi Frigyes utca-Csaló köz csomópontban körforgalom kiépítése és a Szarvas utca felújítása - EFOP-3.3.6-17-2017-00016 „MTMI Élményközpont Nyíregyházán” - TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001 Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán - II. ütem - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyőrségi Művelődési Otthon revitalizációja által - MODERN városok program NYÍREGYHÁZI ÁLLATPARK fejlesztése keretében JÉGKORSZAKI INTERAKTÍV ÁLLATBEMUTATÓ kialakítása
--	--	--	--	--	--	--	--	--

							<ul style="list-style-type: none"> - TOP-6.1.4-16-NY1-2017-00002 A Sóstói múzeumfalú fejlesztése - Modern városok program Kállay-kúria felújításának II. üteme - WIFI4EU Ingyenes wifi-hozzáférés az európaiak számára - Modern városok Program Mesekert kialakítása a Sóstói Múzeumfaluban - Közművelődési érdekeltségnevelő támogatás 2019. - Kubinyi Ágoston program- – „EGY GYŰJTŐ VILÁGA” – A Péchy-Kovács-Gyűjtemény új állandó kiállításon történő bemutatása - TOP-6.2.1-19-NY1-2019-00001 Új bölcsődei férőhelyek kialakítása Nyíregyházán - BGA/5326/2020 Trianoni emlékmű felállítása - Infrastruktuális fejlesztések Nyíregyházán - INTERREG DANUBE – TALENTMAGNET - TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00001 Csomópont és kerékpárút-fejlesztés Nyíregyházán - TOP-6.4.1-16-NY1-2017-00002 Csomópont- és kerékpárút-fejlesztés Nyíregyházán- II. ütem <p>Bírálat alatt álló pályázatok</p> <ul style="list-style-type: none"> - CULTOUR A MAGYAR-UKRÁN KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG NÉPSZERŰSÍTÉSE A STORYTELLING ÉS A GAMIFICATION MÓDSZERÉVEL - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00004 A BESSENYEI TÉR 3-4 SZÁM ALATTI BÉRLAKÁSOK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNÁL - TOP-6.5.1-19-NY1-2020-00003 ÖNKORMÁNYZATI ÉPÜLETEK ENERGETIKAI KORSZERŰSÍTÉSE NYÍREGYHÁZA, CSALÓ KÖZI NYUGDÍJASHÁZ ÉS A CONTINENTAL ARÉNA ENERGETIKAI FEJLESZTÉSE 	
6.	„Nemzetközi összefogás”	A fogyatékkal élő személyekkel	Együttműködések kialakítása és			Nyíregyháza Megyei Jogú	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31.	<p>Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2016-1-NL01-KA204-023027 Erasmus+Back

		foglalkozó hazai és a nemzetközi szervezetek közötti együttműködések száma kevés.	számanak növelése a fogyatékkal élő személyekkel foglalkozó hazai és a nemzetközi szervezetek között		Város Önkormányzata	H.: 2023.12.31.	to (Net)Work Megvalósítás alatt álló pályázatok: - URBACT III – TECHREVOLUTION - INTERREG DANUBE – TALENTMAGNET Bírálat alatt álló pályázatok - CULTOUR A MAGYAR-UKRÁN KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG NÉPSZERŰSÍTÉSE A STORYTELLING ÉS A GAMIFICATION MÓDSZERÉVEL
7.	„Intézmények felújítása”	Az épületek állaga leromlott, ezáltal teljeskörű felújításuk időszerű.	Egészséges körülmények megteremtése a már korszerű intézményekben	-		R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	
8.	Speciális szolgáltatások/közszolgáltatások kialakítása fogyatékkal élők és autisták számára	A városban élő sérült emberek hozzáférése a szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz/oktatáshoz egyenlőtlen. Speciális közszolgáltatások száma, infrastrukturális feltételei fejlesztésre szorulnak. Egészségügyi ellátásuk szakképzett dolgozók részvételével nem teljes.	Minden fogyatékkal élő és sajátos nevelési igényű, autista ember számára elérhetővé váljanak helyben a szolgáltatások, valamint egészségügyi ellátásuk, oktatásuk is helyben biztosított legyen. A közszolgáltatásoknak, programoknak helyet adó intézmények infrastrukturális fejlesztése, a szolgáltatások színvonalát emelő fejlesztések,	-	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.	Lezárult és lezárás alatt álló pályázatok: - TOP-6.6.1-15-NY1-2016-00001 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése - TOP-6.9.1-15-NY1-2016-00001 Közös Polgárház: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló komplex program Nyíregyháza Polgárház szegregátumban Megvalósítás alatt álló pályázatok: - TOP-7.1.1-16-2016-00067 Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a Nyíregyházi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolódva - TOP-6.6.1-16-NY1-2017-00001 Egészségügyi alapellátás fejlesztése Nyíregyházán - II. ütem - TOP-6.1.4-16/NY1-2017-00005 Fenntartható turizmusfejlesztés – a Helyi Összevágás Művelődési Otthon revitalizációja által

			programok támogatása.					
9.	Közösségi közlekedéshez való egyenlő esélyű hozzáférés és használat	A városban élő és városunkba látogató fogyatékkal élő emberek, idősek, gyermekes családok közösségi közlekedésének igénybe vétele többször előre nem látható akadályokba ütközik (fel- és leszállás nehézsége, útirány, az útvonalon közlekedő gépjármű adott szakaszra való érkezésének beazonosíthatatlansága), lényeges szempont ennek leküzdésére a célcsoporthoz tartozó közlekedési környezet javítása, környezetbarát szemlélet előtérbe helyezése)	Az akadálymentesség mindenféle értelemben az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve meg kell valósuljon a közösségi közlekedés területén is, ezért előtérbe kell helyezni az infokommunikációs és fizikális úton megvalósuló akadálymentesítést. A célcsoportokhoz kapcsolódó elvárt intézkedések beépítése a közösségi közlekedés	-	Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata	R.: 2019.12.31. K.: 2021.12.31. H.: 2023.12.31.		

			<p>területén. Célok: zöld busz projekt, elektromos meghajtású közlekedési eszközök beszerzése, okos zebra, taktilis útburkolati jelek festése, rücskös kövek kiépítése, akadálymentes buszöblök kialakításával, csomópontok hangosítása és akadálymentesít ése.</p>					
--	--	--	---	--	--	--	--	--

3. Elfogadás módja és dátuma

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a Helyi Esélyegyenlőségi Program Felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a...../2020. (X. 01.) számú határozatával elfogadta.

Melléletek:

HEP Sablon 1. számú melléklet

Dátum: Nyíregyháza, 2020. október 01.

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

HEP SABLON 1. számú melléklet

Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését segítő táblázatok

Az önkormányzatok Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) elkészítését támogató SABLON-t és Mellékletét a Pécsi Tudományegyetem munkacsoportja készítette az ÁROP-1.1.16.-2012-2012-0001 azonosító számú „Esélyegyenlőség-elvű fejlesztéspolitika kapacitásának biztosítása” című projekt keretében a Türr István Képző és Kutató Intézet megbízásából.

Az elkészítésben részt vettek:

Arató Ferenc, Bigazzi Sára, Cserti-Csapó Tibor, Híves Tamás, Kokas Dóra, Lakatos Szilvia, Orbán Anikó, Orsós Anna, Szauer Csilla, Szemenyei Mariann, Torda Ágnes, Trendl Fanni, Varga Aranka, Vég Zoltán Ákos.

Az elkészült kéziratához kiegészítő megjegyzéseket tettek a TÜRR KKI esélyegyenlőségi mentorai.

A következő oldalakon elhelyezett táblák és a hozzájuk tartozó magyarázatok azt szolgálják, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) helyzetelemzése számszerű adatokkal alátámasztott legyen.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. és 2. számú melléklete rögzíti azokat a statisztikai mutatókat, adatokat és tartalmi elemeket, amelyek a HEP elkészítésének alapját képezik.

Az adatok összegyűjtéséhez segítséget nyújtott a TeIR adatbázis (<https://teir.vati.hu>), valamint a helyi önkormányzat és partnereinek adatai.

A mellékletben elhelyezett táblák egy részének (címük zölddel kiemelt) kitöltése jogszabályban előírt kötelezettség az önkormányzatok helyi esélyegyenlőségi programjainak megalkotása során, és egy része pedig javasolt a részletes elemzés megalapozásához.

Az alábbi adattáblák Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata HEP HE-éhez készültek. A táblák kitöltésének dátuma: 2020. június 15. – 2020. augusztus 31. A táblák számozása a helyzetelemzés adott fejezetére utal.

Nyíregyháza
PROGRAM ■■■

NYÍREGYHÁZA
többet ad!

Táblák

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM (HEP)	7
1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - LAKÓNÉPESSÉG SZÁMA AZ ÉV VÉGÉN	139
2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÁLLANDÓ NÉPESSÉG	141
3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÖREGEDÉSI INDEX	142
4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - BELFÖLDI VÁNDORLÁSOK	142
5. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - TERMÉSZETES SZAPORODÁS	143
A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	143
3.2.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - NYILVÁNTARTOTT ÁLLÁSKERESŐK SZÁMA ÉS ARÁNYA, 15-64 ÉVESEK SZÁMA	143
3.2.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - REGISZTRÁLT MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA KORCSOPORT SZERINT	144
3.2.3. SZÁMÚ TÁBLA - A MUNKANÉLKÜLIEK ÉS A 180 NAPNÁL RÉGEBBEN REGISZTRÁLT MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA ÉS ARÁNYA NEMENKÉNT	145
3.2.4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - NYILVÁNTARTOTT PÁLYAKEZDŐ ÁLLÁSKERESŐK SZÁMA ÉS A 18-29 ÉVES NÉPESSÉG SZÁMA NEMENKÉNT	145
3.2.5. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ALACSONYAN ISKOLÁZOTT NÉPESSÉG	147
3.2.6. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - REGISZTRÁLT MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA ISKOLAI VÉGZETTSÉG SZERINT	147
3.2.7. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÁLTALÁNOS ISKOLAI FELNŐTTOKTATÁSBAN TANULÓK LÉTSZÁMA ÉS A 8. ÉVFOLYAMOT EREDMÉNYESEN VÉGZETTEK	148
3.2.8. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - FELNŐTTOKTATÁSBAN RÉSZTVEVŐK SZÁMA KÖZÉPFOKÚ ISKOLÁBAN	148
3.3.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÁLLÁSKERESÉSI SEGÉLYBEN RÉSZESÜLŐK SZÁMA	150
3.3.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - JÁRADÉKRA JOGOSULT REGISZTRÁLT MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA	152
3.3.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - RENDSZERES SZOCIÁLIS SEGÉLYBEN ÉS FOGLALKOZTATÁST HELYETTESÍTŐ TÁMOGATÁSBAN RÉSZESÍTETTEK SZÁMA	152
3.4.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - LAKÁSÁLLOMÁNY	154
3.4.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - VESZÉLYEZTETETT LAKHATÁSI HELYZETEK, HAJLÉKTALANSÁG	154
3.4.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - LAKÁSFENNTARTÁSI ÉS ADÓSSÁGCSÖKKENTÉSI TÁMOGATÁSBAN RÉSZESÜLŐK	155
3.5.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - TELEPEK, SZEGREGÁTUMOK HELYZETE	156
3.6.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ORVOSI ELLÁTÁS	160
3.6.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - KÖZGYÓGYELLÁTÁSI IGAZOLVÁNNYAL RENDELKEZŐK SZÁMA	160
3.6.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÁPOLÁSI DÍJBAN RÉSZESÍTETTEK SZÁMA	161
A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG	161
4.1.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - VÉDELEMBE VETT ÉS VESZÉLYEZTETETT KISKORÚ GYERMEKEK SZÁMA	161
4.1.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - RENDSZERES GYERMEKVÉDELMI KEDVEZMÉNYBEN RÉSZESÍTETTEK SZÁMA	162
4.1.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - KEDVEZMÉNYES ÓVODAI - ISKOLAI JUTTATÁSOKBAN RÉSZESÜLŐK SZÁMA, ARÁNYA	163
4.2.4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - SZEGREGÁLT, TELEPSZERŰ LAKÓKÖRNYEZETBEN ÉLŐ GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	164
4.3.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - VÉDŐNŐI ÁLLÁSHELYEK SZÁMA	166
4.3.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - BÖLCSÖDÉK ÉS BÖLCSÖDÉBE BEÍRATOTT GYERMEKEK SZÁMA	167
4.3.4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - CSALÁDI NAPKÖZIBEN/ CSALÁDI BÖLCSÖDÉBEN ENGEDÉLYEZETT FÉRŐHELYEK SZÁMA	168
4.4.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÓVODAI NEVELÉS ADATAI	168
4.4.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÓVODAI NEVELÉS ADATAI 3.	169
4.4.7. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN TANULÓ SZÁMA	170
4.4.8. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - ÁLTALÁNOS ISKOLÁK ADATAI	170
4.4.12. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - A 8. ÉVFOLYAMOT EREDMÉNYESEN BEFEJEZETTEK A NAPPALI OKTATÁSBAN	171
A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	172
5.1.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - FOGLALKOZTATÁS ÉS MUNKANÉLKÜLISÉG A NŐK KÖRÉBEN	172
5.3. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - CSALÁDTERVEZÉS, ANYA- ÉS GYERMEKGONDOZÁS TERÜLETE	172
5.4. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - A NŐKET ÉRŐ ERŐSZAK, CSALÁDON BELÜLI ERŐSZAK	173

5.5. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - KRÍZISHELYZETBEN IGÉNYBE VEHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK	173
5.6. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - A NŐK SZEREPE A HELYI KÖZÉLETBEN	174
AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	175
6.1.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - NYUGDÍJBAN, NYUGDÍJSZERŰ ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐK SZÁMA NEMEK SZERINT	175
6.3.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - 64 ÉVNÉL IDŐSEBB NÉPESSÉG ÉS NAPPALI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐ IDŐSKORÚAK SZÁMA	175
6.3.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - IDŐSKORÚAK JÁRADÉKÁBAN RÉSZESÜLŐK SZÁMA	176
A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE	177
7.1.1 SZÁMÚ TÁBLÁZAT - MEGVÁLTOZOTT MUNKAKÉPESSÉGŰ ÉS EGÉSZSÉGGÁROSODOTT SZEMÉLYEK SZOCIÁLIS ELLÁTÁSAIBAN RÉSZESÜLŐK SZÁMA	177
7.1.2. SZÁMÚ TÁBLÁZAT - NAPPALI ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐ FOGYATÉKOS SZEMÉLYEK SZÁMA	177

A település bemutatása

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Lakónépesség	
2007 (fő)	116.874 fő
2008 (fő)	117.597 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,62 %
2009 (fő)	117.832 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,20 %
2010 (fő)	117.852 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,02 %
2011 (fő)	117.658 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,84 %
2012 (fő)	119.104 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,01 %
2013 (fő)	119.160 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,00 %
2014 (fő)	119.494 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,00 %
2015 (fő)	119.969 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,00 %
2016 (fő)	118.058 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98,00 %
2017 (fő)	117.121 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,5 %
2018 (fő)	116.799 fő

Lakónépesség számának változása (%)	99,7 %
2019 (fő)	116.814 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

A lakónépesség számának változása (%) számítási módja: pl.: (2008 -as "fő" adat osztva a 2007 -es "fő" adattal)×100 vagy 2009-es "fő" adat osztva a 2008 - as "fő" adattal×100.

Ez a számadat, illetve a változás aránya megmutatja, hogy az adott településen mekkora lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását.

2. számú táblázat - Állandó népesség

állandó népesség száma, 2011.	119.104 fő	állandó népesség száma, 2019. 12. 31-én	119 765 fő
Nő	63 323 fő 53,17 %	Nő	63 402 fő 0,52%
Férfi	55 781 fő 46,83 %	Férfi	56 363 fő 0,47%
0-2 évesek	3 291 fő 2,76 %	0-2 évesek	3 133 fő 0,02%
0-14 éves nők	8 479 fő 7,12 %	0-14 éves nők	8 399 fő 0,07%
0-14 éves férfiak	8 863 fő 7,44 %	0-14 éves férfiak	9 022 fő 0,07%
15-17 éves nők	1 958 fő 1,64 %	15-17 éves nők	1 758 fő 0,01%
15-17 éves férfiak	1 995 fő 1,68 %	15-17 éves férfiak	1 780 fő 0,01%
18-54 éves nők	33 052 fő 27,75 %	18-54 éves nők	31 101 fő 0,25%
18-59 éves férfiak	35 627 fő 29,91 %	18-59 éves férfiak	30 696 fő 0,25%
60-64 éves nők	4 299 fő 3,61 %	60-64 éves nők	4 818 fő 0,04%
60-64 éves férfiak	3 428 fő 2,88 %	60-64 éves férfiak	3 454 fő 0,02%
65 év feletti nők	10 362 fő 8,70 %	65 év feletti nők	13 679 fő 0,11%
65 év feletti férfiak	5 868 fő 4,93 %	65 év feletti férfiak	8 292 fő 0,06%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

Az életkor szerinti bontásban való állandó népesség számossága szintén segít az esélyegyenlőség különböző célcsoportjának beazonosításában.

3. számú táblázat - Öregedési index

Időszak	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2007	14 775	18 022	81,99
2008	15 163	17 802	85,18
2009	15 625	17 798	87,79
2010	15 823	17 623	89,79
2011	16 230	17 342	93,59
2012	16 726	17 228	97,01
2013	17 404	17 222	101,1
2014	18 175	17 211	105,6
2015	18 938	17 362	109,1
2016	19 606	17 431	112,5
2017	20 292	17 453	116,3
2018	20 990	17 383	120,8
2019	21 971	17 421	126,1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, Belügyminisztérium

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Az öregedési indexet úgy számítjuk ki, hogy a 65 év felettiakat elosztjuk a 0-14 évesekkel, és ezt megszorozzuk százzal. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiak vannak többen, és a település elöregedő. A kétféle helyzet legegyszerűbben esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népességszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősök fokozottabb ellátására van szükség. Természetesen ez az index – ugyanúgy mint a többi – egyéb összefüggésben is vizsgálendő. Vagyis például a gyerekek alacsony számossága nem jelenti azt, hogy ők ne igényelnének fokozott figyelmet, különösen akkor például, ha szüleik alacsony jövedelműek.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Időszak	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
	Fő		
2007	2 315	2 406	- 91
2008	2 192	2 164	28
2009	2 088	1 861	227
2010	1 884	1 835	49
2011	1 875	1 800	75
2012	1 640	1 624	16
2013	1 833	1 777	56
2014	1 930	2 148	-218
2015	2 033	2 182	-149
2016	2 403	2 488	-85

2017	2 754	2 642	112
2018	2 702	2 822	-120
2019			

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlásokat úgy tudjuk kiszámolni, hogy az odavándorlásból kivonjuk az elvándorlást. Ez az adat az adott település vonzerejét mutatja: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző. Természetesen itt is további tényezőket szükséges figyelembe venni.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Időszak	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás
	Fő		
2007	1 203	1 203	0
2008	1 188	1 201	-13
2009	1 187	1 191	-4
2010	1 081	1 253	-172
2011	1 063	1 158	-95
2012	1 118	1 253	-135
2013	1 077	1 214	-137
2014	1 020	1 129	-109
2015	1 138	1 263	-125
2016	1 072	1 267	-195
2017	1 014	1 238	-224
2018	954	1 298	-344
2019	933	1246	-313

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás értékét úgy számoljuk ki, hogy az élveszületések számából kivonjuk a halálozások számát.

Amennyiben össze kívánjuk vetni országos vagy más település adatával, akkor a természetes szaporodást szükséges ezrelékben kiszámolni.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskereső száma és aránya, 15-64 évesek száma

Időszak	15-64 év közötti lakónépesség			nyilvántartott álláskereső száma		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen

	Fő			fő	%	fő	%	fő	%
2007	43 769	41 120	84 889	2 381	5,4	2 078	5,1	4 459	5,3
2008	44 780	39 816	84 596	2 478	5,5	2 339	5,9	4 817	5,7
2009	44 652	39 643	84 295	3 300	7,4	3 381	8,5	6 681	7,9
2010	44 676	39 566	84 242	3 643	8,2	3 331	8,4	6 974	8,3
2011	44 377	39 439	83 816	3 729	8,4	3 146	8,0	6 875	8,2
2012	44 277	40 929	85 206	3 817	8,6	3 470	8,5	7 287	8,6
2013	44 066	40 802	84 868	3 552	8,1	3 148	7,7	6 700	7,9
2014	43 687	40 562	84 249	3 074	7,0	2 692	6,6	5 766	6,8
2015	43 311	40 358	83 669	2 836	6,5	2 428	6,0	5 264	6,3
2016	42 011	38 211	80 222	2 246	5,3	1 833	4,8	4 080	5,1
2017	41 308	37 718	79 026	1 930	4,7	1 499	4,0	3 429	4,3
2018	40 617	37 478	78 095	1 685	5,7	1 234	4,3	2 919	100,0
2019	37 677	35 930	73 607	1 581	58,5	1 121	41,5	2 702	100,0

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, KSH (év végi adatok)

A %-ot kell értelemszerűen számolni, pl.: nyilvántartott nő álláskeresők osztva a 15-64 éves nők számával×100
Megjegyzés: teljes 15-64 éves népességgel lehet csak számolni a javasolt "gazdaságilag aktív 15-64 éves népesség" helyett mivel ez az adat nem található a TeIR-ben.

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	4817	6681	6974	6875	7287	6700	5766	5264	4080	3429	2919	2702
	%												
20 éves és fiatalabb	fő	176	234	227	191	246	225	218	235	214	189	150	141
	%	3,7%	3,5%	3,3%	2,8%	3,4%	3,4%	3,8%	4,5	5,2	5,5	5,1	5,2
21-25 év	fő	683	1 012	1 090	944	968	965	891	790	595	433	349	335
	%	14,2%	15,1%	15,6%	13,7%	13,3%	14,4%	15,5%	15,0	14,6	12,6	11,9	12,4
26-30 év	fő	743	947	920	893	884	831	658	586	450	378	317	277
	%	15,4%	14,2%	13,2%	13,0%	12,1%	12,4%	11,4%	11,1	11,0	11,0	10,9	10,2
31-35 év	fő	808	1 076	1 050	967	995	879	669	554	387	322	287	270
	%	16,8%	16,1%	15,1%	14,1%	13,7%	13,1%	11,6%	10,5	9,5	9,4	9,8	10,0
36-40 év	fő	661	939	1 003	1 022	1 046	957	819	681	501	402	320	280
	%	13,7%	14,1%	14,4%	14,9%	14,4%	14,3%	14,2%	12,9	12,3	11,7	11,0	10,4
41-45 év	fő	526	768	813	830	930	830	708	664	520	461	387	366
	%	10,9%	11,5%	11,7%	12,1%	12,8%	12,4%	12,3%	12,6	12,7	13,4	13,2	13,5
46-50 év	fő	533	687	731	746	767	681	600	561	450	387	318	287
	%	11,1%	10,3%	10,5%	10,9%	10,5%	10,2%	10,4%	10,7	11,0	11,3	10,9	10,6
51-55 év	fő	508	728	746	750	809	690	538	494	361	289	254	236
	%	10,5%	10,9%	10,7%	10,9%	11,1%	10,3%	9,3%	9,4	8,8	8,4	8,7	8,7

56-60 év	fő	174	279	378	503	609	589	586	570	411	351	289	229
	%	3,6%	4,2%	5,4%	7,3%	8,4%	8,8%	10,2%	10,8	10,1	10,2	9,9	8,5
61 év felett	fő	5	11	16	29	33	53	79	130	190	218	248	280
	%	0,1%	0,2%	0,2%	0,4%	0,5%	0,8%	1,4%	2,5	4,7	6,3	8,5	10,4

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (decemberi zárónapi adatok)

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Az adatok, különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

Időszak	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	Fő			fő			%		
	nő	férfi	Összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	Összesen
2007	2 381	2 078	4 459	1 300	971	2 271	54,6	46,7	50,9
2008	2 478	2 339	4 817	1 342	982	2 324	54,16	41,98	48,25
2009	3 300	3 381	6 681	1 909	1 747	3 656	57,85	51,67	54,72
2010	3 643	3 331	6 974	2 147	1 752	3 899	58,93	52,60	55,91
2011	3 729	3 146	6 875	2 012	1 546	3 558	53,96	49,14	51,75
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	3 552	3 148	6 700	1 292	901	2 193	36,4	28,6	32,7
2014	3 074	2 692	5 766	872	645	1 517	28,4	24,0	26,3
2015	2836	2428	5264	1437	1040	2477	50,7	42,8	47,1
2016	2246	1833	4080	1003	671	1675	44,7	36,6	41,1
2017	1930	1499	3429	717	494	1210	37,1	33,0	35,3
2018	1685	1234	2919	362	218	580	21,5	17,6	19,9
2019	1581	1121	2702	297	184	481	18,8	16,4	17,8

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, KSH (decemberi zárónapi adatok)

A százalékos arányok kiszámolása arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Ennek kiszámolását úgy történik, hogy például az adott évben 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli férfiak számát (fő) elosztjuk az összes regisztrált munkanélküli férfiak számával és megszorozzuk százzal. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. Ez esetben is figyelembe kell venni a nemek közötti különbséget, illetve a területi és országos arányokat.

3.2.4. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma		
	nő	férfi	összesen	nő	Férfi	Összesen

	fő	fő	Fő	fő	%	fő	%	Fő	%
2007	10 352	10 129	20 481	255	2,5	220	2,2	475	2,3
2008	9 967	9 853	19 820	229	2,3	221	2,24	450	2,27
2009	9 676	9 577	19 253	373	3,85	336	3,51	709	3,68
2010	9 462	9 365	18 827	414	4,38	341	3,64	755	4,01
2011	9 274	9 161	18 435	397	4,28	363	3,96	760	4,12
2012	9 057	8 969	18 026	464	5,1	476	5,3	940	5,2
2013	8 972	8 898	17 870	467	5,2	467	5,2	934	5,2
2014	8 828	8 754	17 582	435	4,9	444	5,1	879	5,0
2015	8 610	8 655	17 265	409	4,8	396	4,6	805	4,7
2016	8 366	8 448	16 814	309	3,7	289	3,4	598	3,6
2017	8 169	8 163	16 332	238	2,9	201	2,5	438	2,7
2018	8 074	8 153	16 227	195	56,3	152	43,7	347	100,0
2019	7 912	8 044	15 956	188	58,0	136	42,0	324	100,0

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, KSH (decemberi zárónapi adatok)

A százalékos arányok kiszámítása hasonló az előző táblázat számítási módjához. Megjegyezzük, hogy ebben a táblában a Nemzeti Munkaügyi Hivataltól származó adatok vannak, melyek havi és negyedéves bontásban érhetők el.

A táblázatból nyert adatok (országos és területi adatokkal való összevetésben) egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet.

3.2.5. számú táblázat - Alacsony iskolázott népesség

Év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		Nő		Férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	Fő	%	Fő	%
2001	98 533	53 200	45 333	91 711	48 267	43 444	6 822	6,92	4 933	9,27	1 889	4,17
2011	101 836	55 470	46 366	98 750	53 094	45 656	3 086	3,03	2 376	4,28	710	1,53
2012	100 538	54 655	45 883	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	100 523	54 678	45 845	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	100 467	54 789	45 678	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	100 275	54 546	45 729	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	99 887	54 335	45 552	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	99 354	54 049	45 305	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	99 106	53 823	45 283	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	95 578	51 356	44 222									

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

A HEP Sablon és mellékletei összeállításának időpontjában csak a 2001. évi népszámlálásból állnak rendelkezésre települési adatok, várhatóan 2013 folyamán nyilvánosságra kerülnek a 2011. évi népszámlálási adatok is.

Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15-X évesek számát csak úgy lehet kiszámolni, hogy a legalább általános iskolát végzettek számát ki kell vonni a teljes 15 évesnél idősebb népesség létszámából.

Ez az adatsor használható a foglalkoztatottság résznel, de a HEP több más fejezeténél is fontos alap-adatsor.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott állásukeresők száma összesen	A nyilvántartott állásukeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
		Fő	
2007	4 459	87	1 075
2008	4 817	115	1 224
2009	6 681	134	1 567
2010	6 974	153	1 707
2011	6 875	117	1 497
2012	7 287	143	1 708
2013	6 700	107	1 480
2014	5 766	98	1 265
2015	5 264	100	1 253
2016	4 080	71	868
2017	3 429	74	757
2018	2 919	63	549
2019	2 702	49	509

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, KSH (decemberi zárónapi adatok)

Az adattábla számszerűen adja meg, hogy a nyilvántartott álláskeresőik közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek. A táblázat adatai alkalmasak arra, hogy tervezhetővé tegyék a beavatkozások mértékét, milyenségét.

3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen elvégzők száma

Év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	Fő	Fő	%
2008	28	n.a.	n.a.
2009	37	8	21,6
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0
2018	0	0	0
2019			

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Ez az adat arra mutat rá, hogy mennyire sikerül az iskolázatlanok bevonása a felnőttoktatásba. Amennyiben az alacsony iskolázottság probléma a településen, és eközben a felnőttoktatás ezen a területen nem jelenik meg, akkor a későbbiekben egy beavatkozási terület lehet. Ha a településen nincs általános iskolai felnőttképzés, célszerű felmérni az erre vonatkozó igényt és partnerek bevonásával megszervezni.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

Időszak	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	Fő	fő	%	fő	%	fő	%
2007	1694	0		0		1149	
2008	1756	21		0		951	
2009	1614	130		0		864	
2010	1651	302		n.a.		n.a.	
2011	1608	706		n.a.		n.a.	
2012	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.	
2013	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.	

2014	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.	
2015	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.	
2016	n.a.	n.a.		n.a.		n.a.	
2017	2551	0		720		642	
2018	2194	0		597		662	
2019							

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

*a közoktatási rendszer átalakítása eredményeként szakgimnáziumok is vannak, melyek a TEIR-ből lekereshetőek, viszont a táblázat nem tartalmaz erre vonatkozó adatsort.

Ez a két adatsor – éppúgy, mint a 3.2.7 táblázat adatai - csak érintőlegesen kapcsolódik ehhez a fejezethez, azonban alkalmas arra, hogy számszerűen is kimutassuk, hogy a munkaerő-piaci hátrányokat okozó alacsony iskolázottság javítására vonatkozó felnőttoktatásba milyen létszámban, arányban vonódnak be a településen élők. Tekintettel arra, hogy a fenti táblázathoz megjelölt adatforrások nem tájékoztatnak arról, hogy a felnőttoktatásban résztvevők valóban a település lakói-e, illetve, hogy a település lakói melyik településen veszik igénybe ezt az oktatási szolgáltatást, javasoljuk a táblázat adatait az önkormányzati adatgyűjtéssel pontosítani.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

Időszak	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
	Fő	%	Fő	%
2015	1 256		n.a.	n.a.
2016	1 910		n.a.	n.a.
2017	1 750		n.a.	n.a.
2018	1 293		n.a.	n.a.
2019	1 028		n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzat adatai,
www.kozfoglalkoztatasi.bm.hu

Ki kell számolni, hogy az aktív korú (15-64 év közötti) lakónépesség hány %-a vesz részt közfoglalkoztatásban, valamint hogy az aktív korú roma/cigány népesség mekkora része vesz részt e foglalkoztatási formában. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel – pl. nemzetiségi önkormányzat vagy civil szervezettel – való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

Időszak	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kis-kereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatók száma	kivetett iparűzési adó (ft)	befizetett iparűzési adó (ft)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban résztvevők száma

2007	20 035	3 158	940			4.445.950		
2008	23 197	3 078	927		5 142.872.475	4.618.839		
2009	23 386	3 023	916		5.912.539.839	5.054.568		
2010	23 955	3 025	935		5.804.487.957	5.272.154.605		
2011	23 953	2 930	891		6.161.163.080	5.722.167.825		
2012	24 249	2 868	894		7.059.012.782	6.650.102.740		
2013	24 503	2 714	866		6.594.154.278	6.121.013.736		
2014	24 819	n.a.	n.a.		7.196.964.974	6.833.583.826		
2015	24 235	3 306	1 323		7.522.504.959	7.193.413.605		
2016	24 206	3 267	1 278		7.652.015.876	7.396.113.482		
2017	24 386	3 559	1 261	52 709	8.383.470.080	8.140.052.654		
2018	24 837	5 369	1 474	52 667	8.862.763.183	8.781.516.513		
2019		5 018	1 359		10.263.857.978	9.921.920.988		

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

Meg kell vizsgálni a helyi munkalehetőségek alakulásának tendenciáit, illetve azt, mennyire illeszkedik az a helyi munkaerő és állásnélküli munkaerő lélekszámának alakulásához, és szakképzettségi szerkezetéhez.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőse g átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlagos száma munkanapoko n	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelít- hetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legköze- lebbi centrum							
Megye- székhely							
Főváros		0,4*	220				

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

*A megrendelő igénye szerint csak a hetek utolsó előtti és utolsó iskolai előadási napokon van egy járatpár.

Meg kell vizsgálni a táblázatban megadottak mellett, illetve helyett a közeli foglalkoztatási centrum (városközpont, nagyváros) elérhetőségét különböző közlekedési módokkal. Az önkormányzat adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

Időszak	Nyilvántartott álláskeresők száma	segélyben részesülők száma	segélyben részesülők aránya
	Fő		%
2008. 1. negyedév	5075	1528	30,11
2008. 2. negyedév	4438	1317	29,67
2008. 3. negyedév	4464	1296	29,03
2008. 4. negyedév	4481	1317	29,39
2008. átlag	4614	1364	29,56
2009. 1. negyedév	5763	1851	32,11
2009. 2. negyedév	6092	2075	34,06

2009. 3. negyedév	6388	2068	32,37
2009. 4. negyedév	6379	2026	31,76
2009. átlag	6155	2005	32,57
2010. 1. negyedév	7297	2438	33,41
2010. 2. negyedév	6526	1827	27,99
2010. 3. negyedév	6515	1839	28,22
2010. 4. negyedév	6707	1739	25,92
2010. átlag	6761	1960	28,98
2011. 1. negyedév	7833	2067	26,38
2011. 2. negyedév	7074	1666	23,55
2011. 3. negyedév	7019	1872	26,67
2011. 4. negyedév	6507	1324	20,34
2011. átlag	7108	1732	24,36
2012. 1. negyedév	8037	1249	15,54
2012. 2. negyedév	7184	774	10,77
2012. 3. negyedév	7322	640	8,74
2012. 4. negyedév	6857	642	9,36
2012. átlag	7350	826	11,23
2013.1.negyedév	8147	45	0,6
2013.2.negyedév	6930	54	0,8
2013.3.negyedév	6134	61	1,0
2013.4. negyedév	5589	65	1,2
2013. átlag	6700	56	0,8
2014.1.negyedév	5803	70	1,2
2014.2.negyedév	6297	74	1,2
2014.3.negyedév	5421	78	1,4
2014.4.negyedév	5543	87	1,6
2014. átlag	5766	77	1,3
2015.1. negyedév	6246	100	1,6
2015.2. negyedév	5525	100	1,8
2015.3. negyedév	4812	106	2,2
2015.4.negyedév	4474	118	2,6
2015. átlag	5264	107	2,0
2016.1.negyedév	4895	129	2,6
2016.2.negyedév	4377	122	2,8
2016.3.negyedév	3819	123	3,2
2016.4.negyedév	3227	116	3,6
2016. átlag	4080	123	3,0
2017.1.negyedév	3855	117	3,0
2017.2.negyedév	3601	133	3,7
2017.3.negyedév	3250	142	4,4
2017.4.negyedév	3010	143	4,8
2017. átlag	3429	134	3,9
2018.1.negyedév	3381	151	4,5
2018.2.negyedév	2878	158	5,5
2018.3.negyedév	2909	167	5,8
2018.4.negyedév	2506	188	7,5

2018. átlag	2919	166	5,7
2019.1.negyedév	2952	201	6,8
2019.2.negyedév	2787	203	7,3
2019.3.negyedév	2699	202	7,5
2019.4.negyedév	2368	195	8,2
2019. átlag	2702	200	7,4

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

Ki kell számolni, hogy a nyilvántartott állás keresők közül hány %-a részesült állás keresési járadékban (korábban munkanélküli segély, keresetpótló támogatás).

Ezeket az adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

Időszak	nyilvántartott állás keresők száma	állás keresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2007	4 459	4 273	95,83
2008	4 817	4 149	86,13
2009	6 681	6 300	94,29
2010	6 974	5 454	78,2
2011	6 875	5 208	75,75
2012	7 287	n.a.	n.a.
2013	6 700	498	7,4
2014	5 766	525	9,1
2015	5 264	440	8,4
2016	4 080	444	10,9
2017	3 429	479	14,0
2018	2 919	461	15,8
2019	2 702	445	16,5

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, KSH

E táblázatban a százalékos megoszlást úgy számoljuk ki, hogy az állás keresési járadékra jogosultak létszámát (fő) elosztjuk a nyilvántartott állás keresők számával, majd megszorozzuk százzal.

Az elemzés során a táblázat adatait idősorosan is figyelni kell, vagyis hogy nőtt vagy csökkent a járadékra jogosultak aránya. Emellett a kapott adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

rendszeres szociális segélyben részesülők, 2015.03.01-től egészségkárosodási	Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (állás keresési támogatás)	Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján

	és gyermekfelügyeleti támogatás		fő	munkanélküliek %-ában		megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában				
2007	2712	3,19			nem releváns	nem releváns
2008	3492	4,12	2238	46,46	nem releváns	nem releváns
2009	3902	4,62	3176	47,53	nem releváns	nem releváns
2010	5810	6,89	3786	54,28	nem releváns	nem releváns
2011	6484	7,73	4343	63,17	nem releváns	nem releváns
2012	147	0,01	n.a.	n.a.	nem releváns	nem releváns
2013	223	0,00	1966	29,3	241	nem releváns
2014	263	0,00	1599	27,7	104	nem releváns
2015	136	0,00	3616	0,9	58	*n.a.
2016	141	0,00	3082	0,9	70	*n.a.
2017	119		4275		59	*n.a.
2018	146		1759		53	
2019	137		1403		49	

Forrás: TeIR, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Helyi adatgyűjtés

* Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény III. fejezete alapján 2015. 03. 01-től a települési önkormányzatok által nyújtható pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere jelentős mértékben átalakult. Az Szt-ben szabályozott és jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása 2015. 03. 01-től a járási hivatalok hatáskörébe került. Az aktív korúak ellátásának két típusa közül 2015. 02. 28. után a foglalkoztatást helyettesítő támogatás megmaradt, viszont a rendszeres szociális segély helyett a gyermekfelügyeleti és az egészségkárosodási támogatás állapítható meg.

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. Önmagában az adat nem értelmezhető, szükséges összevetni az aktív korúak (3.2.1 tábla - 15-64 évesek száma) és a munkanélküliek számával (3.2.1 tábla - nyilvántartott álláskereső száma). Az elemzés során ki kell emelni, hogy a szociális segély meghatározó mértékben jelenik meg a település alacsony jövedelmű lakosságának körében.

Figyelembe kell venni, hogy 2011 január 1-től bérpótló juttatásra (BJP), illetve 2011 szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy a munkaerőpiacon. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a

kirendeltség által közvetített álláskeresők, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben. A BJP/FHT összege a mindenkori öregségi minimálnyugdíjhoz igazítva, több mint négy évig változatlanul 28 500 forint volt, majd ez lecsökkent 22.500 forintra.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Db	összes lakásállomány		bérlakás állomány		szociális lakásállomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2007	49 515		n.a.					
2008	50 269		n.a.					
2009	50 747		1968					
2010	51 003		2221					
2011	51 193		2210					
2012	51 480		1949					
2013	51 644		1921		1710			
2014	51 702		1918		1710		n.a.	
2015	51 757		1896		1657		n.a.	
2016	51 885		1893		1644			
2017	52 110		1862		1559			
2018	52 275		1841		1540			
2019			1822		1508			

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Kérjük, gyűjtse össze az önkormányzati illetve a rendelkezésre álló adatbázisokból a település lakásállományára vonatkozó adatokat. Vizsgálni szükséges, hogy az egyes kategóriákban mennyi a szociális követelmények szempontjából nem megfelelőnek minősíthető lakások száma.

Javasoljuk a táblázatban megjelölt számszerű adatok mellett azt is beazonosítani, hogy a lakásállomány hány családot, hány háztartást érint. Ezzel összefüggésben lehet azt is – további, pontosító adatgyűjtés segítségével - vizsgálni, hogy a vizsgált családok közül mennyinek nincs munkajövedelme, hány család él alacsony komfortkörülmények között, illetve hogy hogyan gazdálkodik az önkormányzat a bérlakás állománnyal (mennyi üres bérlakás van például) stb.

Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Időszak	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma

2008	117	464 (ebből 220 főt az Oltalom Szeretetszolgálat lát el.)
2009	79	412 (ebből 240 főt az Oltalom Szeretetszolgálat lát el.)
2010	71	419 (ebből 250 főt az Oltalom Szeretetszolgálat lát el.)
2011	75	499 (ebből 280 főt az Oltalom Szeretetszolgálat lát el.)
2012	105	447 (ebből 280 főt az Oltalom Szeretetszolgálat lát el.)
2013	93	450 (ebből 280 főt lát az Oltalom Szeretetszolgálat)
2014	78	450 (ebből 280 főt lát el az Oltalom Szeretetszolgálat)
2015	73*	450 (ebből 340 főt lát el az Oltalom Szeretetszolgálat)
2016	46*	450 (ebből 340 főt lát el az Oltalom Szeretetszolgálat)
2017	48*	512 (ebből 370 főt lát el az Oltalom Szeretetszolgálat)
2018		
2019		

Forrás: önkormányzati adatok, Periféria Egyesület

*szívességi befogadottak száma

Hajléktalanok száma: azok száma, akikkel az Utcai Szociális Munka Északi és Déli szolgálat kapcsolatba került az adott évben.

Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma: közterületen élők száma, akik a közterületen élés miatt fokozottan veszélyeztetettek, valamint olyan „kialakított” lakhatásban élők száma, ahol a lakhatás minősége miatt veszélyhelyzet merül fel (pl. romos ház)

A táblázat elemzésekor figyelembe kell venni, hogy az adott helyzetszám hozzávetőlegesen hány főt érint.

Azt is vizsgálni kell, hogy hány esetben került az önkormányzat szociális bizottsága elé veszélyeztetett lakhatási helyzet problémája az elmúlt években.

A vizsgálat további részében figyelemmel kell lenni arra, hogy miként alakul a hajléktalanok száma a településen. A hajléktalanok létszámát szükséges a szöveges kifejtésben pontosítani (szállón, közterületen, anya-gyermek otthonban, lakásukat elvesztők akik ideiglenes elhelyezést kaptak stb. hajlék és fedélnélküli). Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.4.3. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

Időszak	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2007	3863	395
2008	4233	647
2009	4169	1008
2010	3559	898
2011	4143	2206
2012	2528	470
2013	2252	353
2014	2027	293
2015	3894	362
2016	2282	155

2017	1087	136
2018	1491	92
2019	1230	71

Forrás: TelR, KSH Tstar

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyújt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:		
Telepi lakások száma a településen:	2008	435
	2009	431
	2010	431
	2011	431
	2012	432
	2013	428
	2014	428
	2015	424
	2016	424
	2017	424
	2018	424
	2019	415
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva		
A telep/ek megközelíthetősége:	Úthálózat	van, egyszerű megközelíthetőség
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szemételep, feldolgozó üzem stb.)	Nincs	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fenti táblázatban megadott adatok alapján elsősorban az a kérdés, hogy miféle változások vannak a területen. E mellett a két zárókérdés szöveges kifejtése azt jelzi, hogy a telepi, szegregátumi viszonyok során az egyenlő hozzáférés milyen mértékben sérül, vagyis itt is a település többi részéhez javasolt viszonyítani. A helyi adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma	150	1	46	105
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	8,18% Szakáshoz 8,19% Szbelt.lakáshoz	0,055% Szakáshoz 50,00% Szkült.lakáshoz	2,51% Szakáshoz 3,22% Sznem szegr. lakáshoz	5,73% Szakáshoz 25,80% Szsegr. lakáshoz
	alapozással nem rendelkező lakások a belterületen	alapozással nem rendelkező lakások a külterületen	alapozással nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	alapozással nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma	0	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	0%	0%	0%	0%
	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a belterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a külterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma	0	0	0	0
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	0% A teljes mértékben vályog falazatú épületek számáról nincs adat.	0% A teljes mértékben vályog falazatú épületek számáról nincs adat.	0% A teljes mértékben vályog falazatú épületek számáról nincs adat.	0% A teljes mértékben vályog falazatú épületek számáról nincs adat.
	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a belterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a külterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	1704	0	1405	299
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	92,96% Szakáshoz 93,06% Szbelt.lakáshoz	0,00% Szakáshoz 0,00% Szkült.lakáshoz	76,65% Szakáshoz 98,53% Sznem szegr. lakáshoz	16,31% Szakáshoz 73,46% Szsegr. lakáshoz
	árammal ellátott lakások a belterületen	árammal ellátott lakások a külterületen	árammal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	árammal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	1831	2	1426	407
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	99,89% Szakáshoz 100% Szbelt.lakáshoz	0,11% Szakáshoz 100% Szkült.lakáshoz	77,80% Szakáshoz 100% Sznem szegr. lakáshoz	22,20% Szakáshoz 100% Szsegr. lakáshoz
	vezetékes gázzal ellátott lakások a belterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a külterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes gázzal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	603	0	580	23
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	32,90% Szakáshoz 32,93% Szbelt.lakáshoz	0% Szakáshoz 0% Szkült.lakáshoz	31,64% Szakáshoz 40,67% Sznem szegr. lakáshoz	1,25% Szakáshoz 5,65% Szsegr. lakáshoz
	csatornával ellátott lakások a belterületen	csatornával ellátott lakások a külterületen	csatornával ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	csatornával ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	1680	0	1381	299
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	91,65% Szakáshoz 91,75% Szbelt.lakáshoz	0,00% Szakáshoz 0,00% Szkült.lakáshoz	75,34% Szakáshoz 96,84% Sznem szegr. lakáshoz	16,31% Szakáshoz 73,46% Szsegr. lakáshoz

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

Kérjük, a táblázat második sorába írja be a település különböző területein a komfort nélküli lakások számát. A harmadik oszlopban számítsa ki ezen lakások arányát az adott lakóterület összes lakásához viszonyítva. Komfort nélküli (substandard) a lakás, amelyre érvényes a következő feltételek valamelyike: nincs WC vagy fürdőszoba; nincs szennyvízelvezető-csatorna; hiányzik az alapozás, a fal vályogból épült; nincs vezetékes víz. Substandard a lakás akkor is, ha a lakásban nincs konyha és a teljes alapterület nem éri el az 50 m²-t. Szilárd falazattal rendelkező lakás: a falazat anyaga kő, tégl, beton, panel.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Időszak	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
	Fő		
2008	70	43	27
2009	71	44	27
2010	71	44	27
2011	72	45	27
2012	72	45	27
2013	71	44	27
2014	71	44	27
2015	71	44	27
2016	71	44	27
2017	71	44	27
2018	71	44	27
2019	71	44	27

Forrás: Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság

Az orvosi, egészségügyi ellátást, illetve annak változását mutatja be a táblázat, mely szintén lényeges adat az adott település infrastruktúrájának és szolgáltatásainak vonatkozásában.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
	Fő
2007	5 104
2008	4 522
2009	2 584
2010	2 696
2011	4 685
2012	3 712
2013	729
2014	672
2015	*3 800
2016	8 252
2017	7 659
2018	3 984
2019	4 038

Forrás: TeIR, KSH Tstar_

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Hatósági Osztálya
A 2013-2014. évi adatok a méltányossági alapon nyújtott közgyógyellátottak számát tartalmazza.

*2015-2019. évi adatok a járási hivatal által alanyi és normatív jogcímen nyújtott közgyógyellátásra jogosultak számát tartalmazza, 2015. 03. 01. napjától a méltányossági közgyógyellátás megszűnt.

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	ápolási díjban részesítettek száma
	Fő
2008	957
2009	896
2010	909
2011	720
2012	1 451
2013	553
2014	575
2015	*698
2016	1214
2017	1073
2018	542
2019	276

Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Hatósági Osztály

*A táblázat 2015. évtől a járási hivatal által nyújtott ápolási díjban részesülők számát tartalmazza.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

** 2019. 01. 01-től a járási hivatalok hatáskörébe került új feladatként a gyermekek otthongondozási díj kérelmek elbírálása, erre vonatkozóan nem tartalmaz adatot.

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma*	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül*	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma*
			Fő	
2008	22 174	486	183	12 018
2009	21 989	443	218	10 411

2010	21 680	431	195	9 078
2011	21 295	421	114	9 386
2012	23 599	498	88	9 311
2013	23 415	152	66	n.a.
2014	n.a.	148	55	n.a.
2015	22 061	199	54	n.a.
2016	23 228*	151	85	n.a.
2017	21 816	175	68	n.a.
2018	21 739	123	67	n.a.
2019	24 092	117	53	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,

* az adatokat a Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Járási Gyámhivatal szolgáltatta

*Forrás: a 18 év alattiak száma a népességben 2016. évre Vizuál Regiszter.

*A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is, ezért a helyzetelemzés szöveges részében javasolt mindezt részletesebben elemezni.***

A Gyvt. 68. § (1) bekezdése alapján ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a **gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.

Ugyanezen jogszabály 138. § (2) bekezdése alapján a gyámhatóság nyilvántartást vezet a hatósági intézkedéssel védelembe vett gyermekekről.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban* részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
	Fő				
2008	4 650	n.a.	13	n.a.	2 362

2009	5 229	n.a.	16	n.a.	3 982
2010	5 603	n.a.	16	n.a.	3 997
2011	5 839	n.a.	17	n.a.	3 186
2012	5 675	n.a.	12	n.a.	3 572
2013	5 502	n.a.	11	n.a.	n.a.
2014	4 328	n.a.	21	n.a.	*n.a.
2015	3 706	n.a.	14	n.a.	*n.a.
2016	3 072	n.a.	3	n.a.	*n.a.
2017	2 592	n.a.	0	n.a.	*n.a.
2018	2422	16	0	n.a.	n.a.
2019	2818	14	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

* Az Szt., és a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: Pr.) egyes rendelkezései 2014. január 1. napjától módosultak. A módosítások értelmében 2014. január 1-jétől az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás önálló ellátási formaként megszűnt, és önkormányzati segéllyé olvadt össze. Az önkormányzati segély kialakításával összefüggő törvénymódosításokról szóló 2013. évi LXXV. törvény 11. §-a iktatta be.

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás a Gyvt. 15. § (1) bekezdés e) pontja szerint 2013. 04. 01. napjától megszűnt a szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények Magyar Egyszerűsítési Programmal összefüggő módosításáról, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2013. évi XXVII. számú törvény 78. § (1) bekezdés a) pontja értelmében. Helyébe a Gyvt. 19. § (1a) bekezdése szerinti pénzbeli ellátás került.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Az elemzés során az eljárás objektív és szakmai standardoknak történő megfelelését javasolt szövegesen is értékelni.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma	50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola	50 %-os mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma	*Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	**Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma				
								Óvoda		1-8. évfolyam	
								Fő			
2008	901	479	1 238	1 207	7 298	nem releváns	-				
2009	925	458	1 501	1 037	7 581	199	1302				

2010	1 043	449	1 829	950	7 912	207	1099
2011	1 086	472	2 060	794	7 914	209	-
2012	1 013	478	2 046	744	7 604	230	1 292
2013	900	n.a.	2 027	1 621	n.a.	291	892
2014	776	1804	1 880	1 589	n.a.	333	1 501
2015	1 372	250	1 617	785	n.a.	146	1 847
2016	2 686	0	1 499	937	n.a.	**0	654
2017	2 785	0	1 390	1 885	n.a.	**0	621
2018	2 761	0	1 127	1 722	n.a.	**0	1014
2019	2 814	0	929	1 639	n.a.	**0	858

Forrás: Helyi adatgyűjtés

*Az ingyenes tankönyvellátás felmenő rendszerben került bevezetésre.

**A Gyvt. 20/C. §-a alapján 2015. 10. 31. napjával megszűnt az óvodáztatási támogatás.

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A helyzetelemzés során annak a vizsgálata is javasolt, hogy a legjobban rászoruló családok gyermekei hozzájutnak-e a támogatásokhoz. A támogatások mindegyikét hivatalos iratokkal kell igényelni, igazolni. A mélyszegénységben élő személyek, családok gyakran megfelelő papírok, jövedelemigazolás vagy egyéb okok miatt nem jutnak hozzá szolgáltatásokhoz.

4.2.4. számú táblázat – Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Otthont nyújtó ellátásba került gyermekek száma a szegregátumban		
	Év	település egésze
		Fő
Átmeneti nevelésbe vétel	2010	32
	2011	29
	2012	16
	2013	6
	2014	*
	2015	*
	2016	*
	2017	*
	2018	
	2019	
Tartós nevelésbe vétel	2010	6
	2011	-
	2012	2
	2013	-
	2014	55

	2015	*
	2016	*
	2017	*
	2018	
	2019	
Ideiglenes hatályú elhelyezés	2010	34
	2011	32
	2012	28
	2013	19
	2014	12
	2015	11
	2016	16
	2017	27
	2018	12
	2019	19
Családi pótlék/ iskoláztatási támogatás felfüggesztése iskolai hiányzás miatt	2010	-
	2011	-
	2012	52
	2013	44
	2014**	92
	2015**	34
	2016**	51
	2017	29
	2018	68
	2019	63

Forrás: Önkormányzati adatok, Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatal Járási Gyámhivatal; Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ

Mejegyzés:

***2014. január 01. napjától a gyermekvédelmi rendszer átalakításra került, az átmeneti nevelésbe vétel és a tartós nevelésbe vétel megszűnt, a gyermekvédelmi gondoskodásba kerülő gyermekek az ideiglenes hatályú elhelyezést követően egységesen nevelésbe vételre kerülnek.**

A Nyíregyházi Járási Hivatal Nyíregyháza településre vonatkozóan:

2014. évben 23 gyermek;

2015. évben 30 gyermek;

2016. évben 30 gyermek;

2017. évben 20 gyermek

nevelésbe vételét rendelte el.

****2012. szeptember 30. napjától az iskoláztatási támogatás/családi pótlék folyósítása szüneteltetésének kezdeményezésére van jogszabályi lehetőség.**

A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek az átlagnál nagyobb arányban kerülnek a gyermekvédelem alap- vagy szakellátás látókörébe. Az adatokat a helyi gyermekjóléti szolgálat, önkormányzat és a gyámhivatal segítségével kell megadni. A helyzetelemzés során a gyermekvédelmi jelzőrendszer törvényben szabályozott működésének a feltételeit is vizsgálni szükséges.

***Az átmeneti és tartós nevelésbe vétel

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	védőnői álláshelyek száma		Egy védőnőre jutó gyermekek száma	
	Területi	Iskola	Területi	Iskola
2008	38	25	195	980
2009	38	25	202	965
2010	38	25	202	952
2011	38	25	197	980
2012	38	25	195	956
2013	35	28		220
2014	35	28		220
2015	28	25	184	903
2016	38	25	184	951
2017	38	25	n.a	n.a.
2018	38	25	200	
2019	38	25	194	

Forrás: Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság

A fenti táblázat adatait szükséges összevetni a védőnők által ellátottak számával, arányával és a védőnői körzetben élő 0-3 év közötti gyerekek számával. Ebből látható a védőnői leterheltség, illetve, hogy valamennyi gyermek hozzájut-e a védőnői szolgáltatáshoz.

Esetenként a védőnők a vizsgált település mellett további településeken is ellátnak védőnői feladatokat. Ilyen esetekben szükséges az adatgyűjtést a védőnők információival kiegészíteni, hogy pontosan látható legyen a védőnői leterheltség.

A leterheltség megállapításához figyelembe kell venni, hogy a jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyereket láthat el, illetve, hogy országos átlagban 300 gyerek ellátása jut egy védőnőre.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2008	0	563 013	194 298	0
2009	0	598 793	198 534	0
2010	0	580 162	197 207	0
2011	0	592 558	179 327	0
2012	0	615 127	170 919	0
2013	0	614 915	185 460	0
2014	0	599 190	184 726	0
2015	0	600 021	182 234	0
2016	0	595 327	191 192	0
2017	0	589 553	184 395	0
2018	0	593 555	186 130	0
2019	0	605 044	180 658	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A hátrányos helyzetű településeken jellemzően alig van gyermekorvos, amennyiben a háziorvos látja el ezt a feladatot, akkor a táblázat utolsó oszlopát kell kitölteni.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Időszak	Intézmények Száma		Beírt gyermekek száma		Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)		Működő összes férőhelyek száma	
	Bölcsőde	Mini Bölcsőde	Bölcsőde	Mini Bölcsőde	Bölcsőde	Mini Bölcsőde	Bölcsőde	Mini Bölcsőde
	Db		Fő					
2008	10		1127		146		565	
2009	10		1182		146		570	
2010	10		1103		169		592	
2011	10		1115		185		756	
2012	11		1 087		170		824	
2013	10		701		141		756	
2014	11		816		162		756	
2015	12		814		n.a		864	
2016	12		814		n.a.		864	
2017	12		853		n.a.		864	
2018	12		859		83		864	
2019	12		850		62		864	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A bölcsődei felvételnél vizsgálni kell, hogy érvényesül-e az az alapelv, hogy előnyt kell élvezzen az a gyermek, akit egyedülálló (élettársal nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki családgondozásban részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben/ Családi Bölcsődében engedélyezett férőhelyek száma

Időszak	Engedélyezett férőhelyek száma		térítésmentes férőhelyek száma		Gondozott gyermekek száma	
	Családi Napközi	Családi Bölcsőde	Családi Napközi	Családi Bölcsőde	Családi Napközi	Családi Bölcsőde
2008	7	-	n.a.	-	7	-
2009	14	-	n.a.	-	14	-
2010	28	-	n.a.	-	15	-
2011	28	-	n.a.	-	25	-
2012	28	-	n.a.	-	n.a.	-
2013	70	-	n.a.	-	n.a.	-
2014	70	-	n.a.	-	n.a.	-
2015	152	-	n.a.	-	92	-
2016	-	-	n.a.	-	-	-
2017		107		n.a.		107
2018		118		n.a.		114
2019		180		n.a.		

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatok

A családi napköziben - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő. A rendeletben meghatározott létszámon túl még két gyermek, ha fogyatékos gyermekről van szó, még egy gyermek gondozható a családi napköziben, feltéve, hogy az ellátást nyújtónak állandó segítőtje van.

A családi napközit felmérő elemzésekor nem csak a férőhelyek számát érdemes kiemelni, hanem a kihasználtságot is – ezért került bele a helyi adatgyűjtésre támaszkodó kiegészítő oszlopként a gondozott gyermekek száma is a táblázatba.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	Önkormányzati fenntartású intézmény	Egyéb fenntartású intézmény
-------------------	-------------------------------------	-----------------------------

Az óvoda feladat ellátási helyek száma	35	7	
Hány településről járnak be a gyermekek	4	n.a.	
Óvodai férőhelyek száma	4613 fő	617	
Óvodai csoportok száma	166	20	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30-tól 17.30-ig	n.a.	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	2 hét	n.a.	
Személyi feltételek	Fő		Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	336	38	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	336	38	-
Gyógypedagógusok létszáma	3	n.a.	-
Dajka/gondozónő/gyermekfelügyelő	168	n.a.	-
Kisegítő személyzet (karbantartó, udvaros, konyhai kisegítő)	34,5	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Amennyiben a településen több óvoda működik, úgy a táblázatot intézményenként szükséges kitölteni. Az óvodai telephelyek adatait, fenntartói háttértől függetlenül, minden óvoda esetében szükséges megadni. Óvodai telephelye egy tagintézménynek is lehet külön, telephely alatt a legalább egy külön óvodai csoporttal rendelkező, külön épületben vagy épületrészben működő óvodák adatai kell megadni. A kapott adatokat szükséges összevetni az adatelemzés során a Köznevelési törvény valamint Óvodai nevelés országos alapprogramjában foglaltakkal.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladat-ellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma*	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	4 438	168	4 227	44	3 745	3
2009	4 550	170	4 265	44	3 744	3
2010	4 588	170	4 203	44	3 821	3
2011	4 620	188	4 991	41	4 137	3
2012	4 497	177	4 551	40	3 901	3
2013	4 245	177	4 422	43	4 252	2
2014	4 099	178	4 422	43	4 111	2

2015	4 387	185	4 437	41	4 323	2
2016	4.468	181	4 047	41	4.232	2
2017	4.467	182	4571	41	4.249	2
2018	4.571	186	5230	42	4.390	2
2019	4.842	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Helyi adatgyűjtés

A TeIR-ből 2015. évre lekért adatok a gyógypedagógiai neveléssel együtt értendők.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

Időszak	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	5 205	4 658	9 863	5 931	60,13
2011/2012	5 145	4 556	9 701	5 943	61,26
2012/2013	4 602	4 201	8 803	4 158	47,24
2013/2014	4 387	3 967	8 354	4 298	51,4
2014/2015	5 353	4 504	9 857	6 371	64,6
2015/2016	5 450	4 415	9 865	6 630	67,2
2016/2017	5 476	4 463	9 939	6 837	68,7
2017/2018	5 271	4 638	9 909	3 725	67,8
2018/2019	5.109	4.755	9.864	6.599	66,9

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) résztvevők és a napközisek száma

A napközis tanulók száma az iskolaotthonos tanulókkal együtt értendő.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

Időszak	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	180	169	349	5	4	9	137
2011/2012	182	174	356	5	4	9	131
2012/2013	179	172	351	4	6	10	132
2013/2014	174	162	336	13	16	29	23
2014/2015	n.a.	n.a.	421	n.a.	n.a.	30	27
2015/2016	n.a.	n.a.	419	n.a.	n.a.	28	27
2016/2017	n.a.	n.a.	419	n.a.	n.a.	29	27
2017/2018	n.a.	n.a.	418	n.a.	n.a.	30	28
2018/2019	n.a.	n.a.	416	n.a.	n.a.	30	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskolai osztályok száma és az általános iskolai feladatellátási helyek száma a gyógypedagógiai oktatással együtt értendő.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Időszak	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
	Fő / %
2010/2011	1 511
2011/2012	1 351
2012/2013	603
2013/2014	945
2014/2015	1 220
2015/2016	1 308
2016/2017	1 267
2017/2018	1 160
2018/2019	1 250
2019/2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

* a 2012/2013-as adatok nem a TeIR KSH Tstar adatbázisából lettek legyűjtve, hanem helyi adatgyűjtés alapján került felvezetésre, azonban nem minden iskola töltötte ki a fenti táblázatot

A 8. évfolyamot elkezdett tanulók számát kell összevetni a 8. évfolyamot eredményesen elvégzettek számával a nappali rendszerű oktatásban. Ez az adat mutatja az intézmény lemorzsolódási mutatóit, melyeknek munkaerő-piaci kihatásai nagy mértékben vannak.

A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2007	41 120	43 769	n.a.	n.a.	2 078	2 381
2008	41 153	44 758	n.a.	n.a.	2 339	2 478
2009	33 829	51 927	n.a.	n.a.	3 381	3 300
2010	41 067	44 581	n.a.	n.a.	3 331	3 643
2011	41 050	44 482	n.a.	n.a.	3 146	3 729
2012	40 929	39 064	n.a.	n.a.	3 470	3 817
2013	40 802	38 958	n.a.	n.a.	2 283	2 547
2014	40 562	43 687	n.a.	n.a.	2 530	2 847
2015	40 358	43 311	n.a.	n.a.	1 817	2 165
2016	40 057	42 843	n.a.	n.a.	1 390	1 665
2017	37 718	41 308	n.a.	n.a.		
2018	37 478	40 617	n.a.	n.a.	1234	1685
2019						

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés, KSH

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak és nők is) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeket nevelnek, illetve hányan egyedülállók. A helyi adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	védőnők száma (területi)	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	38	3653	195
2009	38	3646	202
2010	38	3591	202
2011	38	3430	197
2012	38	3441	195
2013	35	3323	95
2014	35	3323	95
2015	35	4 837	138
2016	35	4 595	131
2017	35	4479	
2018	38	4560	194
2019	38	4433	200

Forrás: Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság

Forrás: A 0-3 év közötti gyermekek száma a Vizuál Regiszterből leszűrve.

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Év	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2008	365		-
2009	352		11
2010	407		52
2011	445		40
2012	455		55
2013	24		n.a.
2014	27		n.a.
2015	955		55
2016	790		55
2017	840	625	n.a.
2018	198	203	n.a.
2019	207	224	n.a.

Forrás: Nyíregyházi Járásbíróság, Nyíregyházi Rendőrkapitányság

Megjegyzés: „A hozzátartozók közötti erőszakot alkalmazó távoltartásról” szóló 2009. évi LXXII. törvény 2009. október 01. napján lépett hatályba, ezért 2008. évi adatokat nem tudunk közölni. A távoltartás iránti (1-2 kivételtől eltekintve) nők és gyermekek szerepelnek kérelmezői státuszban.

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A helyi rendőrség és bíróság számszerű adatai tükrözhetik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső esetben kerül sor. Teljes körű vizsgálatot a témában annak jellegéből adódóan lehetetlen végezni, de egyes részterületek tanulmányozása segítheti a problémák feltárását, segíthet a megoldási lehetőség megtalálásában.

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Férőhelyek száma	önkormányzati családok átmeneti otthona a településen	önkormányzati anyaotthon a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a település 50 km-es körzetében

2008	40	n.a.	66	n.a.
2009	40	n.a.	66	n.a.
2010	40	n.a.	66	n.a.
2011	40	n.a.	66	n.a.
2012	40	n.a.	66	n.a.
2013	40	n.a.	36	n.a.
2014	40	n.a.	36	n.a.
2015	40	n.a.	70	n.a.
2016	40	n.a.	70	n.a.
2017	40	n.a.	70	n.a.
2018	40	n.a.	*73	n.a.
2019	40	n.a.		n.a.

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az anyaothonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaothon/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények). Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik, ezért a férőhelyek száma mellett a jelenleg várólistán lévők számának szerepeltetésével pontosabb képet kapunk a témában.

**A 2018 évi adat tartalmazza az 5 fő félutas ház pályázatot is.*

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

Év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság, ügyészség és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	nem releváns	nem releváns	12	13	28	7
2009	nem releváns	nem releváns	12	13	28	7
2010	nem releváns	nem releváns	13	14	20	2
2011	nem releváns	nem releváns	13	14	20	2
2012	nem releváns	nem releváns	12	16	20	2
2013	20	2	3	6	20	2
2014	17	5	3	6	17	5
2015	17	5	11	5	17	5
2016	17	5	8	7	17	5
2017	17	5	21	28	17	5
2018	17	5	15	19	17	5
2019	17	5	17	18	17	5

Forrás: Nyíregyházi Járásbíróság, Debreceni Ítéltábla, Nyíregyházi Járási Ügyészség, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Jegyzői Kabinet

A táblázat adatainak vizsgálatánál az arányokat (férfi/nő) szükséges figyelembe venni.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

Év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
	Fő		
2007	13 752	20 804	34 556
2008	13 599	20 707	34 306
2009	13 381	20 386	33 767
2010	13 187	19 933	33 120
2011	13 018	19 929	32 947
2012	12 712	19 795	32 507
2013	12 351	19 541	31 892
2014	11 978	19 205	31 183
2015	11 614	18 903	30 517
2016	11 486	18 798	30 284
2017	11 267	18 683	29 950
2018	11 267	18 683	29 950
2019			

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az adatelemzés során azt kell figyelembe venni, hogy vannak-e ellátatlan (nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás) időskorúak, és ha igen, akkor milyen arányban.

6.2.1. számú táblázat - Idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az 55-64 éves idősebbek foglalkoztatottsági mutatói (2000-2011) az alábbi linken található:

http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_5_1.html

Az 55-64 éves idősebbek munkanélküliségi rátája (2000-2011) az alábbi linken található:

http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_5_2.html

Munkaerőpiaci esélyegyenlőség 2000-2011:

http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_3_3.html

A fenti táblák támpontot nyújtanak egy helyi adatgyűjtés előkészítéséhez, hiszen rendkívül részletes, a foglalkoztatás minden szegmensére kiterjedő adatokat, illetve gyűjtési kategóriákat tartalmaznak.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	Fő	fő	%
2007	14 775	512	3,46
2008	15 163	472	3,11

2009	15 625	490	3,14
2010	15 823	498	3,15
2011	16 230	450	2,77
2012	16 726	444	3,00
2013	17 404	489	3,00
2014	18 306	517	3,00
2015	18 938	458	2,00
2016	19 665	531	2,07
2017	20 328	450	
2018	21 011	439	
2019			

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére: A) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek, c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

Év	időskorúak járadékában részesülők száma
	Fő
2008	81
2009	57
2010	46
2011	45
2012	43
2013	39
2014	48
2015	56
2016	56
2017	88
2018	45
2019	46

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat, 2007. január 1-jétől a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt

a) a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,

b) az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

Év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
	Fő	
2008	3 658	120
2009	3 526	96
2010	3 275	94
2011	7 916	87
2012	7 374	77
2013	6 841	84
2014	6 469	102
2015	5 763	136
2016	5 279	141
2017	4 803	202
2018	4 189	146
2019		137

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
	Fő		
2008	32	n.a.	89
2009	31	n.a.	94
2010	31	n.a.	132
2011	34	n.a.	137
2012	32	n.a.	138
2013	31	n.a.	88
2014	31	n.a.	87
2015	29	24	209
2016	25	21	215
2017	28	20	139
2018	28		

2019			
------	--	--	--

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével.

A település civil és egyházi intézményeivel mindenképpen szükséges a kapcsolatfelvétel, az ellátásban kialakult arányok és a nem állami szolgáltatók jövőbeni tervei együttesen alakítják az elérhető szolgáltatás adott és jövőbeni minőségét. Fontos szempont, hogy a civil és egyházi fenntartók más települések lakosait is ellátják, tehát a helyi esélyegyenlőségi tervben a településen lakókat célszerű szerepeltetni. Feltehetően korábban létrejött és folyamatos együttműködést és a fejlesztések összehangoltságát tapasztalják a szakértők.

7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezmények

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezménnyel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosokhoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján	
Pénzbeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	46 fő
*Aktív korúak ellátása	1540 fő
**Rendszeres szociális segély	137 fő
Lakásfenntartási támogatás	1230 fő
Ápolási díj (önkormányzat által nyújtott támogatási formára értendő)	278 fő
ápolási díj (járás hivatal által nyújtott támogatási formára értendő)	276 fő
***Temetési segély	-
****Átmeneti segély	-
Természetbeni ellátás:	
*****Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezzük, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	nincs adat
Közgyógyellátás. *****Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	alanyi jogcímen 3388 fő, normatív jogcímen 650 fő
Adósságkezelési szolgáltatás	71 fő
Energia felhasználási támogatás	-
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	
Fogyatékosági támogatás	
Rokkantsági járadék	2012. évben: 311 fő
	2013. évben: 316 fő
	2014. évben: 326 fő
	2015. évben: 314 fő

	2016. évben: 330 fő
	2017. évben: 341 fő
	2018. évben: 350 fő
Személygépkocsi átalakítási támogatás	
Közlekedési kedvezmény	
Személygépkocsi szerzési kedvezmény	
Parkolási igazolvány	2015. évben: 503 darab
	2016. évben: 366 darab
	2017. évben: 297 darab
	2018. évben: 650 darab
	2019. évben: 720 darab

Forrás: helyi adatgyűjtés

A táblázatban az egysoros adatok 2019. évet jelölik.

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság. A más jogszabály alapján nyújtott ellátásoknál a MÁK a folyósító, ezért az adat tőlük szerezhető be.

Javaslat: Reprezentatív kérdőíves felmérés az érintettek körében, hogy milyen ellátásokat vesznek igénybe. Érdekes lehet az a kérdés is, hogy ismerik-e egyáltalán a lehetőségeiket.

***aktív korúak ellátása** magában foglalja a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra és az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosultak körét

****rendszeres szociális segély**, mint ellátási forma elnevezését tekintve megszűnt, helyette egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás van az aktív korúak ellátásán belül

*****temetési segély** 2014.01.01-től önkormányzati segélybe olvadt be

******átmeneti segély**, mint ellátási forma 2014-től nem létezik, jogszabály-módosítás eredményeként az önkormányzati segélybe olvadt be, 2015. 03. 01-től rendkívüli települési támogatásként létezik az átmeneti segély, temetési segély, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás.

*******egészségügyi szolgáltatás szociális rászorultsági alapon az önkormányzatoktól** nem kérhető 2013. 01. 01-től, ezen időponttól a járási hivatalok rendelkeznek illetékességgel

*******közgyógyellátás**, 2013. 01. 01-től a járási hivataloktól kérhető alanyi és normatív jogcímen, 2015. 02. 28-cal az önkormányzatok által nyújtható méltányossági közgyógyellátás megszűnt. A táblázat ezen részének tartalma korrigálásra ad okot; nem minden fogyatékkal élő személynek nyújtható alanyi jogon a közgyógyellátás, a jogcímeiket az Szt. szabályozza.